

Windpark Bijvanck

Zienswijzennota

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
1.1	Context en strekking van de antwoordnota.....	2
1.2	Verloop van de zienswijzeprocedure.....	3
1.3	Overzicht unieke zienswijzen en reacties.....	3
1.4	Opzet van de Zienswijzennota.....	4
2	Reactie op hoofdlijnen.....	5
2.1	Nut en noodzaak.....	5
2.2	Locatiekeuze en beleid.....	6
2.2.1	Inleiding.....	6
2.2.2	Beleid en PlanMER.....	6
2.2.3	Windpark Bijvanck.....	8
2.3	Procedure.....	9
2.3.1	Elektriciteitswet en inpassingsplan.....	9
2.3.2	Coördinatie.....	10
2.3.3	Tijdelijk Windpark Bijvanck.....	10
2.4	Draagvlak en participatie.....	11
2.5	Economische effecten, subsidie en planschade.....	12
2.5.1	Financiële haalbaarheid en subsidie.....	12
2.5.2	Planschade.....	13
2.6	Leefomgeving.....	14
2.6.1	Geluid.....	14
2.6.2	Slagschaduw.....	16
2.6.3	Verlichting.....	17
2.6.4	Gezondheid.....	17
2.6.5	Landschap.....	20
2.6.6	Bereikbaarheid (bouwfase).....	24
2.6.7	Veiligheid.....	25
2.7	Natuur.....	27
3	Reactie op zienswijzen.....	28
4	Wijzigingen.....	227
4.1	Wijzigingen inpassingsplan Windpark Bijvanck.....	227
4.1.1	Regels.....	227
4.1.2	Toelichting.....	227
4.2	Wijzigingen omgevingsvergunning.....	227
4.2.1	Bijlage B.....	228
4.2.2	Bijlage C.....	228
4.2.3	Bijlage D.....	228

1 Inleiding

1.1 Context en strekking van de antwoordnota

Windpark Bijvanck

De provincie Gelderland heeft een verzoek ontvangen van Raedthuys Windenergie B.V. (hierna: Raedthuys) voor de realisatie van vier windturbines op de locatie Bijvanck in de gemeente Zevenaar. Eerder is door de gemeenteraad van Zevenaar een ingediend verzoek, om mee te werken aan het wijzigen van het geldende planologische regime, afgewezen.

In de *Elektriciteitswet 1998* (artikel 9e, lid 1) is bepaald dat Provinciale Staten bevoegd zijn een inpassingsplan op te stellen voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van minimaal 5 en maximaal 100 Megawatt (hierna: MW). In het tweede lid van artikel 9e *Elektriciteitswet* (hierna: *Ew 1998*) staat dat Provinciale Staten in ieder geval toepassing geven aan deze bevoegdheid, indien de betrokken gemeente het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan heeft afgewezen. Op grond van artikel 9f, lid 1 van de *Ew 1998* coördineren Gedeputeerde Staten de voorbereiding en bekendmaking van een groot aantal vergunningen voor de realisatie van het windpark (*Ew*- coördinatie).

In IPO-verband is met het Rijk afgesproken om in 2020, 6000 MW aan windenergie op land te realiseren. Deze afspraak is vastgelegd in het Energieakkoord en de Structuurvisie Wind op Land (*SWOL*). Op grond van de Europese richtlijn hernieuwbare energie (Richtlijn 2009/28/EG) is de EU-doelstelling voor duurzame energie voor Nederland bepaald op 14% van het totale energiegebruik in 2020. De provincie Gelderland heeft in IPO verband met het Rijk een akkoord gesloten om 230,5 MW te realiseren op haar grondgebied. Op dit moment is in de provincie Gelderland ruim 59 MW operationeel. Op korte termijn kan 24 MW worden gebouwd en ongeveer 128 MW is in onderzoek. In deze laatste categorie valt het initiatief van Raedthuys om een windpark te realiseren op de locatie Bijvanck.

De locatie (hierna: het plangebied) ligt in de gemeente Zevenaar langs de Didamse Wetering. Langs deze watergang – ten zuiden van het dorp Angerlo – is de realisatie van vier windturbines voorzien. De vier turbines leveren een bijdrage van circa 12 MW aan de provinciale doelstelling. Het inpassingsplan maakt bij recht de realisatie van maximaal 13,2 MW mogelijk.

Coördinatie-regeling

Gedeputeerde Staten hebben besloten, gezien de bepalingen in de *Ew 1998* en de bijdrage die het initiatief levert aan de provinciale doelstelling, medewerking te verlenen aan het verzoek van initiatiefnemer en de voorbereidingen te treffen om het windpark te bestemmen via een provinciaal inpassingsplan. Op 29 juni 2016 is door Provinciale Staten besloten om de verdere besluitvorming te coördineren op basis van de *Wet ruimtelijke ordening* (artikel 3.33). Hierdoor wordt één procedure doorlopen voor zowel het inpassingsplan als de vergunningen.

Zienswijzen

Van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017 hebben de volgende drie besluiten ter inzage gelegen:

1. Het ontwerp-inpassingsplan inclusief bijlagen. Provinciale Staten van Gelderland zijn het bevoegde gezag om het besluit te verlenen.
2. De ontwerp-omgevingsvergunning inclusief bijlagen. Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn het bevoegd gezag om het besluit te verlenen.
3. De ontwerp-watervergunning op grond van de Keur (regels die door een waterschap worden gehanteerd). Het waterschap Rijn en IJssel is het bevoegd gezag om het besluit te verlenen.

Gedurende deze periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen.

Zienswijzennota

In deze Zienswijzennota wordt gereageerd op de zienswijzen die naar voren zijn gebracht op de ontwerp-besluiten van Windpark Bijvanck. Deze Zienswijzennota wordt ter inzage gelegd, samen met de definitieve besluiten. De besluiten zullen ter inzage gelegd worden op dezelfde plaatsen als waar de ontwerp-besluiten ter inzage lagen.

Beroepsmogelijkheid

Belanghebbenden kunnen tegen de definitieve besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze over het ontwerp van het besluit waartegen zijn beroep is gericht naar voren heeft gebracht. Op de besluiten is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

1.2 Verloop van de zienswijzeprocedure

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging voor het project Windpark Bijvanck zijn in totaal 56 zienswijzen over het ontwerp van het inpassingsplan en de ontwerp-besluiten naar voren gebracht. Alle ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd en aan de reclamanten is een ontvangstbevestiging gezonden. De zienswijzen zijn gerangschikt op de nummers 1 tot en met 47. In het in de volgende paragraaf opgenomen overzicht is aangegeven of een zienswijze van een particulier is (*reclamant*) of van een instantie.

1.3 Overzicht unieke zienswijzen en reacties

Tijdens de periode van terinzagelegging hebben in totaal 56 personen en instanties zienswijzen ingediend. Het betreft de volgende personen en instanties:

1. reclamant 1;
2. Plattelandsraad Gemeente Montferland;
3. reclamanten 3;
- 4A J.G.A. Vegter namens reclamanten 4B;
- 4B. reclamanten 4B
- 5A. J.G.A. Vegter namens reclamant 5B;
- 5B. reclamant 5B;
6. Raedthuys Windenergie B.V.;
7. reclamanten 7;
- 8 J.G.A. Vegter namens reclamanten 8;
9. reclamanten 9;
10. reclamanten 10;
11. De Haan advocaten & notarissen namens reclamanten 11;
12. J.G.A. Vegter namens reclamanten 12 en zienswijze reclamanten 12;
13. reclamant 13;
- 14A. reclamant 14A;
- 14B. DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V. namens reclamant 14A;
15. reclamant 15;
16. reclamanten 16;
17. reclamanten 17;
- 18A . reclamant 18A;
- 18B. reclamant 18A;
- 18C. reclamant 18A;
- 18D. reclamant 18A;
- 18E. reclamant 18A;

18F.	reclamant 18A;
18G.	J.G.A. Vegter namens reclamant 18A;
18H.	Aanvullende zienswijze reclamant 18A;
19.	reclamant 19;
20.	reclamant 20;
21.	CDA fractie Montferland;
22.	Gasunie Transport Services B.V.;
23.	reclamant 23;
24.	reclamant 24;
25.	Landraad advies, taxatie en bemiddeling voor het landelijk gebied;
26.	Arends Didam Grondwerken;
27.	Veltman Advocatenkantoor namens reclamanten 27;
28.	reclamant 28;
29.	De Jong & Partners Juristen;
30.	reclamanten 30;
31.	De Jong & Partners Juristen namens reclamanten 31;
32.	reclamanten 32;
33.	Cubic Square B.V.;
34.	reclamant 18A namens reclamanten 34;
35.	reclamant 35;
36.	reclamant 36;
37.	reclamanten 37;
38.	reclamant 38;
39.	College van burgemeester en wethouders van Montferland;
40.	Univé Verzekeringen namens reclamanten 40;
41.	reclamanten 41;
42.	College van burgemeester en wethouders van Zevenaar;
43.	reclamanten 43;
44.	reclamant 44;
45.	reclamanten 45;
46.	reclamant 46;
47.	Gemeenteraad Zevenaar.

1.4 Opzet van de Zienswijzennota

In hoofdstuk 2 wordt een reactie op hoofdlijnen gegeven. In hoofdstuk 3 wordt in een tabel een reactie gegeven op alle unieke zienswijzen.

In de tabel worden de verschillende zienswijzen samengevat weergegeven in de eerste kolom. De tweede kolom geeft aan tegen welke ontwerp-besluiten de zienswijze zich richt. Daarbij zijn alle reacties gebundeld met de volgende nummering:

1. zienswijzen tegen het ontwerp-inpassingsplan
2. zienswijzen tegen de ontwerp-omgevingsvergunning
3. zienswijzen gericht tegen de ontwerp-watervergunning

De reactie van het desbetreffende bevoegd gezag is terug te vinden in de derde kolom. Na iedere zienswijze wordt in de slotregel aangegeven of naar aanleiding van de zienswijze, aanpassingen zijn doorgevoerd in ontwerp-besluiten. Aangezien een aantal unieke zienswijzen gelijkloidend is, is voor die zienswijzen in de tabel terugverwezen naar de beantwoording van reclamant 4A.

Hoofdstuk 3 'Reactie op zienswijzen' wordt afgesloten met de beschrijving van de ambtshalve wijzigingen die zijn doorgevoerd in het inpassingsplan en/of ontwerp-besluiten.

2 Reactie op hoofdlijnen

Alle zienswijzen die zijn binnengekomen zijn bekeken en gesorteerd op onderwerp. In dit hoofdstuk wordt een algemene beantwoording van de zienswijzen gegeven per onderwerp. In de tabel zoals opgenomen in hoofdstuk 3 wordt, daar waar nodig, per ingediende zienswijze een meer specifiek antwoord gegeven.

2.1 Nut en noodzaak

Om de wereldwijde afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en de uitstoot van CO₂ te beperken is de realisatie van windparken belangrijk, ook in Nederland. Zowel op mondiaal (VN-klimaatverdrag en het Kyoto-protocol) als op Europees niveau is het belang van het terugdringen van CO₂ uitstoot erkend. In de Europese richtlijn (Richtlijn 2009/28/EG) is opgenomen dat 14% van het totale energieverbruik in Nederland in 2020 duurzaam moet worden opgewekt.

Nederland

In 2013 hebben 40 organisaties zich verbonden aan het Nationaal Energieakkoord voor duurzame groei. In dit Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam opgewekt moet worden en per 2023 dient 16% van het totale bruto eindverbruik afkomstig te zijn uit duurzame energiebronnen. Specifiek is er met de 12 provincies afgesproken dat in 2020 6000 MW opgewekt zal worden door windenergie op land. Ten aanzien van wind op zee moet er een opschaling plaatsvinden van 4450 MW operationeel in 2023.

Provincie Gelderland

In 2015 heeft de provincie Gelderland, samen met ruim 160 partijen (overheden, instellingen en bedrijven) het Gelders Energie Akkoord ondertekend. Met het ondertekenen van dit Energie Akkoord is er officieel een samenwerking vastgelegd met een Gelderse energietransitie als doel. Een energieneutraal Gelderland in 2050 kan gerealiseerd worden door energie te besparen en duurzame energie op te wekken. Het opwekken van windenergie vormt hiervan een onderdeel.

Taakstelling

Om de doelstelling uit het Nationaal Energieakkoord uit te werken, is in januari 2013 de Rijksstructuurvisie Windenergie op Land vastgesteld. In deze structuurvisie hebben het Rijk en de twaalf provincies een akkoord gesloten over het realiseren van de 6.000 MW aan vermogen door windenergie op land in Nederland in 2020. Er wordt in de visie aangegeven op welke manier dit mogelijk is en wie verantwoordelijk is voor het aanwijzen van de ruimte voor deze windturbines. De 12 provincies hebben in de visie afspraken vastgelegd om de volledige 6000 MW te verdelen over de individuele provincies. Gelderland heeft afgesproken om 230,5 MW voor rekening te nemen. Dit is de Gelderse taakstelling.

Actueel overzicht aantallen megawatts

Per 1 januari 2017 is er in de provincie Gelderland 80,4 MW windenergie op land operationeel. Daarnaast is op dit moment 2,5 MW in aanbouw. Het schema van figuur 1 geeft deze gerealiseerde locaties, en de locatie in aanbouw weer.

Er is per 1 januari 2017 voor circa 110,4 MW aan locaties in procedure. Dit houdt in dat er gewerkt wordt aan het wijzigen van een bestemmingsplan of beheersverordening, het opstellen van een inpassingsplan of dat de procedure rondom vergunningverlening is gestart. Windpark Bijvanck valt onder deze categorie en zal voor circa 12 MW (maximaal toegestaan is 13,2 MW) bijdragen aan de taakstelling. Voor tijdige realisatie van de taakstelling van 230,5 MW voor 2020 is de realisatie van windpark Bijvanck essentieel.

Gerealiseerd	megawatts
Zutphen - De Mars	6
Culemborg	6
Neder-Betuwe - Echteld	8
Buren	8
Duiven	8
Ede	6,4
Montferland - Oude IJsselstreek - Netterden	12
Nijmegen - De Grift	10
Aalten	16
Totaal	80,4
In aanbouw	megawatts
Nijmegen - De Grift	2,5
Subtotaal	82,9

Figuur 1: gerealiseerde locaties en locaties in aanbouw.

Alternatieven

Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de Europese en Nationale doelstellingen van 14% duurzame energie in 2020 en 16% per 2023 te behalen. Het Nationaal Energieakkoord noemt niet uitputtend: wind op land, wind op zee, bio-energie en zonne-energie. Een aantal reclamanten betoogt dat andere vormen van duurzame energie een beter alternatief bieden dan windturbines op de locatie Bijvanck, zoals turbines op zee of zonne-energie. De megawatts van de Gelderse taakstelling aan wind op land zijn echter niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden, zoals de afspraak over wind op zee.

Daarnaast zijn de aantallen megawatts niet uitwisselbaar tussen de verschillende provincies. Iedere provincie neemt een deel voor haar rekening. Voor Gelderland is dat deel 230,5 MW. Daarbij neemt niet elke provincie een gelijk deel voor zijn rekening. De windrijke provincies (zoals Zeeland) hebben een hogere taakstelling dan minder windrijke provincies (zoals Gelderland).

2.2 Locatiekeuze en beleid

2.2.1 Inleiding

Een aantal zienswijzen gaat over de keuze voor de locatie Bijvanck als locatie voor het opwekken van windenergie. Om die reden wordt in het hiernavolgende ingegaan op deze locatiekeuze. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan het opnemen van de locatie Bijvanck in het provinciale beleid als locatie waar windenergie mogelijk is.

2.2.2 Beleid en PlanMER

Streekplan Gelderland 1996

Het streekplan Gelderland 1996 besteedde geen specifieke aandacht aan windenergie. Wel was er opgenomen dat het provinciale energiebeleid zich richt op de ontwikkeling van een duurzame energievoorziening. Belangrijke aandachtspunten waren duurzame energie en energiebesparing. Bij de derde partiële herziening (20 juni 2001) van het streekplan Gelderland 1996 heeft de provincie via de aanduiding van kansrijke gebieden voor windenergie zoekruimte geboden voor de plaatsing van windturbines. Deze kansrijke gebieden voor windturbines zijn weergegeven op een beleidskansenkaart. De locatie Bijvanck is op deze kaart aangewezen als kansrijk gebied voor windenergie.

Streekplan Gelderland 2005

In het Streekplan Gelderland 2005 is erkend dat de binnenlandse doelstelling van het Rijk, ten aanzien van windenergie op land, ondersteund moesten worden door de provincie.¹ Er is een integraal energiebeleid opgesteld om bij te dragen aan deze doelstelling. In dit streekplan zijn de kansrijke gebieden van de beleidskansenkaart van de derde partiële herziening van het streekplan Gelderland 1996 vervangen door nader geselecteerde zoekzones, op basis van nieuwe inzichten in de energie-effectiviteit en landschappelijke inpassing. Als resultaat daarvan zijn in totaal 75 zoekgebieden voor windenergie aangewezen als streekplanalternatief. In het streekplan Gelderland 2005 ligt de locatie Bijvanck binnen een aangewezen zoeklocatie.

In het milieueffectrapport (MER) behorende bij het streekplan Gelderland 2005 (Strategische Milieu Beoordeling) is geconcludeerd dat, op basis van milieuaspecten, deze 75 zoeklocaties, waaronder dus de zoeklocatie waarbinnen Bijvanck is gelegen, goede locaties zijn voor het realiseren van windturbines.

Windvisie

In 2012 en 2013 heeft de provincie Gelderland gewerkt aan de Omgevingsvisie Gelderland, ter vervanging van het Streekplan Gelderland 2005. De Omgevingsvisie beschrijft ambities en gewenste ontwikkelingen van de Gelderse leefomgeving voor de nabije toekomst. Als deeluitwerking van de Omgevingsvisie is door de provincie Gelderland een Windvisie opgesteld. In de 'Windvisie Gelderland' is aangegeven hoe de provincie Gelderland de taakstelling van het opwekken van 230,5 MW door windenergie op land in 2020 concreet gaat invullen. Bij het opstellen van de Windvisie is gezocht naar potentiële locaties voor windenergie en zijn deze ruimtelijk vastgelegd. Bijvanck behoort tot deze locaties. De Windvisie is in november 2014 vastgesteld.

Een aantal reclamanten stelt dat de locatie Bijvanck ten onrechte is opgenomen in de Windvisie. Volgens reclamanten zouden de locaties "in onderzoek" ten onrechte zijn meegenomen als "vergund". Het planMER gaat volgens reclamanten daardoor ten onrechte uit van 60 MW aan benodigde ruimte. Er is volgens reclamanten verder verzuimd om voor de locaties "in onderzoek" alternatieven te onderzoeken. Reclamanten stellen voorts dat de Windvisie grenzen had moeten stellen aan de omvang van de windturbines. Deze grenzen hadden gesteld dienen te worden op de omvang van de referentieturbines uit de planMER. Naar aanleiding van deze zienswijzen wordt het volgende opgemerkt.

PlanMilieueffectrapportage Windvisie

Bij de voorbereiding van de Windvisie is een PlanMilieueffectrapportage opgesteld (planMER)². Doel van het planMER is om het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de beleidsvorming voor het opstellen van de Windvisie. Milieueffecten hebben een prominente rol gespeeld in het onderzoek dat is verricht naar de diverse potentiële locaties en de afweging tussen de alternatieven. Het planMER is getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie m.e.r.). Deze Commissie m.e.r. is een onafhankelijk orgaan dat adviseert over de inhoud en kwaliteit van milieueffectrapporten. Zij heeft zich uitgesproken over de juistheid en de volledigheid van het planMER Windvisie.

In het planMER is uitgegaan van de situatie zoals die gold bij het opstellen van de Windvisie. Op dat moment (begin 2014) was sprake van een bestaand opgesteld vermogen van 36 MW. Daarnaast waren de vergunde windturbines (34 MW) en de locaties in onderzoek (100,4 MW) als autonome ontwikkeling aangemerkt. In het Voorlopig toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. werd opgemerkt dat de locaties in onderzoek (nog) niet zijn vastgelegd in besluiten en daarmee niet autonoom zijn. Zij zijn formeel gezien onderdeel van het voornemen en dat betekent dat de milieueffecten in kaart gebracht dienen te worden.

Aan dit advies is gevolg gegeven in de Aanvulling planMER Windvisie provincie Gelderland (bijlage 2 bij de Windvisie Gelderland). Anders dan reclamanten doen voorkomen, zijn daarmee de locaties "in

¹ Streekplan Gelderland 2005, p. 76. (PS2005-413)

² Toelichting en planMER Windvisie provincie Gelderland, 9 april 2014.

onderzoek" in de Aanvulling planMER niet langer (zoals "vergund") meegenomen in de autonome ontwikkeling.

Ook de stelling dat verzuimd is om voor de locaties in onderzoek alternatieven te onderzoeken, wordt niet gevolgd. In het planMER zijn twee alternatieven onderzocht. Alternatief 1 zag op de verspreiding van windparken over 25 nieuwe kleine locaties met een maximaal opgesteld vermogen van 184,8 MW. Alternatief 2 zag op de concentratie van windparken op 5 grotere locaties met een maximaal opgesteld vermogen van 168 MW. Voor de locaties die op 1 juli 2014 in onderzoek waren, zijn vervolgens in de Aanvulling planMER de milieueffecten onderzocht. De locaties in onderzoek hadden in totaal een opgesteld vermogen van 70,4 MW.

De locaties in onderzoek, waaronder de locatie Bijvanck, hebben tezamen met de geselecteerde locaties uit alternatief 1 een opgesteld vermogen van (70,4 MW + 61,2 MW =) 131,6 MW. Alternatief 2, de concentratie van windparken op 5 grotere locaties, heeft een opgesteld vermogen van maximaal 168 MW. Hoofdstuk 3 van de Aanvulling PlanMER geeft een korte toelichting op het zoekproces dat heeft geleid tot het voorkeursalternatief dat in de Windvisie is opgenomen. Uit deze toelichting blijkt dat uiteindelijk gekozen is voor de locaties in onderzoek tezamen met de geselecteerde locaties uit alternatief 1 met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 131,6 MW. De Aanvulling planMER is in het Toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. goed ontvangen. Op 21 augustus 2014 heeft de Commissie m.e.r. het definitieve toetsingsadvies uitgebracht³. De Commissie komt tot het oordeel dat het planMER en de Aanvulling tezamen de essentiële informatie bevatten om een besluit te kunnen nemen over de Windvisie waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

In het planMER staat omschreven dat de mogelijke milieueffecten en het potentieel opgesteld vermogen afhankelijk zijn van het type windturbine waarvoor wordt gekozen. Dit type zal variëren per project. Om toch een concrete inschatting te kunnen geven, is in het planMER uitgegaan van een referentieturbine: een windturbine met een ashoogte en rotordiameter van 100 meter, een vermogen van 2 a 3 megawatt (in de windvisie is met 2,4 MW gerekend) en geschikt voor gebieden met een 'gemiddelde wind' (IEC-klasse 2). Het is zeer gebruikelijk dat een dergelijke referentieturbine wordt gehanteerd (zie in dit verband bijvoorbeeld het planMER bij de Structuurvisie Wind op Land).

Anders dan reclamanten veronderstellen, maakt de keuze voor deze referentieturbine niet dat de Windvisie grenzen had moeten stellen aan de omvang van de windturbines. In het planMER worden de effecten immers op een relatief hoog abstractieniveau bepaald. Op projectniveau dient uiteraard wel aandacht te zijn voor dit onderscheid. Dit is voor windpark Bijvanck ook gebeurd. Bij het opstellen van het inpassingsplan heeft uitgebreid en zorgvuldig onderzoek plaatsgevonden naar alle relevante omgevings- en milieuaspecten.

2.2.3 Windpark Bijvanck

Uit het vorenstaande volgt dat de locatie Bijvanck terecht in de Windvisie is opgenomen. Los daarvan zijn in de diverse onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan alle omgevings- en milieuaspecten zorgvuldig onderzocht. Hierdoor kan zelfstandig worden vastgesteld dat de locatie Bijvanck geschikt is voor de realisatie van windenergie én dat er geen sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening. Gelet op artikel 9e Ew 1998 is de provincie gehouden een inpassingsplan vast te stellen voor deze locatie.

---

³ Commissie m.e.r. 'Windvisie Gelderland, toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop', 21 augustus 2014.

2.3 Procedure

2.3.1 Elektriciteitswet en inpassingsplan

In artikel 9e, lid 1, van de Ew 1998 is bepaald dat provinciale staten bevoegd zijn om gronden aan te wijzen en een inpassingsplan op te stellen voor een windpark (een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie). Het moet dan gaan om een windpark met een minimale capaciteit van 5 MW en een maximale capaciteit van 100 MW. De gemeenteraad is voor de duur van tien jaren na de vaststelling van het inpassingsplan niet bevoegd voor die gronden een bestemmingsplan vast te stellen. Om deze reden ziet de plangrens in het inpassingsplan op de minimale oppervlakte die nodig is voor de realisatie en het gebruik van het windpark. Zie hiervoor ook figuur 2, waarin in het paars het plangebied is aangegeven.

Figuur 2: verbeelding plangebied Windpark Bijvanck.

In artikel 9e, lid 2, is bepaald, dat provinciale staten *in ieder geval* toepassing moeten geven aan de bevoegdheid van lid 1 als:

- een producent een voornemen tot de aanleg of uitbreiding van een windpark als bedoeld in het eerste lid schriftelijk bij hen heeft gemeld
- de betreffende gemeente een eerdere aanvraag van de initiatiefnemer tot het vaststellen of wijzigen van een bestemmingsplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen.

Artikel 9e, lid 5, bepaalt dat er geen verplichting is tot het opstellen van een inpassingsplan, indien is voldaan aan de minimum realisatienorm voor die provincie. Deze minimum realisatienorm wordt op grond van artikel 9e, lid 6, Ew 1998 vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur (AMvB). Deze AMvB is tot op heden niet vastgesteld. Juridisch gezien geldt de uitzondering van artikel 9e, lid 5, Ew 1998 hierdoor niet. Concreet betekent dit dat de provincie verplicht is een inpassingsplan op te stellen voor de locatie indien een gemeente niet meewerkt aan het verzoek van een producent tot ruimtelijke inpassing. Dat is blijkens de parlementaire geschiedenis bij artikel 9e van de Elektriciteitswet slechts anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening.

In een dergelijke situatie zijn provinciale staten verplicht om een alternatieve locatie te zoeken en daarvoor een inpassingsplan vast te stellen.⁴

Raedthuys heeft de gemeente Zevenaar verzocht planologische medewerking te verlenen aan het realiseren van het windpark Bijvanck. De gemeenteraad van Zevenaar heeft in 2012 aangegeven geen medewerking te verlenen. Vervolgens heeft Raedthuys zich tot de provincie gewend met het verzoek een inpassingsplan op te stellen.

Bij het opstellen van het inpassingsplan is onderzoek verricht naar alle relevante omgevings- en milieaspecten. Op basis van de verschillende onderzoeken is geconcludeerd dat realisering van het windpark ter plaatse uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Gelet hierop en gezien het hiervoor beschreven systeem uit artikel 9e Ew 1998 zijn provinciale staten gehouden het inpassingsplan vast te stellen.

2.3.2 Coördinatie

Op grond van artikel 9f, lid 1, Ew 1998 coördineren Gedeputeerde Staten van Gelderland de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten, aangewezen op grond van artikel 9d, lid 1, Ew 1998. Deze besluiten (voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW) zijn opgenomen in artikel 1 van het Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie-regeling energie-infrastructuurprojecten. Het provinciale inpassingsplan (van artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening) is echter niet opgenomen in artikel 1 van het Uitvoeringsbesluit.

De Wet ruimtelijke ordening maakt het zelfstandig mogelijk om de verschillende besluiten die nodig zijn voor de realisatie van een ruimtelijke ontwikkeling (in dit geval een windpark) te coördineren (artikel 3.33 lid 1 van die wet). Om deze coördinatie-regeling toe te passen, is een besluit van Provinciale Staten nodig. Hiertoe hebben Provinciale Staten van Gelderland besloten in de vergadering van 29 juni 2016.

2.3.3 Tijdelijk Windpark Bijvanck

Hieronder wordt kort het verloop geschetst van de procedure tot nu toe, rondom Windpark Bijvanck.

2012

Raedthuys heeft in juni 2012 een principeverzoek aan de provincie Gelderland gedaan om een inpassingsplan op te stellen voor de bouw van een windpark in het gebied Bijvanck, tussen Angerlo en Loil in de gemeente Zevenaar (Windpark Bijvanck). Raedthuys heeft het verzoek gedaan op grond van de Ew 1998. Dit verzoek is ingediend nadat in maart 2012 de gemeenteraad van Zevenaar een verzoek van de initiatiefnemer tot het wijzigen van de beheersverordening heeft afgewezen.

2013

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland hebben in april 2013, na consultatie van Provinciale Staten van Gelderland, per brief aan Raedthuys aangegeven dat gestart kan worden met de voorbereidingen van een inpassingsplan voor Windpark Bijvanck.

2014

Gedeputeerde Staten hebben in het najaar van 2014 ingestemd met het voorontwerp-inpassingsplan voor Windpark Bijvanck. Het voorontwerp is vervolgens voorgelegd aan Gasunie, Ministerie van Defensie, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-midden, Waterschap Rijn en IJssel, gemeente Zevenaar, gemeente Montferland, gemeente Bronckhorst, gemeente Doesburg en gemeente Doetinchem. De uitkomsten van dit vooroverleg zijn beschreven in bijlage 19 van het inpassingsplan.

---

⁴ Kamerstukken II 2010/11, 32588, 3, p. 7 (MvT).

2016

Op 29 juni 2016 hebben Provinciale Staten een coördinatiebesluit genomen voor Windpark Bijvanck. Hierdoor werden de procedures van het inpassingsplan en vergunningverlening gelijktijdig doorlopen.

In juli 2016 heeft Raedthuys de vergunningsaanvraag voor Windpark Bijvanck ingediend.

Op 6 december 2016 hebben Gedeputeerde Staten ingestemd met het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen. Deze ontwerp-besluiten hebben van vrijdag 16 december 2016 tot en met donderdag 26 januari 2017 ter inzage gelegen.

2.4 Draagvlak en participatie

Draagvlak

Een aantal reclamanten betoogt dat draagvlak voor Windpark Bijvanck ontbreekt en dat het plan daardoor niet houdbaar is. Het ontbreken van draagvlak staat de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten niet in de weg. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998).

Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan hechten Provinciale Staten wel aan het belang om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op. Door de mogelijkheid tot participatie als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer. De provincie beoordeelt slechts de inspanningen van de initiatiefnemer hierin.

Participatie

Raedthuys heeft op meerdere ogenblikken contact gezocht met direct omwonenden over de mogelijkheden tot participatie. Direct omwonenden hebben hierover in november 2013, medio 2014, juli 2015 en december 2015 een nieuwsbrief ontvangen van Raedthuys. In deze nieuwsbrief wordt het belang van participatie benadrukt. Direct omwonenden worden uitgenodigd mee te denken over lokale initiatieven voor participatie. Raedthuys heeft de direct omwonenden in het najaar van 2014 bovendien uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek. Raedthuys heeft daarnaast alle omwonenden en belanghebbenden uitgenodigd voor een informatieavond.

In het voorjaar van 2015 heeft Raedthuys een brief gestuurd aan omwonenden waarbij inzicht is gegeven in de participatiemogelijkheden en een concreet voorstel gedaan (een mogelijk participatieplan). In de brief van Raedthuys worden twee participatievormen beschreven. De eerste participatievorm is participatie via communicatie met omwonenden. Persoonlijke gesprekken, (nieuws)brieven en de informatieavond zijn hier onderdeel van. De tweede participatievorm is van financiële aard. In de brief worden diverse participatiemogelijkheden omschreven, waaronder obligaties, korting op het energietarief en korting op zonnepanelen.

Naast deze verschillende participatiemogelijkheden hebben de grondeigenaren en Raedthuys nog een ander participatiemodel voorgesteld. Dit voorstel houdt in dat, vanaf het moment dat de turbines in bedrijf zijn, jaarlijks een bedrag van € 25.000,- beschikbaar komt voor de omgeving. Op basis van dit bedrag zal het bedrag worden verdeeld onder de direct omwonenden en de dorpen Angerlo en Loil. De looptijd is zolang de turbines operationeel zijn, naar verwachting minstens 15 jaar. De verdeling ziet er dan als volgt uit:

- *Direct omwonenden*
Jaarlijks zal € 15.000,- worden verdeeld onder de direct omwonenden. Het aantal direct omwonenden is door Raedthuys bepaald op 23. Dat maakt dat voor elke woning jaarlijks een bedrag beschikbaar is van circa € 650,-.

- *Angerlo en Loil*
De overige € 10.000,- komt ten goede aan Angerlo en Loil. Beide dorpen ontvangen jaarlijks € 5.000,-. Over de besteding van dit bedrag zijn omwonenden uitgenodigd voor een gesprek. Oprichting van een lokaal fonds zou tot de mogelijkheden kunnen behoren.

Het voorstel heeft tot op heden nog niet geleid tot gesprekken tussen initiatiefnemer en omwonenden. De initiatiefnemer heeft aangegeven zich in te blijven zetten om een dialoog met omwonenden hierover te starten. Daarnaast heeft Raedthuys contact gezocht met de Halfvasten Vereniging Angerlo en de Kontaktraad Loil over de eventuele besteding van de middelen voor de dorpen.

Recent heeft Raedthuys nogmaals omwonenden uitgenodigd mee te denken over de invulling van participatie. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat er nog steeds ruimte is om in overleg tot een andere invulling van de participatie te komen.

De hoogte van het participatiebedrag ligt tussen het richtbedrag van de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) en het richtbedrag van de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW).

	NWEA gedragscode ondergrens	NWEA gedragscode bovengrens	NLVOW gedragscode ondergrens	NLVOW gedragscode bovengrens
Bedrag met MWh	€ 0,40	€ 0,50	€ 1,00	€ 2,00
Totaal bedrag bij 37,4 GWh/y	€ 14.960,00	€ 18.700,00	€ 37.400,00	€ 74.800,00

figuur 3: Participatie bedragen o.b.v. NWEA en NLVOW

Conclusie

Een participatieplan is bedoeld om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project. In het voorgestelde participatieplan van Raedthuys gaat het om een vast geldbedrag ten behoeve van de direct omwonenden en de dorpen Loil en Angerlo zodat deze mee kunnen profiteren van de komst van het windpark. Enkele reclamanten geven in hun zienswijzen andere mogelijke invullingen van participatie aan. De initiatiefnemer heeft aangegeven te blijven inzetten op een dialoog met omwonenden en staat open voor eventuele andere invullingen en/of verdeling van het participatie bedrag.

De provincie is van oordeel dat met de hiervoor genoemde inspanningen van initiatiefnemer wordt voldaan aan de eis zoals gesteld in de Omgevingsvisie Gelderland. Genoemde participatiemogelijkheden moeten overigens duidelijk worden onderscheiden van de verschillende vormen van nadeelcompensatie, waaronder planschade, die ook aan de orde kunnen zijn in sommige individuele gevallen.

2.5 Economische effecten, subsidie en planschade

2.5.1 Financiële haalbaarheid en subsidie

In het kader van de financiële uitvoerbaarheid van het provinciale inpassingsplan is door initiatiefnemer onderzoek verricht naar de financiële haalbaarheid van het project. Bij de financiële haalbaarheid zijn de verwachte opbrengsten van het windpark en alle kosten ten behoeve van de realisatie en exploitatie van het windpark betrokken.

Bij de berekening van de financiële haalbaarheid is rekening gehouden met het opbrengstverlies als gevolg van de verschillende stilstandregelingen. In het inpassingsplan zijn 2 stilstandsregelingen opgenomen:

- Ten voorkoming van onnodige vleermuislachtoffers: de verliezen van de stilstandsregeling bedragen minder dan 1%;
- Slagschaduw: om te voldoen aan de norm is een stilstandsregeling noodzakelijk met een opbrengstverlies van ongeveer 0,2%. Het geheel opheffen van slagschaduwvinder vraagt ongeveer het dubbele aan stilstand en dus het dubbele aan opbrengstverlies (ongeveer 0,4%). Samen opgeteld is het opbrengstverlies voor stilstand minder dan 1,4%. Dit opbrengstverlies doet geen afbreuk aan de economische uitvoerbaarheid van het project.

Daarnaast is overheidssubsidie in de vorm van de zogenaamde SDE+ subsidie (Stimulering Duurzame Energieproductie) onderdeel van de economische haalbaarheid van het windpark. Deze subsidieregeling van de Rijksoverheid is bedoeld om de opwekking van duurzame energie in Nederland te stimuleren. Het is een subsidie die voor diverse vormen van duurzame energie beschikbaar is. De SDE+ subsidie is het belangrijkste financiële instrument van het kabinet om de doelen uit het Energieakkoord (14% hernieuwbare energie in 2020 en 16% in 2023) te kunnen realiseren.

Een aantal reclamanten draagt als zienswijze aan, dat windturbines alleen financieel haalbaar zijn door de subsidie. Het klopt inderdaad dat de subsidie nodig is om het windpark financieel haalbaar te maken. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen van de duurzame energietransitie. Overigens maken ook andere vormen van energieopwekking (fossiele brandstoffen) gebruik van financiële regelingen, bijvoorbeeld fiscale regelingen.

Op het moment dat de vergunningen zijn verleend kan de initiatiefnemer een aanvraag op een SDE+ subsidie indienen. De SDE+ subsidie vergoedt het verschil tussen de kostprijs van het opwekken van duurzame energie en de opbrengsten van grijze energie gedurende de gehele looptijd van de subsidieperiode (5, 8, 12 of 15 jaar). Grijze energie is elektriciteit die is opgewekt met oude brandstoffen en waarvan het gebruik schadelijk is voor het milieu. Denk hierbij aan kolen, gas en olie. Het uiteindelijke subsidiebedrag is, onder meer, afhankelijk van de op het moment van indienen van de aanvraag geldende subsidieregels, de prijs van elektriciteit en het vermogen van de te bouwen windturbines. Behalve de SDE+ subsidieregeling bestaan er ook verschillende fiscale regelingen voor ondernemers in duurzame energie waarop aanspraak kan worden gemaakt.

Op basis van de *grondpositie* van initiatiefnemer, de verwachte opbrengsten en de realisatie- en exploitatiekosten van het windpark, met inbegrip van de subsidieregeling en overige fiscale regelingen die het mogelijk maken om een windpark rendabel te kunnen exploiteren, is het beoogde windpark financieel haalbaar.

2.5.2 Planschade

Van planschade kan sprake zijn indien het nieuwe planologisch regime nadeliger wordt ten opzichte van het eerdere regime en deze verslechtering ertoe leidt dat een omwonende daardoor schade, in de vorm van waardevermindering van het onroerend goed, optreedt. Waardevermindering kan zich voordoen wanneer sprake is van een vermindering van het woon- en leefgenot, of wanneer nieuwe planologische beperkingen worden gesteld aan het gebruik of de bouw mogelijkheden van het onroerend goed.

Voor het bepalen van de vraag of in een concreet, individueel geval sprake is van planschade, en, zo ja, hoe groot de omvang van deze schade is en of deze schade voor vergoeding in aanmerking komt, kent de Wet ruimtelijke ordening een aparte procedure. Belanghebbenden die menen in aanmerking te komen voor planschade kunnen, na het onherroepelijk worden van het inpassingsplan, hiertoe een verzoek indienen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar. Dit college zendt het verzoek door naar de provincie. De provincie stelt over het algemeen een onafhankelijk commissie in, deze beoordeelt per individueel verzoek of er sprake is van planschade en of deze voor vergoeding in aanmerking komt. Planschade wordt niet altijd vergoed. Zo bestaat er geen grond voor vergoeding als de schadeveroorzakende ontwikkeling bij de verzoeker bekend was, of bekend had kunnen zijn op het moment dat het betreffende onroerend goed werd aangekocht. Ook als het vergoeden van de schade op een andere wijze is verzekerd, bestaat er geen recht op planschadevergoeding. Daarnaast geldt er een

‘normaal maatschappelijk risico’. Dit is een vorm van eigen risico die elke Nederlander draagt. Hierdoor blijft een deel van de kosten die geleden wordt door planschade, voor eigen rekening.

Om de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan te kunnen beoordelen is een (algemene) planschaderisico analyse opgesteld. In deze analyse is een inschatting gemaakt van de totale planschade als gevolg van het inpassingsplan.

In opdracht van de initiatiefnemer is door het onafhankelijke adviesbureau SAOZ in oktober 2014 een planschaderisico analyse uitgevoerd. Deze analyse heeft samen met de andere stukken, behorend bij de ontwerpbesluiten, ter inzage gelegen.

Een aantal reclamanten stelt dat de planschaderisicoanalyse van het SAOZ een onjuist beeld schetst van de hoogte van de planschade. Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. Geconcludeerd wordt dat het totaal verwachte schadebedrag circa € 150.000,- zal zijn in plaats van de eerder geraamde € 80.000,-. Dat de taxatie van het verwachte schadebedrag hoger uitvalt, heeft meerdere redenen. Ten eerste is de marktwaarde van onroerend goed in 2017 gestegen ten opzichte van 2014. Daarnaast is de indicatieve grens van de invloedssfeer van het windpark verschoven. Op grond nieuwe kennis en inzichten is het bereik van het onderzoek verruimd. Hierdoor zijn er meer woningen meegenomen in het onderzoek die dusdanig gelegen zijn van het plangebied, dat er sprake kan zijn van planschade. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade, herijking maart 2017 (bijlage 27 bij het inpassingsplan).

De door reclamanten meegestuurde taxaties geven veel hogere schade aan. Dit verschil is te verklaren doordat bij planschade:

- Bij de bepaling van de hoogte van planschade wordt alleen gekeken naar ruimtelijk relevante gevolgen, verdere gevoelens van hinder spelen geen rol. Dit aspect verklaart het grootste deel van het verschil in de uitkomsten van de taxaties en de herijkte planschaderisicoanalyse.
- Bij de bepaling van de hoogte van planschade wordt gekeken naar de feitelijke bestemming van woningen. Bedrijfswoningen zijn minder waarde gevoelig voor ontwikkelingen in de omgeving.
- Sinds 2014 wordt door professionals de inbreuk door de ontwikkeling van een windpark zwaarder gekwalificeerd. In plaats van lichte, of enigszins nadelige schade, wordt de schade nu als ‘betrekkelijk zwaar’ beoordeeld. Een planologische verzwarende die als ‘betrekkelijk zwaar’ wordt aangemerkt, komt naar verwachting van het adviesbureau neer op een gemiddelde waardevermindering van het onroerend goed van 5%. Pas als de planologische verzwarende als “bovenmatig” is aan te merken, wat vrij uitzonderlijk is, komen waardeverminderingen vanaf 10% en meer in beeld. Het adviesbureau ziet geen aanleiding voor schadepercentages van 25-30%.

Met de initiatiefnemer is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Hierin is o.a. vastgelegd dat toekomstige gehonoreerde planschadeclaims door de initiatiefnemer zullen worden vergoed. Met de Initiatiefnemer is afgesproken dat op basis van de planschaderisicoanalyse en de actualisatie daarvan een bankgarantie ter hoogte van € 150.000,- aan de provincie wordt afgegeven om eventuele planschadeclaims te kunnen voldoen.

De herijkte planschade risicoanalyse heeft geen invloed op de financiële uitvoerbaarheid van het inpassingsplan.

2.6 Leefomgeving

2.6.1 Geluid

Een aantal reclamanten vindt dat het windpark leidt tot onaanvaardbare geluidsoverlast. Er zou onvoldoende vast staan dat wordt voldaan aan de normen in het Activiteitenbesluit. Het akoestisch onderzoek zou bovendien niet zijn gebaseerd op de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Een onderzoek naar het achtergrondgeluidniveau ontbreekt, waardoor volgens reclamanten ten onrechte niet is beoordeeld of maatwerkvoorschriften gepast zijn. Reclamanten wijzen tot slot op het ontbreken van onderzoek naar laagfrequent geluid.

Onaanvaardbare geluidsoverlast

Een windturbine of een combinatie van windturbines moet voldoen aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein (artikel 3.14a, lid 1, Activiteitenbesluit). Deze Nederlandse norm is niet duidelijk afwijkend van normen in andere Europese landen en komt vrijwel overeen met de aanbevelingen van de WHO voor beperkingen van het geluidsniveau in de nacht. De geluidsnorm is strenger dan de geluidsnorm voor verkeer of industrie en wijkt niet veel af van de normen voor stiltegebieden (Kamerstukken II 2014/15, 33 612, nr. 50, p. 1-2).

De geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van gevoelige gebouwen is in de tabel van bijlage C bij het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) weergegeven. Hieruit blijkt dat bij alle geluidsgevoelige objecten (woningen van derden) wordt voldaan aan de 41 dB Lnight geluidsnorm. Bij twee woningen wordt niet voldaan aan de 47 dB Lden norm. Om ook het behalen van die norm zeker te stellen zijn maatregelen in de nachtperiode nodig. In artikel 3.3, onder f, van de planregels is daarom opgenomen dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien – en voor zover nodig – in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB Lden en de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van geluidsgevoelige objecten. Hiermee is geborgd dat de geluidsbelasting de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden niet overschrijdt. Daarmee staat vast dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder. Enkele reclamanten dragen nog aan dat bij de onderzoeken naar geluid geen rekening wordt gehouden met de cumulatie van de vier turbines onderling. Echter, het geluid van alle vier de turbines gezamenlijk moet voldoen aan de geluidsnorm. Het akoestisch onderzoek bevat berekeningen op basis van geluidsuitstraling van alle vier de windturbines en de geluidswaarden op de rekenpunten zijn in die zin cumulatief berekend.

Laag achtergrondgeluid

Ten aanzien van de stelling dat er onvoldoende rekening is gehouden met het lage achtergrondgeluid, geldt het volgende. Ingevolge artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit kan het bevoegd gezag een norm met een andere waarde voorschrijven indien bijzondere lokale omstandigheden daar aanleiding toe geven. Een landelijke, stille omgeving vormt geen omstandigheid die aanleiding geeft tot het stellen van maatwerkvoorschriften voor een afwijkende norm ter plaatse van een geluidgevoelig object.

De normen uit het Activiteitenbesluit zijn voorts gebaseerd op een dosis-effectrelatie, hetgeen betekent dat de normen onafhankelijk zijn van het achtergrondniveau. Dit houdt in dat het achtergrondgeluid feitelijk niet mee weegt in de beoordeling.

Maximale planologische mogelijkheden

Omdat nog niet exact bekend is welke turbintypen gebouwd gaan worden is enige mate van flexibiliteit in de planregeling opgenomen. Om die reden is met betrekking tot de ashoogte en de rotordiameter een marge aangehouden. In het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden, dus de maximale hoogte (124 meter) en de maximale rotordiameter (122 meter) van de te realiseren windturbines. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de geluidsbelasting van de windturbines op de omliggende woningen niet onaanvaardbaar is, ook wanneer wordt uitgegaan van de maximale maatvoering.

Laagfrequent geluid

In de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit zijn piekgeluiden en laagfrequent geluid verdisconteerd. Het verdisconteren van soorten geluiden in de norm wil zeggen dat op de gevel van de woning piekgeluiden, of hoge en lage tonen en laagfrequent geluid, hoorbaar mogen zijn tot 47 dB, respectievelijk 41 dB. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in haar brief aan de Tweede kamer van 31 maart 2014 bevestigd dat laagfrequent geluid is verdisconteerd in de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit (Kamerstukken II 2013/14, 33 612, nr. 22). De Afdeling bestuursrechtspraak heeft bij uitspraak van 27 mei 2015 bevestigd dat de wetenschappelijke studies die worden vermeld in de brief van de staatssecretaris van 31 maart 2014 bij de besluitvorming mogen worden betrokken (ECLI:NL:RVS:2015:1621, r.o. 20).

Voor het aspect laagfrequent geluid geldt tevens dat in het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) is ingegaan op de effecten van de beoogde windturbines. Uitgebreid literatuuronderzoek van LBP Sight, in opdracht van RVO (DENB 138006, september 2013), wijst uit dat laagfrequent geluid is meegenomen in het geluidsspectrum dat in Nederland standaard wordt onderzocht. De Nederlandse geluidsnormen geven voorts een mate van bescherming tegen laagfrequent geluid die vergelijkbaar is met de buitenlandse (Deense en Duitse) normen. Om die reden is een aparte toetsing voor laagfrequent geluid van windturbines achterwege gebleven in het kader van het akoestisch onderzoek bij het inpassingsplan.

2.6.2 Slagschaduw

Een aantal reclamanten stelt dat sprake zal zijn van overlast in de vorm van slagschaduw. Daarnaast zou slagschaduw ter plaatse van de Ganzepoelweg, dit is de weg die het plangebied doorsnijdt, onvoldoende zijn onderzocht. Reclamanten wijzen bovendien op overlast die ontstaat vanwege het weerkaatsen van zonlicht op de wieken.

Overlast door slagschaduw

Op grond van artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling moet een windturbine ter voorkoming of beperking van slagschaduw en lichtschittering voorzien zijn van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten. Deze regel geldt alleen als de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw op kan treden. Met de stilstandvoorziening kan de rotor, wanneer er slagschaduw op de woning van derden kan optreden, tijdelijk worden stilgezet om slagschaduw te voorkomen. In de windturbinebesturing wordt hiervoor een kalender van dagen en tijden geprogrammeerd waarin de rotor wordt gestopt als de zonnenschijnsensor aangeeft dat de zon schijnt en op een dergelijke positie ten opzicht van de turbine staat dat slagschaduw op een gevoelig object kan optreden.

Ten aanzien van deze gevoelige objecten is een onderzoek uitgevoerd (bijlage 23 bij de toelichting op het inpassingsplan). Uit het onderzoek blijkt dat zonder maatregelen bij 9 woningen van derden in de omgeving van het windpark schaduweffecten optreden waarbij gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar meer dan 20 minuten per dag slagschaduw optreedt. Deze woningen staan op een afstand van minder dan twaalf maal de rotordiameter. Ten behoeve van deze woningen moet conform artikel 3.12, eerste lid, Activiteitenregeling een stilstand regeling worden toegepast. Het gaat om een totale stilstand van circa 46 uur per jaar.

In het inpassingsplan is een verdergaande stilstandregeling opgenomen dan op grond van het Activiteitenregeling noodzakelijk is. We verwijzen hiervoor naar paragraaf 2.6.4. Gezondheid.

Slagschaduw op Ganzepoelweg

De Ganzepoelweg doorsnijdt het plangebied: aan beide zijden van deze weg zijn twee windturbines voorzien. Een weg is *geen* gevoelig object ten aanzien van slagschaduw.

Voor wat betreft de stelling dat de Ganzepoelweg ten onrechte niet is meegenomen in het onderzoek naar de hinder door slagschaduw, wordt opgemerkt dat de Ganzepoelweg niet is aan te merken als een gevoelig object als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling. Onder gevoelige objecten vallen gevoelige gebouwen en gevoelige terreinen. Uit artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat onder een gevoelig gebouw wordt verstaan: "*woningen en gebouwen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder zijn aangemerkt als andere geluidsgevoelige gebouwen...*". In artikel 1 van de Wet geluidhinder wordt voor de andere geluidsgevoelige gebouwen verwezen naar het Besluit geluidhinder. 'Andere geluidsgevoelige gebouwen' betreffen gebouwen die een met wonen gelijk te stellen functie hebben. In artikel 1.2, eerste lid, van het Besluit geluidhinder zijn bijvoorbeeld een onderwijsgebouw en een ziekenhuis als 'ander geluidsgevoelig gebouw' aangewezen. Uit artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat onder een gevoelig terrein wordt verstaan: "*terreinen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als geluidsgevoelige terreinen...*". Ook voor geluidsgevoelige terreinen wordt in artikel 1 Wet geluidhinder verwezen naar het Besluit geluidhinder. In artikel 1.2, tweede lid, van het Besluit geluidhinder zijn een woonwagenvaandplaats en

bestemde ligplaatsen voor woonschepen aangewezen als 'geluidsgevoelige terreinen'. Nu de Ganzepoelweg geen gevoelig object is ten aanzien van slagschaduw is deze weg niet in het onderzoek meegenomen.

Lichtschittering

Ingevolge artikel 3.13, eerste lid, van de Activiteitenregeling wordt slagschaduw en lichtschittering bij het in werking hebben van een windturbine zoveel mogelijk voorkomen of beperkt door toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen. Het meten van reflectiewaarden vindt plaats overeenkomstig NEN-EN-ISO 2813 of een daaraan ten minste gelijkwaardige meetmethode.

De windturbines worden conform artikel 3.13, eerste lid, Activiteitenregeling uitgerust met een niet-reflecterende coating.

2.6.3 Verlichting

Een aantal reclamanten is van oordeel dat de obstakelverlichting onevenredige lichthinder zal veroorzaken. Volgens reclamanten ontbreekt onderzoek naar de gevolgen van lichthinder als gevolg van obstakellichten. Er wordt gewezen op de mogelijkheid tot het opleggen van maatwerkvoorschriften.

Afdeling 2.1 van het Activiteitenbesluit is van toepassing op het in werking hebben van windturbines. Op grond van artikel 2.1, tweede lid, onder h, Activiteitenbesluit valt onder de zorgplicht met betrekking tot lichthinder het voorkomen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is, het tot een aanvaardbaar niveau beperken van hinderlijke lichtverschijnselen voor omwonenden. Voorts valt op grond van artikel 2.1, tweede lid, onder q, Activiteitenbesluit ook het beschermen van de duisternis en het donkere landschap in door het bevoegd gezag aangewezen gebieden. Deze zorgplicht heeft een rechtstreekse werking op windturbines.

Het bevoegd gezag kan op basis van de zorgplicht van artikel 2.1 Activiteitenbesluit een maatwerkvoorschrift stellen met betrekking tot de te treffen maatregelen of voorzieningen ter bescherming van de duisternis en het donkere landschap, indien de inrichting is gelegen in een gebied waarvoor in een beleidsregel, verordening of een bestemmingsplan eisen ten aanzien van de bescherming van de duisternis of het donkere landschap zijn vastgesteld.

Gelet op het feit dat de verlichting primair is gericht op het luchtruim zal van onaanvaardbare lichthinder voor omwonenden of van aanzienlijke visuele effecten geen sprake zijn. Ook zijn voor het gebied geen specifieke eisen gesteld in een verordening, bestemmingsplan of beleidsregel ten aanzien van een bescherming van de duisternis of het donkere landschap.

Om lichthinder te voorkomen, wordt op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit een maatwerkvoorschrift gesteld waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Dit plan moet minimaal 6 weken voor het bouwen van windturbines klaar liggen. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid. Het verlichtingsplan zal door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) worden gekeurd.

2.6.4 Gezondheid

Wetenschappelijke verkenning

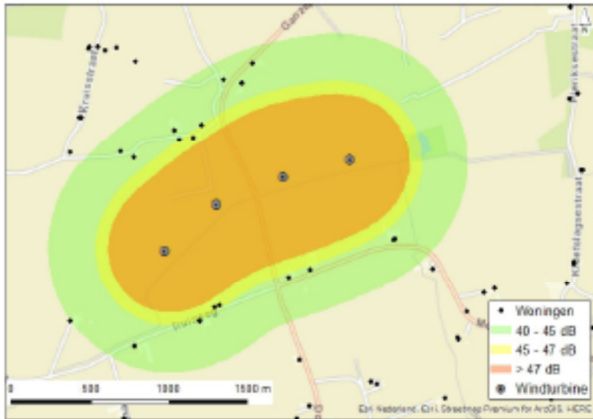
Uit onderzoek blijkt dat er een relatie is tussen hinder van windturbinegeluid bij omwonenden en ervaren stress, problemen met inslapen en verstoring van slaap. De gezondheidseffecten traden op bij een geluidsniveau vanaf 45 dB. Andere gezondheidseffecten zoals verhoogde bloeddruk, hartziekten en gehoorverlies zijn als gevolg van windturbines niet te verwachten. Ten aanzien van slagschaduw is bij moderne windturbines de frequentie van de slagschaduw zodanig dat geen gezondheidseffecten te verwachten zijn. Tot slot blijkt dat weerstand (emotionele spanning) tegen de ontwikkeling het gevoel van hinder door windturbines vergroot.

Gelet op de mogelijke gezondheidseffecten heeft de provincie onderzoek naar gezondheid laten uitvoeren. Bij Windpark Bijvanck zijn er twee aspecten onderzocht:

- Geluid;
- Slagschaduw.

In het rapport is inzicht gegeven in de gezondheidskansen en knelpunten. De gezondheidskwaliteit kan variëren van 'zeer goed' (GES-score 0) tot 'zeer onvoldoende' (GES-score 8). Daarnaast is een korte verkenning van wetenschappelijke publicaties over gezondheidseffecten van windturbines op de lange termijn opgenomen.

Geluid

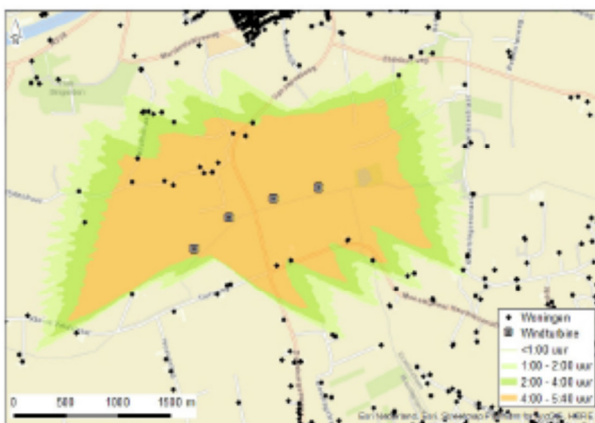
Figuur 4: Geluidsproductie Windpark Bijvanck

Geluidscategorie windturbines [dB Lden]	Aantal woningen [#]	GES score
<40	Overige woningen in het gebied	0 zeer goed
40 tot 45	13	1 goed
45 tot 47	4	3 vrij matig
>47	0	0 zeer matig

Figuur 5: GES-score geluid

Figuur 4 toont drie geluidscontouren behorende bij Windpark Bijvanck. In figuur 5 is te zien dat 13 omliggende woningen in een leefklimaat liggen dat getypeerd wordt als 'goed'. Er liggen 4 Woningen in een gebied met een leefklimaat dat getypeerd wordt als 'vrij matig'. Omdat het windpark moet voldoen aan de wet- en regelgeving zijn er geen woningen waarbij het geluid op de gevel hoger is dan 47 dB.

Slagschaduw

Figuur 5: Slagschaduwcontouren Windpark Bijvanck (met mitigatie)

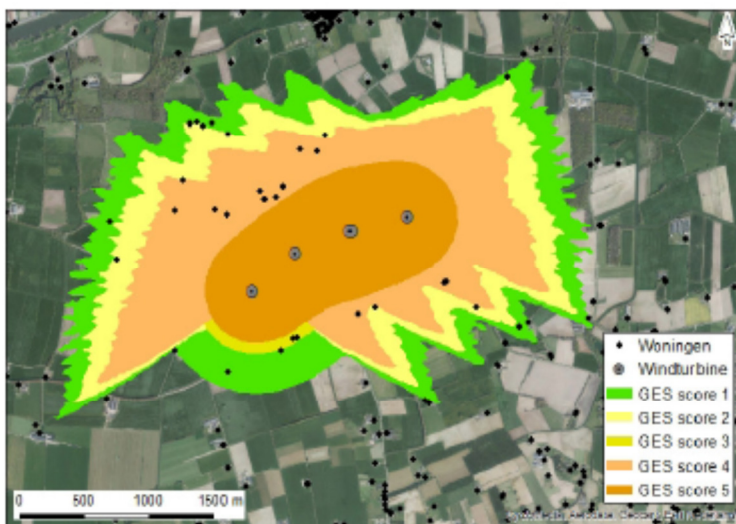
Verwachte slagschaduw tijd [uur/jaar]	Aantal woningen [#]	GES-score
<1 :00	Overige woningen	0 zeer goed
1:00 - 2:00	8	1 goed
2:00 - 4:00	5	2 Redelijk tot matig
4:00 - 5:40	13	4 matig
> 5:40	0	6 Onvoldoende ¹

Figuur 6: GES-score slagschaduw

Figuur 5 toont 4 slagschaduwcontouren. De maximale slagschaduwcontour reikt tot ca. 1.800 meter: slagschaduw bedraagt op deze locaties minder dan 1 uur per jaar. Omdat Windpark Bijvanck moet voldoen aan de wet- en regelgeving worden woningen nooit blootgesteld aan meer dan 5 uur en 40 minuten slagschaduw.

Uit figuur 6 blijkt dat 8 woningen te maken hebben met minder dan 2 uur slagschaduw per jaar, het leefklimaat in dit gebied wordt getypeerd als 'goed'. Er worden 5 woningen blootgesteld aan 2 tot 4 uur slagschaduw per jaar, het leefklimaat op deze locaties wordt als 'redelijk tot matig' getypeerd. Tot slot worden 13 woningen blootgesteld aan 4 uur tot 5 uur en 40 minuten slagschaduw per jaar. In dit gebied wordt het leefklimaat getypeerd als 'matig'.

Cumulatie van geluid en slagschaduw

Figuur 7: GES-scores milieuaspecten Windpark Bijvanck

Figuur 7 geeft een totaal overzicht van de GES-scores door geluid en slagschaduw bij Windpark Bijvanck. Er zijn 4 woningen die in verband met geluid gelegen zijn in een leefklimaat dat getypeerd wordt als 'vrij matig'. In verband met slagschaduw zijn er 13 woningen die in een leefklimaat met typering 'matig' zijn gelegen en 5 woningen zijn gelegen in een gebied dat getypeerd wordt als 'redelijk tot matig'. Uit figuur 7 blijkt dat er 3 woningen (waaronder de woning behorende bij de inrichting) zijn gelegen in een gebied dat zowel voor geluid als voor slagschaduw getypeerd wordt als een '(vrij) matig' leefklimaat. Cumulatie van aspecten betekent niet dat je deze simpelweg kan optellen en aftrekken. Voor deze woningen blijft het leefklimaat dan ook getypeerd als 'matig'.

Maatregelen

Hoewel cumulatie van hinder door zowel geluid als slagschaduw dus niet 1 op 1 betekent dat de betrokken woningen een 'zeer matig' of 'slecht' leefklimaat gelegen zijn, heeft de cumulatie wel betekenis. Daarnaast wordt uit de GES-analyse duidelijk dat veel omwonenden (13 woningen) vooral hinder ondervinden van slagschaduw. Om een acceptabel leefklimaat te kunnen garanderen is het aantal uur slagschaduw op de gevel van gevoelige functies terug gebracht naar 0 uur. Geconcludeerd is dat met deze maatregel voldaan wordt aan de criteria behorende bij de goede ruimtelijke ordening. Dit besluit van de initiatiefnemer wordt door middel van een voorwaardelijke verplichting in het inpassingsplan

geborgd. Een voorwaardelijke verplichting is een voorschrift in het inpassingsplan. Zodra de initiatiefnemer het windpark gaat realiseren, is deze verplicht zich aan dit voorschrift te houden.

2.6.5 Landschap

Een aantal reclamanten stelt dat Windpark Bijvanck het waardevolle open landschap aantast. De uitgebrachte adviezen van Feddes|Olthof en van het Gelders Genootschap wijzen er volgens reclamanten op dat de locatie ongeschikt is voor het realiseren van windenergie. Er zou niet gesproken kunnen worden van toevoeging aan de kwaliteit van het landschap, waardoor volgens reclamanten niet wordt voldaan aan de vereisten in de Omgevingsverordening en –visie.

Het Gelders Genootschap kwam in het welstandsadvies, dat is gevraagd ten behoeve van de omgevingsvergunning, tot een andere conclusie dan Rho en Bosch en Van Rijn (bijlage 1 van het inpassingsplan). Dit is aanleiding geweest om een second opinion te vragen aan het bureau Feddes|Olthof. Feddes|Olthof is op punten kritisch op het landschapsrapport (opstelling, interferentie, ontbreken visualisaties). Om die reden zijn nadere vragen gesteld aan initiatiefnemer. Op basis van het aanvullende onderzoek is geconcludeerd dat er weldegelijk sprake is van een acceptabele ontwikkeling.

Omgevingsverordening en -visie

Windpark Bijvanck is voorzien in een gebied dat op Kaart 5 van de Omgevingsverordening Gelderland 2015 is aangewezen als waardevol open gebied. Het realiseren van een windturbinepark met meer dan drie windturbines in het waardevol open gebied is toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp.

Artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening Gelderland.

In het ruimtelijk ontwerp dient aandacht te worden besteed aan de relatie tussen windturbines en:

- a. de ruimtelijke kenmerken van het landschap;
- b. maat, schaal en inrichting in het landschap;
- c. visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine of windturbines (in dit geval windpark Duiven).
- d. cultuurhistorische achtergrond van het landschap;
- e. de beleving van de windturbine of windturbines in het landschap.

Artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening Gelderland.

Deze voorwaarden beogen volgens de toelichting op de Omgevingsverordening dat de ingreep een kwalitatieve toevoeging is aan het landschap.

Zie: par. 2.7 van de toelichting op de Omgevingsverordening Gelderland.

De kwalitatieve toevoeging aan het landschap betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor dient te zorgen dat de windturbines onopvallend of onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van het provinciale beleid. Zichtbaarheid van windturbines in het landschap is onontkoombaar en niet per definitie verstorend. Het zichtbaar zijn van eigentijdse duurzame voorzieningen past binnen het provinciale beleid, mits de relatie wordt gelegd met dat landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt met andere woorden uitsluitend in dat er gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap.

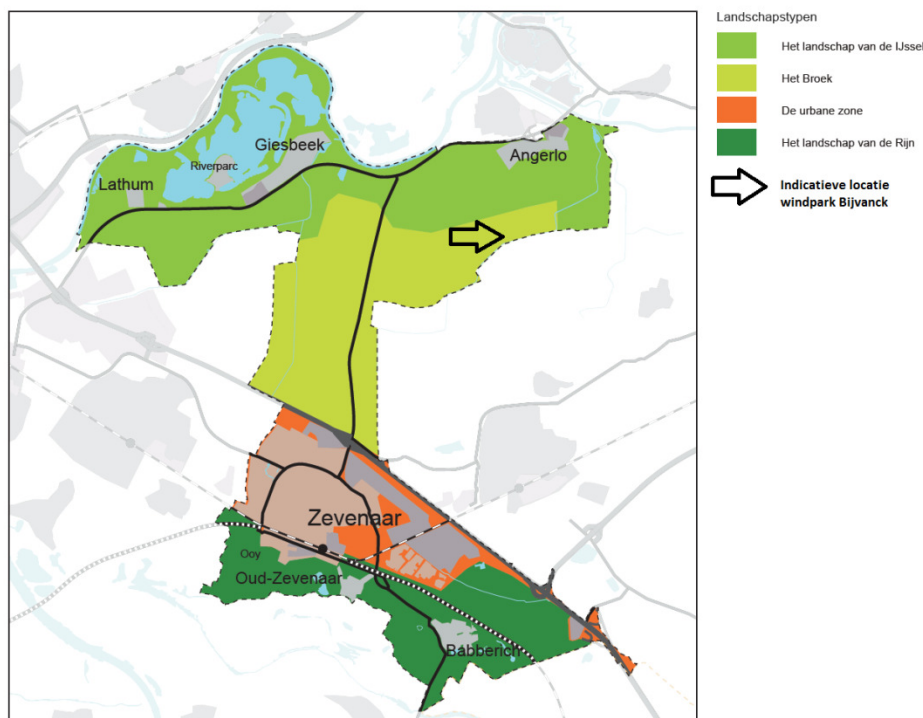
Het ruimtelijk ontwerp

Het ruimtelijk ontwerp voor windpark Bijvanck is in paragraaf 3.3.2 van de toelichting op het inpassingsplan toegelicht. Aan het ruimtelijk ontwerp ligt het Landschapsrapport van Rho – Bosch & Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan) ten grondslag. Uit een oogpunt van zorgvuldigheid heeft de provincie bij Feddes|Olthof een second opinion gevraagd. De second opinion is op een aantal punten kritisch. Om die reden is initiatiefnemer in de gelegenheid gesteld een nadere onderbouwing te geven van het ruimtelijk ontwerp. Die onderbouwing is als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan gevoegd.

Op basis van deze rapporten kan worden geconcludeerd dat sprake is van een aanvaardbaar ruimtelijk ontwerp. De afweging die in dat kader heeft plaatsgehad wordt hierna nader onderbouwd door achtereenvolgens in te gaan op de relatie tussen de windturbines en de landschappelijke vereisten als genoemd in artikel 2.8.1.1, tweede lid, van de Omgevingsverordening Gelderland.

De ruimtelijke kenmerken van het landschap

Windpark Bijvanck is voorzien op gronden die in de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 zijn aangeduid als “Het Broek”. Dat blijkt uit de hieronder opgenomen kaart uit de Structuurvisie (figuur 3), waar de verschillende landschapstypen op het grondgebied van de gemeente Zevenaar zijn weergegeven.

Figuur 4: uitsnede kaart uit Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030, met indicatieve locatie windpark Bijvanck.

Op circa 250 meter afstand van windpark Bijvanck ligt een gebied dat zich volgens de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 kwalificeert als “Het landschap van de IJssel” (hierna: het IJssellandschap).

De deskundigen zijn het erover eens dat de landschapstypen Het Broek en het IJssellandschap zich op een andere wijze laten karakteriseren. Waar de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 Het Broek omschrijft als “een relatief laaggelegen stuk land dat zich kenmerkt door openheid en prachtige vergezichten, agrarische bedrijvigheid, harde wind en smalle wegen”, wordt het IJssellandschap daarentegen omschreven als kleinschalig, besloten en met meer variatie en hoogteverschillen.

Zie blz. 9-10 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan) en blz. 3 van de second opinion van Feddes|Olthof (bijlage 3 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Het gebied dat is aangemerkt als landschapstype Het Broek is op kaart 5 van de Omgevingsverordening Gelderland aangemerkt als waardevol open gebied. Het IJssellandschap is op kaart 5 van de Omgevingsverordening Gelderland slechts voor een deel aangemerkt als waardevol open gebied (zie figuur 4, waarin een uitsnede van Kaart 5 van de Omgevingsverordening Gelderland is opgenomen).

Figuur 5: uitsnede kaart 5 Omgevingsverordening Gelderland (december 2015), met indicatieve locatie windpark Bijvanck.

Hoewel de locatie windpark Bijvanck duidelijk ligt in het waardevolle open gebied dat is aangeduid als landschapstype Het Broek, nuanceert Feddes|Olthof het hierboven beschreven beleidskader door te stellen dat uit eigen waarnemingen blijkt dat het landschap rondom de geplande locatie voor windpark Bijvanck veel kleinschaliger van aard is en de openheid wordt onderbroken door hagen en bosschages.

De provincie stelt voorop dat zij uitgaat van haar eigen beleid en het beleid van de gemeente Zevenaar, waarin de geplande locatie is aangewezen als Het Broek en als een waardevol open gebied. Het Broek is een grootschalig open jong ontginningslandschap. Het open landschap van Het Broek heeft een duidelijke oost-west richting als gevolg van de met populieren beplante wegen en de besloten rand aan de noordzijde. Het windturbinepark gaat de interactie met de regionale ruimtelijke kenmerken van het open landschap aan door de gebogen, oost-west georiënteerde hoofdstructuur van het broek-ontginningslandschap te volgen. De windturbines geven bovendien uiting aan de harde wind in de open ruimte, kenmerkend voor Het Broek.

Het bevoegd gezag constateert dat windpark Bijvanck niet geprojecteerd is in het midden van het waardevolle open landschap, maar aan de rand daarvan. Daardoor bevindt de locatie zich in een gebied waarin een geleidelijke overgang plaatsvindt van het grootschalige open landschap van Het Broek, naar het kleinschaligere landschap van het IJssellandschap dat gekenmerkt wordt door meer variatie en hoogteverschillen. Door het windpark juist aan de rand van het waardevolle open landschap te projecteren, wordt de begrenzing van het waardevolle open gebied gevolgd en wordt een onevenredige aantasting van de openheid van het waardevolle open landschap beperkt.

Maat, schaal en inrichting

Het windpark Bijvanck vormt géén nieuw energielandschap. Door de maat en schaal van de windturbines wordt er een nieuwe laag aan het bestaande landschap toegevoegd, die de historisch gegroeide hoofdrichting (oost-west) van het onderliggende landschap volgt én benadrukt.

Zie blz. 10-11 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Regionaal volgt het windpark daarom de hoofdkenmerken van het landschap, te weten de oostwestrichting daarvan. Wegen en weteringen, zoals de Didamse Wetering, hebben deze oost-west oriëntatie. Het ontwerp van het windpark zorgt door de positionering oost-west voor een accentuering van de bestaande regionale landschappelijke kenmerken.

Lokaal sluit het windpark aan bij de Didamse Wetering. Die koppeling vertaalt zich in de “knik” in de lijnopstelling. Met vier windturbines in een geknikte lijnopstelling is er sprake van een helder hoofdprincipe, passend bij het lokale landschap ter plaatse. Lokaal sluit het windpark verder aan bij de ten zuiden daarvan gelegen hoogspanningslijn.

Feddes|Olthof meent dat de Didamse Wetering niet in verhouding staat met de maat en schaal van de vier turbines. Om de wetering als lijn in het landschap te benadrukken zouden er veel meer turbines geplaatst moeten worden. Ook het Gelders Genootschap heeft bezwaren tegen de afstemming van het windpark met de Didamse Wetering. De knik zou de lijnopstelling bovendien verzwakken. Het Gelders Genootschap ziet daarom meer in een ruit- of rechte lijnopstelling.

Gelet op deze kritische kanttekeningen zijn drie rechte lijnopstellingen onderzocht. De drie lijnopstellingen stuiten in beginsel af op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur. Ten aanzien van de rechte lijnopstelling met de minste bezwaren is onderzocht of de lijnopstelling op deze locatie beter aansluit op de maat, schaal en inrichting van het landschap.

Zie: Notitie rechte lijnopstelling Bijvanck van Rho - Bosch & Van Rijn en de Notitie Windpark Bijvanck beantwoording landschappelijke vragen van ROM3D (bijlage 1 en 2 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Uit dit onderzoek volgt dat de gebogen lijnopstelling en de rechte lijnopstelling visueel niet tot nauwelijks van elkaar verschillen. Er zijn slechts enkele posities, zoals rijdend over de N336, waar de gebogen lijnopstelling zich wel visueel van de rechte lijnopstelling onderscheidt. Conclusie van het onderzoek is dat het landschappelijke beeld van de windturbineopstellingen niet wezenlijk wordt verstoord door de gebogen lijnopstelling. Gelet daarop en gezien het feit dat een rechte lijnopstelling stuit op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht. De ruitopstelling behoort niet tot een van de mogelijkheden in verband met bebouwing. De weg Doesburgsestraat/Ganzenpoelweg doorsnijdt de opstelling. Vanaf de weg is sprake van een symmetrisch beeld, waarbij zowel links als rechts twee windturbines staan die “uitwaaieren” langs de Wetering. Het plaatsen van extra turbines is daarvoor niet noodzakelijk.

Visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine of windturbines

De meest nabijgelegen windturbines liggen op 6,5 km van windpark Bijvanck, ter plaatse van windpark Duiven. In het Landschapsrapport is vanaf twee posities onderzocht of mogelijke interferentie optreedt. Er wordt geconcludeerd dat vanaf deze posities geen sprake is van interferentie.

Zie blz. 13-14 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch & Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Dat wordt onderschreven door Feddes|Olthof. Wel wordt erop gewezen dat onderzoek naar interferentie op een grotere afstand van windpark Bijvanck, bijvoorbeeld vanaf de IJsselbrug, ontbreekt.

Zie: blz. 4 van de second opinion van Feddes|Olthof (bijlage 3 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Naar aanleiding daarvan is onderzocht of vanaf de IJsselbrug interferentie optreedt. Vanaf de IJsselbrug liggen windpark Bijvanck en windpark Duiven in elkaars verlengde. De visualisaties laten zien dat de windparken visueel niet met elkaar interfereren en als storend worden ervaren.

Zie: Notitie Windpark Bijvanck beantwoording landschappelijke vragen van ROM3D (bijlage 2 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Cultuurhistorische achtergrond van het landschap

Het Landschapsrapport stelt dat er sprake is van een jong landschap gebaseerd op de oude kaders van het patroon van het rivierenlandschap Rijn en IJssel. Windpark Bijvanck voegt een nieuwe laag toe aan de ontginningsgeschiedenis. Deze nieuwe laag bouwt voort op én benadrukt de historisch gegroeide hoofdrichting (oost-west) van het onderliggende landschap.

Feddes|Olthof meent dat door de knik in de lijnopstelling geen sprake is van een zuivere nieuwe laag op het landschap. Dat standpunt wordt gedeeld door het Gelders Genootschap. Een ruit- of rechte lijnopstelling biedt volgens het Gelders Genootschap wel mogelijkheden.

Zie: de second opinion van Feddes|Olthof en het advies van het Gelders Genootschap (bijlage 3 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Als gezegd is naar aanleiding van de second opinion door Feddes|Olthof en het advies van het Gelders Genootschap onderzoek gedaan naar de visuele invloed van een rechte lijnopstelling. Gelet op de beperkte visuele verschillen tussen de rechte lijnopstelling en de gebogen lijnopstelling en gelet op het feit dat de rechte lijnopstelling stuit op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht. De ruitopstelling behoort niet tot een van de mogelijkheden in verband met bebouwing.

Beleving van het windpark in het landschap

Ook aan de beleving van het windpark in het landschap is in het ruimtelijk ontwerp van het windpark Bijvanck waarde gehecht. Om een landschap met kwaliteit te realiseren is structuur noodzakelijk. Structuur zorgt voor de beleving van samenhang en rust. Structuur kan worden bereikt door een lijnopstelling te ontwikkelen met gelijke richtingen, gelijke types en met gelijke ritmes (afstanden) tussen de turbines.

Om die reden is in artikel 3.2.2 van de planregels een aantal maatvoering vereisten opgenomen. Voor de rotordiameter en de tiphoogte geldt een marge. Daarnaast hebben de windturbines dezelfde draairichting. Deze vereisten borgen een goede en rustige beleving van windpark Bijvanck.

De zichtbaarheid en beleving van het windpark in het landschap is bovendien in kaart gebracht door middel van een aantal visualisaties. Feddes|Olthof wijst in dat verband op het ontbreken van een tweetal visualisaties vanaf de A12 en de N336.

Zie: blz. 4-5 van de second opinion van Feddes|Olthof (bijlage 3 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Naar aanleiding daarvan zijn visualisaties opgesteld.

Zie: Notitie Windpark Bijvanck beantwoording landschappelijke vragen van ROM3D (bijlage 2 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Deze visualisaties geven gezamenlijk met de in het Landschapsrapport opgenomen visualisaties een compleet beeld van de beleving van het windpark. De beleving van het windpark in het landschap is op basis van deze visualisaties aanvaardbaar geacht.

Conclusie

Gelet op bovenstaande wordt geconcludeerd dat er sprake is van een eigentijdse duurzame voorzieningen, die past binnen het provinciale beleid. De relatie het landschap wordt gelegd doordat het windpark op regionale schaal de oost-west richting volgt. De windturbines maken zichtbaar dat het hard waait in dit waardevolle open gebied.

2.6.6 Bereikbaarheid (bouwfase)

Een aantal reclamanten vreest voor overlast tijdens de bouw en het onderhoud van het windpark.

Van onaantvaardbare hinder tijdens de bouw en het onderhoud van het windpark zal, mede gelet op de belangen die zijn gemoeid met het windturbinepark, geen sprake zijn. Om overlast in de bouwfase zoveel mogelijk te voorkomen, worden alle betrokken omwonenden en bedrijven actief geïnformeerd over de

planning van de bouwwerkzaamheden. Tijdens de bouwwerkzaamheden zal initiatiefnemer actief blijven communiceren over de voortgang.

Ten behoeve van het onderhoud van het windpark zullen hooguit een paar keer per jaar werkzaamheden verricht moeten worden. Van deze werkzaamheden is, mede gelet op het sporadische karakter ervan, geen onaanvaardbare hinder te verwachten.

2.6.7 Veiligheid

Een aantal reclamanten vraagt aandacht voor de veiligheidssituatie rondom de nieuwe windturbines. Op grond van artikel 3.15a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit is het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, niet hoger dan 10^{-6} per jaar. Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-5} per jaar.

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid is onderzoek uitgevoerd (bijlage 21 en 22 bij de toelichting op het inpassingsplan). Uit dit onderzoek volgt dat zich binnen de risicocontouren van het windpark geen (beperkt) kwetsbare objecten bevinden. Ook anderszins staan de externe veiligheidsaspecten niet in de weg aan de uitvoering van het plan.

Handboek Risicozonering Windturbines 2013

Bij de berekeningen rond externe veiligheid is het Handboek Risicozonering Windturbines (2013) toegepast. Een aantal reclamanten brengt naar voren dat uitgegaan had moeten worden van de Handleiding Risicozonering Windmolens (versie 3.1, september 2014). Volgens reclamanten zou de Handleiding strenger zijn. Uit navraag bij initiatiefnemer blijkt dat de onderzoeken gebaseerd zijn op versie 3.1 van de Handleiding, van september 2014. De verwarring is ontstaan omdat op de kaft van de handleiding meerdere data staan (geactualiseerde versie mei 2013 en herziene versie 3.1 van september 2014). Deze schrijffout heeft verder geen invloed op de juistheid van het onderzoek.

Ijsafwerping

In bepaalde omstandigheden is het mogelijk dat ijsafzetting plaatsvindt op de rotorbladen van de windturbines. Indien het gebied onder de rotor vrij toegankelijk is voor publiek moet het aspect van afvallend ijs in de risicobeoordeling meegenomen worden. Een aantal reclamanten heeft gewezen op de veiligheidsrisico's die gepaard gaan met ijsafwerping. Naar aanleiding van deze zienswijzen is nader onderzoek verricht. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in de memo "ijsafwerping", van 13 maart 2017 (bijlage 25 bij de toelichting op het inpassingsplan). Uit deze memo volgt dat bij Windpark Bijvanck het gebied onder de rotor niet vrij toegankelijk is. Alleen het onderhoudspad langs de Doesburgse Wetering is opengesteld voor wandelaars. Dit onderhoudspad bevindt zich niet onder het rotorvlak van een windturbine, maar net daarbuiten. De afstand tot de doorgaande weg en het daarlangs liggend fietspad is groot (>200 meter). Vallend ijs van de bladen overbrugt die afstand niet. Het risico van ijsafwerping is in dit geval verwaarloosbaar.

Op basis van het Handboek is er geen reden om een risicobeoordeling te doen op vallend ijs. In navolging daarop is in overleg met de initiatiefnemer niettemin besloten om een ijsdetectiesysteem op de turbines verplicht te stellen (artikel 3.2.1 onder b van de regels behorende bij inpassingsplan). Op deze manier worden alle risico's ter hoogte van het onderhoudspad uitgesloten. In geval van ijsafzetting op de bladen zullen de windturbines in een zodanige positie worden gezet dat de rotorbladen evenwijdig aan het onderhoudspad staan waardoor niet gevreesd hoeft te worden voor ijsafwerping.

Bevi-inrichtingen

Een aantal reclamanten stelt dat hun bedrijf aangemerkt moet worden als een zogenaamde BEVI-inrichting. In het onderzoek van Bosch & Van Rijn zou ten onrechte geen rekening zijn gehouden met deze bedrijven.

Artikel 2 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen wijst inrichtingen aan die, gelet op de aard en de hoeveelheid van de in die inrichtingen opgeslagen stoffen, overlijdensrisico's veroorzaken. De bedrijven

van reclamanten vallen hier niet onder. De bedrijven van reclamanten vallen verder allemaal buiten de 10^{-6} per jaar contour.

De BEVI-inrichtingen in de nabijheid van de het windpark Bijvanck zijn weergegeven op figuur 1 van het door Bosch & Van Rijn uitgevoerde onderzoek naar het aspect externe veiligheid. Uit deze figuur blijkt dat de dichtstbijzijnde risicovolle installaties op een afstand van > 2.000 meter tot het windpark liggen. Dit is ver buiten de invloedssfeer van de turbines. Plaatsing van de turbines heeft aldus geen invloed op de faalkans van de risicovolle installaties.

Aanwezigheid hogedruk gasleiding

In de nabijheid van het windpark bevindt zich een gasleiding van Gasunie. In het door Bosch & Van Rijn en Pondera uitgevoerde onderzoek is hier aandacht aan besteed. Uit de onderzoeken blijkt dat windturbine 2 binnen het invloedgebied van de gasleiding ligt. Gezien de nabijheid van de gasleiding is de werpafstand en het omvalrisico van de windturbines van belang. Uit het onderzoek van Pondera van 24 maart 2017 blijkt dat de volgende risico's kunnen worden onderscheiden:

1. Mastfalen; Kans van optreden: $1,3 \times 10^{-4}$ per jaar

Dit is het omvallen van de mast. Het gewicht van een blad valt op een maximale afstand (bij rechtophoogstaand blad) van $\text{ashoogte} + \frac{1}{3} \text{Wieklenkte} = 135 + 50 / 3 = 142$ meter of $124 + 61 / 3 = 144$ meter.

2. Gondel- (of rotor-)falen; Kans van optreden: 4×10^{-5} per jaar

Dit is het naar beneden vallen van de gondel en/of de rotor. De maximale afstand van het zwaartepunt van een windturbineonderdeel bij het scenario gondelfalen blijft beperkt tot een afstand van ca 25 meter.

3. Bladworp bij nominaal toerental; Kans van optreden: $8,4 \times 10^{-4}$ per jaar

Het werpen van een rotorblad tijdens een moment van nominaal vermogen tijdens normale operatie van de windturbine. In het ontwerp-inpassingsplan is de maximale werpafstand bij nominaal toerental begrensd op maximaal 160 meter. Na de definitieve turbinekeuze dient de werpafstand bij nominaal toerental van de gekozen windturbine aangetoond te worden conform de rekenmethodieken in het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1).

Windturbines draaien in principe op nominaal toerental of minder tijdens normale omstandigheden. In een enkele situatie (bijvoorbeeld bij een harde windstoot) kan het zijn dat een kort moment meer dan nominaal toerental wordt gedraaid. Windturbines zijn van technische beveiligingssystemen voorzien die er voor zorg dragen dat het toerental wordt teruggebracht tot het nominaal toerental waarop de windturbine maximaal vermogen levert. Deze beveiligingssystemen zorgen ervoor dat bij alle windsnelheden het toerental gecontroleerd en beperkt blijft. Als beveiligingen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het iets wijzigen van de stand van de wieken (pitchen) waardoor minder wind wordt gevangen en de rotor langzamer gaat draaien.

Het is niet nodig om in het inpassingsplan een begrenzing op te nemen van de waarde van het nominaal toerental. In het inpassingsplan is begrensd dat de werpafstand bij nominaal toerental maximaal 160 meter mag bedragen. De initiatiefnemer is vrij om zelf de keuze te maken op welke manier hij er voor zorgt dat de maximale werpafstand niet overschreden wordt, door bijvoorbeeld een kleinere óf een langzamer draaiende windturbine te bouwen.

Hierdoor is geborgd dat er geen onaanvaardbare effecten optreden op het punt van externe veiligheid.

4. Bladworp bij overtoeren; Kans van optreden: 5×10^{-6} per jaar

Het werpen van een rotorblad tijdens een abnormaal moment van overtoeren, volgens het handboek wordt hierbij gebruik gemaakt van een situatie met 2x het nominale toerental.

De kans van optreden van het scenario bladbreuk bij overtoeren is zodanig klein dat dit een vrijwel verwaarloosbare kans van optreden heeft in vergelijking met de reeds aanwezige risico's intrinsiek aan buisleidingen zelf en ook in vergelijking met de andere faalscenario's van windturbines (<1%). De Gasunie geeft in het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1) dan ook aan dat de risico's van het scenario bladworp bij overtoeren zo klein zijn dat er vooraf aan berekeningen al sprake is van een acceptabele situatie indien dit het enige optredende faalscenario is. Dit scenario wordt dan ook niet

beschouwd en eventuele effecten van het scenario bladworp bij overtoeren worden bij voorbaat als acceptabel en niet-significant gezien in relatie tot ondergrondse buisleidingen.

2.7 Natuur

Diverse reclamanten vragen aandacht voor de effecten op natuur. De natuurwaarden in het gebied worden beschermd op grond van de Wet natuurbescherming (voorheen Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet) en de provinciale verordening.

De Wet natuurbescherming gaat over de bescherming van Europeesrechtelijk beschermde natuurgebieden ook wel bekend als Natura 2000-gebieden en over de individuele soortenbescherming. De provinciale verordening gaat over de bescherming van het provinciale natuurnetwerk het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene ontwikkelingszone (GO).

Soortbescherming

Om de effecten op beschermde soorten in beeld te brengen is door Bureau Waardenburg onderzoek uitgevoerd in 2014 en 2016 (bijlage 9 en 10 van het inpassingsplan). In dit onderzoek heeft zij de effecten op soorten bepaald bij gebruik van windturbines met een mast hoogte tussen de 99 - 124 m en een rotordiameter van 100 - 122 m. Bij het bepalen van de effecten heeft Bureau Waardenburg gebruik gemaakt van methoden die tot op heden gezien wordt als de best beschikbare methodiek om effecten op beschermde soorten in beeld te brengen. Er wordt voor alle soorten niet meer dan incidentele aantallen slachtoffers verwacht na het nemen van mitigerende maatregelen.

Natura 2000

Bureau Waardenburg heeft in de rapportage *Oriëntatiefase Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar. Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998* (bijlage 7 bij het inpassingsplan) bepaald of het initiatief kan leiden tot effecten op Natura 2000. In het onderzoek is gekeken naar de direct omliggende Natura 2000-gebieden bekeken en de dichtstbijzijnde gebieden in Duitsland. In de rapportage worden effecten op beschermde soorten van Natura 2000 op voorhand uitgesloten.

GNN en GO

Bureau Waardenburg heeft in haar notitie *Effecten van windpark Bijvanck op het GNN/GO* (bijlage 8 van het inpassingsplan) alle voor het plangebied geldende kernkwaliteiten inclusief de hierbij genoemde te ontwikkelen kwaliteiten belicht. De conclusie is dat geen van de kernkwaliteiten zal worden aangetast.

3 Reactie op zienswijzen

1. Zienswijze reclamant 1			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
1.1	<p>a. In de zienswijze wordt allereerst de vraag gesteld hoe groot de omgeving is bij een bouwwerk van 185 m hoog. De wijk Greffelkamp (gelegen tegen de Didamse wetering aan) wordt niet in de stukken genoemd als belanghebbende.</p> <p>b. Het inpassen van deze bouwwerken is onmogelijk in een open gebied.</p> <p>c. De laatste open gebieden van Nederland verdwijnen zo snel. Door windturbines te plaatsen in open gebieden, verstedelijkt het laatste echte stukje buitengebied. Gelderland verstedelijkt in rap tempo (wegen, dorpsuitbreiding, spoorwegen en industrieterreinen). Nu worden de overgebleven witte gebieden voorzien van versplinterde windmolenparken van een paar stuks totdat alles verpest is.</p>	1, 2 en 3	<p>a. Greffelkamp is een kleine concentratie van woningen (buurtschap), gelegen ten noorden van Didam in de gemeente Montferland. De afstand tot de te plaatsen windturbines is meer dan 2 km. Niet geheel duidelijk is wat reclamant bedoeld met de vraag hoe groot de omgeving is. Indien reclamant vreest niet als belanghebbende bij de besluiten te worden aangemerkt, dan wordt opgemerkt dat die vrees onterecht is. Gelet op de ruimtelijke uitstraling van de windturbines, zijn de belangen van reclamant rechtstreeks bij de besluiten betrokken.</p> <p>b. De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. Met betrekking tot de wijze waarop die keuze tot stand is gekomen, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p>
1.2	<p>a. De belanghebbende boeren hebben de lusten en de omwonenden de lasten van deze ontwikkeling. Er gaat te veel geld naar de grondeigenaren. Veel geld is door de belasting opgebracht.</p> <p>b. Reclamant stelt dat met de bouw van de windturbines veel overheidsgeld gepaard gaat, zoveel dat de turbines niet zonder overheidsgeld kunnen draaien.</p> <p>c. De overheid bezit veel grond. Door op overheidsgrond windturbines te bouwen wordt een tweedeling (lusten en lasten) voorkomen.</p>		<p>a. De initiatiefnemer Raedthuys en de grondeigenaren hebben afspraken gemaakt over de ontwikkeling van een windpark op de locatie Bijvanck. Geen van de bevoegde gezagen is hierbij partij.</p> <p>Wellicht ten overvloede, De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in</p>

		<p>windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. De opvatting van reclamant over de plaatsing van windturbines op overheidsgrond wordt niet gedeeld. De vraag of sprake is van grondeigendom is ruimtelijk niet relevant. Om deze reden heeft grondeigendom geen rol gespeeld bij de keuze voor de locaties in de Windvisie Gelderland. Bij de beoordeling is enkel nagegaan of realisering van het windpark op de aangevraagde locatie aanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Met betrekking tot de stelling van reclamant dat door op overheidsgrond windturbines te bouwen een tweedeling (lusten en lasten) wordt voorkomen, wordt gewezen op hetgeen in het vorenstaande is verwoord.</p>
1.3	<p>a. Ook de verstoring van een ecologische verbindingszone met geluid en beweging en betonnen wegen en rode schijnwerpers in de nacht zijn nadelig.</p> <p>b. Reclamant wijst op de rode nachtlampen die elke avond in de serre blinken.</p>	<p>a. De vier windturbines zijn buiten de ecologische verbindingszone (het Gelders Natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelingszone (GO)) geprojecteerd. Windturbine 1 en 2 staan op ruime afstand van het GNN (ruim 250 meter). Windturbine 3 en 4 staan op 60 meter afstand van de Didamsche Wetering, die deel uitmaakt van het GNN.</p> <p>Het beschermingsregime van artikel 2.7.1.1 van de Omgevingsverordening is niet van toepassing op gronden die buiten GNN liggen. Datzelfde geldt voor artikel 2.7.2.1 van de Omgevingsverordening en derhalve voor gronden die buiten GO liggen. Dat betekent echter niet dat geen rekening is gehouden met de ligging van het windpark ten opzichte van GNN/GO. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn de effecten van het windpark op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelingszone (GO) onderzocht door Bureau Waardenburg. De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in de notitie "Effecten van windpark Bijvanck op het GNN/GO" (bijlage 8 bij de toelichting op het inpassingsplan).</p> <p>Uit deze notitie volgt dat windpark Bijvanck zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase geen effecten heeft op de kernkwaliteiten en/of ontwikkelingsdoelen van het GNN/GO.</p> <p>b. Een minimale obstakelverlichting is noodzakelijk voor de luchtvaartveiligheid. Ten aanzien daarvan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3 van deze Zienswijzennota.</p>

1.4	<p>Het verschuilen achter overheidsbeleid is een kwalijke zaak. Wetten worden niet allemaal uitgevoerd.</p> <p>Er kan landelijk beleid worden gemaakt dat windturbines alleen op staatsgronden mogen worden gebouwd (langs snelwegen en industrieterreinen) zodat de turbines minder beeldbepalend zijn. Windturbines tussen gebouwen zullen minder rendabel zijn maar er wordt dan ook geld bespaard.</p>		<p>Energietransitie is een belangrijke maatschappelijke opgave. Met betrekking tot de nut en noodzaak van het realiseren van windenergie en het Rijks en Gelderse beleid op dit punt, wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>De stelling dat niet alle wetten worden uitgevoerd wordt voor rekening van reclamant gelaten.</p> <p>In de Structuurvisie Windenergie op Land is door het Rijk niet de keuze gemaakt om uitsluitend windturbines op grond in eigendom van de staat te realiseren.</p>
1.5	<p>De zienswijze wordt ingediend mede namens de buurt Klompenhorst en de wijkraad Greffelkamp. Allen hebben zonder obstakels zicht op de windturbines en voelen zich dan ook direct betrokken. De afstand tot de turbines is circa 1 km maar door de grootte voelt het alsof de turbines in de achtertuin komen.</p> <p>Het uitvoeren van een door hogerhand opgelegd quotum mag niet zonder meer een “ja” opleveren. Het besluit beïnvloedt het woongenoot van honderden (misschien wel duizenden) mensen.</p>		<p>Reclamant stelt dat de zienswijze mede namens de buurt Klompenhorst en de wijkraad Greffelkamp is ingediend. Geconstateerd wordt dat bij de zienswijze geen machtiging is aangetroffen. De afstand tussen de woning van reclamant en de meest dichtbij gelegen windturbine is circa 2 km. Deze afstand is aanzienlijk groter dan reclamant schetst. De woning van reclamant aan de Klompenhorstweg is gelegen in/nabij het buurtschap Greffelkamp. Deze kleine (woon)kern ten noorden van Didam omvat verspreid liggende woonbebouwing, veelal in de vorm van vrijstaande woningen. De stelling van reclamant dat zij zonder obstakels zicht hebben op de windturbines, wordt niet onderschreven.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk afgesproken om in 2020 230,5 MW aan windenergie te realiseren. Die afspraak betekent niet dat de aanvraag van de initiatiefnemer om een inpassingsplan vast te stellen en vergunningen te verlenen zonder meer een “ja” oplevert. De provincie is op basis van de Elektriciteitswet 1998 alleen gehouden een inpassingsplan vast te stellen wanneer realisering van het windpark ter plaatse aanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.3.1 van deze Zienswijzennota. Daartoe is uitgebreid en zorgvuldig onderzoek gedaan. Op basis daarvan is geconcludeerd dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening hier geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting hierop, wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
<p>Aanpassingen besluit: Op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit is bij de omgevingsvergunning een maatwerkvoorschrift opgenomen om lichthinder te voorkomen, waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid.</p>			
<p>2. Zienswijze Plattelandsraad Gemeente Montferland</p>			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
2.1	<p>a. De Plattelandsraad geeft aan niet tegen alternatieve energiebronnen, zoals windenergie te zijn. Wel vindt de raad dat bij de realisatie van dergelijke bronnen er voldoende draagvlak moet zijn bij directe buurtbewoners. Bij Windpark</p>	1, 2 en 3	<p>a. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een akkoord gesloten om in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om het behalen van deze taakstelling in zicht te houden is de realisatie van Windpark Bijvanck van groot belang. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht</p>

	<p>Bijvanck wordt hier niet aan voldaan. Directe buurtbewoners (o.a. vertegenwoordigd door de actiegroep Hoor de wind waait) hebben op verschillende manieren en op verschillende momenten hun oprechte bezorgdheid/boosheid kenbaar gemaakt.</p> <p>b. Gemeente Montferland heeft formeel aangegeven niet achter Windpark Bijvanck te staan. Ook de gemeente Zevenaar is principieel tegen plaatsing van windmolens op haar grondgebied.</p> <p>De plattelandsraad is daarom tegen de realisering van Windpark Bijvanck langs de Didamse Wetering.</p>	<p>een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.3.1 van deze Zienswijzennota. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. De gemeenteraad van Montferland heeft uitgesproken niet in te stemmen met windturbines op de locatie Bijvanck. Ook is het bekend dat de gemeente Zevenaar tegen realisering van het windpark is. Als gezegd staat het ontbreken van draagvlak – ook bij de betrokken gemeenten – niet in de weg staat aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten.</p>
2.2	<p>Windpark Bijvanck betekent een significante aantasting van de prachtige open ruimte in het gebied rond de Didamse Wetering. Met de schaarse open gebieden in de gemeente moet zuinig worden omgesprongen. Er is sprake van horizonvervuiling.</p>	<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
2.3	<p>Alternatieven Windturbines op zee hebben meer effect en leveren meer energie op. Binnen de gemeente Montferland kan samen met anderen gekeken worden naar alternatieven met een vergelijkbare capaciteit. Momenteel wordt door een aantal partijen, waaronder de plattelandsraad, al gewerkt aan plannen voor de ontwikkeling van duurzame energie.</p>	<p>In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet</p>

			<p>inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p>
2.4	<p>Veiligheid Het aspect veiligheid is van belang, gezien de aanwezigheid van gasleidingen in de directe omgeving. Losgeslagen wieken kunnen ver de grond doordringen en schade aanrichten aan de gasleidingen. Ook schade aan woningen/bedrijfspanen in de buurt is niet ondenkbaar. Wie draagt hiervoor de verantwoordelijkheid?</p>		<p>De veiligheid is door realisatie van het windpark niet in geding. De externe veiligheid is uitgebreid onderzocht (bijlage 21 en bijlage 22 bij de toelichting op het inpassingsplan). Uit dit onderzoek volgt dat zich binnen de risicocontouren van het windpark geen (beperkt) kwetsbare objecten bevinden. Ook anderszins staan de externe veiligheidsaspecten niet in de weg aan de uitvoering van het plan. Daarnaast heeft overleg met de Gasunie plaatsgevonden (zie voor de reactie van de Gasunie bijlage 19 bij het inpassingsplan). Voor een toelichting op de onderzoeken die in het kader van de externe veiligheid hebben plaatsgehad, wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota.</p>
2.5	<p>Aantasting leefgenot voor mens en dier Directe buurtbewoners ondervinden overlast van de turbines (aantasting vergezichten, verlichting, geluid, slagschaduw). Ook de vele dieren (koeien, schapen, paarden) die in de buurt worden gehouden, zullen hinder ondervinden.</p>		<p>Ten aanzien van de stelling van reclamant dat windpark Bijvanck leidt tot een aantasting van het leefgenot, wordt verwezen naar de paragraaf 2.6, meer in het bijzonder de paragrafen 'Landschappelijke waarden', 'Verlichting', 'Geluid' en 'Slagschaduw'.</p> <p>Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat windturbines nadelige effecten hebben op koeien, paarden of ander vee. Reclamant heeft zijn stelling op dit punt ook verder niet onderbouwd.</p>
2.6	<p>Financiële schade De huizen en bedrijfspanen zullen flink in waarde dalen bij de bouw van de turbines. Mochten de plannen doorgaan dan is een deugdelijke schadevergoeding voor direct betrokken buurtbewoners en bedrijven noodzakelijk.</p>		<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p>
2.7	<p>Gevolgte procedure Vreemd dat de Elektriciteitswet gebruikt wordt om de procedure voor de realisering koste wat kost door te zetten. Dit is geen voorbeeld van goed openbaar bestuur.</p>		<p>De zienswijze van reclamant geeft een onjuiste uitleg van de bevoegdheid tot het vaststellen van een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet. Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dat betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts</p>

			anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 en 2.6 van deze Zienswijzennota.
2.8	Tenslotte wordt de bereidheid aangegeven om de zienswijze nader toe te lichten en mee te denken over het ontwikkelen van alternatieven voor het opwekken van duurzame energie.		Hartelijk dank voor uw aanbod om mee te denken. Het aanbod en uw gegevens zijn doorgegeven aan het Programma Energietransitie. Op initiatief van Provinciale Staten zal op 3 mei 2017 een hoorzitting georganiseerd worden. U kunt uw zienswijze op dat moment nader toelichten.
Aanpassingen besluit: geen.			
3. Zienswijze reclamanten 3			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
3.1	<p>a. Reclamanten geven aan dat zij niet tegen alternatieve energiebronnen zijn, maar wel op plaatsen waar deze het minst overlast/schade oplevert. De bezwaren en boosheid van de omwonenden en bedrijven wordt ogenschijnlijk genegeerd. Deze windturbines lijken er koste wat kost te komen.</p> <p>Directe buurtbewoners (o.a. vertegenwoordigd door de actiegroep Hoor de wind waait) hebben op verschillende manieren en op verschillende momenten hun oprechte bezorgdheid/boosheid kenbaar gemaakt.</p> <p>b. Gemeente Montferland heeft formeel aangegeven niet achter Windpark Bijvanck te staan. Ook de gemeente Zevenaar is principieel tegen plaatsing van windmolens op haar grondgebied.</p> <p>Er is geen draagvlak, niet vanuit de burgers en bestuurlijk niet.</p>	1, 2 en 3	<p>a. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een akkoord gesloten om in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om het behalen van deze taakstelling in zicht te houden is de realisatie van Windpark Bijvanck van groot belang. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.3.1 van deze Zienswijzennota. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. De gemeenteraad van Montferland heeft uitgesproken niet in te stemmen met windturbines op de locatie Bijvanck. Ook is het bekend dat de gemeente Zevenaar tegen realisering van het windpark is. Als gezegd staat het ontbreken van draagvlak – ook bij de betrokken gemeenten – niet in de weg staat aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten.</p>
3.2	Ruimtelijk		De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines

	Windpark Bijvanck betekent een significante aantasting van de prachtige open ruimte in het gebied. Met de schaarse open gebieden in de gemeente moet zuinig worden omgesprongen. Er is sprake van horizonvervuiling.		zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.
3.3	Alternatieven Windturbines op zee hebben meer effect en leveren meer energie op dan in het gebied.		In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.
3.4	Veiligheid Het aspect veiligheid is van belang, gezien de aanwezigheid van gasleidingen in de directe omgeving. Losgeslagen wieken kunnen ver de grond doordringen en schade aanrichten met gevaar van ontploffingen voor de nabije omgeving. Ook schade aan woningen/bedrijfspanen in de buurt is niet ondenkbaar. Wie draagt hier voor de verantwoordelijkheid als er betere alternatieven aanwezig zijn?		De veiligheid is door realisatie van het windpark niet in geding. De externe veiligheid is uitgebreid onderzocht (bijlage 21 en bijlage 22 bij de toelichting op het inpassingsplan). Uit dit onderzoek volgt dat zich binnen de risicocontouren van het windpark geen (beperkt) kwetsbare objecten bevinden. Ook anderszins staan de externe veiligheidsaspecten niet in de weg aan de uitvoering van het plan. Daarnaast heeft overleg met de Gasunie plaatsgevonden (zie voor de reactie van de Gasunie bijlage 19 bij het inpassingsplan). Voor een toelichting op de onderzoeken die in het kader van de externe veiligheid hebben plaatsgehadt, wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota.
3.5	Aantasting leefgenot voor mens en dier Reclamanten ondervinden overlast van de turbines (aantasting vergezichten, verlichting, geluid, slagschaduw). Ook de koeien kunnen hinder ondervinden.		Ten aanzien van de stelling van reclamant dat windpark Bijvanck leidt tot een aantasting van het leefgenot, wordt verwezen naar de paragraaf 2.6, meer in het bijzonder de paragrafen 'Landschappelijke waarden', 'Verlichting', 'Geluid' en 'Slagschaduw'. Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat windturbines nadelige effecten hebben op koeien, paarden of ander vee. Reclamant heeft zijn stelling op dit punt ook verder niet onderbouwd.
3.6	Financiële schade De huizen en bedrijfspanen zullen flink in waarde dalen bij		In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het

	<p>de bouw van de turbines.</p> <p>Mochten de plannen doorgaan dan zullen de reclamanten zich behouden op het recht voor het claimen van (plan)schade, cq. verzoek om (financiële) compensatie.</p> <p>De reclamanten houden rekening met 25-30% planschade. De omvang van de exacte schade zal bij doorgang van de plannen getaxeerd worden.</p>		<p>rapport “Risicoanalyse planschade”, oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
4A. Zienswijze J.G.A. Vegter namens reclamanten 4B			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
4A.1	Samenvatting zienswijze	1,2,3	Reactie bevoegd gezag
4A.2	<p>Het windpark Bijvanck kent een lange voorgeschiedenis. De Bijvanck wordt al genoemd in het onderzoek van de VROM-inspectie van juni 2010. Er is onderzoek gedaan naar de wijze waarop provincies gebruik maken van de mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet om inpassingsplannen vast te stellen voor windenergielocaties.</p> <p>Voor de locatie Bijvanck is verzocht een inpassingplan op te stellen. Dit is per besluit van 31 maart 2010 door Provinciale Staten afgewezen. Windpark ‘de Bijvanck’ is aldus beschouwd geboren onder slecht gesternte en er is nog heel veel inspanning van Gedeputeerde Staten nodig om in december 2016 een ontwerp-inpassingsplan ‘de Bijvanck’ in procedure te brengen.</p>		<p>Het is juist dat Windpark Bijvanck al een lange voorgeschiedenis kent. Het is ook juist dat een eerder verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan voor Windpark Bijvanck op 31 maart 2010 door Provinciale Staten is afgewezen. Uitgangspunt van het provinciale beleid was toen namelijk dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het aanpassen van bestemmingsplannen voor locaties voor windparken. Op 31 maart 2010 waren Provinciale Staten van mening dat de toen geldende taakstelling behaald kon worden op basis van de planologische medewerking door gemeenten. Sturing van bovenaf – door middel van een inpassingsplan – was volgens Provinciale Staten niet nodig. Zie in dit verband ook het door reclamant aangehaalde onderzoek van de VROM-inspectie van juni 2010.</p> <p>Door de wijziging van de Elektriciteitswet (Crisis- en herstelwet) zijn Provinciale Staten op grond van artikel 9e, tweede en vijfde lid, Elektriciteitswet wél verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998).</p> <p>Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Raedthuys heeft namelijk eerst een verzoek ingediend bij de gemeente Zevenaar voor planologische medewerking aan het windpark. De gemeenteraad van Zevenaar heeft in 2012 aangegeven geen medewerking te verlenen. Dat betekent – gelet op het voorgaande – dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie</p>

		<p>in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 en 2.6 van deze Zienswijzennota. De stelling dat “windpark Bijvanck aldus geboren is onder slecht gesternte” wordt voor rekening van reclamanten gelaten.</p>
4A.3	<p>Planvoorbereiding, draagvlak en betrokkenheid</p> <p>a. Gedurende het planproces zijn Provinciale Staten lange tijd door Gedeputeerde Staten op het verkeerde been gezet, door te stellen dat er sprake is van een verplichting om mee te werken aan het inpassingsplan. De plantoelichting en de wet gebruiken de term ‘bevoegdheid’. De Windvisie is daardoor op grond van een verkeerde wetsuitleg vastgesteld, ten nadele van Provinciale Staten. Alle hierop voortbordurende stukken, zoals het inpassingsplan, worden door dit gebrek beïnvloed.</p> <p>b. De Windvisie heeft als doelstelling dat er bestuurlijk draagvlak nodig is. Bij de lokale overheid ontbreekt de bereidheid tot medewerking aan de ontwikkeling van het windpark. Ook bij omwonenden is de belangstelling nihil. In hoofdstuk 5 van het ontwerp-inpassingsplan wordt de vraag of het project maatschappelijk uitvoerbaar is, omzeild.</p> <p>c. Gedeputeerde Staten hadden Provinciale Staten eerlijk en open moeten informeren over het feit dat het een bevoegdheid is om een inpassingsplan vast te stellen, en dat er voor een windpark op deze locatie geen draagvlak is bij de gemeente Zevenaar en omwonenden. Nu in het ontwerp-inpassingsplan een onvolledig (en daarmee onjuist) beeld geschetst wordt aan Provinciale Staten, is het ontwerp-inpassingsplan in strijd met de wet en een goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>a. De zienswijze van reclamant geeft – als gezegd een onjuiste uitleg van de bevoegdheid tot het vaststellen van een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet (zie hiervoor de reactie onder 4A.2). Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dat betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een akkoord gesloten om in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om het behalen van deze taakstelling in zicht te houden is de realisatie van Windpark Bijvanck van groot belang. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Vast staat dat het ontbreken van draagvlak niet in de weg staat aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om rekening te houden met het al dan niet aanwezig zijn van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel</p>

		<p>degelijk rekening gehouden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer. Om deze reden ziet de provincie er op toe dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Het is aan omwonenden en de initiatiefnemer om hier samen invulling aan te geven. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Het inpassingsplan is maatschappelijk uitvoerbaar. Zo heeft er overleg plaatsgevonden als bedoeld in artikel 3.1.1 Bro, heeft het ontwerp van het inpassingsplan, tezamen met alle andere ontwerpbesluiten van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017 ter inzage gelegen en zijn er informatieavonden georganiseerd. In paragraaf 5.1 van de toelichting op het inpassingsplan is hier op ingegaan. Dat omwonenden zich niet met het inpassingsplan kunnen verenigen, betekent niet dat het inpassingsplan maatschappelijk niet uitvoerbaar is.</p> <p>c. Provinciale Staten zijn steeds geïnformeerd over het feit dat de gemeente Zevenaar tegen de voorgenomen ontwikkeling is. Zoals hierboven is verwoord, zijn provinciale staten wel degelijk verplicht een inpassingsplan vast te stellen.</p>
4A.4	<p>Internationaal perspectief</p> <p>De gekozen werkwijze is strijdig met de beginselen van het Verdrag van Aarhus van 1998, waar de Nederlandse overheid aan gebonden is.</p> <p>In het Verdrag worden partijen verplicht om in een vroegtijdig stadium, op het moment dat alle opties nog open liggen, omwonenden te betrekken bij o.a. de aanleg van windparken. Inmiddels heeft het NLVOW een klacht ingediend bij het VN tribunaal en het Europese Hof; dit laatste vanwege de implementatie van het Verdrag in de EU richtlijn. Hierop is nog geen reactie.</p> <p>Gedeputeerde Staten handelen in strijd met de beginselen van met name artikel 5, 6 en 8 van het Verdrag door omwonenden stelselmatig buiten het proces te houden. Nu moeten zij hen, vanwege een wettelijke verplichting daartoe, uitnodigen zienswijzen in te dienen.</p> <p>Ter illustratie is een aantal aspecten uit de genoemde verdragsartikelen nader uitgewerkt.</p>	<p>Richtlijn 2003/35/EG (m.e.r.-richtlijn) strekt ter implementatie van de verplichtingen die voortvloeien uit het Verdrag van Aarhus. De relevante bepalingen van de m.e.r.-richtlijn zijn geïmplementeerd in artikel 7.2, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet milieubeheer gelezen in verbinding met artikel 2, vijfde lid, aanhef en onder b, van het Besluit milieueffectrapportage, artikel 3.8 van de Wro en afdeling 3.4 van de Awb. Deze bepalingen brengen met zich dat een ieder zienswijzen naar voren kan brengen over het ontwerpplan met inbegrip van de zogenoemde vormvrije m.e.r.-beoordeling. Op dat moment is nog geen besluit over het ontwerpplan genomen. Daarom zijn de nationale bepalingen van de Wro, de Wet milieubeheer, het Besluit milieueffectrapportage en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht het kader waaraan besluitvorming moet voldoen. De Afdeling heeft al eens geoordeeld dat juiste toepassing van deze inspraakprocedures ertoe leidde dat voldaan werd aan de eisen die in artikel 6 van het Verdrag van Aarhus worden gesteld (AbRvS 27 mei 2015, nr. 201409190/1/R6, r.o. 6 e.v.).</p> <p>Voor het onderhavige inpassingsplan geldt dat dit is voorbereid met toepassing van artikel 3.8 van de Wro en afdeling 3.4 van de Awb en de daarin neergelegde inspraakprocedures. Het ontwerp van dit inpassingsplan heeft ter inzage gelegen van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017. In deze Zienswijzennota is op de zienswijzen over dit ontwerpplan gereageerd en is aangegeven in welke gevallen dit tot aanpassingen heeft geleid.</p>

	<p>Het Verdrag stelt dat elke partij de feiten en de feitenanalyses die zij relevant en belangrijk acht voor essentiële beleidsvoorstellen toegankelijk maakt en verspreid. Wat mist in de voorbereiding van dit ontwerp-inpassingsplan is een fundamentele discussie binnen de provincie over het nut en noodzaak van windenergie, al dan niet in relatie tot deze locatie. Er wordt met geen woord gerept over de emotionele belasting van omwonenden en de sociale impact op een kleine gemeenschap.</p> <p>Het Verdrag stelt voorts dat het publiek vroegtijdig in een milieubesluitvormingsprocedure op adequate, tijdige en doeltreffende wijze geïnformeerd wordt over de voorgestelde activiteit. Daarnaast heeft elke partij recht op vroegtijdige inspraak. Bij dit ontwerp-inpassingsplan is er vooral veel overleg geweest tussen Gedeputeerde Staten, haar ambtenaren en de ontwikkelaar Raedthuys BV. Het resultaat is dat er nu een plan ligt dat zover is voorgekookt dat er alleen nog maar een 'ja' of een 'nee' tegen ingebracht kan worden. Van daadwerkelijke inbreng van omwonenden, is geen sprake geweest.</p> <p>Het Verdrag stelt ook dat elke partij waarborgt dat in het besluit naar behoren rekening wordt gehouden met het resultaat van de inspraak. Nu het ontwerp-inpassingsplan zo zeer is dichtgetimmerd, is de animo voor inspraak nihil. Maar daar kan niet, de conclusie aan worden verbonden dat er geen dialoog mogelijk zou zijn met omwonenden.</p> <p>Reclamanten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan in strijd is met het internationale recht en de wet.</p>	<p>De nut- en noodzaakdiscussie over windenergie en de vergelijking met andere vormen van hernieuwbare energie zijn elementen waarover reclamanten in ieder geval zienswijzen naar voren hebben kunnen brengen in het kader van het ontwerp van de Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte dat ter inzage heeft gelegen van 3 augustus tot en met 13 september 2011. Zoals blijkt uit de nota van beantwoording zienswijzen bij de Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte zijn zienswijzen die zien op het nut en de noodzaak van windenergie en de vergelijking met andere vormen van hernieuwbare energie inhoudelijk in de besluitvorming meegewogen. De zienswijzen die zien op de locatiekeuze konden naar voren worden gebracht toen inspraak werd geboden op het planMER behorende bij het streekplan en later de Windvisie Gelderland. Het betoog dat in een vroegtijdig stadium bepalende keuzes zijn gemaakt, die aan het voorliggende plan ten grondslag liggen en waarover geen inspraak heeft plaatsgevonden op een moment dat deze nog daadwerkelijk invloed konden hebben op de besluitvorming, mist feitelijke grondslag.</p>
4A.5	<p>Visie Ombudsman</p> <p>In het rapport van de Nationale Ombudsman (2016/096) wordt ingegaan op de wijze waarop de overheid met burgers (i.c. omwonenden van een windpark) moet communiceren. Zo dient de overheid er zorg voor te dragen dat de burger</p>	<p>Het rapport van de Nationale Ombudsman wordt ter kennisgeving aangenomen. Als gezegd is het onderhavige inpassingsplan voorbereid met toepassing van artikel 3.8 van de Wro en afdeling 3.4 van de Awb en de daarin neergelegde inspraakprocedures. Het ontwerp van dit inpassingsplan heeft ter inzage gelegen van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017. In deze Zienswijzennota is op de zienswijzen over dit ontwerpplan gereageerd en is aangegeven in</p>

	<p>gevraagd en ongevraagd de juiste informatie krijgt. In het rapport wordt ook verwezen naar een recente publicatie van het Kennisplatform Windenergie. Onder verwijzing naar de Wob-procedures, stellen reclamanten dat GS niet open en eerlijk communiceren. Daarmee handelen ze in strijd met het rapport van de ombudsman.</p> <p>Verder wordt een uitspraak van gedeputeerde Van Dijk aangehaald, waarin hij aangeeft dat aan het begin van de procedure iets is misgegaan qua betrokkenheid van burgers. Van Dijk stelt dat dit niet meer voorkomen kan worden omdat dat een hoge vergoeding voor initiatiefnemer zou betekenen. GS hebben echter zichzelf in de positie gebracht dat voortzetting mogelijk tot torenhoge vergoeding voor de initiatiefnemer leidt, door stelselmatig bewoners niet te betrekken en geen gebruik te maken van hun beleidsvrijheid.</p>	<p>welke gevallen dit tot aanpassingen heeft geleid. Daarnaast zijn omwonenden goed geïnformeerd. In reactie op een verzoek op basis van de Wet openbaarheid van bestuur zijn gegevens verstrekt. Tegen deze beslissing staat separaat bezwaar en beroep open. Deze beslissing is geen onderwerp van de onderhavige procedure.</p> <p>Gedeputeerde Van Dijk heeft bedoeld op het late overleg met alle omwonenden en weinig aandacht voor burgerparticipatie op het allereerste moment. De locatie Bijvanck is reeds opgenomen in het Streekplan 2005. Pas ten tijde van de totstandkoming van de Windvisie is draagvlak als criterium meegenomen bij het zoeken naar locaties ten behoeve van windenergie. Als gezegd staat het ontbreken van draagvlak niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Reclamant geeft tevens aan dat bewoners stelselmatig niet betrokken zijn. Het bevoegd gezag deelt deze mening niet. Reclamanten zijn – nog los van de voorlichting en informatieverstrekking door de initiatiefnemer - op verschillende momenten en manieren door de provincie geïnformeerd over de voorgenomen ontwikkeling en de voortgang van het proces om te komen tot een inpassingsplan.</p>
4A.6	<p>Reclamant verwijt GS een vergaande tunnelvisie en duidelijke doelredenering.</p> <p>Voor het behalen van de winddoelstelling is GS afhankelijk van initiatiefnemers. Uit niets is gebleken dat GS op enigerlei wijze kritisch is geweest en heeft nagedacht over alternatieven die beter passen in de provinciale visie. De signalen van de gemeente Zevenaar en omwonenden zijn niet serieus genomen. Dit blijkt ook uit de wijze waarop met de Wob-verzoeken is omgegaan.</p> <p>Leidend is geweest dat initiatiefnemer kon beschikken over gronden. GS zijn in de rol van facilitator gedwongen. Uit niets blijkt dat GS de in het geding zijnde belangen heeft afgewogen, een daadkrachtige motivering heeft gegeven en toepassing heeft gegeven aan het fiarplay-beginsel. Het heeft alle schijn van détournement de pouvoir en détournement de procedure. Bestuursrecht wordt gebruikt</p>	<p>Deze zienswijze van reclamant wordt niet onderschreven. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Benadrukt wordt dat de zienswijzen volledig onafhankelijk worden behandeld.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat niet serieus is omgegaan met de verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur, wordt opgemerkt dat in reactie op deze verzoeken gegevens zijn verstrekt. Tegen deze beslissing staat separaat bezwaar en beroep open. Deze beslissing is geen onderwerp van de onderhavige procedure.</p> <p>Gelet op de zorgvuldige planvoorbereiding en het (uitgebreid) behandelen en betrekken van de ingediende zienswijzen, is van strijd met het fiarplay-beginsel en détournement de pouvoir uitdrukkelijk geen sprake.</p>

	als middel om een belang door te drukken.		
4A.7	<p>Coördinatie­regeling</p> <p>Reclamanten stellen dat de ontwerp-vergunning in strijd is met artikel 9e lid 4 Elektriciteitswet 1998. Gedeputeerde Staten hebben meer bevoegdheden naar zich toegetrokken dan dat zij op grond van het voornoemde artikel hebben verkregen. Op grond van artikel 9e, vierde lid hebben Gedeputeerde Staten enkel een bevoegdheid tot het verlenen van vergunningen als genoemd in artikel 2.1, eerste lid onder a, b, c of g Wabo. GS zijn dus niet het bevoegd gezag voor het verlenen van een vergunning voor milieu (geregeld in artikel 2.1, eerste lid onder e Wabo) en voor een vergunning voor het kappen van bomen, het maken van een uitweg en reclame­uitingen (geregeld in respectievelijk artikel 2.2 eerste lid onder e, g, h en i Wabo). Het college van burgemeester en wethouders van Zevenaar blijft hiervoor het bevoegd gezag. Artikel 3.26 Wro legt dezelfde beperking op.</p>	<p>Ten behoeve van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW bepaalt artikel 9f, eerste lid, van de Elektriciteitswet dat Gedeputeerde Staten de voorbereiding en bekendmaking coördineren van de besluiten aangewezen op grond van artikel 9d.</p> <p>Artikel 9f, eerste lid, en artikel 9d, eerste lid, Elektriciteitswet hebben betrekking op de besluiten die zijn aangewezen in het Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie­regeling energie­infra­structuur­projecten. Het gaat hier om de door Raedthuys aangevraagde omgevings­vergunning voor de activiteiten: beperkte milieutoets (artikel 2.1, lid 1, onder i, Wabo), uitwegen (artikel 2.2 lid 1 aanhef onder e Wabo jo. artikel 2:12 Algemene Plaatselijke Verordening 2010 gemeente Zevenaar), kappen (artikel 2.2 lid 1 aanhef onder g Wabo jo. artikel 2 Bomen­verordening Zevenaar 2010) en reclame (artikel 2.2, lid 1, onder h, Wabo). De bevoegdheid van Gedeputeerde Staten tot het verlenen en coördineren van deze omgevings­vergunning volgt uitdrukkelijk uit artikel 9f, tweede lid en niet uit artikel 9e, vierde lid, Elektriciteitswet.</p> <p>Met artikel 9e, vierde lid, Elektriciteitswet is niets anders bedoeld dan de bevoegdheden die ontstaan nadat het inpassingsplan is vastgesteld en waarvoor normaal gesproken het college van burgemeester en wethouders bevoegd is, aan de provincie – Gedeputeerde Staten – toe te kennen (<i>Kamerstukken II 2010-2011, 32 588, nr. 3, blz. 7</i>).</p>	
4A.8	<p>Afstand tot woon­be­bouw­ing</p> <p>Voor de beoor­de­ling van het ontwerp-in­passings­plan wordt sterk geleund op de milieu-wet­ge­ving zoals het Activiteiten­besluit. Uit onderzoek en medische literatuur zijn voldoende aanwijzingen te vinden dat wonen in de buurt van wind­tur­bines een negatieve invloed kan hebben op de belevings­wereld en de gezondheid van omwonenden. Dit is in strijd met artikel 8 EVRM; recht op een on­ge­stoord privé­leven. Er wordt in dit verband ook gewezen op een recente uitspraak van het Hof van de deelstaat Beieren waarin een ver­plichte af­stand­seis van 2 km is neergelegd. Zou de reken­methodiek van dit Hof op deze locatie worden toegepast, dan zou de af­stand­seis richting omwonenden 1850 meter bedragen (10x de tip­hoogte). Het ontwerp-in­passings­plan is hiermee in strijd en verdient om die reden een alternatieve­n­der­zoek rekening houdend met het eu­ro­pees recht.</p>	<p>Ten aanzien van de vast­stel­ling van het in­passings­plan is niet uitsluitend waarde gehecht aan het behalen van de normen als bedoeld in het Activiteiten­besluit. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in “Gezondheids­scan Windpark Bijvanck”. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het in­passings­plan.</p> <p>Er is geen sprake van strijd met artikel 8 EVRM. Besluit­vor­ming over een in­passings­plan ten behoeve van wind­ener­gie betekent per definitie een afweging van verschillende belangen, waaronder de belangen van de omwonenden betrekking tot hun belevings­wereld en gezondheids­as­pecten. Op basis van alle onderzoek­re­sul­taten oordeelt het bevoegd gezag dat het wind­park op deze locatie aanvaardbaar is. Het feit dat in andere landen een af­stand­seis ver­plicht wordt gesteld, doet daar niet aan af.</p>	

4A.9	<p>Ruimtelijk ontwerp</p> <p>In de toelichting op het inpassingsplan wordt ingegaan op het provinciaal beleid ten aanzien van waardevol open gebied. In de omgevingsvisie is gesteld dat met een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp windturbines de beleefbaarheid van een grootschalig open gebied kunnen vergroten. Uit niets blijkt dat GS aandacht hebben geschonken aan de 'nee, tenzij'-benadering, waarbij aansluiting wordt gezocht bij andere verstorende elementen (combinatiemogelijkheden). Juist het tegenovergestelde wordt bewerkstelligd, een windpark midden in (open) landschap. De conclusie dat er sprake is van een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp is dan in tegenspraak met de uitgangspunten van de visie.</p>		<p>Windpark Bijvanck is geprojecteerd aan de rand van een waardevol open gebied. Realisatie van een windpark is daar toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Deze vereisten beogen dat de ingreep een kwalitatieve toevoeging is aan het landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor dient te zorgen dat de windturbines onopvallend of onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van het provinciale beleid. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt uitsluitend in dat er gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt omschreven in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
4A.10	<p>Vormvrije mer beoordeling</p> <p>Volgens reclamanten is er in de vormvrije m.e.r.-beoordeling van 29 september 2014 slechts ingegaan op de vraag of het park binnen het wettelijk kader past. De impact van het plan op de omgeving en de beleving van de omwonenden is hierbij niet meegewogen. Er is hierdoor geen afgewogen oordeel tot stand gekomen.</p>		<p>Een windturbinepark is in de bijlage, onderdeel A, sub 1, Besluit m.e.r. gedefinieerd als een park bestaande uit ten minste drie windturbines. Het oprichten en/of wijzigen van een windturbinepark is in categorie 22.2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. aangemerkt als een activiteit waarvoor beoordeeld moet worden of een MER noodzakelijk. De drempelwaarde met betrekking tot de activiteit het oprichten van een windturbinepark is geformuleerd als een gezamenlijk vermogen van 15 MW of meer dan tien windturbines. Windpark Bijvanck voorziet in 4 windturbines met een maximaal gezamenlijk vermogen van 13,2 MW. Het windpark Bijvanck overschrijdt dus niet de drempelwaarden in bijlage, onderdeel D, categorie 22.2, Besluit m.e.r. Omdat de activiteit wel wordt benoemd dient een vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd. Voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling gelden geen procedurevoorschriften. Wel dient het bevoegd gezag de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn voor de milieueffectbeoordeling te betrekken.</p> <p>De omstandigheden waaraan moet worden getoetst betreffen: de kenmerken van de activiteit, de plaats van de activiteit en de kenmerken van de potentiële belangrijke nadelige gevolgen. Die omstandigheden zijn in de Vormvrije m.e.r.-beoordeling getoetst (bijlage 2 bij de toelichting op het inpassingsplan). Daarnaast is, zoals aangegeven in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota, uitgebreid en zorgvuldig onderzoek gedaan naar de (milieu)effecten van het windpark. De impact van het plan op de omgeving en de beleving van de omwonenden is derhalve goed inzichtelijk gemaakt en bij de afweging voor het tot stand komen van het inpassingsplan betrokken.</p>
4A.11	<p>Visuele hinder</p>		<p>De visualisaties gaan uit van de minimale en maximale maatvoering van windturbines die</p>

	<p>Er is in de visuele weergaven op geen enkele wijze rekening gehouden met omwonenden die, elk vanuit hun eigen woning, vanaf een kortere afstand een voortdurend zicht hebben op de brede voet van de mast (als zij op maaiveldhoogte kijken) of de wieken (als zij omhoog kijken). De visualisaties zijn slechts vanuit het perspectief van een passant gemaakt, waarbij in de meeste gevallen gekozen is voor de minimale hoogte die de windturbines dienen te hebben voor het inpassingsplan.</p> <p>Er kan geen onevenredig zware visuele hinder bij een of enkele omwonenden worden neergelegd. Door hier aan voorbij te gaan ontstaat strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening.</p>		<p>mogelijk worden gemaakt. Er bestaat in zijn algemeenheid geen recht op onaangetast uitzicht. Het bevoegd gezag heeft een afweging gemaakt tussen de individuele en algemene belangen. Realisatie van het windpark draagt bij aan de noodzakelijke energietransitie en zal een verandering van de leefomgeving van omwonenden betekenen. Het bevoegd gezag is, op basis van onderzoek naar de effecten van het windpark, van oordeel dat er geen onevenredig zware visuele hinder bij één of enkele omwonenden wordt neergelegd.</p>
4A.12	<p>Geluidhinder</p> <p>a. Bij het onderzoek om te bepalen of aan de geluidsnorm wordt voldaan, is gekeken naar een opstelling van windturbines met een ashoogte van 124 meter en een rotordiameter van 122 meter (worst case scenario). Het is helemaal niet gezegd dat deze turbines daadwerkelijk worden geplaatst. Ook lagere turbines, mede afhankelijk van de resonanties die optreden, zouden de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit kunnen overschrijden,</p> <p>b. Geluidsnormen worden uitgedrukt in gevelbelastingen. Reclamanten hebben gekozen voor een leven in het buitengebied. Door windturbines zo dicht op hun woning toe te staan zal de geluidbelasting onaanvaardbare proporties aannemen als zij buiten zijn.</p>		<p>a. Er is akoestisch onderzoek uitgevoerd om te bepalen of aan de wettelijke normen met betrekking tot geluid kan worden voldaan. Dit is het geval. Zie hiervoor bijlage A bij de omgevingsvergunning en bijlage 13 van het inpassingsplan. In de regels behorende bij het inpassingsplan zijn de wettelijke norm en maatregelen met betrekking tot geluid opgenomen. De windturbines die door de initiatiefnemer wordt gekozen moet aan deze planregel voldoen.</p> <p>b. Met het voldoen aan de algemene regels uit het Activiteitenbesluit wordt ter plaatse van geluidgevoelige objecten een goed woon- en leefklimaat geborgd (vgl. ABRvS 8 februari 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV3215, r.o. 2.57). Aan het inpassingsplan ligt een akoestisch onderzoek ten grondslag. Hieruit blijkt dat na de realisatie van het windpark, na het treffen van de stilstandvoorziening (geborgd in artikel 3.3, onder f van de planregels), overal kan worden voldaan aan de geldende jaargemiddelde geluidsnorm (L_{den}) van 47 dB, respectievelijk 41 dB in de nachtperiode (L_{night}).</p>
4A.13	<p>Schaduwhinder</p> <p>In het ontwerp-inpassingsplan wordt geen rekening gehouden met slagschaduw op de Ganzepoelweg, waarlangs het windpark is gesitueerd en een drukke weg is. Verkeersveiligheid is in het geding. Mede door schaduw van bomenrijen ontstaat gevaarstelling.</p>		<p>Met betrekking tot de stelling dat de verkeersveiligheid in het geding komt door slagschaduw op de Ganzepoelweg, wordt verwezen naar paragraaf 2.6.2 van deze Zienswijzennota.</p>

4A.14	<p>Lichtschittering</p> <p>a. In het ontwerp-inpassingsplan en de omgevingsvergunning wordt geen aandacht geschonken aan de overlast vanwege het weerkaatsen van zonlicht op de wieken (stroboscoop-effecten). Het aanbrengen van een niet-reflecterende coating op de rotorbladen zal onvoldoende zijn om onaangename lichtschittering weg te nemen.</p> <p>b. Reclamanten geven aan een zeer gevoelige zoon van 12 te hebben, en verschillende dieren waaronder een peperduur sportpaard. Zij geven aan onevenredig nadeel te zullen ondervinden en maken zich zorgen om de gezondheid (door geluidsoverlast, schaduw hinder en lichtschittering), van hen en de dieren.</p>		<p>a. Initiatiefnemer heeft vergunning gevraagd voor windturbines met antireflectielaag op de rotorbladen. Een dergelijke maatregel is, zoals ook reclamant aangeeft, treffend om hinderlijke lichtschittering te voorkomen.</p> <p>b. Zoals reeds aangegeven is op 24 maart 2017 onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat windturbines nadelige effecten hebben op paarden. Reclamant heeft zijn stelling op dit punt ook verder niet onderbouwd.</p>
4A.15	<p>Ijsafzetting</p> <p>Ijsafzetting speelt een meer dan gemiddeld risico door de korte afstand tot woonbebouwing en de openbare weg (zie in dit verband ook het AD van 13 januari 2017 en een rapport van Rijkswaterstaat). Door hier geen aandacht aan te schenken, handelen GS strijdig met een zorgvuldige voorbereiding en nemen zij bewust risico op ernstig letsel.</p>		<p>Met betrekking tot het gevaar van ijsafzetting (bijlage 25 van het inpassingsplan), wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota.</p>
4A.16	<p>Trillingshinder</p> <p>Reclamanten stellen dat windturbines hoog boven maaiveld, trillingshinder opleveren voor omwonenden.</p> <p>In het ontwerp-inpassingsplan is op geen enkele wijze aandacht geschonken aan de nadelige gevolgen van trillingshinder voor mens en dier. Hiermee is het ontwerp-inpassingsplan strijdig met een goede ruimtelijke onderbouwing.</p>		<p>Voor alle bouwwerken, waaronder windturbines, geldt dat trilling kan worden weergegeven aan de ondergrond. Het betreft een trilling als gevolg van een periodieke beweging rondom een evenwichtstoestand. Deze trilling kan die via de fundatie en palen worden doorgegeven aan de bodem. Dergelijke trillingen zijn niet ruimtelijk relevant, behalve wanneer bijvoorbeeld sprake is van de bouw van windturbines op waterkeringen. In dat geval wordt onderzoek gedaan naar de standzekerheid van een waterkering waarbij diverse effecten, waaronder trilling, worden beoordeeld. Dat is echter niet het geval bij Windpark Bijvanck. Er is geen strijd met een goede ruimtelijke ordening.</p>
4A.17	<p>Plofond onderzoek</p> <p>Reclamanten geven aan dat er mogelijk blindgangers in de omgeving van Doetinchem aanwezig zijn die niet allemaal geborgen zijn. GS hadden een plofond onderzoek moeten laten uitvoeren. Door dit na te laten, treedt strijdigheid met een zorgvuldige voorbereiding en een goede ruimtelijke ordening</p>		<p>Naar aanleiding van deze zienswijze is door Envita een Quick Scan CE opgesteld. De resultaten van deze Quick Scan zijn neergelegd in het rapport "Quick Scan Conventionele Explosieven, Windpark Bijvanck nabij de Ganzepoelweg te Angerlo", d.d. 10 maart 2017. Uit deze Quick Scan blijkt dat het plangebied betrokken is geweest bij oorlogshandelingen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De gevonden indicaties zijn echter niet exact weergegeven of bevinden zich buiten het onderzoeksgebied. Nabij de Ganzepoelweg nummer 12 is een melding bekend van</p>

	op.		het ruimen van een CE. Voordat met de bouw- en aanlegwerkzaamheden zal worden gestart, wordt nader bureau en/of detectieonderzoek worden uitgevoerd.
4A.18	<p>Externe veiligheid</p> <p>a. In het ontwerp-inpassingsplan wordt gesteld dat de uiteindelijke keuze van de windturbine binnen de norm van artikel 3.3 onderdeel c planregels blijft (werpafstand van 160 meter). In de toelichting wordt aangegeven dat de provincie medewerking zal verlenen aan het vergroten van de werpafstand van de te realiseren windturbine type middels een omgevingsvergunning inhoudende afwijken van voornoemde gebruiksregel. In het kader van het ontwerp-inpassingsplan wordt geconstateerd dat er meerdere windturbine types beschikbaar zijn die buiten de invloedsfeer van de gasleiding blijven en dat daarmee het inpassingsplan uitvoerbaar is. Hierdoor hebben GS geen invloed meer op de normen die gelden voor externe veiligheid. De keuze voor het windturbine type is in handen van de initiatiefnemer. De rechtszekerheid die omwonenden mogen verwachten wordt in gevaar gebracht. GS hebben niet de middelen in huis om deze gebruiksregel te handhaven. Artikel 3.4 planvoorschriften is aldus niet handhaafbaar.</p> <p>b. Gasunie is niet bereid om gegevens en het programma 'Carola' (rekenpakket voor het berekenen van de externe veiligheidsrisico's) te verstrekken aan omwonenden waarmee zij zelf het veiligheidsrisico kunnen berekenen. Er zijn voorbeelden bekend waarbij Gasunie te snel voor akkoord heeft getekend. Bosch&vRijn houdt zich in haar rapportage niet aan de eisen uit de Handleiding Risicozonering Windmolens versie 3.1 september 2014, gebaseerd op Revb en Bevb. De rapportage waar GS zich op gebaseerd hebben, is strijdig met de wet. De overheid onttrekt zich, via de band van een overheids-NV, aan het leveren van correcte en objectieve (milieu-)informatie. Daarnaast is er sprake van een</p>		<p>a. In de gebruiksregels wordt het gebruik van een windturbine met een werpafstand tot en met 160 meter bij een nominaal toerental toegestaan (artikel 3.3 onder c). Voorts maakt het inpassingsplan het mogelijk om via een omgevingsvergunning af te kunnen wijken van de gebruiksregel. Om af te kunnen wijken van de gebruiksregel dient uit onderzoek te blijken dat de afwijking niet leidt tot onaanvaardbare externe veiligheidsrisico's. Daarnaast wint het bevoegd gezag in een dergelijke situatie advies in van Gasunie Transport Services B.V. Op basis van onderzoek naar externe veiligheidsrisico's en advies van de Gasunie dient het bevoegd gezag (in dit geval GS) een afwijking te maken. Het bevoegd gezag heeft daardoor wel degelijk invloed op waarborging van externe veiligheid. Reclamant stelt voorts dat GS niet de middelen in huis hebben om bovengenoemde gebruiksregel te handhaven. Onduidelijk is waarom reclamant deze mening is toegedaan. Het bevoegd gezag is het oneens met de stellingname van reclamant.</p> <p>b. Stelling dat Gasunie in voorbeelden te snel voor akkoord heeft getekend laat het bevoegd gezag voor rekening van reclamanten. Overigens is het belang van Gasunie in zijn totaliteit gelegen bij het borgen van de veiligheid van de gasleiding. Bevoegd gezag acht het om deze reden onwaarschijnlijk dat Gasunie deze taak zou veronachtzamen. Bij de berekeningen rond externe veiligheid is de meest recente Handleiding Risicozonering Windmolens (versie 3.1, september 2014) toegepast door Bosch&Van Rijn. In het rapport van Bosch&Van Rijn is per abuis gewezen op versie 2013. Deze verwarring is ontstaan omdat op de kaft van de handleiding meerdere data staan (geactualiseerde versie mei 2013 en herziene versie 3.1 van september 2014). Deze schrijffout heeft verder geen invloed op de juistheid van het onderzoek.</p> <p>c. Reclamant stelt zonder enige argumentatie dat het bevoegd gezag had moeten onderzoeken of de beleidsregel van Rijkswaterstaat toegepast kan worden op een lokale weg. Bevoegd gezag is van mening dat gevaarstelling door windturbines bij een lokale weg niet wezenlijk anders is dan bij een Rijksweg. Niet voor niets wordt in de praktijk bij het beoordelen van de externe veiligheidsrisico's van windturbines bij lokale wegen aangesloten bij de beleidsregel van Rijkswaterstaat. Uit onderzoek van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid is overigens gebleken dat de risico's van windturbines langs wegen verwaarloosbaar zijn.</p> <p>d. Bij de voorbereiding van het inpassingsplan is rekening gehouden met de aanwezige planologische ruimte die de beheersverordening Buitengebied Zevenaar biedt en met concrete uitbreidingsplannen. Artikel 2 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen wijst inrichtingen aan die, gelet op de aard en de hoeveelheid van de in die inrichtingen opgeslagen stoffen, overlidensrisico's veroorzaken. De bedrijven van reclamanten vallen daar niet onder. De bedrijven van reclamanten vallen verder allemaal buiten de 10-6 per</p>

	<p>onzorgvuldige voorbereiding van GS door onjuiste informatie uit het rapport van Bosch&vRijn over te nemen die voor een omwonende niet verifieerbaar is.</p> <p>c. Voor de openbare weg in het plangebied volgen GS de beleidsregel van het Rijk (beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken). Uit niets blijkt dat GS enig onderzoek hebben gedaan of deze beleidsregel juridisch houdbaar is en in deze situatie toepasbaar is.</p> <p>d. De omwonenden van het plangebied hebben allen een agrarisch bedrijf. Binnen deze bedrijven zijn inrichtingen aanwezig die ernstige (milieu-)gevolgen kunnen veroorzaken mocht zich met één van de windturbines een incident voordoen. Het windpark kan negatieve effecten hebben voor toekomstige ontwikkelingen (uitbreidingswensen) voor de bedrijven.</p> <p>Door geen onderzoek te verrichten naar de openbare weg en de risico's naar de aanwezige inrichtingen bij omwonenden nemen GS in feite ernstige (milieu-)gevolgen voor haar rekening met een beroep op de algemene bepalingen uit de milieuwetgeving. Dit getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding van het plan en het miskennen van het gevoel van onveiligheid bij omwonenden.</p>		<p>jaar contour. De BEVI-inrichtingen in de nabijheid van de het windpark Bijvanck zijn weergegeven op figuur 1 van het door Bosch & Van Rijn uitgevoerde onderzoek naar het aspect externe veiligheid. Uit deze figuur blijkt dat de dichtstbijzijnde risicovolle installaties op een afstand van > 2.000 meter tot het windpark liggen. Dit is ver buiten de invloedssfeer van de turbines. Plaatsing van de turbines heeft aldus geen invloed op de faalkans van de risicovolle installaties.</p>
4A.19	<p>Natuur</p> <p>a. In 'effectafstanden natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken' van 18 februari 2014 (uitgevoerd door Arcadis in opdracht van de provincie Gelderland) wordt aangegeven dat de maximale afstand waarop visuele vervuiling nog een meetbaar effect kan hebben op Rijntakken (een Natura-2000 gebied) 2.600m bedraagt. Het windpark ligt binnen het gebied waar visuele vervuiling op Rijntakken invloed heeft. Het is niet te begrijpen waarom in het ontwerp-inpassingplan wordt</p>		<p>a. Het rapport van Arcadis geeft indicatieve afstanden aan. Dit wil zeggen dat binnen de in dit rapport genoemde afstanden effecten niet zijn uit te sluiten. De door reclamanten genoemde afstand heeft betrekking op bedrijven met een recreatieve inslag. Ten aanzien van windturbines wordt op p. 53 van het rapport aangegeven dat wanneer een windturbine op een afstand van meer dan 560 meter van het Natura 2000-gebied ligt er geen beoordelingsplicht geldt voor visuele verstoring. Het is daarmee uitgesloten dat het windpark versturende werking kan hebben op het behalen van instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende soorten in Natura 2000-gebieden op circa 2,5 km afstand.</p> <p>b. De kaart van de Vogelbescherming en SOVON heeft geen formele status. Op basis van de</p>

	<p>gesteld dat significante negatieve effecten zijn uitgesloten, waardoor een passende beoordeling niet noodzakelijk is en er evenmin een vergunning in het kader van de Nbw 1998 nodig is.</p> <p>b. Uit de windmolenkaart behorende bij de SOVON-notitie (09-105) blijkt dat het windpark 'de Bijvanck' in of tegen de hoogste risicocontour is gesitueerd. Conform de visie van Vogelbescherming Nederland moet een dergelijk gebied windturbinevrij blijven. De Bijvanck scoort volgens het aanvullende kaartmateriaal gemiddeld of hoog op 'rode-lijst'soorten, zwanen en ganzen en op vogelslaapplaatsen. Windturbines leveren baltsgedrag en paniekluchten op, wat een verhoogd mortaliteitsrisico geeft (> 1%).</p> <p>Door het ontbreken van een zorgvuldig onderzoek met inachtneming van de genoemde afstand in relatie tot het feit dat de locatie gemiddeld tot hoog scoort op de Nationale windmolenkaart, handelen GS onzorgvuldig en in strijd met Nbw 1998.</p>		<p>schaal van de kaart kan niet gesteld worden of de planlocatie valt binnen een laag, gemiddeld of hoog risicogebied. Dit volgt ook uit de disclaimer in het rapport behorende bij de Windmolenrisicokaart. Hierin is expliciet vermeld dat de kaarten "niet geschikt zijn voor het beoordelen van lokale effecten van windmolens noch van de cumulatieve effecten. Daarvoor zijn nader onderzoek, analyse en beoordeling noodzakelijk."</p> <p>Voor het inpassingsplan is een locatie specifiek onderzoek uitgevoerd, waarbij onder meer gekeken is naar de effecten op ganzen, zwanen en andere vogels. De uitkomst is dat dit niet meer dan incidentele sterfte per vogelsoort oplevert. De 1%-mortaliteitsnorm wordt voor geen van de vogelsoorten overschreden.</p>
4A.20	<p>Reclame-uitingen op de gondel</p> <p>a. In het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning wordt het aanbrengen van reclame-uitingen toegestaan, met de motivering dat deze passend is voor windturbines. Elders in het ontwerp-inpassingsplan wordt gesteld dat het kleurgebruik van de windturbines zodanig dient te zijn dat deze zoveel mogelijk wegvallen tegen de achtergrond. Het kenmerk van reclame is nu juist dat deze moet opvallen. Hiermee ondermijnt de initiatiefnemer zijn eigen belofte om de windturbines zoveel mogelijk tegen de achtergrond te laten wegvallen. Door geen zorgvuldige afweging te maken over het effect van reclame, is het ontwerp-inpassingsplan op dit punt strijdig met een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Reclame-uitingen zijn voor omwonenden als belastend te kwalificeren. GS handelen in strijd met de Awb door reclame</p>		<p>a. Ten aanzien van reclame is door het bevoegd gezag wel degelijk een afweging gemaakt tussen de verschillende belangen. Het bevoegd gezag acht de uiteindelijk aangevraagde reclame, die vrij terug houdend in vorm en kleur is, en enkel wordt aangebracht op de gondel, acceptabel ten aanzien van landschap en mogelijke hinder voor omwonenden en passanten.</p>

	toe te staan, zonder verdere belangenafweging.		
4A.21	<p>In het ontwerp-inpassingsplan wordt de verwachting uitgesproken dat het vermogen van de vier turbines rond 12 MW komt te liggen. Door de in de planregels opgenomen stilstandregelingen in verband met natuur, geluid en slagschaduw, zal het opgewekt vermogen lager zijn. Het windpark levert niet op wat het heeft beloofd en het omgevingsnadeel voor omwonenden is groter. Daarnaast blijkt uit niets dat de stilstandregeling naleefbaar en handhaafbaar is. Bij de provincie ontbreekt een afdeling toezicht en handhaving.</p> <p>Het ontwerp-inpassingsplan is strijdig met een zorgvuldige voorbereiding van plannen en staat op gespannen voet met het beginsel van égalite devant les charges publique.</p>		<p>De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat de stilstandregeling niet naleefbaar en handhaafbaar is en dat de provincie geen afdeling toezicht en handhaving heeft, nog het volgende. De windturbines worden voorzien van een automatische stilstandvoorziening. Deze voorziening wordt zo geprogrammeerd dat de rotor automatisch wordt stilgezet op de momenten dat de stilstandregeling van toepassing is. Daarmee is gegarandeerd dat de stilstandregeling naleefbaar en handhaafbaar is. Indien deze stilstandvoorziening niet naar behoren werkt, dan is de provincie wel degelijk ingericht op toezicht en handhaving en zal, indien nodig, ook daartoe overgaan. Het bevoegd gezag werkt ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving namelijk samen met de Omgevingsdiensten. In dit specifieke geval werkt de provincie samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem.</p> <p>Er wordt tot slot nog gewezen op de mogelijkheid om als belanghebbende een verzoek te doen om handhavend op te treden, wanneer de stilstandregeling wordt overtreden. Op dit verzoek volgt een besluit, waar bezwaar en beroep tegen open staat. Van strijd met het beginsel van égalite devant les charges publique, is geen sprake.</p>
4A.22	<p>In de ontwerp-omgevingsvergunning is een marge aangehouden tussen de minimale en maximale bouwhoogte van 25%. Het aanhouden van dergelijke marges in omgevingsvergunningen vindt geen steun in jurisprudentie. Een dergelijke marge leidt tot rechtsonzekerheid richting omwonenden. GS handelen in strijd met de wet. Het getuigt van onzorgvuldige voorbereiding en het leidt tot rechtsonzekerheid.</p>		<p>In de toelichting bij de aanvraag (bijlage A1 bij de omgevingsvergunning) is een omschrijving van de bandbreedte met betrekking tot de afmetingen van de windturbines, waaronder de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte. In de aanvraag zijn daarnaast twee typen windturbines zijn uitgewerkt. Deze referentieturbines vertegenwoordigen een windturbine met de maximale afmetingen binnen de bandbreedte en een windturbine met de minimale afmetingen binnen de bandbreedte. De uiteindelijk te bouwen windturbine valt binnen de aangehouden bandbreedte. Deze gegevens zijn voldoende geacht om te kunnen vaststellen dat de te bouwen windturbines voldoen aan de voorschriften uit het Bouwbesluit en de Bouwverordening (vgl. AbRvS 25 juni 2014, nr. 201400736/1/A4).</p> <p>Het zou bovendien in strijd zijn met de aanbestedingsregels om in het inpassingsplan voor te schrijven welke verschijningsvorm dan wel type de turbines moeten hebben. In dat geval zou slechts één fabrikant de turbines kunnen leveren (AbRvS 4 mei 2016, nr. 201504506/1/R6)</p> <p>Dat de windturbines daadwerkelijk conform de aanvraag worden gerealiseerd, is voldoende geborgd. De aanvraag maakt immers deel uit van de vergunning.</p>
4A.23	Financiële haalbaarheid		a. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het

	<p>a. Reclamanten hebben een taxatierapport laten opstellen met daarin de berekening van de waardedaling van het onroerend goed. Er komt een bedrag uit van € 116.115. Daarnaast zal het huis waarschijnlijk onverkoopbaar zijn en zal het sportpaard afgeschreven kunnen worden. Op verzoek kan een kopie van het taxatierapport worden toegezonden.</p> <p>b. Zonder subsidie op de bouw en exploitatie van windparken, zal er naar verwachting geen windpark gerealiseerd worden. De redenering in het inpassingsplan over economische uitvoerbaarheid klopt dan ook niet. Immers, de provincie is deel van de overheid die bijdraagt aan het park middels subsidie. De financiële paragraaf getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding.</p> <p>c. Raedthuys rekent met een gemiddelde opbrengst per jaar. Of deze opbrengst gehaald wordt, is niet te controleren. Wel staat vast dat door de stilstandbepalingen de opbrengsten lager uitpakken. Hoeveel en welk effect dit heeft op de economische uitvoerbaarheid, volgt niet uit het plan.</p>		<p>risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen. Niet valt in te zien waarom het sportpaard afgeschreven kan worden. Reclamanten hebben deze stelling niet onderbouwd.</p> <p>b. Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.</p>
<p>Aanpassingen besluit: in de vergunning is een voorwaarde opgenomen inhoudende dat er geen 'niet gesprongen explosieven' (NGE's) meer in het gebied aanwezig zijn bij aanvang bouw.</p>			
<p>4B. Zienswijze reclamanten 4B</p>			
	<p>Samenvatting zienswijze</p>	<p>Ontwerp- besluit</p>	<p>Reactie bevoegd gezag</p>
	<p>Deze zienswijze is geschreven in het Engels. Onderstaand is de vertaling weergegeven zoals gemaakt door een beëdigd vertaler.</p>	<p>GEEN GENOEMD</p>	<p>De reactie van het bevoegd gezag is vertaald naar het Engels door een beëdigd vertaler. Reclamanten ontvangen de vertaling van de reactie op hun beide zienswijzen.</p>
<p>4B.1</p>	<p>a. Reclamanten stellen dat hun woning het dichtst bij de voorgestelde windturbines zal liggen met uitzondering van die eigenaren die direct financieel voordeel hebben bij dit voorstel. Zij zijn een van de zwaarst getroffen. De locatie van de turbines zal het leven van reclamanten ondraaglijk maken vanwege het feit dat hun uitzicht volledig zal worden</p>		<p>a. Het is juist dat de woning van reclamanten het meest dichtbij gelegen is. De belangen van reclamanten hebben dan ook nadrukkelijk meegewogen in de besluitvorming. Het uitzicht en de woonomgeving van reclamanten zal wijzigen als de windturbines zijn geplaatst. Er bestaat echter geen blijvend recht op vrij uitzicht.</p> <p>Uit het akoestisch onderzoek bij het inpassingsplan (bijlage 13 bij het inpassingsplan) is gebleken</p>

	<p>overheerst door de windturbines, door de geluidsoverlast ervan en door het stroboscopisch effect van de turbines op zonnige dagen (volgens de plannen bevinden de windturbines zich ten zuiden van de woning van reclamanten). Zowel de gevolgen van de geluidsoverlast en het stroboscopisch effect op de gezondheid van personen die binnen een straal van 2 kilometer wonen, zijn goed gedocumenteerd (bijv.: slapeloosheid, stress, depressie en epilepsie). Reclamanten maken zich zorgen om hun eigen gezondheid en de gezondheid van hun 12 jaar oude zoon.</p> <p>b. Reclamanten maken zich zorgen over de impact van de turbines op de dieren die zij houden waaronder een wedstrijdpaard</p>	<p>dat bij de woning van reclamanten, de wettelijke norm van 47 Lden mogelijk wordt overschreden. In het akoestisch onderzoek is gerekend met een worst case situatie. Indien inderdaad wordt gekozen voor deze grootste windturbine, dan worden er geluidsreducerende maatregelen genomen zodat aan de norm voldaan wordt.</p> <p>Er is een slagschaduwonderzoek uitgevoerd (bijlage 23 bij het inpassingsplan) op basis van de maximale toegestane maten van de windturbines. Daaruit blijkt dat de woning van reclamanten binnen de contour valt van het maximale aantal toegestane uren slagschaduw per jaar (gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw). Uit de wet vloeit een stilstandregeling voort die zorgt dat de wettelijke norm met betrekking tot slagschaduw op woningen van derden niet wordt overschreden.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 heeft onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De gezondheidsscan is opgenomen in bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat overlast zal worden ervaren door het weerkaatsen van zonlicht op de wieken, nog het volgende. De windturbines worden conform artikel 3.13, eerste lid, Activiteitenregeling uitgerust met een niet-reflecterende coating. Dat is ook wat initiatiefnemer heeft aangevraagd. Lichtschittering wordt voorkomen doordat op de turbine een anti-reflectiecoating wordt aangebracht.</p> <p>Ten aanzien van de vaststelling van het inpassingsplan is niet uitsluitend waarde gehecht aan het behalen van de wettelijke normen. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>b. Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat windturbines nadelige effecten hebben op koeien, paarden of ander vee.</p>
4B.2	<p>Reclamanten zijn EU-onderdanen en burgers van het Verenigd Koninkrijk en zij werken in Nederland. Wanneer het VK de EU verlaat in de komende twee jaar of wanneer het</p>	<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p>

	dienstverband van een van reclamanten eindigt, zullen zij waarschijnlijk hun verblijfsrecht in Nederland verliezen en zijn zij dientengevolge gedwongen hun woning te verkopen. Een taxatierapport van de woning, dat is opgesteld in januari 2017, schat dat de waarde van hun woning met €100.000 zal afnemen.		Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.
4B.3	Als Engels gezin, zijn reclamanten niet altijd in staat geweest de correspondentie met betrekking tot de voorgestelde windturbines volledig te begrijpen. Omdat zij geen Nederlands burger zijn, hebben zij geen volledige toegang gehad tot politieke vertegenwoordigers om hun standpunt tegen de windturbines te behartigen. Zij zijn van mening dat zij niet ruim gelegenheid hebben gehad om hun zorgen kenbaar te maken.		De Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat de communicatie tussen bestuursorganen en burgers in het Nederlands dient te geschieden. Indien reclamanten voor hen van belang zijnde correspondentie niet begrepen, had het op hun weg gelegen om voor een vertaling te zorgen. Niet duidelijk is wat reclamanten bedoelen met de stelling dat zij niet ruim in de gelegenheid zijn gesteld om hun zorgen kenbaar te maken. Zij hebben dezelfde mogelijkheden gehad als ieder ander. Om reclamanten over de beoordeling van hun zienswijzen te informeren, is de beantwoording van de zienswijzen onder 4A en 4B voor hen naar het Engels vertaald.
4B.4	Toen reclamanten de woning in 2012 kochten, heeft hun makelaar onderzoek gedaan om er zeker van te zijn dat er geen plaatselijke bouwaanvragen waren die in de toekomst een nadelige invloed zouden hebben op de woning. Hoewel reclamanten nu begrijpen dat het voorgestelde windmolenpark al sinds 2010 werd besproken, is reclamanten niet aangegeven dat dit het geval was		Reclamanten geven aan in 2012 bij de koop van de woning niet juist te zijn geïnformeerd over mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Dat reclamanten in 2012 onjuist zijn geïnformeerd door hun makelaar is spijtig, maar doet aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten niets af.
4B.5	Reclamanten begrijpen dat er bijzondere voorwaarden gelden voor woningen op een afstand van minder dan 400 meter van een voorgesteld windmolenpark. De dichtstbijzijnde windturbine staat op een afstand van minder dan 400 meter van de woning van reclamanten. Zij zijn op geen enkel moment geïnformeerd over deze bijzondere voorwaarden door Raedthuys Windenergie BV of door de met de planning belaste autoriteiten. Hierdoor hebben zij geen inspraak gehad in deze ontwikkeling. Reclamanten zijn zeer verbaasd en vinden het ongelooflijk en een grote teleurstelling dat ze deel uitmaken van een samenleving waarin dergelijke plannen worden gemaakt zonder dat zij hiervan een vroeg stadium in kennis zijn gesteld zodat zij in staat waren geweest om hun standpunten in te dienen en enige controle te hebben over wat er gebeurt op de plaats die zij hebben gekozen om daar		Niet bekend is op welke bijzondere voorwaarden reclamanten doelen. Gewezen wordt op de verschillende momenten en verschillende manieren waarop communicatie met omwonenden heeft plaatsgevonden. Zo zijn er drie informatie-avonden gehouden, heeft Raedthuys nieuwsbrieven verspreid, zijn er mailings uitgegaan vanuit de provincie en is de meest actuele informatie ook op de provinciale website terug te vinden. Betreurd wordt dat deze communicatiemiddelen reclamanten helaas niet bereikt hebben.

	te wonen.		
Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.			
5A. Zienswijze J.G.A. Vegter namens reclamant 5B			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
5A.1	Zienswijze nummer 5A is op de volgende punten identiek aan Zienswijze nummer 4A: <ul style="list-style-type: none"> - 4A.1 t/m 4.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22 	1,2 en 3	De reactie van het bevoegde gezag is op de volgende punten identiek aan de reactie bij nummer 4A: <ul style="list-style-type: none"> - 4A.1 t/m 4.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22
	Zienswijze nummer 5 is op het volgende punt uniek:		
5A.2	Financiële haalbaarheid a. Reclamant heeft nog geen taxatierapport laten opstellen. Uitgaande van taxatierapporten van andere omwonenden die op meer of mindere afstand van het windpark onroerend goed hebben, houdt reclamant rekening met een waardedaling van 20 tot 25 procent. Reclamant geeft aan dat hij graag van het bevoegde gezag verneemt of het, in het belang van een goede beoordeling van de zienswijzen, wenselijk is om een schaderapport op te leveren. b. Zonder subsidie op de bouw en exploitatie van windparken, zal er naar verwachting geen windpark gerealiseerd worden. De redenering in het inpassingsplan over economische uitvoerbaarheid klopt dan ook niet. Immers, de provincie is deel van de overheid die bijdraagt aan het park middels subsidie. De financiële paragraaf getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding. c. Raedthuys rekent met een gemiddelde opbrengt per jaar. Of deze opbrengst gehaald wordt, is niet te controleren. Wel	1,2 en 3	a. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting). Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen. b. Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota. c. De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.

	staat vast dat door de stilstandbepalingen de opbrengsten lager uitpakken. Hoeveel en welk effect dit heeft op de economische uitvoerbaarheid, volgt niet uit het plan.		
Aanpassingen besluit: geen.			
5B. Zienswijze reclamant 5B			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
5B.1	Het is belachelijk dat er in de mooie natuurlijke omgeving van Angerlo windmolens moeten komen. Er zijn betere opties.	GEEN GENOEMD	Reclamant geeft met deze korte zienswijze aan dat er betere alternatieven zijn, zonder hier verder concreet op in te gaan. Met betrekking tot de inpassing van het windpark op deze locatie is nog van belang dat Raedthuys eerst een verzoek heeft ingediend bij de gemeente Zevenaar voor planologische medewerking aan het windpark. De gemeenteraad van Zevenaar heeft in 2012 aangegeven geen medewerking te verlenen. Dat betekent – gelet op het bepaalde in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet – dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 en 2.6 van deze Zienswijzennota. Er is geen noodzaak om alternatieve locaties te bezien.
Aanpassingen besluit: Geen			
6. Zienswijze Raedthuys Windenergie B.V.			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
6.1	Reclamant verzoekt om bijlage C van de omgevingsvergunning als volgt aan te passen: P. 1: ten aanzien van de termijn van aan te leveren stukken wordt opgemerkt dat constructieve gegevens 6 weken voor aanvang van de werkzaamheden kunnen worden aangeleverd, uitvoeringstekeningen echter twee weken voor aanvang. Verzocht wordt om de termijn hierop aan te passen. P. 3: bijlage 2 (genoemd onder de 6e bullit) van de voorschriften ontbreekt. P. 3, laatste alinea: verzocht wordt om de route voor het bouwverkeer in het bouwveiligheidsplan vast te leggen.	2	De termijn voor het aanleveren van uitvoeringstekeningen wordt gesteld op drie weken. Voor het overige is geconstateerd dat reclamant met name wijst op ondergeschikte omissies en onduidelijkheden. De voorgestelde wijzigingen worden overgenomen. De aanpassingen worden verwerkt in de omgevingsvergunning.

	<p>P. 4, onderdeel verkeersmaatregelen: verzocht wordt om de verkeersmaatregelen op te nemen in het bouwveiligheidsplan.</p> <p>P. 5, onderdeel onderhoud: verzocht wordt om de voorwaarden waaronder het beheer en onderhoud door de gemeente Zevenaar wordt overgenomen in de definitieve vergunning te concretiseren. In de bepalingen ten aanzien van schade die voortvloeit uit de slechte toestand van de riolering, wegen, openbaar groen, speelvoorzieningen, openbare verlichting en de verantwoordelijkheid voor het niet schoonhouden van openbare wegen wordt ten onrechte niet aangegeven dat het moet gaan om schade die wordt veroorzaakt door bouwwerkzaamheden met betrekking tot het windpark. Verzocht wordt om dit toe te voegen in de definitieve vergunning.</p> <p>P. 5: verzocht wordt om de formulering van de werkomschrijving te herzien.</p>		
6.2	<p>Reclamant verzoekt om bijlage D van de omgevingsvergunning als volgt aan te passen:</p> <p>P. 1, onderdeel uitvoering van de windturbines: uit de vergunning lijkt te volgen dat uitsluitend de in de tabel genoemde windturbintypen mogen worden gerealiseerd. In de aanvraag vergunning is echter een bandbreedte aangegeven waarbinnen een windturbintype gekozen mag worden. Deze bandbreedte wordt begrensd door de in de tabel genoemde wind-turbintypen. Verzocht wordt om de definitieve vergunning op dit punt aan te passen, waarmee wordt aangesloten bij de vergunningsaanvraag.</p> <p>P. 2, 2^e alinea, eerste zin: de mast van het uiteindelijk te kiezen type windturbine kan, naast hetgeen in de vergunning is opgenomen (staal of beton), ook bestaan uit een combinatie van beton en staal. Verzocht wordt om dit op te nemen.</p> <p>P. 2, mogelijke kenmerken windturbine: Nominaal vermogen is maximaal 3,3 MW (totaal maximaal 13,2 MW).</p> <p>P. 8, paragraaf 1.1: verzocht wordt om de tekst van de eerste</p>		<p>Reclamant wijst in de zienswijze met name op een aantal onduidelijkheden en ondergeschikte omissies. De voorgestelde wijzigingen worden overgenomen. De aanpassingen worden verwerkt in de omgevingsvergunning.</p>

	<p>alinea als volgt aan te passen: de aanvraag omvat tevens een aanvraag op grond van artikel 2.1, eerste lid onder i van de Wabo (omgevingsvergunning beperkte milieutoets, verder OBM) voor het oprichten van een windpark zoals bedoeld in categorie 22.2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage.</p> <p>P. 9, onder cumulatie: voor de duidelijkheid wordt verzocht om het woord 'andere' in de 2^e zin te verwijderen en op te nemen dat er geen sprake is van cumulatie met windparken in de omgeving voor wat betreft de relevante aspecten.</p> <p>P. 11, onder hinder: verzocht wordt om de 2^e zin van de 2e alinea als volgt aan te passen: 'De potentiële belangrijke nadelige gevolgen van geluid op de woon- en leefomgeving blijken niet aanwezig omdat ter plaatse van alle woningen van derden in het gebied...".</p>		
Aanpassingen besluit: deze zienswijze geeft aanleiding de omgevingsvergunning op verschillende onderdelen aan te vullen/te wijzigen.			
7. Zienswijze reclamanten 7			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
7.1	<p>De windturbines komen op respectievelijk ca. 550, 800, 1150 en 1500 meter van het woonhuis van reclamanten. Het huis valt binnen de geluidscontour en de slagschaduwcontour van alle 4 de windturbines. Reclamanten hebben nog niets gehoord over compensatie voor de te lijden schade voor wat betreft geluid, slagschaduw, signaallichten en flikkeringen van de wieken als de zon er op schijnt. Volgens berekeningen (in opdracht van Raedthuys) krijgen reclamanten te maken met meer dan 11 uur slagschaduw over het huis. Er zijn geen berekeningen over slagschaduw in de tuin. Reclamanten stellen dat dat minstens een veelvoud ervan is. Hoe wordt dit gecompenseerd? Reclamanten geven aan er bekaaid vanaf te komen met alleen planschade.</p>	<p>GEEN GENOEMD</p>	<p>Uit het akoestisch onderzoek behorend bij het inpassingsplan (bijlage 13 bij het inpassingsplan) blijkt dat de woning van reclamant gelegen is buiten de contour voor de dag- en nacht periode (47 Lden en 40 L night). In het akoestisch onderzoek is gerekend met een worst case situatie. Omdat op dit moment nog niet bekend is welke turbine gebouwd gaat worden, is in de regels van het inpassingsplan vastgelegd dat de wettelijke norm niet overschreden mag worden (artikel 3.3. onder f).</p> <p>Er is een slagschaduwonderzoek uitgevoerd (bijlage 23 bij het inpassingsplan) op basis van de maximale toegestane maten van de windturbines. Daaruit blijkt dat de woning van reclamanten binnen de contour valt van het maximale aantal toegestane uren slagschaduw per jaar (gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw). Uit de wet vloeit een stilstandregeling voort die zorgt dat de wettelijke norm met betrekking tot slagschaduw op woningen van derden niet wordt overschreden.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in</p>

		<p>paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels.</p> <p>De norm ten aanzien van slagschaduw geldt voor de woning (gevoelig gebouw in de zin van de Wet geluidhinder) niet voor de tuin (geen wettelijke bescherming). Aangezien de tuin van reclamanten direct grenst aan hun woning zal de hinderduur van slagschaduw in de tuin niet significant groter zijn dan de hinderduur in de woning. Van onaanvaardbare slagschaduwhinder is geen sprake.</p> <p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
7.2	Vogels, ganzen die overwinteren in de omgeving van Bijvanck en andere dieren kunnen hinder ondervinden. Wordt daar rekening mee gehouden?	<p>Ten aanzien van de effecten van Windpark Bijvanck op de soorten, zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd. Alle voorkomende soorten, dus ook vogels en ganzen en andere dieren die in de omgeving van het windpark voorkomen zijn meegenomen in de onderzoeken. Gewezen wordt op de onderzoeken van Bureau Waardenburg van 2014 en 2016 (bijlage 9 en 10 van het inpassingsplan).</p>
7.3	Het huis van reclamanten gaat in woongenot en verkoopwaarde achteruit. Reclamanten vragen wat zij moeten doen, zodra zij fysiek niet meer de mogelijkheid hebben om het huis te onderhouden en zij het niet verkocht krijgen.	<p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
7.4	Er is geen draagvlak voor het windpark. Als de turbines er toch komen, moeten bewoners goed gecompenseerd worden.	<p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het</p>

			inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.
7.5	Windmolens horen op zee, niet op het land.		In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.
7.6	Elektriciteit is een nutsvoorziening, iedereen moet evenredig gecompenseerd worden (net als bij gasleidingen).		Niet duidelijk is op welke vergoeding reclamant doelt in relatie tot gasleidingen. Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.
Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.			
8. Zienswijze J.G.A. Vegter namens reclamanten 8			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
8.1	Zienswijze nummer 8 is op de volgende punten identiek aan zienswijze nummer 4A: - 4A.1 t/m 4.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22	1,2 en 3	De reactie van het bevoegde gezag is op de volgende punten identiek aan de reactie bij nummer 4A: - 4A.1 t/m 4.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22
	Zienswijze nummer 8 is op de volgende punten uniek:		
8.2	Reclamant heeft een inleiding met historisch perspectief toegevoegd.	1,2 en 3	Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

8.3	<p>Toevoeging aan zienswijze 4A.19: In het huidige rechtsbestel over de natuurwetgeving staat toetsing als rechtvindingsmethodiek centraal. Juist bij duurzame gebiedsontwikkeling is een afweging van alle belangen noodzakelijk. De provincie moet zichzelf de mogelijkheid geven, voor nu en voor de toekomst, om een kritische afweging te maken of deze ontwikkeling de toekomstige natuurontwikkeling in de weg staat of hieraan bijdraagt.</p>		<p>De stelling van reclamanten dat bij duurzame gebiedsontwikkeling een afweging van alle belangen noodzakelijk is, wordt onderschreven. Daarom is ook zorgvuldig en uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van de komst van windturbines op o.a. natuur. Conclusie is dat de windturbines gerealiseerd kunnen worden met slechts zeer geringe effecten (incidentele slachtoffers) op natuur. Gesteld wordt dat de bestaande natuurwaarden evenals de voorziene potentie gezien vanuit de omgevingsverordening niet onaanvaardbaar worden aangetast. Zie ook paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p>
8.4	<p>Financiële haalbaarheid</p> <p>a. Reclamanten hebben een taxatierapport laten opstellen met daarin de berekening van de waardedaling van het onroerend goed. Er komt een bedrag uit van € 86.000. Voor het gehele Windpark de Bijvanck is door initiatiefnemer Raedthuys BV gerekend met een totaalbedrag aan planschade van € 80.000 euro. Dit bedrag verhoudt zich niet tot de totale schade die omwonenden gaan leiden. Gelet op de berekening die Raedthuys BV heeft aangeleverd in het kader van de financiële haalbaarheid gaat het bedrag aan planschade in de richting van de totale investering. De financiële onderbouwing is onzorgvuldig opgesteld.</p> <p>Reclamanten hebben als bijlage een taxatierapport toegevoegd.</p> <p>b. Zonder subsidie op de bouw en exploitatie van windparken, zal er naar verwachting geen windpark gerealiseerd worden. De redenering in het inpassingsplan over economische uitvoerbaarheid klopt dan ook niet. Immers, de provincie is deel van de overheid die bijdraagt aan het park middels subsidie. De financiële paragraaf getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding.</p> <p>c. Raedthuys rekent met een gemiddelde opbrengt per jaar. Of deze opbrengst gehaald wordt, is niet te controleren. Wel</p>		<p>a. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>b. Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.</p>

	staat vast dat door de stilstandbepalingen de opbrengsten lager uitpakken. Hoeveel en welk effect dit heeft op de economische uitvoerbaarheid, volgt niet uit het plan.		
Aanpassingen besluit: geen.			
9. Zienswijze reclamanten 9			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
9.1	Uit de stukken blijkt dat er windturbines gebouwd kunnen worden met een tiphoogte van minimaal 149 meter tot maximaal 185 meter. Windturbines met deze hoogtes krijgen een sterk beeldbepalend karakter. Volgens reclamanten is dat niet passend in deze omgeving, wat in provinciaal beleid is aangemerkt als 'waardevol open gebied'. Volgens reclamanten is er onvoldoende onderzoek gedaan naar de ecologische aspecten en de gevolgen voor de flora en fauna. Daarnaast is onvoldoende gebleken dat de plannen passend zijn in relatie tot de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet.	1 en 2	De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Daarom vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota. Reclamanten stellen verder dat onvoldoende onderzoek is gedaan naar ecologische aspecten en de gevolgen voor flora en fauna. Daarnaast zou niet gebleken zijn of de plannen passend zijn gezien de Natuurbeschermingswet en de Flora en Faunawet. Niet gemotiveerd is waarom reclamanten de onderzoeken onvoldoende vinden. Er is uitgebreid en volledig onderzoek gedaan. Zie ook paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.
9.2	Er is geen rekening gehouden met recent wetenschappelijk onderzoek m.b.t. laagfrequent geluid, wat effect heeft op het deel van het brein wat ziet op emoties (recentelijk vastgesteld door wetenschappers van het Max Planck Institute for Human Development in Berlijn). Infrageluid heeft daarnaast invloed op de gezondheid (o.a. slaapproblemen). Dit is onvoldoende onderzocht en beoordeeld.		Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid het aspect laagfrequent geluid uitgebreid aan de orde komt. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 18 van het inpassingsplan.
9.3	a. De woning van reclamanten is gesitueerd op ca. 1400m van de windturbines. Het windpark zal beeldbepalend worden en heeft negatieve invloed op de waarde van het onroerend goed. b. Het woon-, werk- en leefklimaat neemt aanzienlijk af zonder kenbare en deugdelijke belangenafweging.		a. Het is juist dat de leefomgeving van reclamanten door de komst van de turbines zal veranderen. De woning is echter wel op enige afstand van het toekomstige windpark gelegen. Door verschillende reclamanten is aangegeven dat zij vrezen voor waardevermindering van hun bezittingen. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).

	<p>c. Er wordt gesteld dat er een inpassingsplan opgesteld moet worden op grond van de Elektriciteitswet. Volgens reclamant bestaat daartoe geen verplichting en kan er, als het andere belang voldoende groot is, vanaf geweken worden.</p> <p>d. Er zijn geen alternatieven beschouwd, maar er is rechtstreeks voor het voorkeursalternatief (de huidige plek) gekozen.</p> <p>e. Ook alternatieve wijzen van energieopwekking zoals wind op zee zijn niet beschouwd. Er is geen sprake van een zorgvuldige afweging.</p> <p>f. Temeer ook omdat er geen draagvlak is bij de omwonenden en de betrokken gemeenten (Montferland en Zevenaar) tegen de plannen zijn.</p>		<p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>b. Deze zienswijze van reclamant wordt niet onderschreven. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Benadrukt wordt dat de zienswijzen volledig onafhankelijk worden behandeld.</p> <p>c. Reclamant geeft hier een onjuiste uitleg van artikel 9e Elektriciteitswet. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.3.1 van deze Zienswijzennota zijn Provinciale Staten gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota</p> <p>d. Ten aanzien van de locatiekeuze, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p> <p>e. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden bijvoorbeeld geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind</p>
--	--	--	--

			<p>op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p> <p>f. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
9.4	Reclamanten zijn niet betrokken of vernoemd bij het slagschaduwonderzoek, ondanks dat de woning wel binnen de grens valt van 12 x de rotordiameter ECO122. Dit betekent dat het onderzoek niet volledig is.		Het onderzoek naar slagschaduw is te vinden als bijlage 23 bij het inpassingsplan. Daar is op basis van de maximale maten van de te plaatsen turbine de contour bepaald. Buiten deze contour wordt sowieso aan de wettelijke bepalingen voldaan. De woning van reclamant is gelegen <i>buiten</i> deze contour. Dit is mede te verklaren door de afstand tot het park en de ligging van de woning ten zuiden van het windpark. De woning van reclamanten worden daarom verder niet besproken in het rapport naar slagschaduw.
9.5	De signaalverlichting ten behoeve van de luchtvaart, bij deze formaten windturbines, is uiterst hinderlijk.		Een minimale obstakelverlichting is noodzakelijk voor de luchtvaartveiligheid. Ten aanzien daarvan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3 van deze Zienswijzennota.
9.6	De bijdrage die het windpark gaat opleveren aan het totale duurzame energieaanbod weegt niet op tegen de negatieve lokale effecten, zoals de al eerder genoemde horizonvervuiling, aantasting van het landschap en de gevolgen voor de leefbaarheid van de omwonenden.		De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een akkoord gesloten om in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om het behalen van deze taakstelling in zicht te houden is de realisatie van Windpark Bijvanck van groot belang. Provinciale Staten zijn op grond van artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998 gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.
9.7	Reclamanten hebben vernomen dat er vrijwillig aangedragen locaties beschikbaar zijn waarmee de doelstellingen voor duurzame energie behaald kunnen worden. Hier is op geen enkele wijze een verwijzing naar te vinden in de nu voor liggende plannen. Er is sprake van onzorgvuldigheid in de besluitvorming.		Het is niet duidelijk op welke, vrijwillig aangedragen, locaties reclamanten doelen. Naar verwachting doelen reclamanten op de locaties waarvoor binnen de gemeenten wel draagvlak bestaat. Ten aanzien van Windpark Bijvanck ontbreekt dat draagvlak. Als gezegd staat het ontbreken van draagvlak – ook bij de betrokken gemeenten – niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten.
9.8	Reclamanten hebben uitgerekend (met behulp van cijfers		Uit mondeling door de initiatiefnemer verstrekte informatie is gebleken dat, o.a. ten

	<p>van het RVO) dat het rendement van een windturbine slechts 25 % is. Daarnaast wordt op de site van het RVO aangegeven dat de onderlinge afstand tussen windturbines 6 x de rotordiameter moet zijn, om onderlinge beïnvloeding te voorkomen.</p> <p>Bij een rotordiameter van 122 meter moet die afstand 750 meter zijn. Op de overzichtstekening te zien dat deze afstand slechts ca. 450m is.</p> <p>Er is, voor zover reclamanten weten, geen onderzoek gedaan naar het effect op het rendement van de turbines op het moment dat deze verder van elkaar komen te staan. Het is niet ondenkbaar dat met lagere molens op een grotere onderlinge afstand dezelfde hoeveelheid stroom opgewekt kan worden. Dit zou op zijn minst onderzocht moeten worden.</p>		<p>behoefte van financiering van het project, een windopbrengst analyse is uitgevoerd. De onderlinge afstand tussen de turbines is hierin meegenomen. Er zijn geen knelpunten met betrekking tot rendement en turbulentie uit het onderzoek naar voren gekomen.</p> <p>Er is een oordeel gevormd over de door de initiatiefnemer ingediende aanvraag. Gebleken is dat de aanvraag vergunbaar is en dat het inpassingsplan voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.</p>
9.9	<p>Reclamanten merken op dat zij het volstrekt krankzinnig vinden dat windmolens alleen rendabel zijn met subsidies. Ook dit is een reden om goed naar alternatieven te kijken.</p>		<p>Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p>
9.10	<p>Reclamanten benoemen dat ze zich het recht behouden te zijner tijd zich te laten vertegenwoordigen door een gemachtigde van hun keuze, deze zienswijze zonodig aan te vullen en om planschade te (laten) vorderen/verzoeken.</p>		<p>Deze opmerking van reclamanten wordt voor kennisgeving aangenomen.</p>
<p>Aanpassingen besluit: Op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit is bij de omgevingsvergunning een maatwerkvoorschrift opgenomen om lichthinder te voorkomen, waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid.</p>			
<p>10. Zienswijze reclamanten 10</p>			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
10.1	<p>Reclamanten betreuen het ten eerste dat er een voornemen is een windpark te plaatsen in een waardevolle, open omgeving. Het gebied heeft geen optimale windsnelheid en in combinatie met het aantal uren dat de</p>	1,2 en 3	<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Daarom vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het</p>

	turbines mogen draaien (in verband met stilstandvoorzieningen) zal het rendement laag zijn.		landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.
			Initiatiefnemer heeft onderzoek gedaan naar de windsnelheden in het gebied gedurende een periode van een jaar. Daaruit blijkt dat het gebied qua wind zeer geschikt is voor de plaatsing van windturbines. De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.
10.2	Zowel bij de gemeente Zevenaar als de gemeente Montferland is er geen draagvlak voor de bouw van de windturbines, toch wordt het plan doorgedrukt.		Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.
10.3	De vergoedingen voor de grondeigenaren zijn jaarlijks exorbitant hoog, zodat een grondeigenaar eigenlijk geen nee meer kan zeggen.		De overeenkomsten die gesloten zijn tussen de initiatiefnemer en de grondeigenaren vormen geen onderdeel van de besluitvorming. Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.
10.4	De communicatie vanuit Raedthuys Groep BV naar de direct omwonenden is ronduit slecht en zeer onbehoorlijk.		Betreurd wordt dat de communicatie door Raedthuys als slecht is ervaren. Niet concreet is aangegeven op welke communicatiemomenten wordt gedoeld, zodat hier niet verder inhoudelijk op in kan worden gegaan.
10.5	Er wordt totaal geen gehoor gegeven aan de inspraak van de bewoners van de omgeving Bijvanck.		Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota. Op verschillende momenten is er de mogelijkheid geweest om tijdens informatieavonden in gesprek te gaan. De ingekomen zienswijzen worden zeer zorgvuldig beoordeeld. Naast het belang van energietransitie, wegen daarbij ook de belangen van omwonenden zwaar. Dat omwonenden zich niet met het inpassingsplan kunnen verenigen, maakt niet dat het inpassingsplan juridisch niet houdbaar is.
10.6	Bij een (niet te hopen) realisatie van het windpark is er geen tot weinig compensatie voor omliggende bewoners die direct en indirect overlast ervaren van de windturbines. De turbines zullen natuurlijk voldoen aan de wettelijke normen, maar omwonenden zullen veel last ervaren.		Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek. Daarnaast biedt Raedthuys omwonenden de mogelijkheid financieel in het project te participeren. Met betrekking tot de financiële participatie, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.
10.7	In de nabije omgeving van het windpark worden jaarlijks		Ten aanzien van de effecten van Windpark Bijvanck op de soorten, waaronder weidevogels

	weidevogels als de kievit waargenomen. Zij kunnen hinder ondervinden van het windpark.		en de kievit, zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd. Gewezen wordt op de onderzoeken van Bureau Waardenburg van 2014 en 2016 (bijlage 9 en 10 van het inpassingsplan). Voor een toelichting op deze onderzoeken wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.
10.8	Windturbines dragen lokaal en nationaal nauwelijks bij in werkgelegenheid en innovatiekracht. Reclamanten vinden het jammer dat er niet naar andere alternatieven gezocht wordt om zo aan de door het Rijk (en EU) opgelegde normen te voldoen.		<p>De windenergiebranche biedt wel degelijk werkgelegenheid. Daarbij is volgens het Rijk de windenergiebranche arbeidsintensiever dan andere energiesectoren. Echter het scheppen van werkgelegenheid is niet het doel van het bouwen van dit windpark.</p> <p>In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan zelfstandige afspraken. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
11. Zienswijze De Haan advocaten namens reclamanten 11			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
11.1	Reclamanten wonen op circa 500 m van één van de aangevraagde turbines en de dichtbijgelegen gronden zijn gelegen op 40 m van het plangebied. Reclamanten hebben een melkveehouderij en zij laten het melkvee zo veel mogelijk buiten grazen.	1,2 en 3	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
11.2	Bevoegdheid artikel 9 e Elektriciteitswet Verwezen wordt naar artikel 9 e van de Elektriciteitswet en naar jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In de aangehaalde uitspraak is overwogen dat provinciale staten nog steeds een uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing moeten nemen.		Terecht wordt gewezen op jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waaruit blijkt dat de verplichting om een inpassingsplan vast te stellen, als bedoeld in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998, betrekking heeft op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat nog steeds een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing moet worden genomen. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede

	<p>De locatie is in de Omgevingsvisie opgenomen kaart “windenergie” aangemerkt als overig gebied. Ter plaatse zijn initiatieven voor windenergie mogelijk rekening houdend met de gebiedskenmerken. Blijkens de catalogus gebiedskenmerken (behorend bij de Omgevingsverordening) valt de beoogde locatie binnen het laagveenontginningsgebied. Uit deze catalogus volgt dat als in laagveenontginningsgebied ontwikkelingen plaatsvinden deze aan voorwaarden moet voldoen.</p> <p>De Omgevingsvisie Gelderland maakt initiatieven op locatie Bijvanck mogelijk. Er dient sprake te zijn van een kwalitatieve toevoeging aan het landschap. Daarnaast is in de Omgevingsvisie gesteld dat met een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp windturbines de beleefbaarheid van een grootschalig open gebied kunnen vergroten (zie Omgevingsvisie en de doorvertaling in de Omgevingsverordening). Reclamanten zijn van mening dat Provinciale Staten geen gebruik kunnen maken van hun bevoegdheid van artikel 9 e Elektriciteitswet nu in het ruimtelijk ontwerp niet wordt geconcludeerd dat sprake is van het vergroten van de beleefbaarheid. Er wordt zelfs geconcludeerd dat er nadelige effecten zijn.</p>		<p>ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Anders dan reclamanten veronderstellen is de locatie voor windpark Bijvanck op kaart 3 van de Omgevingsvisie niet aangemerkt als “overig gebied”, maar als “Windenergie in onderzoek”. Daarmee heeft de provincie deze gronden aangewezen als een locatie waarop een ruimtelijke reservering rust ter realisatie van de met het Rijk afgesproken taakstelling van minimaal 230,5 MW. Het gebied is tevens aangewezen als “Windenergie aandachtsgebied” vanwege de nabijgelegen gasleiding. Van een catalogus gebiedskenmerken en van het laagveenontginningsgebied is binnen de provincie Gelderland, anders dan bijvoorbeeld de provincie Overijssel, geen sprake.</p> <p>Ten aanzien van de stelling van reclamanten dat op basis van de Omgevingsvisie sprake moet zijn van een kwalitatieve toevoeging aan het landschap, nog het volgende. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Deze voorwaarden beogen de door reclamanten gestelde kwalitatieve toevoeging aan het landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor dient te zorgen dat de windturbines onopvallend of onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van het provinciale beleid. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt in dat gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt omschreven in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
11.3	<p>Structuurvisie Windenergie Gelderland De zienswijze zoals eerder ingediend tegen de Windvisie dient als herhaald en ingelast te worden beschouwd.</p> <p>Reclamanten verwijzen naar paragraaf 2.2 van de Windvisie. Daarin lezen reclamanten dat de locatie Bijvanck is opgenomen in de Windvisie enkel op basis van de Elektriciteitswet 1998. De gebieden dienen volgens reclamanten eerst te worden aangewezen alvorens een beroep op artikel 9e Elektriciteitswet kan worden gedaan.</p> <p>In de plan-MER van de Windvisie worden de locaties in onderzoek ten onrechte meegenomen als “vergund”.</p>		<p>De zienswijze van reclamanten van 4 juli 2014, ingediend door Landraad namens een aantal personen en bedrijven, heeft betrekking op de ontwerp-Windvisie en het bijbehorende plan-MER en is (geanonimiseerd onder nummer 086 beantwoord in de Reactienota Windvisie. Reclamant geeft niet aan waarom de beantwoording van de zienswijze onjuist of onvolledig zou zijn. In reactie op deze zienswijze wordt dan ook verwezen naar de beantwoording van de zienswijze in voornoemde Reactienota Windvisie.</p> <p>Voor een reactie op de zienswijze van reclamant over het planMER behorende bij de Windvisie, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Uit de door reclamanten aangehaalde uitspraak volgt niet dat bij het opstellen van een planMER een passende beoordeling moet worden gemaakt. Het omgekeerde – wanneer een passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een planMER worden gemaakt – is</p>

	<p>Daardoor wordt ten onrechte uitgegaan van benodigde ruimte voor 60 MW. In het kader van de MER-alternatieven had gezocht moeten worden naar ruimte voor 160,4 MW opgewekt vermogen. Ook voldoet het plan-MER niet aan de wettelijke verplichting van artikel 7.7 van de Wet milieubeheer doordat verzuimd is te zoeken naar alternatieven.</p> <p>Het voorkeursalternatief van het plan-MER voorziet niet in ruimte voor 160,4 MW. De Windvisie voldoet niet aan de afspraken met het Rijk.</p> <p>Een passende beoordeling is voor de plan-MER niet opgesteld. Gelet op jurisprudentie is een passende beoordeling noodzakelijk voor de haalbaarheidstoets van de genoemde locaties. Nu deze ontbreekt, ontbreekt zekerheid over de invulling.</p> <p>In de Windvisie en het plan-MER ontbreekt een toetsing aan de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik.</p> <p>De Windvisie had grenzen moeten stellen aan de omvang van de windturbines. Deze had gesteld dienen te worden op de omvang van de referentieturbines uit de plan-MER.</p> <p>Provinciale Staten hadden de Windvisie gezien het vorenstaande niet kunnen vaststellen en dient de Windvisie onverbindend te verklaren.</p>		<p>daarentegen wel waar (artikel 7.2a Wm). Daarvan is bij windpark Bijvanck geen sprake. In de rapportage Oriëntatiefase Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar. Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (bijlage 7 bij het inpassingsplan) wordt geconcludeerd dat significant negatieve effecten op beschermde soorten van Natura 2000 op voorhand zijn uit te sluiten en derhalve geen passende beoordeling behoeft te worden gemaakt.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat in de Windvisie en het planMER een toetsing aan de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik ontbreekt, nog het volgende. De Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik staat beschreven in de Omgevingsvisie. Als juridische basis voor de Gelderse Ladder wordt de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, Bro gebruikt. Er is derhalve geen regeling over opgenomen in de Omgevingsverordening.</p> <p>De Gelderse ladder is niet bedoeld om een ruimere uitleg te geven dan artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro. Gelet daarop en gelet op het feit dat de Gelderse ladder het hergebruiken van vrijkomende bebouwing en het voorkomen van leegstand beoogt, is op de realisatie van een windpark de Gelderse ladder niet van toepassing (vgl. AbRvS 24 februari 2016, nr. 201501425/1/R6 en AbRvS 16 maart 2016, nr. 201503226/1/R6).</p>
11.4	<p>In het inpassingsplan ontbreekt ten onrechte een toets aan de Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik. Van belang gezien de voorgenomen plaatsing in open waardevol gebied. Verder ontbreekt ruimtelijk beleid ten aanzien van windturbines.</p>		<p>De Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik staat beschreven in de Omgevingsvisie. Als juridische basis voor de Gelderse Ladder wordt de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, Bro gebruikt. Er is derhalve geen regeling over opgenomen in de Omgevingsverordening.</p> <p>De Gelderse ladder is niet bedoeld om daarmee een ruimere uitleg te geven dan artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro. Gelet daarop en gelet op het feit dat de Gelderse ladder het hergebruiken van vrijkomende bebouwing en het voorkomen van leegstand beoogt, is op de realisatie van een windpark de Gelderse ladder niet van toepassing (vgl. AbRvS 24 februari 2016, nr. 201501425/1/R6 en AbRvS 16 maart 2016, nr. 201503226/1/R6).</p>

<p>11.5</p>	<p>Landschap</p> <p>De windturbines zijn voorzien in waardevol open gebied (artikel 2.7.4.1 van de Omgevingsverordening). Volgens de toelichting op dit artikel dient sprake te zijn van een kwalitatieve toevoeging aan het landschap.</p> <p>Reclamanten halen twee tekstpassages van het landschapsrapport aan.</p> <p>Zij vinden de aangehaalde conclusies tegenstrijdig. Enerzijds wordt gesproken over negatieve effecten op het landschap (lokaal dominant) terwijl in de slotconclusie staat <i>geen belangrijke negatieve effecten</i>.</p> <p>Ten onrechte heeft Bosch & Van Rijn de conclusies gegoten in de vorm van een stelling in plaats van een advies. Uiteindelijk bepaalt het bevoegd gezag of een milieueffectrapport noodzakelijk is. Reclamanten menen dat het bevoegd gezag niet kan volstaan met het overnemen van tegenstrijdige conclusies uit het ruimtelijke ontwerp zonder nader te onderbouwen waarom het plaatsen van windturbines in een waardevol open gebied in het kader van een goede ruimtelijke ordening toch mogelijk is. Volledigheidshalve wordt gewezen op de aanvulling PlanMER waarin de locatie Bijvanck op het punt van landschap zeer negatief is beoordeeld.</p> <p>E.e.a. klemte te meer nu er geen draagvlak is voor de ontwikkeling</p> <p>Uit het ruimtelijk ontwerp blijkt niet dat de ingreep een kwalitatieve toevoeging is op het landschap.</p> <p>In Gelderland is een beperkt aantal gebieden aangemerkt als "waardevol open gebied". Een windpark tast per definitie de openheid van waardevolle open gebieden aan. Reclamanten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan niet op basis van goede ruimtelijke ordening kan worden gerealiseerd.</p> <p>Vervolgens halen reclamanten passages aan uit de door Feddes Olthof uitgevoerde second opinion naar landschap. Het ruimtelijk ontwerp wordt door hen beoordeeld als te</p>	<p>In paragraaf 2.7 van de toelichting op de Omgevingsverordening Gelderland staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Deze vereisten beogen dat de ingreep een kwalitatieve toevoeging is aan het landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor dient te zorgen dat de windturbines onopvallend of onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van het provinciale beleid. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt uitsluitend in dat er gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt omschreven in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van de stelling van reclamanten dat een windpark per definitie de openheid van waardevolle open gebieden aantast, ongeacht het ruimtelijk ontwerp, wordt het volgende opgemerkt. Hoofddregel is dat een bestemmingsplan voor gronden binnen een Waardevol open gebied geen bestemmingen mogelijk maakt die de openheid van de waardevolle open gebieden aantasten (artikel 2.7.4.1 van de Omgevingsverordening). Met het oog op de provinciale doelstellingen voor duurzame energie, wordt op deze hoofddregel uitzondering gemaakt door onder voorwaarden het oprichten van een windturbinepark met meer dan drie windturbines toe te staan (artikel 2.7.4.1, tweede lid en artikel 2.8.1.1, tweede en derde lid, van de Omgevingsverordening). Als gezegd, wordt in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota beschreven dat aan deze voorwaarden wordt voldaan. Dat een windpark per definitie de openheid van waardevolle open gebied aantast, kan daarom niet worden gevolgd.</p> <p>In paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota wordt uitgebreid ingegaan op de second opinion van Feddes Olthof. In reactie op de stelling van reclamanten dat in de reactie van initiatiefnemers uitsluitend de onmogelijkheden voor de locatie (gasleiding, het Gelders Natuur Netwerk en de foerageerroutes van vleermuizen) zijn onderzocht en niet is gestreefd naar landschappelijke inpassing, nog het volgende. Er zijn drie rechte lijnopstellingen onderzocht. De drie lijnopstellingen stuiten in beginsel af op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur. Desondanks is ten aanzien van de rechte lijnopstelling met de minste bezwaren onderzocht of de lijnopstelling op deze locatie beter aansluit op het landschap. Gebleken is dat de gebogen lijnopstelling en de rechte lijnopstelling visueel niet tot nauwelijks van elkaar verschillen. Er zijn slechts enkele posities, zoals rijdend over de N336, waar de gebogen lijnopstelling zich wel visueel van de rechte lijnopstelling onderscheidt. Het landschappelijke beeld van de windturbineopstellingen wordt door de gebogen lijnopstelling niet wezenlijk verstoord. Gelet daarop en gelet op het feit dat een</p>
-------------	--	--

	<p>globaal en niet volledig. Uit de reactie hierop door initiatiefnemer concluderen reclamanten dat niet wordt gestreefd naar landschappelijke inpassing, maar dat het plan en de goede ruimtelijke ordening ondergeschikt worden gemaakt aan de mogelijkheden die het de locatie biedt. Reclamanten hebben gepoogd een second opinion op te laten stellen op het punt van landschap. Verschillende bureaus hebben aangegeven een dergelijke opdracht niet aan te willen nemen. Hierdoor worden reclamanten beperkt in hun rechtsbescherming doordat zij zo niet in de gelegenheid zijn om een deskundige rapporten te ontkrachten.</p>	<p>rechte lijnopstelling stuit op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht.</p> <p>De opmerking dat reclamanten hebben geprobeerd om een second opinion op te laten stellen, wordt voor kennisgeving aangenomen. Het is een vrije keuze van de door de reclamant genoemde bureau's om in te gaan op het verzoek van reclamanten.</p>
11.6	<p>welstand Het advies van de welstandscommissie van 6 juli 2016 wordt in hoofdlijnen weergegeven. Volgens reclamanten is de conclusie van de welstandscommissie dat het voorstel geen mogelijkheden biedt voor inpassing in het landschap. Daarnaast zijn aanbevelingen gedaan ten aanzien van kleur, alsmede heeft de welstandscommissie geconcludeerd dat het gemeentelijke beleid geen mogelijkheden biedt voor het plaatsen van reclame.</p> <p>Het voorbijgaan aan een advies van de welstandscommissie is mogelijk, maar dient uitgebreid te worden gemotiveerd. Reclamanten stellen dat het bevoegd gezag deze motivering heeft overgelaten aan de initiatiefnemer. Volgens reclamant is de motivering daarom niet met de daarvoor vereiste zorgvuldigheid tot stand gekomen. Reclamant stelt dat het aspect welstand ondergeschikt is gemaakt aan de onmogelijkheden van de locatie en de wensen van de initiatiefnemer.</p>	<p>Paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota gaat op hoofdlijnen in op het advies van de welstandscommissie van 6 juli 2016. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>Het Gelders Genootschap ziet mogelijkheden om de nieuwe generatie windturbines niet 'in' het landschap te plaatsen, maar 'op' het landschap. Een ruit- of rechte lijnopstelling biedt volgens het Gelders Genootschap wel mogelijkheden. Als gezegd is naar aanleiding van de second opinion door Feddes Olthof en het advies van het Gelders Genootschap onderzoek gedaan naar de visuele invloed van een rechte lijnopstelling. Gelet op de beperkte visuele verschillen tussen de rechte lijnopstelling en de gebogen lijnopstelling en gelet op het feit dat de rechte lijnopstelling stuit tegen bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht. De ruitopstelling is wegens bebouwing onmogelijk.</p>
11.7	<p>Toepassen coördinatie­regeling Reclamanten zijn van oordeel dat de coördinatie­regeling niet had mogen worden toegepast door GS. Zij stellen dat een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet in ieder geval geen provinciaal ruimtelijk beleid betreft. De Bijvanck</p>	<p>Provinciale staten zijn op grond van artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998 bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen. Het provinciaal belang voor de realisatie van windparken met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW is daarmee gegeven.</p>

	<p>is in de Omgevingsvisie aangemerkt als locatie in onderzoek. Locaties die nader onderzoek vergen kunnen volgens reclamant niet worden aangemerkt als zijnde ter verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal beleid als bedoeld in artikel 3.33 Wro. Ten onrechte is de gemeenteraad buiten spel gezet.</p>		<p>Windpark Bijvanck heeft een opgesteld vermogen van maximaal 13,2 MW. Het provinciaal belang is gelet op het vorenstaande reeds gegeven. In aanvulling daarop nog het volgende. Reclamanten wijzen op het feit dat locatie Bijvanck in de Omgevingsvisie is aangemerkt als locatie in onderzoek. Reclamanten gaan hier voorbij aan het feit dat de provincie óók de locaties in onderzoek als ruimtelijke reservering hebben opgenomen ter realisatie van de met het Rijk afgesproken taakstelling van minimaal 230,5 MW. Zonder de realisatie van windpark Bijvanck komt het tijdig behalen van deze taakstelling in gevaar.</p> <p>Om het tijdig behalen van de taakstelling in zicht te houden én om op korte termijn duidelijkheid te geven aan omwonenden, is bij besluit van 29 juni 2016 besloten de voorbereiding en bekendmaking van het inpassingsplan gezamenlijk met de uitvoeringsbesluiten te coördineren.</p> <p>Niet duidelijk is wat reclamanten bedoelen met de stelling dat de gemeenteraad ten onrechte buiten spel is gezet.</p>
11.8	<p>Draagvlak en participatie Draagvlak ontbreekt bij de bevolking en de gemeenten Zevenaar en Montferland. B en W van Zevenaar heeft laten weten tegen de plaatsing te zijn vanwege negatieve effecten. Deze wegen niet op tegen de bijdrage die het windpark oplevert in het totale energie-aanbod. Er zijn alternatieven. Bij de totstandkoming van de ontwerp-besluiten is geen aandacht besteed aan het ontbreken van draagvlak. Er is niet voorzien in een participatieplan of een schadevergoedingsregeling. Dit terwijl in de Samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat initiatiefnemer aan omwonenden financiële participatie zou aanbieden. Reclamanten halen passages aan uit de Omgevingsvisie m.b.t. participatie en stellen dat de ontwerp-besluitvorming niet aan deze beleidsuitgangspunten voldoet. Zij zijn van mening dat de inspanningen in relatie tot participatie als onvoldoende moeten worden beoordeeld.</p>		<p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Daarnaast biedt Raedthuys omwonenden wel degelijk de mogelijkheid financieel in het project te participeren. Met betrekking tot de financiële participatie, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota. De mogelijkheid tot participatie staat volledig los van een tegemoetkoming in planschade. Participatie is bedoeld om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project. Indien de woning van reclamant in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet</p>

			<p>ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
11.9	<p>aanvaardbaar woon- en leefklimaat In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient afgewogen te worden of er sprake is van een aanvaardbaar woon-en leefklimaat. Ook indien aan de wettelijke normen wordt voldaan. Reclamanten wonen op circa 500 m. Verwezen wordt naar de VNG publicatie Bedrijven en Milieuzonering waarin kleine windmolens zijn opgenomen. Extrapolatie van rotordiameter en vermogen levert grotere afstanden op (600-762m/1320m) De woning van reclamanten is ten onrechte niet meegenomen in het akoestisch onderzoek dat ten grondslag ligt aan het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning.</p>		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid wordt gereageerd op de afweging die in het kader van een goede ruimtelijke ordening heeft plaatsgehad.</p> <p>In aanvulling daarop nog het volgende. De VNG brochure 'Bedrijven- en milieuzonering' is op windpark Bijvanck niet van toepassing. In de VNG brochure zijn richtafstanden opgenomen voor windturbines met een rotordiameter van 20, 30 of 50 meter. De rotordiameter van de windturbines van windpark Bijvanck bedraagt ten minste 100 meter en ten hoogste 122 meter. Gelet op het feit dat de richtafstanden in de VNG brochure niet op windpark Bijvanck van toepassing zijn, is er een uitgebreid akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidsbelasting op de gevel van de omliggende woningen. Daaruit blijkt dat het goede woon- en leefklimaat ter plaatse niet aangetast. Het feit dat door extrapolatie naar vermogen of naar rotordiameter grotere richtafstanden zouden gelden dan opgenomen in de VNG brochure, doet daar niet aan af.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat de woning Kleine Veldstraat 7, 8986 CJ Angerlo ten onrechte niet is meegenomen in het akoestisch onderzoek, het volgende. Deze woning ligt ver buiten de geluidscontour, waardoor er geen sprake kan zijn van overschrijding. De woning is daarom niet meegenomen.</p>
11.10	<p>Windturbintype Reclamanten stellen dat de onderzoeken niet uitgaan van de maximale mogelijkheden van het ontwerp-inpassingsplan. Zo zijn er volgens reclamanten op de markt windturbines verkrijgbaar met een groter geluidseffect op de omgeving dan de maximale bronsterkte van 105,5 dB en 104,5 dB. Daarnaast voorziet het ontwerp-inpassingsplan in de opstelling van windturbines met een vermogen van 3,3 MW per turbine. Het akoestisch onderzoek is gebaseerd op een turbine met een vermogen van 2,7 MW. Voorts valt het reclamanen op dat voor het akoestisch onderzoek dat ten grondslag ligt aan het ontwerp-inpassingsplan een ander type windturbine wordt gebruikt dan in de ontwerp-omgevingsvergunning.</p>		<p>Omdat nog niet exact bekend is welke turbintypen gebouwd gaan worden is enige mate van flexibiliteit in de in de planregeling voorgeschreven maatvoering noodzakelijk. Om die reden is met betrekking tot de ashoogte en de rotordiameter een bepaalde marge aangehouden. In de onderzoeken naar de ruimtelijke effecten van de windturbines is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden, dus de maximale hoogte en rotordiameter van de te realiseren windturbines. Uit die onderzoeken blijkt dat de windturbines ruimtelijk aanvaardbaar zijn, ook wanneer wordt uitgegaan van de maximale maatvoering. Hierbij verdient opmerking dat er geen directe relatie is tussen het aantal MW en de bronsterkte van de turbine. Bij de keuze van een uiteindelijke windturbine moet altijd voldaan worden aan de norm uit het Activiteitenbesluit en de borging in het inpassingsplan artikel 3.3 sub f. Van strijd met artikel 3.14a Activiteitenbesluit is geen sprake, omdat op voorhand vast staat dat wordt voldaan aan de daarin gestelde normen.</p>

	<p>In de ontwerp-omgevingsvergunning ontbreken geluidvoorschriften ter bescherming van de omwonenden dat geen grotere geluidsbelasting zal worden veroorzaakt dan berekend in het rapport. Daarnaast ontbreekt een voorschrift op grond waarvan nader onderzoek naar verschillende effecten vanwege de definitieve turbine dient te worden overlegd.</p> <p>De gekozen systematiek van het achteraf melden van het windturbinetype is in strijd met artikel 3.14a en verder van de Activiteitenregeling milieubeheer. De windturbine moet op voorhand bekend zijn, zodat bezien kan worden of aan de normen wordt voldaan.</p> <p>Ook wat betreft de activiteit bouwen stellen reclamanten dat de omgevingsvergunning slechts kan worden afgegeven voor een concreet bouwplan en dus concreet windturbinetype.</p>		<p>Ten aanzien van de stelling dat de omgevingsvergunning alleen kan worden afgegeven voor een concreet bouwplan het volgende. In de toelichting bij de aanvraag (bijlage A1 bij de omgevingsvergunning) is een omschrijving van de bandbreedte met betrekking tot de afmetingen van de windturbines, waaronder de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte. In de aanvraag zijn daarnaast twee typen windturbines zijn uitgewerkt. Deze referentieturbines vertegenwoordigen een windturbine met de maximale afmetingen binnen de bandbreedte en een windturbine met de minimale afmetingen binnen de bandbreedte. De uiteindelijk te bouwen windturbine valt binnen de aangehouden bandbreedte. Deze gegevens zijn voldoende geacht om te kunnen vaststellen dat de te bouwen windturbines voldoen aan de voorschriften uit het Bouwbesluit en de Bouwverordening (vgl. AbRvS 25 juni 2014, nr. 201400736/1/A4).</p> <p>Dat de windturbines daadwerkelijk conform de aanvraag worden gerealiseerd, is voldoende geborgd. De aanvraag maakt immers deel uit van de vergunning.</p>
11.11	<p>Laag frequent geluid</p> <p>De literatuurstudie waarnaar wordt verwezen in verband met laag frequent geluid is niet meer representatief voor de onderbouwing van de stelling dat de hinder door laagfrequent geluid wordt voorkomen. Voorzover bovendien wetenschappelijke twijfel bestaat over de invloed van laagfrequent geluid op de gezondheid van de mens, dient uit voorzorg te worden afgezien van de bouw van windturbines waarvan niet bekend is, in welke mate zij laagfrequent geluid produceren.</p>		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid het aspect laagfrequent geluid uitgebreid aan de orde komt.</p>
11.12	<p>Externe veiligheid</p> <p>De aanbevelingen opgenomen in de Externe Veiligheidsanalyse in de ontwerp-vergunning zijn niet overgenomen. Er bestaat daardoor onvoldoende zekerheid dat de feitelijke situatie aan de eisen van externe veiligheid zal voldoen. Dit komt ook doordat de uiteindelijk te kiezen windturbine niet bekend is. Voor de werpafstand is ook het</p>		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>Het inpassingsplan biedt inderdaad wel de genoemde schuifruimte. Ook hiervoor geldt dat de met de gebruiksregel het belang van de ongestoorde ligging van de aardgasleiding is geborgd. Omdat in de gebruiksregel een maximale werpafstand van 160 m is genoemd en de kortste afstand tot de leiding (op de onderzochte positie) 165 m bedraagt, kan bij een</p>

	maximale toerental van belang. De maximale mogelijkheden zijn niet onderzocht nu de windturbine nog 3 m verschoven kan worden. Niet duidelijk is of rekening is gehouden met de wettelijke afstand van 5 m uit het hart van de leiding.		verschuiving van 3 m in de richting van de leiding nog steeds aan de afstandseis van 160 m worden voldaan.
11.13	Obstakelverlichting veroorzaakt onevenredige lichthinder. De verlichting zou aan moeten gaan op het moment dat er een vliegtuig wordt gedetecteerd zodat de onevenredige hinder wordt voorkomen. Het ontwerp-inpassingsplan getuigt wat betreft lichthinder niet van een goede ruimtelijke ordening.		Een minimale obstakelverlichting is noodzakelijk voor de luchtvaartveiligheid. Ten aanzien daarvan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3 van deze Zienswijzennota.
Aanpassingen besluit: Op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit is bij de omgevingsvergunning een maatwerkvoorschrift opgenomen om lichthinder te voorkomen, waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid.			
12. Zienswijze J.G.A. Vegter namens reclamanten 12 en zienswijze reclamanten 12			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
	Reclamanten hebben twee maal een zienswijze ingediend. Een zienswijze hebben zij zelf ingediend, een identieke zienswijze is door J.G.A. Vegter voor hen ingediend.		Geconstateerd is dat beide zienswijzen door dezelfde reclamanten is ingediend en beide zienswijzen volledig gelijklopend zijn. De beide zienswijze worden hieronder verder als zijnde één zienswijze samengevat en beoordeeld.
12.1	Zienswijze nummer 12 is op de volgende punten identiek aan zienswijze nummer 4A: - 4A.1 t/m 4.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22	1, 2 en 3	De reactie van het bevoegde gezag is op de volgende punten identiek aan de reactie bij nummer 4A: - 4A.1 t/m 4.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22
	Zienswijze nummer 12 is op de volgende punten uniek:		
12.2	Toevoeging ten opzichte van zienswijze 4A.2: Tijdens bijeenkomsten heeft initiatiefnemer Raedthuys BV meermalen een animatiefilm getoond met daarin in de hoek een verwijzing naar het adres van reclamanten. De reden hiervoor is tot dusverre niet door initiatiefnemer		Navraag bij Raedthuys heeft uitgewezen dat in de animatiefilm enige oriëntatiepunten opgenomen moesten worden. Toevalligerwijze is daarbij gekozen voor het adres van reclamanten. Betreurd wordt dat de verwijzing in de animatiefilm van Raedthuys als belastend is ervaren

	opgehelderd. Dit ervaren reclamanten als zeer belastend. Reclamanten zijn van mening dat in de voorbereiding tot dit ontwerp-inpassingsplan zeer onzorgvuldig is omgesprongen met hun persoonlijke belang door, gelet op de verwijzing in de animatiefilm naar het adres, de suggestie te wekken dat reclamanten op een of andere wijze voorstander van dit windpark zouden zijn.		door reclamanten. Op geen enkele wijze is de indruk willen wekken dat reclamanten zich achter het windpark scharen/voorstander zijn van de voorgenomen ontwikkeling.
12.3	<p>Financiële haalbaarheid</p> <p>a. Reclamanten hebben nog geen taxatierapport laten opstellen. Uitgaande van taxatierapporten van andere omwonenden die op meer of mindere afstand van het windpark onroerend goed hebben, houden reclamanten rekening met een waardedaling van 20 tot 25 procent. Reclamanten geven aan dat zij graag van het bevoegde gezag vernemen of het, in het belang van een goede beoordeling van de zienswijzen, wenselijk is om een schaderapport op te leveren.</p> <p>b. Zonder subsidie op de bouw en exploitatie van windparken, zal er naar verwachting geen windpark gerealiseerd worden. De redenering in het inpassingsplan over economische uitvoerbaarheid klopt dan ook niet. Immers, de provincie is deel van de overheid die bijdraagt aan het park middels subsidie. De financiële paragraaf getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding.</p> <p>c. Raedthuys rekent met een gemiddelde opbrengst per jaar. Of deze opbrengst gehaald wordt, is niet te controleren. Wel staat vast dat door de stilstandbepalingen de opbrengsten lager uitpakken. Hoeveel en welk effect dit heeft op de economische uitvoerbaarheid, volgt niet uit het plan.</p>		<p>a. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>b. Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
13. Zienswijze reclamant 13			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag

13.1	<p>Geen draagvlak</p> <p>a. Geen draagvlak voor de locatie voor aantasting van de waardevolle natuur en het kleinschalig landschap door de extreem hoge windturbines.</p> <p>b. Zelfs voorstanders van windenergie zeggen nee tegen deze windturbines op deze locatie.</p> <p>c. Hoe kan het zijn dat windmolens extra hoog moeten worden omdat er voor de lagere niet voldoende wind is. Dit valt niet onder de termen duurzaam en energie zuinig. Dit is onverantwoord omgaan met de financiële middelen van de regering.</p> <p>d. Windturbines met een ashoogte van 99 tot 124 meter waar de wieken nog bij komen zijn niet acceptabel.</p> <p>e. De windturbines zijn hoger dan de zichtbare stuwwallen van de Veluwezoom en de kerktoren van Doesburg. Het getuigt niet van respect voor onze cultuur, cultureel erfgoed en christelijke religie door in deze regio deze alles overtreffende windturbines te plaatsen.</p> <p>f. Reclamant geeft aan dat naar zijn/haar inzien een gemeente wanneer een plan in de Elektriciteitswet wordt geplaatst hiermee moet instemmen. Naar het weten van de reclamant en informatie van de gedeputeerde tijdens de informatieavonden heeft Raedthuys deze zelfstandig hierin opgenomen omdat al snel bleek dat hier onvoldoende draagvlak voor was.</p> <p>g. Reclamant geeft aan misleidend te zijn voorgelicht door de gedeputeerde.</p> <p>h. Reclamant geeft aan niet te begrijpen dat voor de informatieavonden is gekozen voor locaties buiten de gemeente, die voor inwoners van Angerlo zonder eigen vervoer niet bereikbaar waren.</p>	1,2 en 3	<p>a.en b. Er is zorgvuldig en uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van de komst van windturbines op onder meer natuur en het landschap. De uitkomsten van dit onderzoek, zijn beschreven in paragraaf 2.6.5 en 2.7 van deze Zienswijzennota. Gebleken is dat de windturbines, ook met een maximale hoogte zoals opgenomen in het inpassingsplan, op deze locatie aanvaardbaar zijn.</p> <p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. en d De trend in de windturbinebranche is dat windturbines hoger worden en meer MW per turbine opwekken. Er is geen sprake van dat de windturbines op de locatie Bijvanck extra hoog gebouwd moeten worden, om rendabel te zijn. Reclamant geeft niet aan waarom een windturbine een maximale ashoogte van 124 m niet acceptabel is. Op basis van onderzoek en zorgvuldige afweging is een dergelijke maximale hoogte wel aanvaardbaar geacht.</p> <p>e. Het verwijt dat niet respectvol met cultuurhistorie en cultureel erfgoed wordt omgesprongen wordt betreurd. De locatie Bijvanck is bezien in relatie tot het op enige afstand van het plangebied gelegen beschermde stadsgezicht van Doesburg en landgoed Bingerden. De archeologische waarden van gronden die geroerd gaan worden zijn vooraf onderzocht. Op deze wijze heeft cultuurhistorie wel degelijk een plaats gekregen in de gemaakte belangenafweging.</p> <p>f. Het heeft onze voorkeur om locaties voor windenergie te ontwikkelen waar de betreffende gemeente mee instemt. Op het moment dat een gemeente geen medewerking wil verlenen aan een initiatief en initiatiefnemer meldt zich – zoals Raedthuys heeft gedaan – bij de provincie, dan zijn Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>g. Reclamant geeft aan dat door uitspraken met elkaar in verband te brengen hij vindt misleidend te zijn voorgelicht door de gedeputeerde. Onduidelijk is op welke uitspraken</p>
------	--	----------	---

	<p>i. Reclamant geeft aan dat het de schijn van heeft dat de procedures door de provincie Gelderland formeel doorlopen moesten worden, maar dat inspraak van burgers geen kans had.</p> <p>j. Hoe kan het zijn dat de provincie Gelderland de bezwaren van de Raad van het College van de gemeente Zevenaar op deze ondemocratische wijze negeert?</p>	<p>reclamant doelt. Het is dan ook niet mogelijk hier concreet verder op in te gaan.</p> <p>h. en i. Voor wat betreft de locaties van de informatieavonden is steeds gezocht naar locaties dicht in de buurt van het plangebied. De gekozen accommodaties in Loil, Angerlo en Didam zijn zorgvuldig gekozen en alle drie op slechts enkele kilometers van het plangebied gelegen. Insteek is geweest om dicht bij het plangebied een locatie te onderzoeken zodat zoveel mogelijk belangstellenden in de gelegenheid te stellen de informatieavond bij te wonen. Naar onze mening hebben burgers tijdens de informatieavonden de kans gehad hun mening te geven op de voorgenomen ontwikkeling.</p> <p>j. Het is bekend dat de gemeente Zevenaar tegen realisering van het windpark is. Als gezegd staat het ontbreken van draagvlak – ook bij de betrokken gemeenten – niet in de weg staat aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998).</p> <p>De gemeente Zevenaar is verder betrokken in de verschillende fasen van het project. Ook heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Op het negatieve advies van de gemeente met betrekking tot de omgevingsvergunning is gemotiveerd afgeweken. De bezwaren van de gemeente zijn wel degelijk gezien, maar hebben niet geleid tot wijziging van het standpunt.</p>
13.2	<p>Geen goede ruimtelijke ordening</p> <p>a. Reclamant heeft gesproken met de gedeputeerde tijdens een van de informatieavonden. De gedeputeerde gaf aan dat de provincie het advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) van het Geldersgenootschap zal respecteren. Echter, er ligt een negatief advies van de CRK en andere argumenten worden aangewend.</p> <p>b. Het advies van de CKR kan niet worden uitgevoerd omdat er transportgasleidingen liggen. Iedereen kan de conclusie trekken dat de windturbines hierdoor er ruimtelijk gezien niet kunnen komen.</p> <p>c. De provincie negeert alles en gaat gewoon door met de eerste, niet aanvaardbare opzet. 2x2 windturbines aan weerszijde van de verbindingsweg tussen Angerlo en Loil is geen windpark en ruimtelijk gezien een barrière tussen twee</p>	<p>a en b . Het welstandsadvies is een advies. Van een advies kan gemotiveerd worden afgeweken, De mogelijke uitspraken van de gedeputeerde tijdens informatieavonden maken dit niet anders. Paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota gaat nader in op het advies van de welstandscommissie van 6 juli 2016 en de reden waarom is afgeweken van dit advies. In aanvulling daarop nog het volgende</p> <p>Het Gelders Genootschap ziet mogelijkheden om de nieuwe generatie windturbines niet ‘in’ het landschap te plaatsen, maar ‘op’ het landschap. Een ruit- of rechte lijnopstelling biedt volgens het Gelders Genootschap wel mogelijkheden. Als gezegd is naar aanleiding van de second opinion door Feddes Olthof en het advies van het Gelders Genootschap onderzoek gedaan naar de visuele invloed van een rechte lijnopstelling. Gelet op de beperkte visuele verschillen tussen de rechte lijnopstelling en de gebogen lijnopstelling en gelet op het feit dat de rechte lijnopstelling stuit tegen bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht. De ruitopstelling is wegens bebouwing onmogelijk.</p> <p>c. t/m g. De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Daarom vereist</p>

	gemeenten en ziet er uit als een aap. d. De niet ruimtelijk goed ingepaste windturbines passen niet op deze locatie. e. Er is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening nu geen rekening wordt gehouden met de waardevolle kleinschalige landschappelijke kenmerken en natuurwaarden. f. De windturbines tasten deze waarden en de openheid van het landschap volledig aan. g. De 4 extra hoge windturbines gaan het gebied volledig overheersen. h. Door de getoonde beelden op de informatieavond zijn de burgers niet juist voorgelicht.		de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. h. Reclamant geeft niet aan wat niet juist is geweest aan de tijdens de informatieavond getoonde beelden. Er is alles aan gedaan om een eerlijk en reëel beeld te schetsen van de omgeving na realisatie van de windturbines.
13.3	Waardevermindering van het pand. Met de plaatsing van de 4 windturbines zal de waarde van het pand aanzienlijk dalen.		In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting). Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.
Aanpassingen besluit: geen.			
14A. Zienswijze reclamant 14 A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
14A.1	Iedereen heeft recht op een veilige en leefbare woonomgeving. Dat is bij reclamanten niet meer van toepassing indien er windturbines komen die 185 meter hoog kunnen worden.	GEEN GENOEMD	De bouw van de vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.

14A.2	Er zijn foto's gemaakt van de omgeving met bomen erop die er niet staan. Ook zijn er geen foto's genomen vanuit woningen in de directe omgeving.		<p>Het gemaakte beeldmateriaal is zo zorgvuldig mogelijk tot stand gekomen. Aan de fotovisualisaties in het landschapsrapport (bijlage 1 van het inpassingsplan windpark Bijvanck) zijn geen bomen toegevoegd. Foto's zijn gemaakt ter plaatse en uitsluitend de windturbines zijn later aan het beeldmateriaal toegevoegd. Het mogelijk afwijken van de huidige situatie ten opzichte van de fotovisualisaties (bijvoorbeeld als gevolg van incidentele kap) zal niet/slechts zeer gering van invloed zijn op het beeldmateriaal.</p> <p>Inderdaad ontbreken foto's genomen vanaf woningen in de directe omgeving. De foto's die wel gemaakt zijn geven echter een representatief beeld van de toekomstige situatie.</p> <p>Daarnaast zijn in bijlage 19 van het inpassingsplan ook fotovisualisaties beschikbaar vanaf de rand van de omliggende dorpen.</p>
14A.3	Raedthuys heeft reclamanten nooit benaderd voor een gesprek, dat hebben ze zelf moeten doen. Ook de provincie heeft nooit van zich laten horen. De overheid moet er zorg voor dragen dat de burger de juiste informatie krijgt, en niet andersom. Verwezen wordt naar de Wob-procedures.		<p>Indien reclamant het beeld heeft dat zij nooit benaderd zijn door Raedthuys en de provincie dan wordt dit betreurd. Geprobeerd is om op een goede wijze belanghebbenden bij de voorgenomen ontwikkeling te betrekken en te informeren. Dit is gebeurd door informatie op de provinciale website te plaatsen, nieuwsbrieven en correspondentie die door Raedthuys zijn verzonden, informatieavonden en ook mailings vanuit de provincie. Raedthuys heeft verschillende pogingen gedaan om met omwonenden in contact te komen om participatiemogelijkheden te bespreken. De gedeputeerde heeft, zoals reclamant zelf ook al aangeeft in de zienswijze, reclamant thuis opgezocht. De suggestie dat alles achter gesloten deuren wordt bekonkeld, wordt dan ook niet onderschreven.</p>
14A.4	Reclamanten hebben de woning te koop staan maar vanwege het voorgenomen windpark krijgen ze het niet verkocht. Ze voelen zich gevangene in eigen huis. Reclamanten stellen dat het huis momenteel volgens taxatie € 550.000 waard is, maar bij realisering van het windpark € 435.000. Reclamanten vragen zich af wie deze schade betaalt.		<p>Door veel reclamanten is aangegeven dat zij vrezen voor waardevermindering van hun bezittingen. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p>
14A.5	De windturbines komen op een afstand van minimaal 165 m te liggen van grote gasbuizen die naar het gasstation in Zevenaar gaan. Volgens de wet moeten ze 200 meter er vanaf liggen. Er is gevaar als er een wiek afvliegt, of de turbine omvalt.		<p>Het is niet duidelijk op welke wet reclamant doelt met de stelling dat de afstand tot gasleidingen minimaal 200 meter moet zijn.</p> <p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota.</p>
14A.6	Windparken op de Veluwe zijn niet mogelijk. Reclamanten vragen zich af of dieren belangrijker zijn dan mensen.		<p>Bij de realisatie van windparken wordt naar zowel de belangen van mens als dier gekeken. Gewezen wordt op paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p>

14A.7	Reclamanten geven aan geluidshinder te zullen ondervinden (er kan 's nachts geen raam meer open wegens geluidshinder).		Uit het akoestisch onderzoek behorend bij het inpassingsplan (bijlage 13 bij het inpassingsplan) blijkt dat de woning van reclamant gelegen is buiten de contour voor de dagen nacht periode (47 Lden en 40 L night). In het akoestisch onderzoek is gerekend met een worst case situatie. Dat betekent dat de geluidsbelasting ter plaatse nog lager kan uitvallen.
14A.8	De broer van reclamanten heeft epilepsie. Mensen met epilepsie zijn erg gevoelig voor windturbines. Reclamanten kunnen hierdoor nooit meer hun broer uitnodigen.		Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. Op basis van het onderzoek is een extra stilstandsregeling voorgeschreven in het inpassingsplan. Deze gaat verder dan de wettelijke norm. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.
14A.9	Doordat de hoogte van de turbines nog niet vastligt hebben GS straks geen zeggenschap meer over het type turbine. Hiermee handelen GS in strijd met de wet. Het getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding en er ontstaat rechtsonzekerheid.		<p>In de onderzoeken naar de ruimtelijke effecten van de windturbines is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden, dus de maximale hoogte en rotordiameter van de te realiseren windturbines. Uit die onderzoeken blijkt dat de windturbines ruimtelijk aanvaardbaar zijn, ook wanneer wordt uitgegaan van de maximale maatvoering.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat de omgevingsvergunning alleen kan worden afgegeven voor een concreet bouwplan het volgende. In de toelichting bij de aanvraag (bijlage A1 bij de omgevingsvergunning) is een omschrijving van de bandbreedte met betrekking tot de afmetingen van de windturbines, waaronder de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte. In de aanvraag zijn daarnaast twee typen windturbines zijn uitgewerkt. Deze referentieturbines vertegenwoordigen een windturbine met de maximale afmetingen binnen de bandbreedte en een windturbine met de minimale afmetingen binnen de bandbreedte. De uiteindelijk te bouwen windturbine valt binnen de aangehouden bandbreedte. Deze gegevens zijn voldoende geacht om te kunnen vaststellen dat de te bouwen windturbines voldoen aan de voorschriften uit het Bouwbesluit en de Bouwverordening (vgl. AbRvS 25 juni 2014, nr. 201400736/1/A4).</p> <p>Dat de windturbines daadwerkelijk conform de aanvraag worden gerealiseerd, is voldoende geborgd. De aanvraag maakt immers deel uit van de vergunning.</p>
14A.10	Voor het bouwen van turbines wordt subsidie verleend, betaald door de bevolking. Daarnaast hebben de boeren die eigenaar van de grond zijn eraan verdiend. Reclamant vraagt zich af of dit participatie is.		Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.

			<p>Voor het beschikbaar stellen van gronden voor windturbines zal logischerwijs een vergoeding worden gegeven. Deze afspraken zijn gemaakt tussen initiatiefnemer en de betreffende grondeigenaren.</p> <p>Raedthuys biedt omwonenden de mogelijkheid financieel in het project te participeren. Met betrekking tot de financiële participatie, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota. Wellicht ten overvloede, maar de mogelijkheid tot participatie staat volledig los van een tegemoetkoming in planschade. Participatie is bedoeld om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project. Indien de woning van reclamant in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
14B. Zienswijze DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V. namens reclamant 14A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
14B.1	Namens mr. S. Oord (DAS rechtsbijstand) wordt ter sauvering van de termijn, namens cliënten, een pro forma zienswijze ingediend. Daarbij het verzoek een, op grond van vaste jurisprudentie, redelijke termijn te geven waarbinnen de zienswijze verder aangevuld dient te worden.	1 en 2	Deze zogenaamde pro forma zienswijze is aanleiding geweest reclamanten tot 14 februari 2017 de tijd te geven om de zienswijze aan te vullen. Op 13 februari 2017 is de aanvullende zienswijze ontvangen. Onderstaand wordt deze samengevat en beoordeeld.
14B.2	<p>Reclamanten zijn van mening dat provinciale staten zich niet op het standpunt hebben kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Daarvoor worden onderstaande argumenten aangedragen.</p> <p>Reclamanten worden geconfronteerd met een beoogde ontwikkeling die een wezenlijke aantasting van het woon- en leefklimaat ten gevolge heeft in termen van aantasting van uitzicht, toename geluid, slagschaduw, onacceptabel risico met betrekking tot de aanwezige gasleiding, waardedaling van hun opstal etc. Ook de raad van Zevenaar heeft bezwaren van overwegende aard.</p>		De bouw van de vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota, meer in het bijzonder de paragrafen 'Landschappelijke waarden', 'Geluid', 'Slagschaduw', 'Veiligheid' en 'Economische effecten, subsidie en planschade'.

14B.3	<p>a. Passages uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening Gelderland worden aangehaald en gelinkt aan passages uit de toelichting op het inpassingsplan. Ten onrechte wordt een “enge” uitleg gegeven aan het “nee-tenzij” principe. In de Omgevingsverordening wordt weliswaar gesproken over aandacht geven, maar dit moet worden gezien tegen de achtergrond van het nee-tenzij principe. Zo zijn bijvoorbeeld geen combinatie-mogelijkheden met infra of regionale bedrijventerreinen gezien.</p> <p>b. In de conclusie in het inpassingsplan met betrekking tot landschap is sprake van een doelredenering. Dat sprake zou zijn van passendheid en aansluiting bij bestaande ruimtelijke kenmerken van het landschap, is een solitaire stelling die elke onderbouwing mist. Het feit dat er geen draagvlak is in de omgeving en bij de gemeente Zevenaar zet dit argument kracht bij. De ambitie met betrekking tot windenergie gaat ten koste van zorgvuldige besluitvorming en de uitgangspunten van het eigen beleid (zorgvuldige overleg en draagkracht).</p> <p>c. Uit niets blijkt dat GS kritisch hebben nagedacht over alternatieven die beter passen bij de provinciale visie. De signalen vanuit omwonenden en de gemeente Zevenaar zijn niet serieus genomen. Uit niets blijkt dat GS een zorgvuldige afweging van belangen hebben gemaakt, een draagkrachtige motivering voor de keuze van deze locatie hebben gegeven en toepassing hebben gegeven aan het principe van fairplay.</p>		<p>a. Reclamanten halen verschillende passages aan die opgenomen zijn in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland. Uit de aangehaalde teksten blijkt dat het provinciaal beleid inderdaad terughoudend is ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen in waardevolle open gebieden. Echter nadrukkelijk is daarbij ook bepaald dat windmolenparken onder voorwaarden mogelijk zijn in waardevol open gebied. Aan de voorwaarden opgenomen in de verordening is voldaan.</p> <p>De locatie Bijvanck is daarnaast specifiek opgenomen in de Omgevingsvisie als “locatie in onderzoek”. De locatie is in het kader van het provinciaal beleid beoordeeld en acceptabel bevonden. Er is door Gedeputeerde Staten uitgebreid en zorgvuldig onderzoek gedaan naar het ruimtelijk ontwerp van het windpark op de locatie Bijvanck. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota. De combi-mogelijkheden waar reclamanten op doelen zijn in algemene zin opgenomen in het provinciaal beleid en zijn van belang bij het zoeken naar nieuwe locaties.</p> <p>b. Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. Bij de totstandkoming van de locatiekeuze is wel degelijk rekening gehouden met alternatieven. Gewezen wordt op paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. Nu sprake is van een windpark dat past binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening én draagvlak bij de gemeente Zevenaar ontbreekt, zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Er is geen aanleiding om alternatieve locaties te bezien.</p> <p>De signalen vanuit de gemeente Zevenaar en omwonenden dat zij niet instemmen met de voorgenomen ontwikkeling zijn bekend. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is zeer zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke</p>
-------	---	--	--

			<p>ordering. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
14B.4	<p>Reclamanten geven aan dat de stilstandregeling met betrekking tot slagschaduw in het inpassingsplan geborgd zou moeten worden door middel van een voorwaardelijke verplichting. Dit kan niet worden doorgeschoven naar de melding in het kader van het Activiteitenbesluit.</p>		<p>Er is een slagschaduwonderzoek uitgevoerd (bijlage 23 bij het inpassingsplan) op basis van de maximale toegestane maten van de windturbines. Daaruit blijkt dat de woning van reclamanten binnen de contour valt van het maximale aantal toegestane uren slagschaduw per jaar (gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw). Uit de wet vloeit een stilstandregeling voort die zorgt dat de wettelijke norm met betrekking tot slagschaduw op woningen van derden niet wordt overschreden.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p>
14B.5	<p>De criteria van de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid die een grotere werpafstand mogelijk maakt (artikel 3.4 van de planregels) geven te weinig waarborgen om op voorhand een goede ruimtelijke ordening aan te nemen. Het voeren van overleg met de Gasunie geeft derden geen ingang. Niet is aangegeven op welke wijze de kwalificatie van een al dan niet acceptabel veiligheidsrisico vormgegeven zal dienen te worden. Onvoldoende gemotiveerd en onzorgvuldig. Artikel 3.4 kan aldus reclamanten niet in stand blijven.</p>		<p>Hier wordt voorop gesteld dat de hoofdregel in het inpassingsplan is dat uitsluitend windturbines zijn toegestaan met een maximale werpafstand van 160 meter bij nominaal toerental. De windturbines in de vergunningsaanvraag voldoen aan dit criterium.</p> <p>Indien toch wordt gekozen voor een windturbine met een afstand groter dan 160 m, dan is dat niet zonder meer mogelijk. Dan <i>kan</i> bij omgevingsvergunning voor het binnenplans afwijken van het inpassingsplan worden afgeweken van de voorgeschreven norm in artikel 3.3. onder c van de regels bij het inpassingsplan. Er kan uitsluitend van deze bevoegdheid worden gebruik gemaakt, indien is aangetoond dat geen sprake is van onaanvaardbare risico's. Bovendien dient advies van de Gasunie te worden ingewonnen.</p> <p>Om te bepalen of de risico's aanvaardbaar zijn, zal de toename van het risico inzichtelijk moeten worden gemaakt. Het blijft uiteindelijk een afweging van het bevoegd gezag om te bepalen wanneer risico's aanvaardbaar zijn. Bij het maken van de afweging zal het advies van de Gasunie zwaar meewegen.</p> <p>De stelling dat derden geen ingang hebben om de uitkomsten van het overleg met de Gasunie te betwisten, wordt niet gedeeld. Tegen de benodigde omgevingsvergunning strijdig gebruik staat immers gewoon bezwaar en beroep open.</p>
14B.6	<p>Het perceel van reclamanten zal net buiten de invloedzone van geluid zijn gelegen. Zoals in het provinciaal beleid</p>		<p>Ter plaatse van de woning van reclamant wordt voldaan aan de normen voor geluid en wordt voor slagschaduw – wettelijk – in een stilstandregeling voorzien.</p>

	<p>aangegeven (passage over gezondheid uit hoofdstuk 1 van de Omgevingsvisie wordt aangehaald), is het net voldoen aan de toepasselijke norm niet altijd een sluitende beoordeling van weging van belangen. De voorliggende besluitvorming getuigt niet van een meer indringende beoordeling en is in strijd met het provinciaal beleid.</p>		<p>Een indringende beoordeling blijkt uit het onderzoek naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid d.d. 24 maart 2017. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>Dat onderzoek heeft ertoe geleid te voorzien in een extra stilstandregeling om slagschaduw in zijn geheel te voorkomen. Deze stilstandregeling wordt geborgd in de planregels van het inpassingsplan.</p>
14B.7	<p>In de PlanMER uit 2013 behorend bij de Omgevingsvisie uit 2014 is opgemerkt dat er "harde" en "zachte" belemmeringen zijn bij een windpark. Een zachte belemmering is de ligging in open waardevol gebied. Hiervoor geldt een nee-tenzij benadering. Ter inkleuring van deze benadering wordt gesteld dat gezocht wordt naar combinatiemogelijkheden met bijvoorbeeld infra of regionale bedrijventerreinen. Voor de locatie Bijvanck zijn geen combinatiemogelijkheden aangegeven, terwijl deze voldoende voor handen zijn.</p> <p>De locaties in onderzoek liggen verspreid over de provincie en hebben alle tezamen het doel om aan de milieudoelstellingen te voldoen. De locaties in onderzoek zijn dus geen alternatieven van elkaar. In het planMer wordt daarmee op geen enkele wijze invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om alternatieven te onderzoeken. De inhoudsvereisten uit artikel 7.7 Wet milieubeheer worden aangehaald.</p> <p>Door het ontbreken van alternatieven is het planMer in strijd met de wet en dit leidt ertoe dat de Omgevingsvisie gebrekkig tot stand is gekomen. Het ontwerp-inpassingsplan bouwt hierop voort en kent dus hetzelfde gebrek.</p>		<p>Voor een reactie op de zienswijze van reclamant over het planMER behorende bij de Windvisie, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p>
14B.8	<p>Reclamant behoudt zich het recht voor de aanvullende zienswijze nader aan te vullen omdat de ontwerpvergunning via de provinciale website niet te raadplegen is. Reclamanten verzoeken om een afschrift van de omgevingsvergunning.</p>		<p>Reclamanten zijn via de mail geïnformeerd dat de vergunningen en bijbehorende stukken in te zien zijn via de website van de provincie. De vergunningen en bijbehorende stukken waren en zijn te vinden op de provinciale website.</p> <p>Omdat nog niet exact bekend is welke turbinetypen gebouwd gaan worden is enige mate</p>

	<p>De ontwerp-omgevingsvergunning houdt een marge van circa 25% aan tussen de minimale en maximale bouwhoogte. Een beperkte marge is volgens jurisprudentie acceptabel. Het aanhouden van dergelijke ruime marges vindt geen steun in jurisprudentie. Dit leidt tot rechtsonzekerheid voor omwonenden.</p> <p>GS handelt door een dergelijke marge toe te staan in strijd met de wet en e.e.a. getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding.</p>		<p>van flexibiliteit in de in de planregeling voorgeschreven maatvoering noodzakelijk. Om die reden is met betrekking tot de ashoogte en de rotordiameter een bepaalde marge aangehouden. In de onderzoeken naar de ruimtelijke effecten van de windturbines is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden, dus de maximale hoogte en rotordiameter van de te realiseren windturbines. Uit die onderzoeken blijkt dat de windturbines ruimtelijk aanvaardbaar zijn, ook wanneer wordt uitgegaan van de maximale maatvoering.</p> <p>In de toelichting bij de aanvraag (bijlage A1 bij de omgevingsvergunning) is een omschrijving van de bandbreedte met betrekking tot de afmetingen van de windturbines, waaronder de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte. In de aanvraag zijn daarnaast twee typen windturbines zijn uitgewerkt. Deze referentieturbines vertegenwoordigen een windturbine met de maximale afmetingen binnen de bandbreedte en een windturbine met de minimale afmetingen binnen de bandbreedte. De uiteindelijk te bouwen windturbine valt binnen de aangehouden bandbreedte. Deze gegevens zijn voldoende geacht om te kunnen vaststellen dat de te bouwen windturbines voldoen aan de voorschriften uit het Bouwbesluit en de Bouwverordening (vgl. AbRvS 25 juni 2014, nr. 201400736/1/A4). Dat de windturbines daadwerkelijk conform de aanvraag worden gerealiseerd, is voldoende geborgd. De aanvraag maakt immers deel uit van de vergunning.</p>
14B.9	<p>Gezien het gestelde achten reclamanten de ontwerp-besluitvorming in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en motiveringsbeginsel en het getuigt niet van een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Verzocht wordt het inpassingsplan niet vast te stellen en geen omgevingsvergunning te verlenen.</p>		<p>Gezien het hiervoor gestelde ten aanzien van de inhoudelijke zienswijze van reclamanten wordt de mening van reclamanten op genoemde punten niet onderschreven.</p>
<p>Aanpassingen besluit: In het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaald dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.</p>			
<p>15. Zienswijze reclamant 15</p>			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
15.1	<p>a. Reclamant geeft aan gekozen te hebben voor het mooie uitzicht van de boerderij. Reclamant zou het nooit gekocht hebben als hij/zij had geweten dat er belachelijk hoge windturbines zouden komen.</p> <p>b. Reclamant geeft, na taxatie, aan dat er een waardevermindering van 15% gaat komen.</p>	<p>GEEN GENOEMD</p>	<p>a. en b. In Nederland, waar de bevolkingsdichtheid groot is, bestaat geen recht op blijvend vrij uitzicht. Er kunnen zich altijd maatschappelijke ontwikkelingen voordoen die van invloed kunnen zijn op een woonomgeving. Wel voorziet de wet in bepalingen om schade als gevolg van een planologische herziening te vergoeden. Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde</p>

	<p>c. Reclamant vindt het schandelijk te horen dat er niet is gekeken naar andere plaatsen die veel beter geschikt zijn voor windmolens dan dit mooie coulisselandschap.</p> <p>d. Reclamant geeft aan dat er is doorgeduwd zonder rekening te houden met burgers. Er is geen draagvlak. Hoe kan reclamant de politiek ooit nog vertrouwen.</p>		<p>Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>c. Ten aanzien van de locatiekeuze wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p> <p>d. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
16. Zienswijze reclamanten 16			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
16.1	8 jaar geleden hebben reclamanten het huis gekocht vanwege de omgeving. Dat gaat nu verpest worden. Als reclamanten moeten verbouwen, moeten ze ook de omgeving in acht nemen.	GEEN GENOEMD	De bouw van de vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zeer zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.
Aanpassingen besluit: geen.			
17. Zienswijze reclamanten 17			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
17.1	In het ontwerp-inpassingsplan is vermeld dat de woning van reclamanten een bedrijfswoning is (agrarische bestemming),	1,2 en 3	Niet duidelijk is op welke passage reclamanten doelen in het inpassingsplan. Wel is geconstateerd dat in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij het

	<p>maar dit is niet correct. Daar had anders rekening mee gehouden moet worden.</p> <p>De waardevermindering van de woning ontstaat doordat de ruimtelijke blik dermate verstoord wordt, dat dit bij eventuele toekomstige verkoop invloed heeft.</p>		<p>inpassingsplan) in algemene zin is opgemerkt dat de betrokken objecten voor een groot deel als agrarische bedrijfswoningen zijn bestemd. De woning van reclamanten heeft echter wel een woonbestemming. Dat is gecorrigeerd in de op 23 maart 2017 geactualiseerde planschaderisico analyse. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p>
17.2	<p>Het adres van reclamanten is niet juist vermeld in de stukken ("straat" in plaats van "slag"). Hieruit blijkt dat er onzorgvuldig gewerkt is.</p>		<p>Niet duidelijk is op welke stukken reclamanten duiden. In het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij het inpassingsplan) staat het adres van reclamanten per abuis opgenomen als "steeg". In de actualisatie is dit gecorrigeerd naar "slag".</p> <p>De conclusie van reclamanten dat hieruit blijkt dat onzorgvuldig is gewerkt, wordt niet onderschreven.</p>
17.3	<p>Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de waardevolle landschappelijke kenmerken en natuurwaarden van het gebied. De openheid van het landschap wordt aangetast.</p>		<p>Er is zorgvuldig en uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van de komst van windturbines op onder meer natuur en het landschap. De uitkomsten van dit onderzoek, zijn beschreven in paragraaf 2.6.5 en 2.7 van deze Zienswijzennota. Gebleken is dat de windturbines, ook met een maximale hoogte zoals opgenomen in het inpassingsplan, op deze locatie aanvaardbaar zijn.</p>
17.4	<p>Op lange termijn zal het windpark een negatieve invloed hebben op de flora en fauna. Daarnaast zal bij de bouw en onderhoud een grote toename zijn van aanrijdingen met wild.</p>		<p>Ten aanzien van de effecten van Windpark Bijvanck op de flora en fauna zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd. Daarin zijn ook de effecten van de bouw en het onderhoud van de turbines betrokken. Gewezen wordt op de onderzoeken van Bureau Waardenburg van 2014 en 2016 (bijlage 9 en 10 bij het inpassingsplan). Voor een toelichting op deze onderzoeken wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p>
17.5	<p>Er is sprake van aantasting van de openheid van het landschap. De torenhoge elementen in dit groene landschap vormen een aantasting van de openheid van het landschap en zijn meer dan storend.</p>		<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
18A. Zienswijze reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
18A.1	Zienswijze is ingediend in de vorm van een stripverhaal. In de	1, 2 en 3	Het stripverhaal wordt voor kennisgeving aangenomen. De in de strip aangehaalde punten

	<p>strip komen met name twee punten naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De locatie is niet goed. "Rapporten lopen altijd goed af" - Reclamant voelt zich niet gehoord door het college van Gedeputeerde Staten. Met kritische geluiden die reclamant naar voren brengt, wordt niets gedaan. <p>De afloop van het stripverhaal is dat Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten vraagt om een B-locatie uit het MER te kiezen.</p>		<p>worden ook naar voren gebracht in de schriftelijke zienswijzen van reclamant. Deze zienswijzen worden in het hiernavolgende besproken.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
18B. Zienswijze reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
18B.1	<p>Reclamant beschrijft de stilte, duisternis en de openheid van zijn leefomgeving. Reclamant verzoekt het bevoegd gezag om rekening te houden met de nieuwe 'buren'.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Pas wiekprofielen met ribbels toe om enkele dB(A) bronvermogen te verminderen. Ongeacht wat bij wet wordt mogelijk gemaakt, mag het bevoegd gezag ook wel wat maatwerk leveren. b. De verlichting t.b.v. luchtvaart dient alleen te zien te zijn door die luchtvaart. Reclamant verzoekt om continue verlichting en afscherming van de verlichting naar onderen zoals gebruikelijk bij scheepvaart. c. Pas tijdens de bouw een burenenregeling toe zoals gebruikelijk in omgevingsmanagement in de bouw. 	1, 2 en 3	<p>a. Vast staat dat Windpark Bijvanck, na het treffen van de stilstandvoorziening (geborgd in artikel 3.3, onder f van de planregels), overal voldoet aan de geldende jaargemiddelde geluidsnorm (L_{den}) van 47 dB, respectievelijk 41 dB in de nachtperiode (L_{night}). De door reclamant voorgestelde maatregel is derhalve niet noodzakelijk. Door een dergelijke regel op te nemen in het inpassingsplan, zou in strijd worden gehandeld met de aanbestedingsregels. In dat geval zou mogelijk slechts één fabrikant de turbines kunnen leveren. Raedthuys heeft de vrije keuze voor een fabrikant, maar heeft bij brief van maart 2017 wel toegezegd om bij gelijke geschiktheid van windturbines te kiezen voor de windturbine met de minste geluidsbelasting. Geluid is met andere woorden een doorslaggevende factor in deze keuze.</p> <p>b. Een minimale obstakelverlichting is noodzakelijk voor de luchtvaartveiligheid. Ten aanzien daarvan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3 van deze Zienswijzennota.</p> <p>c. De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>

Aanpassingen besluit: Op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit is bij de omgevingsvergunning een maatwerkvoorschrift opgenomen om lichthinder te voorkomen, waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid.

18C. Zienswijze reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
18C.1	<p>Reclamant stelt dat voorafgaande aan de vergunning verlening een aantal aspecten met betrekking tot veiligheid geregeld moeten worden.</p> <p>a. Het bevoegd gezag dient samen met de gemeente Zevenaar een calamiteitenplan op te stellen voorzien van de nodige middelen, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. De sleutel van alle toegangshekken en molentoegangen bij de burgemeester, brandweer en de politie ii. Een hoofdschakelaar voor alle elektrische aansluitingen, bereikbaar voor burgemeester, brandweer en de politie iii. Een ladderwagen van voldoende hoogte om molens niet zoals gebruikelijk te laten afbranden, en om monteurs te bevrijden, zoals onlangs in Nederland twee doden heeft gekost iv. Een afzettingsplan van wegen en omgeving v. Een regeling met Gasunie om naastliggende gasleidingen af te kunnen sluiten. <p>b. Reclamant vraagt het bevoegd gezag om in de vergunningsvoorwaarden op te nemen dat de windturbines maximaal 20 jaar mogen staan, zoals in het Handboek Risicozonering is vereist, en waarna de risicozonering niet meer geldend is, wegens vermoeiingsverschijnselen. Reclamant verzoekt het bevoegd gezag tevens om initiatiefnemer te verplichten een bankgarantie af te geven, zodat na 20 jaar de windturbines zonodig zelf afgebroken kunnen worden.</p>		<p>a. Een calamiteitenplan kan niet worden opgenomen in omgevingsvergunning (bouwdeel). Calamiteitenplannen zijn gebruikelijk bij openbare gebouwen en niet bij windparken. Overigens is een bouwveiligheidsplan opgenomen in de omgevingsvergunning. Dit plan regelt aspecten met betrekking tot de veiligheid gedurende de bouw.</p> <p>b. Om veiligheidsrisico's te voorkomen of te beperken moeten windturbines die in Nederland worden geplaatst voldoen aan de veiligheidseisen zoals opgenomen in NEN-EN-IEC 61400. Anders dan reclamant stelt, schrijft het Handboek Risicozonering niet voor dat de windturbines maximaal 20 jaar mogen staan. Het Handboek Risicozonering (p. 13) bepaalt dat windturbines die voldoen aan de hiervoor beschreven eisen, ontworpen zijn voor een levensduur van ten minste 20 jaar. Aan het einde van de levensduur kunnen de turbines worden vervangen. Gelet op het vorenstaande bestaat geen aanleiding om uit een oogpunt van externe veiligheid een voorwaarde aan de vergunning te verbinden dat de turbines na 20 jaar verwijderd moeten worden.</p>

	<p>c. Omdat de lijnen van handhaving lang en onoverzichtelijk zijn en de Omgevingsdienst Regio Arnhem (hierna: ODRA) slechts beperkt bekwaam personeel beschikbaar heeft, dient zoals gebruikelijk bij complexe installaties een handhavingsplan opgesteld worden om naleving van alle vergunningsvoorwaarden en wettelijke normen te verzekeren. Geregeld moet o.m. worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. De sleutel van alle toegangshekken en molentoeegangen bij de burgemeester en ODRA; ii. Een hoofdschakelaar voor alle elektrische aansluitingen, bereikbaar voor de burgemeester en ODRA; iii. Een online inzicht in de regeling en prestaties van elk van de vier windturbines bij ODRA inclusief logoverzicht. Reclamant verzoekt tevens hiervan openbaar verslag te doen door ODRA; iv. Toegang voor ODRA tot de software, sensoren en regeling om overtoeren te voorkomen, geluid en slagschaduw te beheersen, zodra vergunningsvoorwaarden door Raedthuys niet worden nagekomen; v. Het instellen van twee permanente geluidsmeters op relevante plaatsen, voor alle toontertsen incl. laagfrequent (met bodemaarding), met online inzicht bij de ODRA inclusief logoverzicht. Reclamant verzoekt om hiervan openbaar verslag te doen door de ODRA; vi. Een opraapregeling van dode vogels en vleermuizen, om de voorspellingen in onderzoeken te staven en ontwikkelingen te volgen. Reclamant verzoekt om hiervan openbaar verslag te doen door ODRA; vii. Verslag van het regelmatig onderhoud van bouwonderdelen, mechaniek, elektra en sensoren/regelingen aan de ODRA. 		<p>c. De stelling van reclamant dat de lijnen van handhaving lang en onoverzichtelijk zijn wordt niet onderschreven. Hetzelfde geldt voor de stelling van reclamant dat ODRA slechts beperkt bekwaam personeel beschikbaar heeft. Het is niet gebruikelijk om voor een windpark met slechts 4 windturbines een handhavingsplan op te stellen.</p>
--	--	--	---

Aanpassingen besluit: geen.			
18D. Zienswijze reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
18D.1	<p>a. In artikel 9e van de Electriciteitswet staat dat initiatiefnemers hulp van PS verdienen. PS moeten gebruik maken van hun bevoegdheid ja of nee te zeggen tegen een inpassingsplan. Er mogen ook andere gronden worden aangewezen, maar de provincie heeft dat binnen of buiten de gemeente Zevenaar nog niet geëffectueerd.</p> <p>b. Bij het ja of nee zeggen tegen een inpassingsplan wordt gekeken of al is voldaan aan de 'minimum realisatienorm'. Een voorgaande bezetting van het College maakte voor deze invulling een keuze uit beschikbare alternatieven uit een A-lijst en een reserve B-lijst.</p> <p>c. De laatste uit te breiden met hetgeen in geldende bestemmingsplannen van vooral industrieterreinen nu al mogelijk is. En laat staan daarbij zelf als provincie zonder bestaande initiatieven van gemeenten of derden eigen onderbouwde locaties toe te voegen die voldoen aan uw criteria zoals langs snelwegen of op of bij bestaande industrieterreinen.</p> <p>d. Het windpark Bijvanck had niet hoeven en gezien de effectbeoordeling in de planMER niet in uw taakstelling opgenomen mogen worden.</p> <p>e. Vanwege onbehoorlijke keuzes van lijstjes in de Windvisie moet het Inpassingsplan van tafel.</p>	1, 2 en 3	<p>a. Reclamant geeft hier een onjuiste uitleg van artikel 9e Electriciteitswet. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.3.1 van deze Zienswijzennota zijn Provinciale Staten gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Er is daarom geen noodzaak alternatieve locaties te bezien.</p> <p>b. Artikel 9e, vijfde lid, Electriciteitswet bepaalt dat de verplichting tot het opstellen van een inpassingsplan niet van toepassing is, indien is voldaan aan de minimum realisatienorm voor die provincie. Deze AMvB is tot op heden niet vastgesteld. Juridisch gezien geldt de uitzondering van artikel 9e, lid 5, Ew 1998 hierdoor niet. Gelet op het feit dat geen sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening, zijn provinciale staten op grond van de Electriciteitswet niet verplicht om een alternatieve locatie te zoeken (<i>Kamerstukken II 2010/11, 32588, 3, p. 7 (MvT)</i>).</p> <p>c. Deze reactie neemt het bevoegd gezag ter kennisgeving aan. Deze zienswijze ziet met name op het provinciaal beleid, niet op het onderliggende project, namelijk een inpassingsplan en vergunningen voor Windpark Bijvanck.</p> <p>d. Ten aanzien van de locatiekeuze, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. Daarin wordt ook ingegaan op de planMER.</p> <p>e. Deze stelling van reclamant wordt niet gevolgd. Gewezen wordt op paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p>
18D.2	<p>a. De Electriciteitswet heeft de openbare procesgang vastgelegd door een verzwaarde regie van vaststelling van de 'minimale realisatienorm' per Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) te vereisen.</p>		<p>a. Artikel 9e, lid 5, bepaalt dat er geen verplichting is tot het opstellen van een inpassingsplan, indien is voldaan aan de minimum realisatienorm voor die provincie. Deze minimum realisatienorm wordt op grond van artikel 9e, lid 6, Ew 1998 vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur (AMvB). Deze AMvB is tot op heden niet vastgesteld. Juridisch gezien geldt de</p>

	<p>De reclamant heeft de AmvB niet kunnen vinden op de site van de overheid en dit is bevestigd door het IPO (e-mail wisseling tussen reclamant en IPO toegevoegd). Reclamant geeft weer dat de hoogte van de 'minimum realisatienorm' niet per AmvB is vastgelegd en op dubieuze wijze is ontstaan. Via uitspraak van destijds gedeputeerde mw. Traag in PS-vergadering van 23 januari 2013 weten we dat ze daarin een "zojuist ontvangen" email of SMS voorlas volgens haar zeggen van minister Kamp, wat later overigens van het IPO afkomstig bleek. De inhoud daarvan luidde volgens haar dreigend dat indien Gelderland niet zou voldoen aan die z.g. "minimum realisatienorm", dat het Rijk dan wel op bezoek zou komen met een Rijksinpassingsplan, hetgeen mw. Traag voorspiegelde dat Provinciale Staten dat toch wel niet zouden willen.</p> <p>Minister Kamp heeft de provincies in een hok of achterkamertje geplaatst, waar de provincies niet uit mochten komen, voordat ze het zonder hem onderling zouden hebben geregeld. Later is de aan Minister Kamp voorgelegde uitkomst vastgelegd in het Energieakkoord. Maar niet in een AmvB.</p> <p>b. Daarmee is onvoldoende rechtsbescherming ontstaan, nu niet de zorgvuldige procedure voor de totstandkoming van een AmvB volgens o.a. art 89 van de Nederlandse Grondwet is gevolgd.</p> <p>c. Het toepassen van de term c.q. het argument z.g. "minimum realisatienorm" als verplichtend is onwettig.</p>		<p>uitzondering van artikel 9e, lid 5, Ew 1998 hierdoor niet. Concreet betekent dit dat de provincie verplicht is een inpassingsplan op te stellen voor de locatie indien een gemeente niet meewerkt aan het verzoek van een producent tot ruimtelijke inpassing. Dat is blijkens de parlementaire geschiedenis bij artikel 9e van de Elektriciteitswet slechts anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. Als gezegd is er nog geen AMvB tot stand gekomen. Dat betekent dat de uitzondering van artikel 9e, lid 5, Ew 1998 niet geldt. Wellicht ten overvloede wordt nog opgemerkt dat tegen een AMvB geen (rechtstreekse) rechtsbescherming open staat.</p> <p>c. Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar het gestelde onder a. en naar paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota.</p>
18D.3	<p>a. Reclamant geeft weer dat nu een AmvB ontbreekt, ook de 'minimum realisatienorm' ontbreekt. PS hebben een ambitie om op enig moment energetisch zelfvoorzienend te zijn en hebben de IPO afspraken bevestigd. Bij het ontbreken van een volgens art 9e vijfde lid van die Elektriciteitswet genoemde z.g. "minimum realisatienorm", ontvalt een voorwaarde waarop Provinciale Staten van hun bevoegdheid gebruik moeten maken. De wettekst zegt namelijk dat deze verplichting niet geldt indien</p>		<p>Reclamant geeft hier een onjuiste uitleg van de Elektriciteitswet. Door het ontbreken van de minimumrealisatienorm zijn Provinciale Staten juist verplicht gebruik te maken van de bevoegdheid een inpassingsplan vast te stellen voor windparken. In dit verband wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota.</p>

	<p>a. én de besluitvorming daardoor niet zou worden versneld b. én niet is voldaan aan de voor de desbetreffende provincie vastgestelde z.g. “minimum realisatienorm”. Aan de laatste kan bij ontbreken van een norm geen enkele verplichting worden afgemeten: iemand kan roepen “2” en er is aan voldaan.</p> <p>b. Zou Provinciale Staten alsnog vrijwillig van haar bevoegdheden gebruik willen maken dan geldt dat een betreffend verzoek van Raedthuys op deze locatie al eerder door haar gemotiveerd is afgewezen.</p> <p>c. Het Inpassingsplan moet van tafel als zijnde illegaal ontstaan.</p>		
18D.4	<p>a. Oorzaak van het niet gerealiseerd hebben van een AmvB kan zijn dat het produceren, over kadastrale grenzen transporteren in een netwerk en verhandelen en leveren van elektriciteit volgens de Elektriciteitswet niet mag plaatsvinden door een overheid. Hierop ziet de ACM (Energiekamer) toe.</p> <p>b. Derhalve is het woord “realisatie” in de term “minimum realisatienorm” onwettig: overheden kunnen elkaar niet verplichten te realiseren wat is voorbehouden aan private elektriciteitsproducenten.</p> <p>c. Zou met het woord “realisatie” in de term “minimum realisatienorm” bedoeld worden het realiseren van voldoende planruimte voor de plaatsing van windmolens (hetgeen volgens het IPO, maar niet volgens het Ministerie EZ het geval is), dan is hieraan al met de Gelderse Omgevingsvisie ruim voldaan, waar ca. 50% van het oppervlak van Gelderland ruimtelijk beschikbaar is gesteld voor de plaatsing van (solitaire) windmolens.</p> <p>d. Het Inpassingsplan moet van tafel als zijnde geheel overbodig.</p>		<p>a. De provincie is niet bevoegd om een AMvB vast te stellen en kan daarom over de oorzaak van de niet gerealiseerde AmvB geen uitspraak doen. Overigens produceert, transporteert noch verhandelt de overheid hier elektriciteit.</p> <p>b. Dit standpunt van reclamant wordt niet gevolgd. De daadwerkelijke realisatie van Windpark Bijvanck wordt niet gedaan door de provincie, maar door Raedthuys. De provincie is op grond van artikel 9e en artikel 9f Elektriciteitswet 1998 uitsluitend verantwoordelijk voor het nemen van de benodigde besluiten, waaronder het inpassingsplan en de omgevingsvergunning.</p> <p>c. Reclamant geeft hier een onjuiste voorstelling van zaken. In dit verband wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota.</p> <p>d. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een akkoord gesloten om in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om het behalen van deze taakstelling in zicht te houden is de realisatie van Windpark Bijvanck essentieel. Het inpassingsplan is derhalve niet overbodig.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			

18E. Zienswijze reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
18E.1	<i>Opmerkingen vooraf</i> Reclamant spreekt zijn bezorgdheid uit over PS-leden: kunnen zij de grote hoeveelheid informatie rond het windplan nog wel overzien. Reclamant dient een zienswijze in, in de hoop dat de Raad van State wel de tijd neemt om inhoud en procesgang te beoordelen.	1, 2 en 3	De leden van PS zijn van meet af aan betrokken bij de planvorming rond het windpark. Dit blijkt uit de diverse vragen die zij de afgelopen jaren hebben gesteld. De stelling van reclamant dat PS-leden de grote hoeveelheid informatie rond het windplan niet kunnen overzien, wordt niet gedeeld. Hetzelfde geldt voor de stelling van reclamant dat de leden van PS niet de tijd zouden nemen voor het beoordelen van de inhoud en de procesgang rond dit inpassingsplan.
18E.2	Het invullen van het plan had Europees aanbesteed moeten worden. Er is nauw samengewerkt met initiatiefnemer, zoals ook blijkt uit de Wob. Het gemeenschappelijke doel was niet alleen het ruimtelijk plan, maar ook het draaien van de molens. Reclamant stelt voor PS te informeren over deze samenwerking, zonder inspraak en dat de praktijk verder gaat dan de afspraken met het IPO.		Raedthuys heeft de gemeente Zevenaar verzocht om medewerking te verlenen aan haar plannen voor het windpark. De gemeente heeft dit verzoek afgewezen. Vervolgens heeft Raedthuys zich tot de provincie gewend die vervolgens toepassing heeft gegeven aan het gestelde in artikel 9e, lid 2, Elektriciteitswet 1998. In dat kader heeft intensief overleg plaatsgevonden tussen de provincie en Raedthuys. Verder is tussen partijen, zoals gebruikelijk, een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Niet valt in te zien waarom de regels rond het aanbestedingsrecht hier van toepassing zouden zijn.
18E.3	De minimumrealisatienorm is niet bij AmvB vastgelegd. De rechtmatigheid ontbreekt aan het inpassingsplan omdat niet formeel vaststaat dat de provincie nog niet heeft voldaan aan de minimumrealisatienorm. Daarmee vervalt de verplichting op basis van artikel 9e Elektriciteitswet.		Reclamant geeft hier een onjuiste uitleg van artikel 9e Elektriciteitswet. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota is de provincie gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Op grond van artikel 9e, lid 5, Elektriciteitswet 1998 geldt deze verplichting niet indien voldaan is aan de minimum realisatienorm. Hieruit volgt niet dat de provincie geen inpassingsplan hoeft vast te stellen, zolang geen minimumrealisatienorm is vastgesteld.
18E.4	PS hoeven zich niet te haasten door de taakstelling in IPO-verband. Een betrouwbare procesgang met betrokkenheid van stakeholders is vereist. Windpark Bijvanck zal een historische vergissing zijn op een plek die de Staten niet zelf zouden hebben verzonnen. De provincie kan beter snel haar inspanning elders inzetten (zonneweiden, windpark van de B-lijst).		De provinciale ambitie is om in 2020 een aandeel te hebben van 14% hernieuwbare energie. Het windpark draagt bij aan het realiseren van deze doelstelling. Daarbij worden geen overhaaste beslissingen genomen. De diverse stakeholders worden bij de procesgang betrokken, waarbij wordt ingezet op het creëren van draagvlak. Gewezen wordt op paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota. Daarnaast is de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het park zorgvuldig onderzocht. Gewezen wordt op paragraaf 2.6. Ook in zoverre is geen sprake van een overhaaste beslissing.
18E.5	Het windpark omvat een heel groot ruimtebeslag (circa 250 ha). Een zonnepark met hetzelfde vermogen beslaat slechts 10% ruimte hiervan. De grondeigenaren ontvangen een jaarlijks bedrag waarvoor vier keer het opgesteld vermogen aan zonneweide had		In de inleiding is reeds aangegeven dat ruimtelijke effecten van het windpark zorgvuldig zijn onderzocht. Geconcludeerd wordt dat het windpark uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Gelet op artikel 9e, lid 2, Elektriciteitswet 1998 bestaat geen aanleiding om medewerking aan het initiatief te weigeren. De omstandigheid

	<p>kunnen worden gerealiseerd. Het is een onjuiste voorstelling van zaken dat de Gelderse ambitie noodzakelijk ingevuld moet worden met windenergie.</p>		<p>dat een zonnepark 10% van het ruimtebeslag van de rotordiameters van de windturbines inneemt, leidt niet tot een andere conclusie. Daarbij is van belang dat een zonnepark op het platte vlak een groter ruimtebeslag inneemt. Het dubbelgebruik van de gronden ten behoeve van grondgebonden agrarische bedrijvigheid is hierdoor niet mogelijk. Verder wordt nog opgemerkt dat wind- en zonne-energie niet inwisselbaar maar complementair zijn. De provinciale ambitie is om in 2020 een aandeel te hebben van 14% hernieuwbare energie en toe te groeien naar energieneutraliteit in 2050. Om deze ambitie te halen wordt zowel ingezet op het realiseren van windenergie als op het realiseren van zonne-energie. De stelling van reclamant dat de Gelderse ambitie enkel wordt ingevuld met windenergie is onjuist.</p>
18E.6	<p>De provincie houdt lijsten bij met de stand van zaken met betrekking tot windenergie. Omwonenden van het windpark hebben geen vertrouwen in de samenstelling van deze lijsten. Ten tijde van de Windvisie kwam het aantal precies uit (230,5 MW) zodat de Bijvanck nodig was. Toen ontbrak de vermelding van locaties in voorbereiding. GS houden zelf de schaarste aan windenergielocaties in stand en maken daarmee naar haar idee Windpark Bijvanck noodzakelijk. Volgens de IPO-taakstelling moeten er projecten in reserve worden gehouden. Dit is de B-lijst (kansrijk, extra ontwikkeling). De taakstelling is dus met de B-lijst al overmatig gevuld, ook als er locaties afvallen zoals de Bijvanck waarvoor geen draagvlak is. Kortom vul de lijsten aan met huidige bestemmingsplannen en gebruik de B-lijst locaties als alternatief voor Windpark Bijvanck.</p>		<p>De provincie houdt inderdaad een lijst bij met de stand van zaken rond windenergie. Deze lijst is actueel. De stelling van reclamant dat GS de schaarste aan windenergielocaties in stand houden, is onjuist. Voor het gebruik van locaties die zijn opgenomen op de, zoals reclamant dat noemt, "B-lijst" bestaat geen aanleiding. Naar aanleiding van het verzoek van Raedthuys tot het opstellen van een inpassingsplan is bekeken of realisering van het windpark op de door Raedthuys voorziene locatie uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Zoals hiervoor is beschreven in de inleiding is dit het geval. Voor het laten afvallen van de locatie voor de "Bijvanck" bestaat geen aanleiding.</p>
18E.7	<p>Het draagvlakcriterium is onderdeel van de Windvisie en de locatie Bijvanck is onterecht opgenomen als locatie in onderzoek. Reclamant haalt passages aan van PS stukken uit 2010 en 2013.</p>		<p>De Omgevingsvisie en de Windvisie sturen actief op het creëren van draagvlak. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota is daarom, hoewel dit aspect strikt genomen geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het plan, bij de totstandkoming van het plan rekening gehouden met draagvlak. Voor het verkrijgen van draagvlak volgt Raedthuys de gedragscode van NWEA. Dit betekent bijvoorbeeld dat een participatieplan wordt opgesteld en dat sprake is van financiële projectparticipatie. Gewezen wordt op paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota. De diverse uitnodigingen van de zijde van initiatiefnemer aan omwonenden om nader invulling te geven aan de participatiemogelijkheden hebben tot op heden nog niet geleid tot een dialoog tussen partijen. De provincie zal zich de komende tijd blijven inzetten om deze dialoog tot stand te brengen. Reclamant verwijst in de noot naar 2 PS-besluiten. PS2010-175 en PS2012-643.</p>

	<p>GS hebben geen locatiekeuze gemaakt, niet voor Gelderland in het algemeen en niet voor de Bijvanck in het bijzonder. Bijvanck is aangemerkt als status aparte. Deze status houdt in dat PS zich nog geen beeld konden vormen van de goede ruimtelijke ordening, waaronder het tijdens de vergadering besproken gebrek aan draagvlak bij omwonenden en de gemeente, maar onder die voorwaarde vast in de windvisie is opgenomen. De status aparte is gecreëerd om het draagvlak criterium te laten verdwijnen. Door de gedeputeerde is gesteld dat PS altijd kunnen besluiten om het inpassingsplan weigeren vast te stellen, zelfs zonder kosten voor de Provincie. PS behouden haar vrije beslismogelijkheid ook voor het opnieuw ingediende verzoek onder de CHW.</p> <p>De Bijvanck is in strijd met de geest van de Windvisie. GS en PS hebben de bevoegdheid om andere keuzes te maken ten aanzien van bestaande en opkomende windmolenplannen. In de Windvisie zijn geen criteria gesteld voor alternatievenontwikkeling.</p> <p>De locatie Bijvanck is onterecht en om duistere redenen in de Windvisie opgenomen.</p>		<p>In beide besluiten spreken Provinciale Staten uit dat gronden voor windenergie in overleg met gemeenten worden aangewezen/ of waarvoor draagvlak bestaat. Het klopt dat Windpark Bijvanck in de Windvisie een aparte status heeft gekregen vanwege de aanvraag in het kader van de Elektriciteitswet. Het is echter onjuist dat een “status aparte” is gecreëerd om het draagvlak-criterium te laten verdwijnen. Zoals hiervoor is aangegeven wordt ook voor Bijvanck van meet af aan gestuurd op het creëren van draagvlak. Daar komt bij dat het ontbreken van draagvlak niet in de weg staat aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak.</p> <p>Anders dan reclamant stelt, vormt het enkele feit dat het windpark is opgenomen in de windvisie geen reden om automatisch te concluderen dat realisering aanvaardbaar is. Benadrukt wordt dat naar aanleiding van het verzoek van Raedthuys om inpassing is beoordeeld of realisering van het park – bezien vanuit de diverse deelaspecten, waaronder milieu en landschappelijke inpassing – uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Geconcludeerd is dat dit het geval is.</p> <p>Gelet op het vorenstaande is de Bijvanck niet in strijd met de geest van de Windvisie. Beoordeeld is of realisering van het windpark uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Geconcludeerd is dat dit het geval is. De enkele omstandigheid dat er andere keuzes gemaakt kunnen worden ten aanzien van bestaande en opkomende windmolenplannen, leidt niet tot een andere conclusie.</p> <p>Voor de locatiekeuze wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. De stelling van reclamant dat de locatie Bijvanck onterecht en om duistere redenen in de windvisie is opgenomen, kan niet worden gevolgd.</p>
18E.8	<p>Oorsprong van de locatie is te vinden in het Streekplan Gelderland 2005 aldus de initiatiefnemer. Er waren 78 potentiële locaties die onderling nog moesten worden afgewogen op strijdigheid met andere ruimtelijke belangen, zoals die van waardevolle open gebieden. PS heeft besloten dat deze zoekzones niet gronden zijn als bedoeld in artikel 9 e van de Elektriciteitswet (PS2010-175). Nu de locatie is voortgekomen uit een volgens PS-besluit niet van belang zijnde Streekplan 2005, is de locatie onterecht opgenomen in de Omgevingsvisie en windvisie.</p>		<p>Over de (totstandkoming van de) locatiekeuze voor Bijvanck wordt gewezen op paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. In aanvulling daarop wordt nogmaals benadrukt dat niet automatisch is geconcludeerd dat realisering aanvaardbaar is, aangezien de locatie is opgenomen in de windvisie. Beoordeeld is of realisering van het park op de aangevraagde locatie aanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening.</p>
18E.9	<p>In de windvisie is bepaald dat voor plaatsing van windturbines in</p>		<p>De windvisie bepaalt niet dat voor plaatsing van windturbines in waardevol open gebied</p>

	<p>waardevol open gebied een beeldkwaliteitsplan nodig is. Ten onrechte ontbreken hiervoor kwalitatieve randvoorwaarden.</p> <p>Volstaan is met fotomontages die door elke lezer anders beoordeeld worden. Kritische opmerkingen worden geplaatst bij de locatiekeuze en de molenhoogte (alleen de lage ondergrens van de molenhoogte zou in beeld zijn gebracht). Reclamant heeft een eigen fotomontage laten maken. Hieruit blijkt een andere beeldkwaliteit.</p> <p>In de Omgevingsvisie is gesteld dat een windmolenpark de waardevolle open ruimte kan versterken. Reclamant kan zich hiermee niet verenigen. Volgens reclamant zijn waardevolle open gebieden aangewezen vanwege het belang van de lege ruimte. Leeg is volgens reclamant ook echt leeg.</p>	<p>een beeldkwaliteitsplan nodig is. Artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening bepaalt dat het realiseren van een windturbinepark met meer dan drie windturbines in het waardevol open gebied is toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp. De eisen waaraan het ruimtelijk ontwerp moet voldoen zijn neergelegd in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Op grond van deze bepaling dient in het ruimtelijk ontwerp aandacht te worden besteed aan de relatie tussen windturbines en:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de ruimtelijke kenmerken van het landschap; b. maat, schaal en inrichting in het landschap; c. visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine of windturbines (in dit geval windturbine Duiven); d. cultuurhistorische achtergrond van het landschap; e. de beleving van de windturbine of windturbines in het landschap. <p>Aan de hand van deze criteria is in het Landschapsrapport van Rho-Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan) het realiseren van het windpark beoordeeld.</p> <p>Het standpunt van reclamant dat alleen de lage ondergrens van de molenhoogte in beeld zou zijn gebracht is onjuist. Uit de visualisaties die zijn opgenomen in het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan) blijkt dat steeds (tevens) de maximale tiphoogte in beeld is gebracht. In de second opinion van Feddes Olthof wordt aangegeven dat voor een goede visie op de zichtbaarheid en de beleving van het windpark in het landschap ook visualisaties opgenomen moeten worden vanaf de A12 en de N336. Naar aanleiding van deze opmerking zijn ook voor deze twee punten visualisaties opgesteld. Deze visualisaties zijn opgenomen in de notitie “Windpark Bijvanck beantwoording landschappelijke vragen van ROM3D (bijlage 2 bij de brief van Raedthuys die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd). Met betrekking tot de door reclamant overgelegde fotomontage wordt opgemerkt dat deze fotomontage een aanvulling is op de visualisaties behorende bij het inpassingsplan. Betwist wordt dat hieruit een andere beeldkwaliteit blijkt.</p> <p>Zoals hiervoor is aangegeven bepaalt artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening dat het realiseren van een windturbinepark met meer dan drie windturbines in het waardevol open gebied is toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp. Het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Deze voorwaarden beogen de kwalitatieve toevoeging van het ontwerp aan het landschap. Dit betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor moet</p>
--	--	--

			<p>zorgen dat de windturbines onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van het provinciale beleid. Anders dan reclamant stelt hoeft de waardevolle open ruimte niet leeg gelaten te blijven. Waar het om gaat is dat gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt omschreven in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota. Uit deze paragraaf blijkt overigens dat volgens Feddes Olthof de echt open ruimte zich bevindt ten westen van de locatie waarop het windpark is geprojecteerd. Volgens Feddes Olthof wordt de openheid van het landschap rondom de geplande locatie voor windpark Bijvanck onderbroken door hagen en bosschages.</p>
18E. 10	<p>Uit verslagen van bestuurlijk overleg volgt dat in december 2014 is gesproken over mogelijke alternatieve locaties, vanwege het ontbreken van draagvlak voor de locatie Bijvanck. De alternatieve locatie zou gevonden moeten worden in de gemeente Zevenaar. In feite onderkennen GS hierdoor dat een betere locatie mogelijk is.</p> <p>Voor GS geldt de Elektriciteitswet die aan PS de mogelijkheid geeft andere gronden aan te wijzen zonder de beperking dat dit binnen de gemeente Zevenaar zou moeten liggen. Ook hadden GS een andere locatie binnen Zevenaar aan PS voor kunnen leggen. Reclamant vindt het ongefundeerd aanwijzen van uitsluitend de gemeente Zevenaar als mogelijke alternatieve locatiekeuze een vorm van politiek misbruik. Andere gronden hadden aangewezen kunnen worden.</p>		<p>Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota is de provincie gehouden een inpassingplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dit is anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening. Beoordeeld is of realisering van het windpark uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Gewezen wordt op paragraaf 2.6. Geconcludeerd is dat dit het geval is. De enkele omstandigheid dat gekeken is naar mogelijke andere locaties doet hier niet aan af.</p> <p>Het aanwijzen van een overige locatie is pas aan de orde indien realisering van een windpark op de aangevraagde locatie onaanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Zoals hiervoor is verwoord doet deze omstandigheid zich hier niet voor.</p>
18E. 11	<p>De locatie is niet optimaal vanuit uitvoerbaarheid en invulling van de energiedoelstelling Er wordt verzocht betere locatie te kiezen die reëel bijdraagt aan MW energie in Gelderland. Volgens reclamant is de rotordiameter nog steeds 122 meter. Hierdoor zouden de turbines – gelet op de in het inpassingsplan opgenomen afstand – in elkaars windschaduw staan.</p>		<p>Uit mondeling door de initiatiefnemer verstrekte informatie is gebleken dat, o.a. ten behoeve van financiering van het project, een windopbrengst analyse is uitgevoerd. De onderlinge afstand tussen de turbines is hierin meegenomen. Er zijn geen knelpunten met betrekking tot rendement en turbulentie uit het onderzoek naar voren gekomen.</p> <p>Zie verder paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota over de economische haalbaarheid.</p>
18E. 12	<p>Gelderland is groter dan het open gebied bij Angerlo. PS kunnen groter zijn dan de opdruk die GS aan dit windmolenplan heeft gegeven?</p>		<p>Het verzoek van Raedthuys om inpassing van het park op deze locatie is beoordeeld. Daarbij is nagegaan of inpassing in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6. Geconcludeerd is dat dit niet het geval is. De enkele omstandigheid</p>

			dat er binnen Gelderland wellicht andere, alternatieve locaties bestaan doet hier niet aan af.
18E. 13	Reclamant haalt de beantwoording van de zienswijze van het Gelders Genootschap tegen de Windvisie aan. Gevraagd wordt de daar gegeven belofte te volgen en op basis van de Elektriciteitswet andere gronden aan te wijzen.		De zienswijze van het Gelders Genootschap ziet op het realiseren van windturbines binnen Gelderland. In reactie op de zienswijze is aangegeven dat de provincie een combinatie met infrastructuur en industrie een logische vindt. Anders dan reclamant suggereert, is niet aangegeven dat windturbines alleen gerealiseerd mogen worden in combinatie met infrastructuur of industrie. Het realiseren van windturbines in waardevol open gebied is toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp. Artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening bepaalt aan welke eisen het ruimtelijk ontwerp moet voldoen. Ook hetgeen in de reactie op de zienswijze van het Gelders Genootschap is verwoord over participatie en draagvlak geldt nog steeds. Gewezen wordt op paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid wordt ingegaan op de aspecten draagvlak en participatie.
18E. 14	Ook na zienswijzen is niet gebleken dat een meer zorgvuldige uitwerking van locatiekeuze in de Omgevingsvisie is uitgevoerd. Nu de effecten van de locatie Bijvanck bekend zijn, dient deze terug in de Omgevingsvisie en Windvisie te worden afgewogen tegen andere locaties en het toe te passen beleid. Dit is mogelijk gezien het standpunt van GS dat het een levend document is (co-creatie, permanente dialoog), waarin aanpassingen voor nieuwe locaties kunnen worden toegevoegd.		Anders dan reclamant stelt, vormt het enkele feit dat het windpark is opgenomen in de Windvisie geen reden om automatisch te concluderen dat realisering aanvaardbaar is. Benadrukt wordt dat naar aanleiding van het verzoek van Raedthuys om inpassing is beoordeeld of realisering van het park – bezien vanuit de diverse deelaspecten, waaronder milieu en landschappelijke inpassing – uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Geconcludeerd is dat dit het geval is. Gewezen wordt op paragraaf 2.6.
18E. 15	Passages uit de Omgevingsvisie over de kernkwaliteiten van GNN/GO en “waardevol open gebied” worden aangehaald. Reclamant stelt dat het mooie woorden zijn die met het inpassingsplan met voeten worden getreden.		De vier windturbines zijn buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelingszone (GO) geprojecteerd. Windturbine 1 en 2 staan op ruime afstand van het GNN (ruim 250 meter). Windturbine 3 en 4 staan op 60 meter afstand van de Didamsche Wetering, die deel uitmaakt van het GNN. Het beschermingsregime van artikel 2.7.1.1 van de Omgevingsverordening is niet van toepassing op gronden die buiten GNN liggen. Datzelfde geldt voor artikel 2.7.2.1 van de Omgevingsverordening en derhalve voor gronden die buiten GO liggen. Dat betekent echter niet dat geen rekening is gehouden met de ligging van het windpark ten opzichte van GNN/GO. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn de effecten van het windpark op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelingszone (GO) onderzocht door Bureau Waardenburg. De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in de notitie “Effecten van windpark Bijvanck op het GNN/GO” (bijlage 8 bij de toelichting op het

			<p>inpassingsplan).</p> <p>Uit deze notitie volgt dat windpark Bijvanck zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase geen effecten heeft op de kernkwaliteiten en/of ontwikkelingsdoelen van het GNN/GO.</p> <p>Windpark Bijvanck is geprojecteerd aan de rand van een waardevol open gebied. Realisatie van een windpark is daar toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Deze vereisten beogen dat de ingreep een kwalitatieve toevoeging is aan het landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor dient te zorgen dat de windturbines onopvallend of onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van het provinciale beleid. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt uitsluitend in dat er gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt omschreven in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
18E.16	<p>PS zijn niet goed geïnformeerd door GS over de wijze waarop besloten is dat in waardevolle open gebied windenergie mogelijk is. Dit is niet in de windateliërs gebeurd zoals in koepelnotitie is gesteld. De tekst in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening is de uitkomst van samenwerking op ambtelijk niveau. Besluitvorming over dit onderwerp (windturbines mogelijk in waardevolle open gebieden) heeft zonder enige informatie aan PS plaatsgevonden.</p> <p>Ambtelijke willekeur blijkt ook doordat in een eerder concept van de Omgevingsvisie windturbines in waardevolle open gebied onder een ‘nee,tenzij’-categorie zijn gebracht. Aantasting van de waardevolle open gebieden is dus later in 2013 ambtelijk goedgepraat zonder enige onderbouwing, maar met de kanttekening dat daar een visualisatie van de beeldkwaliteit vereist is. Uit Wob-documenten blijkt dat de provincie hierover heeft gecorrespondeerd met initiatiefnemer.</p>		<p>Ten aanzien van de locatiekeuze, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Zoals reeds toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota is Windpark Bijvanck niet geprojecteerd in het midden van het waardevolle open landschap, maar aan de rand daarvan. Provinciale Staten hebben in de Omgevingsverordening bepaald dat realisatie van een windpark in waardevol open landschap is toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Deze vereisten beogen dat de ingreep een kwalitatieve toevoeging is aan het landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt in dat er gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt omschreven in paragraaf paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota</p>

	<p>GS heeft bij PS geïnformeerd of zij tot mogelijke vaststelling zouden kunnen komen, echter onder een foute voorstelling van zaken.</p> <p>Niet begrijpelijk is dat de Windpark Bijvanck in open gebied is gepland, terwijl 50% van het Gelderse oppervlak buiten waardevolle landschappen is gelegen.</p> <p>In de structuurvisie 2005, de omgevingsvisie en de KAN-visie is de Liemers bestemd als “waardevol open gebied”.</p> <p>Gevraagd wordt de informatie van GS aan PS te rectificeren.</p>		
18E. 17	<p>GS meldt in de statenbrief aan PS dat zij het inpassingsplan <u>moeten</u> vaststellen. Tijdens de vergadering wordt één keer wel juiste informatie verstrekt: PS kan volledig kiezen, het is niet slikken of stikken.</p> <p>Met het coördinatiebesluit wordt alleen tegemoetgekomen aan de initiatiefnemer, niet aan de goede procesgang. In tegenstelling tot wat de Statenbrief vermeldt, zijn omwonenden niet gebaat bij spoedige duidelijkheid, maar bij eerlijke duidelijkheid. Gevraagd wordt naar PS te rectificeren dat coördinatie rond inpassingsplan en vergunning verplicht is.</p>		<p>Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota is de provincie gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dit is anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening. Beoordeeld is of realisering van het windpark uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Dat het inpassingsplan “Windpark Bijvanck” een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing is, wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota</p> <p>Anders dan reclamant stelt, wordt met het coördinatiebesluit niet uitsluitend tegemoet gekomen aan de belangen van initiatiefnemer. Integendeel, om het tijdig behalen van de taakstelling in zicht te houden én om op korte termijn duidelijkheid te geven aan omwonenden, is bij besluit van 29 juni 2016 besloten de voorbereiding en bekendmaking van het inpassingsplan gezamenlijk met de uitvoeringsbesluiten te coördineren. Het feit dat het inpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten gecoördineerd worden voorbereid en bekend worden gemaakt, doet niets af aan de zorgvuldige planvoorbereiding en het (uitgebreid) behandelen en beantwoorden van de ingediende zienswijzen.</p>
18E. 18	<p>GS hebben willen overleggen met omwonenden onder de voorwaarde dat de locatiekeuze niet bespreekbaar is. Daarmee is inbreng over Omgevingsvisie en Windvisie ontnomen aan omwonenden. Voorlichting en communicatie lagen gedurende de voorbereiding van het inpassingsplan bij initiatiefnemer. De eerste inloopavond door de provincie werd gehouden was pas op 13 december 2016.</p> <p>Tekortschietende communicatie heeft geleid tot weerstand tegen</p>		<p>Reclamant is in de gelegenheid geweest om op de ontwerp-Windvisie en het bijbehorende plan-MER zienswijzen in te dienen. Van deze gelegenheid heeft reclamant ook gebruik gemaakt. De zienswijze van reclamant van 25 juni 2014 heeft betrekking op de ontwerp-Windvisie en het bijbehorende plan-MER en is (geanonimiseerd onder nummer 50 beantwoord in de Reactienota Windvisie.</p> <p>Uit de paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota blijkt tot slot dat omwonenden veelvuldig en van meet af aan zijn betrokken in de planvoorbereiding van windpark Bijvanck. De stelling</p>

	de plannen die daardoor niet geoptimaliseerd konden worden naar de belangen van omwonenden. Uitsluitend in de vorm van een zienswijze kan aanpassing van het inpassingsplan worden verzocht.		van reclamant dat uitsluitend in de vorm van zienswijzen om aanpassing van het inpassingsplan kan worden verzocht, is onjuist.
18E. 19	<p>Reclamant haalt passages aan uit de Memorie van Toelichting behorend bij de Crisis- en herstelwet, verschillende uitspraken van de Raad van State en een brief van het Ministerie van I en M aan het IPO. Hieruit blijkt dat de verplichting op grond van artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet ziet op toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat PS nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen.</p> <p>De Elektriciteitswet bepaalt wel dat gronden moeten worden aangewezen, maar niet welke. Het afwegen van een goede ruimtelijke ordening blijft taak van de democratie. Juridisch kan volstaan worden met het verwijzen naar gronden elders, zoals de extra aangegeven gronden in de Windvisie.</p> <p>PS moeten op basis van de Elektriciteitswet actief een bevoegdheid toepassen. Er is geen tijdslimiet</p> <p>Kortom PS kunnen zelfstandig een beslissing nemen en hoeven niet bang te zijn voor schadeclaims van initiatiefnemer.</p>		<p>Reclamant wijst terecht op de passages uit de wetsgeschiedenis, de rechtspraak en de brief van het Ministerie van I en M. Daaruit blijkt dat de provincie gehouden is een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dat is slechts anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Pas wanneer het door de initiatiefnemer voorgestelde project niet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening voldoet, zullen PS in overleg met de aanvrager op zoek moeten gaan naar een alternatieve locatie en/of vorm voor het project en daarvoor een inpassingsplan vaststellen (tenzij de bij de alternatieve locatie betrokken gemeente zelf planologische medewerking verleent) (TK 2010-2011, 32 588, nr. 3, blz. 6 en 7).</p> <p>Van het zoeken naar een alternatieve locatie is geen sprake. Beoordeeld is of realisering van het windpark uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Het inpassingsplan "Windpark Bijvanck" is een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing. Dat wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota</p>
18E. 20	<p>De provincie en initiatiefnemer hebben volledig gefaald in transparantie, voorspraak, inspraak, schaderegeling en participatie. Niet is in te zien waarom de provincie geen volledige openbaarheid geeft over haar samenwerking met initiatiefnemer (de WOB-stukken zijn nog steeds voor 50% zwart gemaakt).</p> <p>Uit de in het kader van de WOB opgevraagde stukken blijkt een grote bereidwilligheid van de provincie om het initiatiefnemer naar de zin te maken. Nimmer zijn inhoudelijke zaken besproken die de inhoud van aangedragen rapporten en onderzoeken</p>		<p>Door reclamant zijn in totaal 3 verzoeken ingediend op grond van de Wet openbaarheid van bestuur. Hierop is in hoofdbesluit d.d. 16 februari 2016 en deelbesluiten d.d. 11 april 2016 en 6 juli 2016 gereageerd. Tegen deze besluiten staat een separate bezwaar- en beroepsprocedure open. Deze besluiten staan in de onderhavige procedure niet ter discussie.</p> <p>Deze zienswijze van reclamant wordt niet onderschreven. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde</p>

	<p>checken, bevragen en wijzigen.</p> <p>Ook bij het behandelen van de zienswijzen is te verwachten dat zwaar geleund wordt op de kennis en belang van initiatiefnemer. Kennis en budget zijn onvoldoende bij de provincie. Het belang van burgers komt in de Wob-documenten nergens naar voren. Reclamant vraagt de behandeling van het inpassingsplan stil te leggen en eerst zorg te dragen voor een transparante en tijdige afhandeling van de Wob-verzoeken. Draag zorg voor een onafhankelijke behandeling van zienswijzen zonder inmenging van initiatiefnemer.</p>		<p>onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Benadrukt wordt dat de zienswijzen volledig onafhankelijk worden behandeld. Van een ongeoorloofde inmenging door de initiatiefnemer is geen sprake.</p>
18E. 21	<p>Enkele omwonenden, al dan niet via de niet georganiseerde actiegroep Hoordewindwaait, zijn aangesloten bij de NLVOW. De NLVOW heeft een klacht ingediend bij het VN-tribunaal met als titel "burgers buiten spel".</p> <p>De klacht en een ander document (Windenergie en de overheid) worden geacht onderdeel uit te maken van de zienswijze.</p> <p>De suggestieve en onjuiste berichtgeving op de website van de Provincie is bekritiseerd door Hoordewindwaait op 33 punten. Het schrijven wordt geacht onderdeel te zijn van deze zienswijze.</p> <p>Het proces van kweken van draagvlak bij gemeente en omwonenden heeft gefaald door onbehoorlijk bestuur.</p>		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>De stellingname van reclamant dat het proces van kweken van draagvlak bij gemeente en omwonenden heeft gefaald door onbehoorlijk bestuur wordt voor rekening van reclamant gelaten.</p>
18E. 22	<p>De coördinatie waartoe PS hebben besloten is enkel in het belang van Raedthuys. PS hebben bewust de rechtsgang naar de bestuursrechter gewijzigd en gekozen voor het eigen belang van snelle en zekerere voortgang.</p> <p>Verzocht wordt om het coördinatiebesluit onwettig te verklaren wegens foutieve informatieverstrekking</p>		<p>Om het tijdig behalen van de taakstelling in zicht te houden én om op korte termijn duidelijkheid te geven aan omwonenden, is bij besluit van 29 juni 2016 besloten de voorbereiding en bekendmaking van het inpassingsplan gezamenlijk met de uitvoeringsbesluiten te coördineren. Het feit dat het inpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten gecoördineerd worden voorbereid en bekend worden gemaakt, doet niets af aan de zorgvuldige planvoorbereiding en het (uitgebreid) behandelen en betrekken van de ingediende zienswijzen. Reclamant wordt door het coördinatiebesluit niet benadeeld.</p>
18E. 23	<p>Uit een aangehaalde mail blijkt dat ambtelijk bewust het burgerbelang terzijde is geschoven ten gunste van het inpassingsplan. De geciteerde mail gaat over het beoordelen van zienswijzen op de Windvisie.</p>		<p>De zienswijzen op de Windvisie, zijn net als de zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark Bijvanck, zeer zorgvuldig behandeld. Naast het belang van energietransitie, wegen daarbij ook de belangen van omwonenden zwaar. Dat omwonenden zich niet met het inpassingsplan kunnen verenigen, maakt echter niet dat het inpassingsplan juridisch</p>

	<p>De constatering acht reclamant in strijd met artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht.</p> <p>Het persoonlijk belang kan met politieke, maar ook met ambtelijk verinnerlijkte ambities te maken hebben.</p> <p>Een passage uit een rapport van de nationale ombudsman wordt aangehaald waaruit blijkt dat een overheidsinstantie zich actief opstelt om iedere vorm van vooroordeel of partijdigheid te vermijden.</p> <p>Niet gebleken is van een actief voorkomen door GS van de illegale werkwijze in de komende behandeling van zienswijzen. Het vertrouwen van omwonenden en belanghebbenden in het afwegen van hun belangen is tot nul gedaald.</p>		niet houdbaar is.
18E. 24	Gevraagd wordt om zienswijzen van belanghebbenden op grotere afstand van de windmolens ontvankelijk te verklaren.		Een ieder is in de gelegenheid om zienswijzen naar voren te brengen tegen de ontwerpbesluiten. Op alle 47 ingediende zienswijzen wordt in deze Reactienota inhoudelijk gereageerd.
18E. 25	<p>Reclamant schetst de gang van zaken tijdens een Commissie vergadering waarin gesproken is over o.a. gedragscode van de NLVOW (Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines) en de NWEA (Nederlandse WindEnergie Associatie). Uit de daarop volgende statenbrief blijkt dat de provincie niet kiest voor de gedragscode van de NLVOW, die zoals de naam al zegt, rekening wil houden met omwonenden. Voor omwonenden mag de slappere gedragscode NWEA van toepassing zijn. Overigens verklaart initiatiefnemer nergens dat haar communicatie, inspraak en participatie in overeenstemming is met de gedragscode van de NWEA.</p> <p>De provincie had evenwicht kunnen aanbrengen tussen initiatiefnemer en omwonenden, door de gedragscode van de NLVOW van toepassing te verklaren. Het door de provincie in de statenbrief beloofde toezicht op de mate van kweken van draagvlak is achterwege gebleven of zonder vergelijking met belangen van omwonenden zoals blijkt uit de gedragscode van de NLVOW als voldoende beoordeeld.</p>		De Omgevingsvisie laat zien dat gedragscodes zoals die van de NWEA en de NLVOW als inspiratiebron te gelden hebben. Deze gedragscodes zijn niet juridisch bindend. De hoogte van het participatiebedrag, zoals gedaan door Raedthuys, ligt tussen het richtbedrag van de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) en het richtbedrag van de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW). Zie verder paragraaf 2.4 van de Zienswijzennota.
18E. 26	De omwonenden zijn niet uitgenodigd voor overleg met projectambtenaren. Ook bij bestuurlijk overleg waren zij niet welkom. De initiatiefnemer zit wel aan tafel.		Het is juist dat omwonenden niet zijn uitgenodigd voor bestuurlijk overleg met onder meer de initiatiefnemer. Dat is ook niet gebruikelijk. Omwonenden zijn, zoals omschreven in paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota wel op verschillende andere wijze geïnformeerd

	Dit is een algemene eigenschap van overheden betrokken bij windenergie. Reclamant noemt twee voorbeelden op landelijk niveau		over en betrokken bij de voorbereidingen van het inpassingsplan. Zo zijn er – los van de informatieverschaffing door initiatiefnemer - 2 inloopavonden op initiatief van de provincie gehouden: op 6 juni en op 13 december 2016. Met reclamant hebben bovendien persoonlijke gesprekken plaatsgehad.
18E. 27	<p>PS hebben aangegeven draagvlak belangrijk te vinden. Daarmee wordt draagvlak beoogd bij gemeenten én omwonenden. GS houden de kwestie draagvlak troebel.</p> <p>GS hebben gefaald locaties te zoeken met draagvlak van gemeenten, dan wel initiatiefnemer dergelijke gronden aan te wijzen, zoals door PS is besloten. Het concept-inpassingsplan is onwettig tot stand gekomen.</p>		<p>De Omgevingsvisie en de Windvisie sturen actief op het creëren van draagvlak. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota is daarom, hoewel dit aspect strikt genomen geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het plan, bij de totstandkoming van het plan rekening gehouden met draagvlak.</p> <p>Voor een reactie op de zienswijze dat GS hebben gefaald locaties te zoeken met draagvlak van gemeenten wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid wordt gereageerd op deze zienswijze.</p>
18E. 28	<p>Bij vaststelling van de Windvisie heeft PS besloten dat zij alleen meewerkt aan windmolenplannen waar draagvlak voor bestaat. In het kader van de vraag of prioriteit mag worden gegeven aan draagvlak, wordt verwezen naar een passage uit de brief van de Minister van EZ en van Pels Rijcken die hierover zijn geconsulteerd.</p> <p>Volgens reclamant wordt de onafhankelijke beslissingsbevoegdheid van PS geweld aan gedaan en is geheel verzuimd PS te wijzen op de mogelijkheid om elders gronden aan te wijzen.</p> <p>Het besluit van PS ter vaststelling van de geamendeerde Windvisie is in PS-vergadering niet uitdrukkelijk ingetrokken door PS. Er is bovendien geen gebruik gemaakt van artikel 266 van de Provinciewet, aangaande vernietiging van een besluit van PS door de Koning.</p> <p>Gebrek aan draagvlak kan reden zijn om niet mee te werken aan een windpark. Geciteerd wordt uit een uitspraak van de Raad van State.</p> <p>Een citaat van gedeputeerde mw. Traag van 7 juni 2016 wordt</p>		<p>Als gezegd in paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota, zijn PS op grond van artikel 9e, tweede en vijfde lid, Elektriciteitswet verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Dit is slechts anders indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening (TK 2009-2010, 32 127, nr. 3, blz. 62). In deze afweging kunnen uiteraard, zoals in de passage uit het advies van Pels Rijcken blijkt, de ruimtelijk relevante argumenten worden betrokken op grond waarvan de gemeenteraad geen medewerking heeft willen verlenen aan het windpark.</p> <p>PS hebben, gelet op de formulering van artikel 9e tweede lid van de Elektriciteitswet, niet de mogelijkheid om de aanvraag te weigeren zolang de aanvraag voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de</p>

	<p>aangehaald over een zogenoemde tweede windtour.</p> <p>De berichtgeving van GS over het niet wettelijk toelaatbaar zijn van het PS-besluit vanwege het ontbreken van draagvlak is onjuist. PS hadden andere locaties mogen aanwijzen. Het besluit van PS houdt tot op heden stand.</p>		<p>betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Onduidelijk is wat reclamant precies bedoeld met het citaat van gedeputeerde Traag daar mevrouw Traag op 7 juni 2016 geen gedeputeerde meer was. Overigens staat het onderwerp energietransitie en windenergie voortdurend op de agenda in contacten tussen provincie en de Gelderse gemeenten.</p> <p>Tot slot zullen PS pas wanneer het door de initiatiefnemer voorgestelde project niet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening voldoet, in overleg met de aanvrager op zoek moeten gaan naar een alternatieve locatie en/of vorm voor het project en daarvoor een inpassingsplan vaststellen (tenzij de bij de alternatieve locatie betrokken gemeente zelf planologische medewerking verleent) (TK 2010-2011, 32 588, nr. 3, blz. 6 en 7).</p>
18E. 29	<p>Omwonenden hebben nooit zonder de initiatiefnemer met de provincie kunnen spreken. Ook tijdens de laatste inloopavond was initiatiefnemer nadrukkelijk aanwezig.</p> <p>Geen van de gedeputeerden licht toe waarom de provincie deze locatie heeft gekozen en waarom de provincie in de omgevingsvergunning keuzes slechts gemaakt heeft op economische belangen van initiatiefnemer.</p> <p>GS hebben niets gedaan met de toezegging dat het bevorderen van draagvlak bij hen in goede handen is. Vervolgens meldt GS dat draagvlak er niet toe doet. De Raad van State heeft echter vaker geoordeeld dat draagvlak een graadmeter is voor goede ruimtelijke ordening.</p> <p>De provincie geeft geen gehoor of gevolg aan de uiting van zorg om schade door omwonenden. In de concept-omgevingsvergunning is geen enkel punt aan te geven waar de provincie verder is gegaan dan het wettelijk minimum.</p> <p>Alle rapporten zijn verzorgd en betaald door initiatiefnemer, niet is gebleken dat de provincie zelf onafhankelijk onderzoeken heeft laten uitvoeren.</p>		<p>De Omgevingsvisie en de Windvisie sturen actief op het creëren van draagvlak. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota is daarom, hoewel dit aspect strikt genomen geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het plan, bij de totstandkoming van het plan rekening gehouden met draagvlak.</p>

	<p>Reclamant haalt een citaat van een website (van inspraak naar inbreng) aan. Niets van de lessen die hierin genoemd worden toegepast om draagvlak te bevorderen. Het windplan is nooit inhoudelijk besproken.</p> <p>Van de toezegging van GS dat zij zullen toezien op burgerparticipatie is niets terecht gekomen. Doordat alle zienswijzen op de Omgevingsvisie en Windvisie niet hebben geleid tot co-creatie, ontstaat het beeld van een onwrikbare overheid. Er zitten aantoonbare onjuistheden in de reactienota.</p> <p>GS hebben gefaald draagvlak te bevorderen, waarmee het proces in strijd met een goede ruimtelijke ordening is. PS kunnen alsnog verlangen dat het windmolenpark voldoet aan internationale richtlijnen en die van de NLVOW en Vereniging Eigen Huis.</p>		
18E. 30	<p>Door GS is meermaals aangegeven dat initiatiefnemer zeer goed zou zijn in het betrekken van de omgeving bij de plannen. Dit onderschrijft reclamant niet. Met twee pamfletten aan 20 omwonenden werd door initiatiefnemer de voortgang van het eigen proces voorgelicht, zonder enige uitnodiging inhoudelijk te reageren.</p> <p>Participatie moet meer zijn dan een afkoopregeling met echte inbreng en deeleigendom. Omwonenden hebben meermaals aangegeven dat zij vroegtijdig inspraak willen in de locatiekeuze, de parkomvang, vormgeving, uitrusting en schade.</p> <p>Er heeft met omwonenden een keukentafelgesprek plaatsgevonden. Vervolgens is er een flyer verspreid inhoudende een vergoeding van € 650 per jaar voor 18 adressen. Hierop heeft niemand gereageerd omdat dit pas bespreekbaar is na toezeggingen rond schade m.b.t. o.a. vastgoed. Het aanvaarden van participatie leidt tot de kwalificatie "participant".</p> <p>Reclamant vermeldt de jaarlijkse donaties aan andere</p>		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid wordt gereageerd op de aspecten draagvlak en participatie.</p> <p>In het voorjaar van 2015 heeft Raedthuys een brief gestuurd aan omwonenden waarbij inzicht is gegeven in de participatiemogelijkheden en heeft Raedthuys een concreet voorstel gedaan tot een mogelijk participatieplan. Recent heeft Raedthuys nogmaals omwonenden uitgenodigd mee te denken over de invulling van participatie. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat er nog steeds ruimte is om in overleg tot een andere invulling van de participatie te komen. De provincie heeft geen actieve rol bij de invulling van het participatieplan. Het is een plan dat in goed overleg tussen Raedthuys en omwonenden tot stand moet komen. Het voorstel heeft nog niet geleid tot gesprekken tussen Raedthuys en omwonenden. Raedthuys heeft aangegeven zich in te blijven zetten om een dialoog met omwonenden hierover te starten. Raedthuys heeft hier naar het oordeel van de provincie voldoende inspanningen toe geleverd. De provincie zal de komende tijd het gesprek tussen Raedthuys en de direct omwonenden blijven bevorderen en faciliteren.</p> <p>De mogelijkheid tot participatie staat volledig los van een tegemoetkoming in planschade. Participatie is bedoeld om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project. Indien de woning van reclamant in waarde zal dalen als gevolg van het</p>

	<p>participanten (o.a. de grondeigenaren). Het is duidelijk dat omwonenden niet met 650 euro per jaar afgescheept willen worden, ook omdat dit hun schade niet dekt.</p> <p>Uit uitspraken van GS is bekend dat de provincie participatie geheel aan initiatiefnemer heeft over willen laten en de provincie zich niet verantwoordelijk voelt voor het te bereiken participatie. Het gebrek aan participatie wordt uitgelegd als onwil van omwonenden.</p> <p>Initiatiefnemer heeft in de periode van terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan opnieuw 18 omwonenden benaderd. Weer worden keukentafelgesprekken voorgesteld in plaats van inschrijfmogelijkheid voor een aandeelhouderschap in bijvoorbeeld een coöperatie.</p> <p>Zowel procesparticipatie als financiële participatie heeft in het geheel niet plaats gevonden. Het volstaat niet dat de provincie participatie aan inzichten van initiatiefnemer overlaat. De Samenwerkingsovereenkomst wordt niet gehandhaafd op dit punt.</p> <p>Leg het plan stil omdat het kweken van draagvlak heeft gefaald. De provincie moet zich niet onttrekken aan een goede ruimtelijke ordening door dit proces uitsluitend in handen van initiatiefnemer te laten, zonder kwalitatief te beoordelen.</p>		<p>Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat het aanvaarden van participatie leidt tot de kwalificatie participant nog het volgende. De woningen van participanten kunnen slechts onder bepaalde voorwaarden als "woningen in de sfeer van de inrichting" worden aangemerkt en daarmee buiten de bescherming van het Activiteitenbesluit worden gehouden. Daarvan is géén sprake indien reclamant ertoe besluit deel te nemen aan de financiële participatie voor het project (Zie bijv. AbRvS 14 november 2012, ECLI:NL:RVS:BY3038, r.o. 3.1).</p>
18E. 31	<p>Reclamant haalt voorbeelden aan van standpunten van politieke partijen in andere provincies en het beleid van andere provincies.</p> <p>Omwonenden zijn voor hun rechtszekerheid en een goede ruimtelijke ordening afhankelijk van de lokaal geldende bestuurlijke en ambtelijke ambities. Windpark Bijvanck is het enige plan dat wordt doorgezet met enkel het beroep op de Crisis- en herstelwet.</p> <p>Duitsland en Denemarken schrijven grotere afstanden voor.</p> <p>Omwonenden zijn de dupe van afwijkend lokaal beleid. Dit is</p>		<p>De verwijzing naar de standpunten en het beleid omtrent de realisatie van wind op land binnen andere provincies wordt ter kennisgeving aangenomen, waarbij wordt opgemerkt dat in Gelderland de (ruimtelijk relevante) regels ten aanzien van de realisatie van wind op land zijn neergelegd in de Omgevingsverordening en Omgevingsvisie/Windvisie. Het is toegestaan dat de provincies verschillend beleid hanteren ten aanzien van het realiseren van wind op land. Van rechtsongelijkheid is geen sprake.</p> <p>Door de wijziging van de Elektriciteitswet (Crisis- en herstelwet) zijn PS op grond van artikel 9e, tweede en vijfde lid, Elektriciteitswet verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Dit is slechts anders indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening (TK 2009-2010, 32 127, nr. 3, blz. 62). Van strijd met een goede ruimtelijke ordening is hier geen sprake. Het inpassingsplan "Windpark Bijvanck" is een</p>

	rechtsongelijkheid die niet te accepteren is.		vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing. Dat wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.
18E.32	<p>Passages uit de Statennotities van januari 2013 worden aangehaald.</p> <p>De eerste betreft de verplichting om te zoeken naar alternatieve locaties op het moment dat het verzoek om vaststelling van het inpassingsplan zou worden afgewezen. Hierbij wordt de vraag gesteld in hoeverre dit realistisch is nu initiatiefnemer in het algemeen grondposities heeft op de locatie in kwestie. Volgens reclamant is het geen argument in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Bovendien was er alleen nog sprake van een bereidheidscontract.</p> <p>In de tweede passage wordt gesteld dat een eventuele weigering niet deugdelijk te motiveren is. Het initiatief is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening geoordeeld. Echter op dat moment ontbrak onderzoek, behoudens de MER-aanvulling (negatief op kernkwaliteiten landschap).</p> <p>De derde passage gaat over mogelijke consequenties van het weigeren een inpassingsplan vast te stellen. Reclamant stelt het de bevoegdheid van PS blijft om wegens hen moverende redenen het inpassingsplan te weigeren (zie ook de Samenwerkingsovereenkomst). Dit zonder claimmogelijkheid van initiatiefnemer.</p> <p>Al eerder hebben PS besloten medewerking te weigeren, niet is in te zien dat het dreigement en de beoordeling door GS nu wel correct zijn. Ook uit de second opinion uit 2010 blijkt de grote beleidsvrijheid van PS.</p> <p>PS en omwonenden worden stap voor stap in hun keuzevrijheid beperkt, met als enige argument dat het op basis van de Crisis- en Herstelwet niet anders kan.</p> <p>Er wordt niet gewezen op de vrijheden en bevoegdheden op basis van de Elektriciteitswet. Dit getuigt van minachting van GS voor bevoegdheden PS.</p>		<p>De door reclamant aangehaalde passages zijn van voor de wijziging van de Elektriciteitswet. Met deze wijziging heeft de wetgever beoogd de doorlooptijden van windenergieprojecten terug te brengen. Gewezen wordt op de reactie onder 18E.31. PS zijn als gezegd op grond van artikel 9e, tweede en vijfde lid, Elektriciteitswet verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Dit is slechts anders indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Van strijd met een goede ruimtelijke ordening is hier geen sprake. Het inpassingsplan "Windpark Bijvanck" is een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing. Dat wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Om die reden zien GS geen argumenten het vaststellen van het inpassingsplan te weigeren en bestaat geen reden om te kijken naar een alternatieve locatie. Anders dan reclamant stelt, hebben de grondposities op de locatie in kwestie niet meegewogen bij de besluitvorming.</p> <p>De passages waarnaar reclamant verwijst in het kader van de beleidsvrijheid van PS, zijn verouderd. Door de wijziging van de Elektriciteitswet (Crisis- en herstelwet) is in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998 bepaald dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen, tenzij sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.</p>

18E. 33	<p>De onjuiste beïnvloeding van PS-leden dat er geen keuzevrijheid meer zou zijn leidt bij PS-leden tot gewenning en gelatenheid. Uit de second opinion uit 2010 blijkt dat de uitkomsten van de procedure en de zienswijzen ertoe kunnen leiden dat PS alsnog besluiten om niet tot vaststelling over te gaan.</p> <p>Er wordt nagenoeg niet gereageerd op inbreng van burgers. PS-leden volgen de standpunten van de woordvoerders. Leg vast welke PS-leden deze en andere zienswijzen geheel en onverkort hebben gelezen.</p>		<p>De besluiten zijn tot stand gekomen op grond van een wettelijk voorgeschreven procedure. De besluiten en de procedure voldoen aan de wettelijke eisen, gesteld in de Elektriciteitswet, de Wet ruimtelijke ordening, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Algemene wet bestuursrecht. De ontwerpbesluiten hebben van 16 december 2016 ter inzage gelegen. Betrokken overheden, omwonenden en anderen konden daarop hun zienswijze indienen.</p> <p>Bij het besluit omtrent de vaststelling van het inpassingsplan dienen PS uiteraard rekening te houden met de ingekomen zienswijzen. Daarin hebben PS-leden een eigen verantwoordelijk en een eigen rol. Hoewel PS op grond van artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW, heeft deze verplichting betrekking op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat Provinciale Staten nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen. Dat PS-leden zomaar de standpunten van woordvoerders volgen wordt niet onderschreven.</p>
18E. 34	<p>Reclamant wijst op een commissievergadering van PS. Volgens reclamant zijn PS vrij in het al dan niet vaststellen van het inpassingsplan (gewezen wordt op de SOK en de toelichting op de Elektriciteitswet). Daarbij zouden volgens reclamant ook politieke en persoonlijke motivaties aan ten grondslag mogen liggen (en dus niet uitsluitend uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening).</p>		<p>Zoals reeds toegelicht paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota, zijn PS op grond van artikel 9e, tweede en vijfde lid, Elektriciteitswet verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Dit is slechts anders indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Van strijd met een goede ruimtelijke ordening is hier geen sprake. Het inpassingsplan "Windpark Bijvanck" is een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing. Dat wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
18E. 35	<p>Eerst moet de vraag of er sprake van goede ruimtelijke ordening is beantwoord worden, voordat een ontwerp-omgevingsvergunning kan worden voorgelegd.</p>		<p>Door het college van GS is door in te stemmen met het ontwerp-inpassingsplan het standpunt ingenomen dat de plaatsing van windturbines ter plaatse acceptabel is vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Verwezen wordt naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid aandacht is geschonken aan het proces, de procedure en de afwegingen die zijn gemaakt.</p> <p>Ten aanzien van de ontwerp-omgevingsvergunning is nog het volgende van belang. Bij besluit van 29 juni 2016 is besloten de voorbereiding en bekendmaking van het inpassingsplan gezamenlijk met de uitvoeringsbesluiten te coördineren (artikel 3.33, eerste lid, Wro). Met artikel 3.33, zesde lid, Wro, wordt beoogd dat een omgevingsvergunning niet wordt getoetst aan het geldende bestemmingsplan, maar aan het nieuwe inpassingsplan dat gelijktijdig wordt voorbereid met de aanvraag om een omgevingsvergunning.</p>
18E. 36	<p>In de vormvrije mer-beoordeling voor dit project zijn effecten gebagatelliseerd. Studie van de effecten naar landschap zijn</p>		<p>Een windturbinepark is in de bijlage, onderdeel A, sub 1, Besluit m.e.r. gedefinieerd als een park bestaande uit ten minste drie windturbines. Het oprichten en/of wijzigen van een</p>

	<p>afgedaan met plakplaatjes. Van de effecten op de gasleiding ontbreekt elke informatie.</p> <p>De initiatiefnemer en de provincie hebben nauwlettend in de gaten gehouden om niet in de situatie van een verplichte PlanMer te komen.</p> <p>De effecten zijn voldoende om openbaar af te wegen in een officiële plan-MER.</p>	<p>windturbinepark is in categorie 22.2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. aangemerkt als een activiteit waarvoor beoordeeld moet worden of een MER noodzakelijk. De drempelwaarde met betrekking tot de activiteit het oprichten van een windturbinepark is geformuleerd als een gezamenlijk vermogen van 15 MW of meer dan tien windturbines. Windpark Bijvanck voorziet in 4 windturbines met een maximaal gezamenlijk vermogen van 13,2 MW. Het windpark Bijvanck overschrijdt dus niet de drempelwaarden in bijlage, onderdeel D, categorie 22.2, Besluit m.e.r. Omdat de activiteit wel wordt benoemd dient een vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd. Voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling gelden geen procedurevoorschriften. Wel dient het bevoegd gezag de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn voor de milieueffectbeoordeling te betrekken.</p> <p>De omstandigheden waaraan moet worden getoetst betreffen: de kenmerken van de activiteit, de plaats van de activiteit en de kenmerken van de potentiële belangrijke nadelige gevolgen. Die omstandigheden zijn in de Vormvrije m.e.r.-beoordeling getoetst (bijlage 2 bij de toelichting op het inpassingsplan). Daarnaast is, zoals aangegeven in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota veelvuldig en zorgvuldig onderzoek gedaan naar de (milieu)effecten van het windpark. Specifiek ten aanzien van de effecten van het windpark op het landschap respectievelijk de externe veiligheid geldt dat aan de besluitvorming hieromtrent uitgebreide onderzoeken ten grondslag liggen (bijlage 1 en 20 bij de toelichting op het inpassingsplan respectievelijk bijlage 21 en 22 bij de toelichting op het inpassingsplan).</p> <p>Op grond van de verrichte milieuonderzoeken is geconcludeerd dat geen milieueffectrapport hoefde te worden gemaakt.</p>
18E. 37	<p>Verwezen wordt naar drie PS-besluiten: de zoekzones windenergie zijn geen gronden als bedoeld in artikel 9e Elektriciteitswet, Structuurvisie Windenergie waarin uitsluitend in overleg met de gemeenten gronden worden aangewezen en de Omgevingsvisie waarin draagvlak bij gemeenteraden als randvoorwaarde is verbonden.</p> <p>De locatie Bijvanck past niet in deze besluiten.</p>	<p>Het is juist dat de zoekzones windenergie geen gronden zijn als bedoeld in artikel 9e Elektriciteitswet. Dat geldt ook voor de locatie Bijvanck. Dat de locatie Bijvanck als zoekzone was aangewezen in het oude Streekplan 2005, maakt nog niet dat Provinciale Staten verplicht zijn om op grond van artikel 9e Elektriciteitswet een inpassingsplan vast te stellen. De in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet opgenomen verplichting tot het vaststellen van een inpassingsplan heeft betrekking op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat Provinciale Staten nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen. Dat het inpassingsplan "Windpark Bijvanck" een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing is, wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>De Omgevingsvisie en de Windvisie sturen actief op het creëren van draagvlak bij zowel</p>

			omwonenden als (overheids)organisaties. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota is daarom, hoewel dit aspect strikt genomen geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het plan, bij de totstandkoming van het plan rekening gehouden met draagvlak.
18E.38	<p>Artikel 6:212 van het Burgerlijk wetboek wordt aangehaald. Omwonenden willen de concessieverlener aan dit artikel houden.</p> <p>In de Windvisie wordt gewezen op een evenwichtige verdeling van lusten en lasten. Deze passage noemt niet schadecompensatie, maar participatie als randvoorwaarde.</p> <p>GS hebben omwonenden niet willen beschermen door toepassing te geven aan de gedragscodes van de NLVOW of van de Vereniging Eigen Huis.</p> <p>De omgeving van omwonenden verandert van rustiek en ruim, naar een uitstraling waarvoor potentiële kopers minder willen betalen of uit willen wijken.</p> <p>Uit planschaderisico-analyse blijkt een verwachte planschade van 80.000 voor 22 woningen. De Risicoanalyse gaat daarnaast ten onrechte uit van bewoning van Broekzijdestraat 4 (participant) en gaat ten onrechte uit van het bekend kunnen zijn van het plan sinds de zoekgebieden in het Streekplan 2005. Verder wordt onterecht gesteld dat zich binnen de veiligheidscontour PR=10⁻⁶ geen ondergrondse gasleidingen zouden bevinden. Ook beperkt zich de Risicoanalyse zich tot opstallen (niet inclusief gronden) tot maximaal 1200 meter afstand, maar ziet daarbij een aantal extra woningen over het hoofd.</p> <p>Op de inloopavond is door Raedthuys gesteld dat zij maximaal 80.000 euro vergoeden, voor het meerdere wordt verwezen naar de provincie. De provincie verwijst naar de wettelijke schaderegeling en daarmee is de kous af. De wettelijke planschaderegeling staat in geen enkele verhouding tot wat de omwonenden aan den lijve ondervinden. Waarde en pensioen zijn zelfs al door de dreiging kwijtgeraakt.</p>		<p>De verwijzing naar artikel 6:212 BW maakt, anders dan reclamant veronderstelt, niet dat het inpassingsplan ten onrechte wordt vastgesteld. Los daarvan wordt aan de vereisten voor het toewijzen van een vordering uit ongerechtvaardigde verrijking (artikel 6:212 BW) niet voldaan.</p> <p>Het is juist dat de Omgevingsvisie Gelderland actief stuurt op het creëren van draagvlak en participatie. Om draagvlak te creëren voor windpark Bijvanck is door Raedthuys aangesloten bij de Gedragscodes van de Nederlands Wind Energie Associatie (NWEA) en de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW).</p> <p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p>

	<p>Er is een aansprakelijkheidsstelling door enkele omwonenden uitgegaan naar de grondeigenaar, Raedthuys en de provincie. Daarin is aangegeven dat de risicoanalyse planschade kant nog wal raakt. Op basis van taxaties stelden 3 omwonenden dat zij 780.000 euro schade hebben. Met nog 175 andere adressen in een straal van 2.000 m gaat het dus flink oplopen.</p> <p>Meerdere omwonenden hebben een gecertificeerde makelaar in de arm genomen om de planschade te laten taxeren. Schade wordt geschat op meer dan 2.000.000 euro. Rapportage is bijgevoegd in een separate zienswijze en wordt geacht onderdeel te zijn van deze zienswijze.</p> <p>Het totaalbedrag pakt hoog uit door schade aan enkele bedrijfsvoeringen en de uitzonderlijke waardedaling vanwege de situering in open waardevol gebied. Het zijn geen wijkwoningen, maar bedoeld voor liefhebbers van rust, ruimte en uitzicht op korte afstand van Arnhem.</p> <p>Vaststaat dat de risicoanalyse subjectief is en voorbij gaat aan de lokale situatie.</p> <p>Reclamant haalt een passage aan van een onderzoek dat door de SAOZ is uitgevoerd in opdracht van AgenschapNL. Reclamant stelt dat de taxateur dus het prudente niveau aanhoudt waarop planschadetaxateurs zich gewoonlijk begeven.</p> <p>De gemaakte planschaderisico-analyse op basis van groepsgewijze inschatting en zonder kennis van de directe omgeving is onjuist. Het heeft effect op de economische uitvoerbaarheid.</p> <p>Het windpark kan niet door vanwege overmatige schade aan derden. Hierdoor is het plan niet doelmatig en is geen sprake van goede ruimtelijke ordening.</p>		
18E. 39	<p>Reclamant wijst op de veiligheid in relatie tot de ondergrondse gasleidingen en de diverse wettelijke regelingen en het Handboek Risicozonering Windturbines die daartoe gelden. De externe</p>		<p>De veiligheid is door realisatie van het windpark niet in geding. De externe veiligheid is uitgebreid onderzocht (bijlage 21 en 22 bij de toelichting op het inpassingsplan). Uit dit onderzoek volgt dat zich binnen de risicocontouren van het windpark geen (beperkt)</p>

<p>veiligheidsanalyse gebruikt een verouderde versie van het Handboek.</p> <p>Er wordt gerekend met risico's uitgedrukt in faalfrequenties. Werken met kanscijfers is een bevreemdende werkwijze, maar moet enig licht werpen op de risico's. Elke nieuwe versie van het handboek levert nieuwe kanscijfers.</p> <p>Het Handboek en de Gasunie hanteren voor ondergrondse buisleidingen een vuistregel van voldoende veiligheid van ondergrondse buisleidingen gebaseerd op normale toeren van de wieken. Het Handboek geeft door middel van generieke waarden voor werpafstanden aan hoever een afgebroken wiek kan komen. Er wordt geconstateerd dat voor een windturbine met een opgesteld vermogen van 3MW en een ashoogte van 120 m volgens het Handboek een werpafstand geldt van 193 (normaal toerental) en 531 (bij overtoeren). Binnen deze afstanden bevinden zich veel buisleidingen en omwonenden. Een geplande windturbine voldoet met 162 afstand tot de dubbele leiding zelfs niet aan de werpafstand van 193 bij normaal gebruik</p> <p>In plaats van generieke waarden mag volgens het Handboek ook berekend worden voor de specifieke afmetingen van de windturbines. De externe veiligheidsanalyse kopieert uit het Handboek, maar laat niet zien zelf gerekend te hebben. De tabellen zijn overgenomen van fabrikanten van windturbines. Dit roept vragen op over controle en toezicht. Niet duidelijk is of de juiste berekening is uitgevoerd.</p> <p>Er is geen rekening gehouden met de dubbele uitvoering van de gasleiding. Dit vermenigvuldigt de trefkans van een afgebroken wiek. Het Handboek laat onbesproken dat de meeste bladbreuken plaatsvinden in geval van overtoeren. Na de eerste bladbreuk, breekt veelal een tweede af. Dit roept vragen op bij de in het Handboek opgegeven faalfrequentie. Er moet ten minste een factor 2 of 3 worden gehanteerd.</p> <p>Reclamant heeft een tabel gemaakt op basis van tabel 1 van het</p>	<p>kwetsbare objecten bevinden. Ook anderszins staan de externe veiligheidsaspecten niet in de weg aan de uitvoering van het plan. Daarnaast heeft overleg met de Gasunie plaatsgevonden (zie voor de reactie van de Gasunie bijlage 19 bij het inpassingsplan). Voor een toelichting op de onderzoeken die in het kader van de externe veiligheid hebben plaatsgehad, wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota.</p> <p>In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>In de onderzoeken is gebruik gemaakt van de laatste versie van het handboek, namelijk versie 3.1. Dat betreft het Handboek Risicozonering Windturbines, geactualiseerde versie mei 2013 (welke in 2014 is herzien).</p> <p>Een risico is gedefinieerd als kans x gevolg. De kans dat een ongeluk zich voordoet gebaseerd op de faalfrequenties. In andere woorden; hoe vaak komt een scenario (bijvoorbeeld) bladbreuk zich voor. Het werken met faalfrequenties is de enige juiste aanpak om een realistische berekening van de risico's te kunnen maken. De gebruikte faalfrequenties zijn gebaseerd op de laatste versie van het Handboek Risicozonering Windturbines.</p> <p>De werpafstanden in de tabel van het handboek worden gebruikt voor een eerste inschatting en zijn gebaseerd op zeer conservatieve aannamen. Buiten deze afstanden hoeft niets onderzocht te worden. Binnen de afstanden is een analyse noodzakelijk op basis van specifieke windturbineparameters. Uit onderzoek blijkt (bijlage 21 en 22 van het inpassingsplan) dat de werpafstand bij nominaal toerental bij de meeste turbines binnen de 160 meter (afstand turbine – gasleiding) blijft. Om deze reden is in het inpassingsplan geborgd dat een windturbine geen grotere werpafstand mag hebben dan 160 meter. Indien initiatiefnemer bij de vergunningaanvraag een windturbine aanvraagt met een grotere werpafstand van 160 meter bij nominaal toerental dient vooraf en een afweging te worden gemaakt (zie artikel 3.4 van de regels van het inpassingsplan).</p> <p>De berekeningen zijn uitgevoerd volgens het Handboek Risicozonering, zoals ook in de bijlage van EV-rapport is aangegeven. De tabellen geven inderdaad de parameters behorende bij specifieke windturbines. Deze parameters leveren de input voor de rekenmethode uit het Handboek. De risicocontouren en werpafstanden zijn een resultaat van de berekeningen.</p> <p>Er is wel rekening gehouden met de ligging van meerdere leidingen. De afstand is gebaseerd op de dichtstbijzijnde leiding. De conclusie: een verwaarloosbaar risico op de leiding geldt hiermee voor beide leidingen. Op basis van de 'Analyse veiligheidseffecten</p>
--	--

<p>Handboek. Daarbij is onderscheid gemaakt naar bladbreuk bij nominaal bedrijf en overtoeren.</p> <p>De gasleidingen bevinden zich in een nauw cluster van transport-tracés. Hierdoor is bij het falen van de eerste leiding het falen van de tweede leiding gegarandeerd. Verwezen wordt naar een ongevallenstatistiek en een casus.</p> <p>Voor de dubbele gasleiding bestaat een zogenaamd 1% lethalietsgrens van 430 m. Het windpark kan deze dodelijke afstand alleen maar additioneel doen toenemen. Zo ontstaat een domino-effect van risico's, waaraan geen aandacht is besteed in de onderzoeken.</p> <p>De provincie heeft de vrije keuze een betere locatie te kiezen die geen enkele dode door werpafstanden veroorzaakt.</p> <p>De provincie laat initiatiefnemer de grootte van de turbine zelf bepalen en er wordt een variatie vergund in minimum en maximum molenmaat.</p> <p>Hierdoor wordt een zo belangrijk effect verschoven naar buiten de openbare besluitvorming. Dit ook doordat de Gasunie een private onderneming is. De Gasunie beschikt over de ruimte die initiatiefnemer krijgt zonder dat zicht of op de juiste wijze met juiste uitgangspunten en inachtneming van de wettelijke regeling, wordt gegund.</p> <p>Reclamant heeft softwarepakket gekocht bij het RIVM. De Gasunie heeft geweigerd bestanden ter beschikking te stellen over de ligging van de leidingen. Hiermee houdt toezicht buiten de ODRA om op. Dat de informatie niet ter beschikking komt is in strijd met een mededeling van het Ministerie van VROM uit 2007.</p> <p>Drie van de vier windturbines voldoen niet aan de generieke eis veilige afstand van 245 m ten opzichte van ondergrondse gasinfrastructuur zoals opgenomen in een Pamflet van de Gasunie uit 2015. Door de weigering van de Gasunie heeft reclamant niet kunnen controleren dat de pr 10-6 contour niet groter wordt als</p>		<p>Windpark Bijvanck' bijlage 22 van het inpassingsplan blijkt de kans van optreden van het scenario bladbreuk bij overtoeren zodanig klein dat dit een vrijwel verwaarloosbare kans van optreden betreft. Ook in vergelijking met de reeds aanwezige risico's intrinsiek aan buisleidingen zelf en ook in vergelijking met de andere faalscenario's van windturbines (<1%). De Gasunie geeft in het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1) dan ook aan, dat de risico's van het scenario bladworp bij overtoeren zo klein zijn dat er vooraf aan berekeningen al sprake is van een acceptabele situatie indien dit het enige optredende faalscenario is. Dit scenario wordt dan ook niet beschouwd en eventuele effecten van het scenario bladworp bij overtoeren worden bij voorbaat als acceptabel en niet-significant gezien in relatie tot ondergrondse buisleidingen.</p> <p>Voor kennisgeving wordt aangenomen dat Gasunie geweigerd heeft bestanden ter beschikking te stellen. De ligging van de leidingen is overigens terug te vinden op risicokaart.nl.</p> <p>Het windpark Bijvanck voldoet in tegenstelling tot hetgeen reclamant beweert aan de eis van de gasunie met betrekking tot het omvalrisico (ashoogte + 1/3 wielengte). Overigens gaat de wetgever met betrekking tot externe veiligheid uit van zeer strenge eisen. De locatie Bijvanck blijkt dan ook uit het oogpunt van veiligheid een goede locatie te zijn.</p>
--	--	---

<p>die vóór de plaatsing van de windturbines al wel buiten de belemmeringenstrook resp. het hekwerk reikte.</p> <p>Ten onrechte is niet de altijd veilige afstand van het handboek gehanteerd.</p> <p>Verder noemt het pamflet: <i>“Er wordt beoordeeld of er naar de mening van Gasunie sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Als er strijdigheid is met de wet, met de bovengenoemde afstanden of met de veilige en ongestoorde ligging wordt geconstateerd zal het bevoegd gezag daar middels een zienswijze van op de hoogte worden gesteld.”</i> Een omwonende heeft onlangs van NV de Gasunie begrepen dat zij een dergelijk zienswijze zullen indienen. Bij eventuele afwezigheid daarvan geldt bovenstaande ook als zienswijze namens hen wegens hun gepubliceerde beleid. De goede ruimtelijke ordening vereist namelijk dat ook naar alternatieve, meer veilige locaties voor het windpark zou zijn gekeken, in bijv. een PlanMER voor dit windpark zelf.</p> <p>Het is onbegrijpelijk dat de trajectbeheerder niet breed en vroeg in het planproces is geraadpleegd. Het lijkt erop dat de provincie met de initiatiefnemer een noodgreep toepast met de vergunningsconstructie. Dit blijkt ook uit correspondentie in het kader van de Wob.</p> <p>Publiekrechtelijke afweging van veiligheidsrisico niet in handen leggen van de private leidingbeheerder. Accepteer geen vrije keuze in de grootte van de windturbines in de omgevingsvergunning omdat daarmee marchanderen met een niet-openbare private onderneming wordt beoogd. Accepteer geen fabrieksdata of onduidelijke berekeningen, noch toerentalbegrenzing tegen maxima aan, alleen al vanwege handhaving. Pas uitsluitend “intrinsiek veilige afstanden” toe, o.a. vanwege domino-effecten in een cluster van gasleidingtracés elk bestaande uit meervoudige buizen onder 66 bar werkdruk. Kies voor nihil doden door een locatiekeuze elders op voldoende</p>		
---	--	--

	afstand van hier vele ondergrondse buisleidingen als veiligheidsobjecten.		
18E.40	Reclamant wijst er op dat initiatiefnemer gebruik kan maken van minimum of maximum maatvoering. Accepteer niet dat voor een zo belangrijk effectbepalende grootheid als de hoogte van de molen keuzevrijheid of mogelijkheid van wijzigingsaanvragen wordt geaccepteerd. Dit is niet transparant in effecten en het houdt verband met het op te wekken vermogen en de veiligheid.		<p>De zienswijze wordt zo begrepen dat reclamant meent dat in het inpassingsplan ten onrechte een marge wordt gehanteerd.</p> <p>Omdat nog niet exact bekend is welke turbintypen gebouwd gaan worden is enige mate van flexibiliteit in de in de planregeling voorgeschreven maatvoering noodzakelijk. Om die reden is met betrekking tot de ashoogte en de rotordiameter een bepaalde marge aangehouden. In de onderzoeken naar de ruimtelijke effecten van de windturbines is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden, dus de maximale hoogte en rotordiameter van de te realiseren windturbines. Uit die onderzoeken blijkt dat de windturbines ruimtelijk aanvaardbaar zijn, ook wanneer wordt uitgegaan van de maximale maatvoering. Gelet daarop is een voorschrift ter bescherming van omwonenden dat geen grotere geluidsbelasting zal worden veroorzaakt dan wel een voorschrift waarin nader onderzoek naar de effecten van de windturbines verplicht wordt gesteld, niet noodzakelijk geacht.</p>
18E.41	De kernkwaliteit van de Groene Ontwikkelzone "stilte" wordt aangetast. Er bevindt zich een smalle strook Groene ontwikkelzone op 80 m respectievelijk 150 m van de geplande windturbines. Dit heeft niet geleid tot een maatwerkvergunning ten aanzien van geluid.		<p>De vier windturbines zijn buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelingszone (GO) geprojecteerd. Windturbine 1 en 2 staan op ruime afstand van het GNN (ruim 250 meter). Windturbine 3 en 4 staan op 60 meter afstand van de Didamsche Wetering, die deel uitmaakt van het GNN.</p> <p>Het beschermingsregime van artikel 2.7.1.1 van de Omgevingsverordening is niet van toepassing op gronden die buiten GNN liggen. Datzelfde geldt voor artikel 2.7.2.1 van de Omgevingsverordening en derhalve voor gronden die buiten GO liggen. Dat betekent echter niet dat geen rekening is gehouden met de ligging van het windpark ten opzichte van GNN/GO. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn de effecten van het windpark op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelingszone (GO) onderzocht door Bureau Waardenburg. De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in de notitie "Effecten van windpark Bijvanck op het GNN/GO" (bijlage 8 bij de toelichting op het inpassingsplan).</p> <p>Uit deze notitie volgt dat windpark Bijvanck zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase geen effecten heeft op de kernkwaliteiten en/of ontwikkelingsdoelen van het GNN/GO. Anders dan reclamant kennelijk veronderstelt, is stilte geen kernkwaliteit of ontwikkelingsdoel van het deelgebied De Liemers oost.</p> <p>Er is geen noodzaak gezien om op grond van artikel 3.14a, derde lid, Activiteitenbesluit</p>

			<p>maatwerkvoorschriften te stellen. Hierbij is van belang dat het gebied rondom het windpark niet is aangewezen als stiltegebied of stiltebeleidsgebied in de Omgevingsverordening en -visie. Verder is van belang dat het park geprojecteerd is in het buitengebied en dat het gebruikelijk is dat het referentieniveau van het omgevingsgeluid daar laag is. Van bijzondere lokale omstandigheden in de zin van artikel 3.14a, lid 3, Activiteitenbesluit is aldus geen sprake.</p>
18E.42	<p>Reclamant maakt gebruik van een termijn waarop de zienswijze kan worden aangevuld.</p>		<p>Op 30 januari 2017 is er een mail uitgegaan aan reclamant, en de dag daarop volgend een brief, waarin staat aangegeven dat reclamant in de gelegenheid is gesteld om tot 14 februari 2017 zijn zienswijze aan te vullen. Op 14 februari jl. heeft reclamant van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Deze zienswijze is derhalve buiten de termijn ingediend. Ter volledigheid wordt onder 18.h wel inhoudelijk op de zienswijze gereageerd.</p>
18E.43	<p>Een eerlijke verbeelding van de visuele omvang van Windpark Bijvanck is gemaakt en bijgevoegd.</p> <p>Verder wordt verwezen naar documenten van de NLVOW en wordt geciteerd uit Windenergie en de Overheid, een pleidooi voor eerlijke informatie en bestuurlijk fatsoen”.</p>		<p>De visualisaties, documenten van de NLVOW en het citaat uit “Windenergie en Overheid, een pleidooi voor eerlijke informatie en bestuurlijk fatsoen” wordt ter kennisgeving aangenomen.</p> <p>Niet wordt toegelicht wat met de ingediende visualisatie wordt uitgedrukt. Daarbij wordt benadrukt dat de besluitvorming over het Windpark Bijvanck tot stand is gekomen op basis van zorgvuldig onderzoek en na zorgvuldige en redelijke afweging van alle belangen, rekening houdend met het beleid en de regelgeving van alle betrokken overheden.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
18F. Zienswijze reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
18F.1	<p>Verlichting</p> <p>Signaleringsverlichting vormt vanuit de omgeving Windpark Bijvanck een zeer hinderlijke horizonvervuiling. Reclamant stuurt aan op het in de omgevingsvergunning vereisen van alternatieve verlichting. Bijvoorbeeld verlichting die alleen aangaat zodra luchtverkeer nadert. Ook continu brandende rode lampen worden als minder hinderlijk ervaren door</p>	2	<p>Een minimale obstakelverlichting is noodzakelijk voor de luchtvaartveiligheid. Ten aanzien daarvan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3 van deze Zienswijzennota.</p>

	omwonenden.		
18F.2	Reclame van de initiatiefnemer wordt volgens reclamant door omwonenden als zeer stuitend ervaren. De reclame voegt niets toe aan de doelstellingen van de provincie. Ook de Welstandscommissie keurde reclame-uiting op dergelijke hoogten af.		Ten aanzien van reclame is door het bevoegd gezag een afweging gemaakt tussen de verschillende belangen. Het bevoegd gezag acht de uiteindelijk aangevraagde reclame, die vrij terughoudend in vorm en kleur is, en enkel wordt aangebracht op de gondel, acceptabel ten aanzien van landschap en mogelijke hinder voor omwonenden en passanten.
18F.3	Het inkleuren van de molenpalen met een van donkergroen verlopende kleurstelling is een lachwekkende "inpassing" in een natuurlandschap. De neutrale witgrijze kleurstelling heeft de voorkeur van omwonenden en is vereist om het landschap niet extra te verstoren.		<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Daarom vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Omdat nog niet exact bekend is welke turbintypen gebouwd gaan worden is enige mate van flexibiliteit in de in de planregeling voorgeschreven maatvoering noodzakelijk. Om die reden is met betrekking tot de ashoogte en de rotordiameter een bepaalde marge aangehouden. Ten aanzien van de stelling dat de omgevingsvergunning alleen kan worden afgegeven voor een concreet bouwplan het volgende. In de toelichting bij de aanvraag (bijlage A1 bij de omgevingsvergunning) is een omschrijving van de bandbreedte met betrekking tot de afmetingen van de windturbines, waaronder de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte. In de aanvraag zijn daarnaast twee typen windturbines uitgewerkt. Deze referentieturbines vertegenwoordigen een windturbine met de maximale afmetingen binnen de bandbreedte en een windturbine met de minimale afmetingen binnen de bandbreedte. Eén van de gebruikte referentieturbines (de Enercon) heeft inderdaad een verloop op de molenpaal van donkergroen naar lichtgroen. De uiteindelijk te bouwen windturbine valt binnen de aangehouden bandbreedte. Daarbij hoeft echter geen sprake te zijn van exact dezelfde turbine als de referentieturbine.</p>
18F.4	<p>Geluid</p> <p>a. Het Windpark Bijvanck is gepland in een stille omgeving. Uit eigen metingen bestaat een achtergrondgeluid in de nacht van <20 dB(A) bij zwakke wind (0 tot 3 m/s). In de omgevingsvergunning en de publicaties van de Provincie wordt onterecht niet afgewogen of de stille omgeving reden is om een maatwerkvoorschrift op te stellen</p>		<p>a. Een laag achtergrondgeluidsniveau is geen reden om maatwerkvoorschrift toe te passen. Zie verder paragraaf 2.6.1 van deze zienswijzennota.</p> <p>b. Het bevoegd gezag laat deze stelling voor rekening van reclamant.</p> <p>c. In de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit zijn piekgeluiden en laagfrequent geluid verdisconteerd. Het verdisconteren van soorten geluiden in de norm wil zeggen dat op de gevel van de woning piekgeluiden, of hoge en lage tonen en laagfrequent geluid, hoorbaar mogen</p>

	<p>Een maatwerkvergunning kan en mag gesteld worden als blijkt dat een gebied <u>de kenmerken heeft</u> van een stille gebied.</p> <p>b. Reclamant wijst op enkele wetenschappelijk rapporten, waaruit zou blijken dat Nederlandse normen de slechtste van Europa zijn, gebaseerd op selectieve informatie.</p> <p>c. Daarnaast verwijst reclamant naar een artikel, toegevoegd als bijlage, over laagfrequent geluid. De zienswijze ziet op het verzoek de geluidsbelasting te meten naar menselijke waarnemingen, niet naar wettelijke normen. De initiatiefnemer heeft te weinig aandacht besteed aan tegengesteld wetenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld over "Vibro Acoustic Disease" of "Wind Turbine Syndrome". Doordat de provincie het onderzoek van initiatiefnemer klakkeloos accepteert, en ze er (geen) vergunningsgevolgen aan verbindt, ridiculiseert zij eveneens de omwonenden en verzaakt zij haar taak over ieders gezondheid te waken, met name omdat elders afstanden tot woningen geringer kunnen zijn.</p> <p>d. De effecten van laagfrequent geluid op dieren zoals vleermuizen zijn niet onderzocht.</p>	<p>zijn tot 47 dB, respectievelijk 41 dB. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in haar brief aan de Tweede kamer van 31 maart 2014 bevestigd dat laagfrequent geluid is verdisconteerd in de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit (Kamerstukken II 2013/14, 33 612, nr. 22). De Afdeling bestuursrechtspraak heeft bij uitspraak van 27 mei 2015 bevestigd dat de wetenschappelijke studies die worden vermeld in de brief van de staatssecretaris van 31 maart 2014 bij de besluitvorming mogen worden betrokken (ECLI:NL:RVS:2015:1621, r.o. 20).</p> <p>Voor het aspect laagfrequent geluid geldt tevens dat in het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) is ingegaan op de effecten van de beoogde windturbines. Uitgebreid literatuuronderzoek van LBP Sight, in opdracht van RVO (DENB 138006, september 2013), wijst uit dat laagfrequent geluid is meegenomen in het geluidsspectrum dat in Nederland standaard wordt onderzocht. De Nederlandse geluidsnormen geven voorts een mate van bescherming tegen laagfrequent geluid die vergelijkbaar is met de buitenlandse (Deense en Duitse) normen. Om die reden is een aparte toetsing voor laagfrequent geluid van windturbines achterwege gebleven in het kader van het akoestisch onderzoek bij het inpassingsplan.</p> <p>d. Er is zorgvuldig en uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van de komst van windturbines op o.a. natuur. Daarbij is rekening gehouden met laagfrequent geluid. Conclusie is dat de windturbines gerealiseerd kunnen worden met slechts zeer geringe effecten (incidentele slachtoffers) op natuur. Wij zijn daarom van mening dat de bestaande natuurwaarden evenals de voorziene potentie gezien vanuit de omgevingsverordening niet onaanvaardbaar worden aangetast.</p>
18F.5	<p>a. Een reden om van plaatsing af te zien is de aanwezigheid van roofvogelnesten in de directe omgeving. Hoewel deze broedvogels niet op de "Rode Lijst" staan, hebben ze wel hun rechten. In de Notitie GNN/GO bij de voorliggende concept-documenten staat: "Met name de randen van het plangebied, namelijk de Didamsche Wetering en de Angerlose Wetering en de houtwallen daarlangs bieden geschikt foerageergebied voor vleermuizen." Het rapport wijst er op dat vleermuizen zich oriënteren op de lijnligging van die houtwallen, zodat de "gebogen knikopstelling" van de 4 windmolens langs beide Weteringen oorzaak zijn van ca. 40 dodingen van vleermuizen per jaar. Dit geldt ook voor vergrote kans op doding van</p>	<p>a. Mogelijke effecten op roofvogels zijn net als de mogelijke effecten op vleermuizen in beeld gebracht door Bureau Waardenburg. Het onderzoek van Bureau Waardenburg komt tot de conclusie dat er geen onaanvaardbare effecten zijn op beschermde soorten, waaronder roofvogels (zie bijlage 7 t/m 10 van het inpassingsplan).</p> <p>b. De afspraken uit de conventies van Bonn en Bern zijn in de Nederlandse wetgeving verankerd in de Wet natuurbescherming, voorheen Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. In deze wet wordt gesteld dat bij onaanvaardbare effecten op soorten of habitats gekeken moet worden naar alternatieven. Uit de onderzoeken uitgevoerd door Bureau Waardenburg blijkt dat de huidige opstelling van het windpark niet leidt tot onaanvaardbare effecten op soorten zolang gebruik wordt gemaakt van een</p>

	<p>(nestelende) roofvogels. Betogen van initiatiefnemer dat dit grondposities te buiten gaat zijn incorrect.</p> <p>b. (Trek)vogels en vleermuizen vallen onder de conventie van Bonn, waartegen niet wordt afgewogen door de provincie. Dit geldt ook voor de conventie van Bern met daarin de "Bats Agreement". Een analyse van de Zoogdierverseniging stelt dat alternatievenafweging tussen locaties noodzakelijk is, hetgeen de provincie heeft nagelaten. Reclamant stelt dat voor ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet geen grond bestaat, nu de dodingen van roofvogels en vleermuizen vermijdbaar zijn door andere (lijn) opstelling of locatiekeuze elders.</p>	<p>stilstandvoorziening.</p> <p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verder verwezen naar paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p>
18F.6	<p>Voor slagschaduw en geluid zijn normen vastgelegd in het Activiteitenbesluit zonder dat in het kader van de voorbereiding van de betrokken wetgeving een milieueffectrapport is opgesteld. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft beslist dat zulke wetgeving moet worden bestempeld als een plan of programma in de zin van de Europese planmer-richtlijn 2001/42, zie Nederlands Juristenblad van 25 november 2016, m. 2119, blz. 3052. Deze richtlijn verplicht ertoe om voorafgaand aan de vaststelling van plannen en programma's eerst een milieueffectrapport op te stellen. Uit deze uitspraak kan worden geconcludeerd dat het Activiteitenbesluit in strijd is met het recht. De wettelijke bepaling omtrent geluidsnormen en slagschaduwnormen moeten buiten toepassing worden gelaten. Zolang er onzekerheid bestaat over het beschermingsniveau tegen geluid en slagschaduw, kan de provincie niet goed beoordelen of het windpark het woon- en leefklimaat ter plaatse aantast en valt dus ook niet vast te stellen dat het inpassingsplan in overeenstemming is met het vereiste van een goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>Anders dan reclamant veronderstelt, blijkt uit het arrest HvJ EU 19 oktober 2016, C-290/15 (Patrice D'Oultremont e.a./Waals Gewest) niet dat de normen van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling voor geluidhinder en slagschaduw in strijd met het recht zijn vastgesteld. Het arrest heeft betrekking op een besluit van het Waals Gewest. Kenmerkend voor dit besluit is dat het specifiek is vastgesteld om het aantal windmolenparken in Wallonië te vergroten. Dit besluit hoort bij een concreet plan om de beleidsdoelstelling voor windenergie te halen, maar is formeel van dat plan losgekoppeld. Door die ont koppeling is op grond van Waals recht geen plan-mer voor het besluit vereist. In navolging van eerdere jurisprudentie over de mer-richtlijn oordeelt het Hof dat zulke "opknipstrategieën" waarmee de SMB-richtlijn wordt ontweken, moeten worden tegengegaan.</p> <p>De normen voor windmolens uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn van een andere orde. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling bevatten op zichzelf staande, algemeen toepasselijke normen, die gericht zijn op herhaalde toepassing op niet van te voren te bepalen locaties en niet van te voren te bepalen inrichtingen. Het zijn normen die voor iedere windmolen tijd- en plaatsafhankelijk gelden. In tegenstelling tot het Waalse besluit zijn de Nederlandse algemene milieuregels alleen gericht op het beperken van milieueffecten en hinder en niet tevens gericht op het mogelijk maken van projecten. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn dus niet plan-m.e.r.-plichtig.</p>
18F.7	<p>Woningen participanten Reclamant heeft sterk de indruk dat de woningen van diegenen die grondpercelen ter beschikking hebben gesteld</p>	<p>De stelling van reclamant is onjuist. De woning van participant is aan te merken als "woning in de sfeer van de inrichting" en valt daarmee buiten de bescherming van het Activiteitenbesluit. Alle overige woningen zijn in de onderzoeken meegenomen.</p>

	aan de initiatiefnemer, niet meegenomen zijn in de bescherming rond slagschaduw, geluid en veiligheid. Deze woningen dienen dezelfde bescherming te verkrijgen als andere, danwel aangemerkt te worden als bedrijfswoning in de bestemmingswijziging van het ontwerp-Inpassingsplan.		
Aanpassingen besluit: Op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit is bij de omgevingsvergunning een maatwerkvoorschrift opgenomen om lichthinder te voorkomen, waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid.			
18G. Zienswijze J.G.A. Vegter namens reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
18G.1	<p>Reclamant schetst een beeld van drie Wob-verzoeken die zijn ingediend en de stand van zaken op dit moment. Reclamant constateert dat ruim gebruik is gemaakt van de weigeringsgrond van artikel 10 en 11 Wob, waardoor het onmogelijk is om een reconstructie te maken van de voorbereidingen van het Windpark Bijvanck. Daarnaast zijn er nog geen documenten geopenbaard over de periode 24 oktober 2014- 29 mei 2015. Dit beroep is nog onder de rechter en tot die tijd zijn geen documenten openbaar gemaakt.</p> <p>Reclamant vindt het vreemd dat GS besluiten een inpassingsplan in procedure te brengen, zonder dat alle onderliggende documenten zijn geopenbaard en dat de documenten die wel zijn geopenbaard uitvoerige onleesbaarmakingen bevatten. Reclamant wordt geacht een zienswijze te geven op basis van een onvolledig kader. Mogelijk bevatten de in het Wob-verzoek gevraagde documenten dusdanige informatie dat er een belang is eerder het concept-inpassingsplan in procedure te brengen.</p> <p>Er is sprake van onzorgvuldige voorbereiding van besluitvorming.</p>	<p>GEEN GENOEMD</p>	<p>Door reclamant zijn in totaal 3 verzoeken ingediend op grond van de Wet openbaarheid van bestuur. Hierop is in hoofdbesluit d.d. 16 februari 2016 en deelbesluiten d.d. 11 april 2016 en 6 juli 2016 op gereageerd. Tegen deze besluiten staat een separate bezwaar- en beroepsprocedure open. Deze besluiten staan in de onderhavige procedure niet ter discussie.</p> <p>Deze zienswijze van reclamant wordt niet onderschreven. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Benadrukt wordt dat de zienswijzen volledig onafhankelijk worden behandeld.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			

18H. Aanvullende zienswijze reclamant 18A			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
18H.1	<p>Op 31 maart 2010 besloot PS met PS2010-75: <i>“De zoekzones windenergie uit het streekplan zijn geen gronden als bedoeld in art 9E Elektriciteitswet”</i>.</p> <p>GS vindt het schijnbaar terecht dat de indiener van de aanvraag zich beroept op een Streekplan (dit is aangehaald in de Samenwerkingsovereenkomst), 2 jaren na een afwijkend PS-besluit.</p> <p>GS had in alle redelijkheid de overwegingen bij de SOK als volgt moeten doen luiden: <i>“In aanmerking nemende dat de locatie van het verzoek tot Inpassingsplan door PS niet als zoeklocatie is aangemerkt, en PS nog een locatiekeuzes gaat maken in de Omgevingsvisie/Windvisie, en voorts dat we daarbij in redelijkheid geen ‘locaties in onderzoek van derden’ meenemen, wijzen wij het Inpassingsverzoek af en gaan wij geen Samenwerkingsovereenkomst aan.”</i></p> <p>De nu door GS in hun SOK geformuleerde teksten, zowel als de SOK zelf, getuigen van onbehoorlijk bestuur.</p>		<p>Aangenomen wordt dat reclamant verwijst naar PS2010-175.</p> <p>Het is ook juist dat een eerder verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan voor Windpark Bijvanck op 31 maart 2010 door Provinciale Staten is afgewezen. Uitgangspunt van het provinciale beleid was toen namelijk dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het aanpassen van bestemmingsplannen voor locaties voor windparken. Op 31 maart 2010 waren Provinciale Staten van mening dat de toen geldende taakstelling behaald kon worden op basis van de planologische medewerking door gemeenten. Sturing van bovenaf – door middel van een inpassingsplan – was volgens Provinciale Staten niet nodig.</p> <p>Door de wijziging van de Elektriciteitswet (Crisis- en herstelwet) zijn Provinciale Staten op grond van artikel 9e, tweede en vijfde lid, Elektriciteitswet wél verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998).</p> <p>Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Raedthuys heeft namelijk eerst een verzoek ingediend bij de gemeente Zevenaar voor planologische medewerking aan het windpark. De gemeenteraad van Zevenaar heeft in 2012 aangegeven geen medewerking te verlenen. Dat betekent – gelet op het voorgaande – dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
18H.2	<p>Omdat de provincie niet zelf opdrachten aan adviesbureaus heeft gegeven is het duidelijk wie broodheer is voor een bureau als Bosch & Van Rijn. De onderzoeken zijn daarmee verdacht. (Wie betaalt, bepaalt.)</p>		<p>Deze zienswijze van reclamant wordt niet onderschreven. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Benadrukt wordt dat de zienswijzen volledig onafhankelijk worden behandeld.</p>

18H.3	Op de inloopavond d.d. 13 december 2016 heeft een medewerker van Bosch en Van Rijn zich laten ontvallen dat de wieken van een windmolen tegenwoordig gekarteld kunnen worden uitgevoerd als geluid reducerende maatregel. De medewerker vertelde dat echter de opdrachtgever (Raedthuys) dit te duur vond. Vervolgens komt deze optie tot mitigatie van geluidsoverlast niet in de rapporten naar voren als een (afgewezen) mogelijkheid, zodat het de provincie, PS en de omwonenden zomaar ontgaat dat deze mogelijkheid überhaupt bestaat.		Vast staat dat Windpark Bijvanck, na het treffen van de stilstandvoorziening (geborgd in artikel 3.3, onder f van de planregels), overal voldoet aan de geldende jaargemiddelde geluidsnorm (L_{den}) van 47 dB, respectievelijk 41 dB in de nachtperiode (L_{night}). De door reclamant voorgestelde maatregel is derhalve niet noodzakelijk. Door een dergelijke regel op te nemen in het inpassingsplan, zou in strijd worden gehandeld met de aanbestedingsregels. In dat geval zou mogelijk slechts één fabrikant de turbines kunnen leveren. Raedthuys heeft de vrije keuze voor een fabrikant, maar heeft bij brief van maart 2017 wel toegezegd om bij gelijke geschiktheid van windturbines te kiezen voor de windturbine met de minste geluidsbelasting. Geluid is met andere woorden een doorslaggevende factor in deze keuze.
18H.4	Als tegenprestatie voor het betalen van onderzoeken door de 'bedrijfspartner' is deze economisch verder geen strobreed in de weg gelegd. De provincie lijkt getolereerd te hebben dat Bosch en Van Rijn economisch gunstig voor (alleen) de initiatiefnemer rapporteert. Een provincie had op zijn minst afgewogen hoe belangen van omwonenden ingevuld zouden kunnen worden. Deze houding van de provincie blijkt ook duidelijk uit de WOB-documenten, ondanks overmaat aan zwartingen.		Voor beantwoording van deze zienswijze wordt verwezen naar hetgeen gesteld door het bevoegd gezag onder zienswijze 18H.2.
18H.5	Reclamant stelt dat omwonenden onterecht niet in de gelegenheid gesteld zijn geweest zelf (coöperatieve) initiatieven in het zoekgebied te ontwikkelen. Daarnaast vereist artikel 11, eerste lid, van de Richtlijn 2014/24/EU, " <i>Dat wanneer het aantal beschikbare vergunningen om een dergelijke dwingende reden van algemeen belang beperkt is, deze vergunningen evenwel een beperkte geldigheidsduur moeten hebben.</i> " (zaak Trijber Hof van Justitie van 1 oktober 2015, C-340/14 en C-341/14). Reclamant vraagt een einddatum aan de ontwerp-omgevingsvergunning toe te voegen, opdat anderen (zoals omwonenden) daarna een kans hebben van het (mogelijk iets te wijzigen) bestemmingsplan gebruik te mogen maken, danwel elders dezelfde kansen zullen kunnen krijgen.		Er is in het huidige geval geen sprake van een schaarse vergunning, zoals in het geval van de zaak Trijber. Binnen de provincie is geen sprake van een gemaximeerd aantal vergunningen voor windparken. Binnen de provincie Gelderland kunnen vergunningen voor windparken aangevraagd worden. Aan vergunningverlening wordt niet meegewerkt, indien realisering van het windpark in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.
18H.6	Het overheidsbeleid t.a.v. locatiekeuze gebeurt op inconsistente afwegingen, waarmee in het bijzonder het plaatsen van windmolens in het waardevol open gebied van Angerlo/Loil niet heeft kunnen rekenen op draagvlak van		Ten aanzien van de locatiekeuze, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. In aanvulling daarop wordt nogmaals benadrukt dat het ontbreken van draagvlak niet in de weg staat aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet

	gemeente en omwonenden. Gelderland heeft niet onderbouwd locaties geselecteerd, maar berust op initiatieven van derden.		geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.
18H.7	De onderzoeken en de concept-omgevingsvisie verzuimen te wijzen op effectafstanden van een beschadigde ondergrondse gasleiding. Bij de ontplofte gasleiding te Gellingen (B) werd een "Aktiekaart" gehanteerd 1 die zegt dat in het geval van 1200mm leidingen een ontoegankelijke zone 1 van 230-560m gehanteerd moet worden, en een zone 2 (toegang met o.a. zuurstofpakken e.d.) van 800-1130m afstand. In zone 3 (1200-1200m) mogen enkel interveniërende hulpdiensten binnengaan. De afstandsverschillen voor elke zone staan voor wel of geen brand reeds opgetreden. Deze afstanden lijken op voorschriften die in andere Europese landen worden gehanteerd.		Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota. In aanvulling daarop nog het volgende:een dergelijk onderzoek is alleen noodzakelijk indien de adviesafstanden zoals deze zijn opgenomen in het (Nederlandse) Handboek overschreden worden.
18H.8	Raedthuys maar ook de NWEA neemt planschade niet serieus. De provincie heeft geen vinger uitgestoken voor bescherming van belangen van omwonenden, laat staan Raedthuys te houden c.q. sterk verbeteren van in SOK vereiste communicatieplannen en participatieplannen. Daarmee piepelt de provincie PS en omwonenden en heeft GS haar door PS opgelegde taak tot verwerven van draagvlak zeer verzaakt.		Het is juist dat de Omgevingsvisie Gelderland actief stuurt op het creëren van draagvlak en participatie. Voor het verkrijgen van draagvlak stuurt de provincie sterk aan op participatiemogelijkheden van omwonenden. Om draagvlak te creëren voor windpark Bijvanck is door Raedthuys aangesloten bij de Gedragcodes van de Nederlands Wind Energie Associatie (NWEA) en de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW). De mogelijkheid tot participatie staat volledig los van een tegemoetkoming in planschade. Participatie is bedoeld om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project. Indien de woning van reclamant in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.
18H.9	Het is verwijtbaar aan de provincie dat ze het omgevingsmanagement niet acuut zelf ter hand hebben genomen, bij het falend gedrag en averechtse houding van hun ontwikkelingspartner Raedthuys. Onder andere op het vlak van participatie. Bij monde van de projectleidster op 12 december 2012 heeft GS de inspanningen van de initiatiefnemer als voldoende beoordeeld. Op navraag werd daarvan geen antwoord of afschrift verkregen.		De stelling van reclamant dat initiatiefnemer falend gedrag en een averechtse houding heeft vertoond laat het bevoegd gezag voor stelling van reclamant. De provincie heeft geen actieve rol bij de invulling van het participatieplan, dat is aan de initiatiefnemer en de omwonenden. De provincie beoordeelt de inspanningen van de initiatiefnemer hierin, en beoordeelt deze als voldoende. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.

18H.10	Reclamant dient als zienswijze in dat tenminste alle originele zienswijzen ter beschikking van PS-leden worden gesteld, in een volledige inspraakbundel. Tevens wordt als zienswijze opgevoerd, dat PS-leden blijv zullen moeten geven van interesse in de gezichtspunten van omwonenden door een hoorzitting te verlangen, en door blijv te geven in welke vorm dan ook van het hebben gelezen van die zienswijzen.		De leden van Provinciale Staten zijn van meet af aan betrokken bij de planvorming rond het windpark. Dit blijkt uit de diverse vragen die zij de afgelopen jaren hebben gesteld. Provinciale Staten hebben ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming voldoende informatie ter beschikking. Op initiatief van Provinciale Staten zal op 3 mei 2017 een hoorzitting georganiseerd worden. U kunt uw zienswijze op dat moment nader toelichten.
18H.11	De economische uitvoerbaarheid van het plan moet beoordeeld worden met inachtna van een WOZ-waarde met inbegrip van de nieuwe waarde van onderliggende grondpercelen in het bestemmingsplan, die met de vergoeding van € 30.000 per jaar per windmolen gelijk staat aan de pachtwaarde van 15ha landbouwgrond. In totaal wordt jaarlijks (bijna) € 50.000 per paal uitgekeerd, zodat de vastgoedwaarde van percelen behorend bij zg. 'participanten' met in totaal 100 ha pachtwaarde toeneemt, buiten de normale (agrarische) waarde.		Het inpassingsplan is economisch uitvoerbaar. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.
18H.12	De provincie moet op zijn minst de afstanden volgens de VNG richtlijnen hanteren, zijnde 500m afstand tot gevels van woningen, gemeten vanaf de rand van 'de inrichting'. (VNG nota d.d. 2 februari 2017, "Bedrijven en milieuzonering", met richtafstanden tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en gevoelige functies (zoals woningen).		Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid wordt gereageerd op de afweging die in het kader van een goede ruimtelijke ordening heeft plaatsgehad. In aanvulling daarop nog het volgende. De VNG brochure 'Bedrijven- en milieuzonering' is op windpark Bijvanck niet van toepassing. In de VNG brochure zijn richtafstanden opgenomen voor windturbines met een rotordiameter van 20, 30 of 50 meter. De rotordiameter van de windturbines van windpark Bijvanck bedraagt ten minste 100 meter en ten hoogste 122 meter. Gelet op het feit dat de richtafstanden in de VNG brochure niet op windpark Bijvanck van toepassing zijn, is er een uitgebreid akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidsbelasting op de gevel van de omliggende woningen. Daaruit blijkt dat het goede woon- en leefklimaat ter plaatse niet wordt aangetast. Het feit dat door extrapolatie naar vermogen of naar rotordiameter grotere richtafstanden zouden gelden dan opgenomen in de VNG brochure, doet daar niet aan af.
18H.13	Reclamant vraagt de provincie fonds op te richten om de gestelde vergunningsvoorwaarden te controleren middels metingen en daarop te handhaven.		De provincie is voldoende ingericht op toezicht en handhaving en zal, indien nodig, ook daartoe overgaan. Het bevoegd gezag werkt ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving namelijk samen met de Omgevingsdiensten. In dit specifieke geval werkt de provincie samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem. Er wordt tot slot nog gewezen op de mogelijkheid om als belanghebbende een verzoek te doen

			om handhavend op te treden, wanneer de vergunningsvoorschriften worden overtreden. Op dit verzoek volgt een besluit, waar bezwaar en beroep tegen open staat.
18H.14	De initiatiefnemer heeft met een Lidarmeting in de omgeving van het windplan vastgesteld " <i>dat het op 100m hoogte voldoende waait</i> ". Getallen daarover zijn verder niet verstrekt. Reclamant verzoekt om openheid hierover, om als omwonende het denkraam van de provincie Gelderland te kunnen volgen en daarmee de locatiekeuze.		Initiatiefnemer heeft onderzoek gedaan naar de windsnelheden in het gebied gedurende een periode van een jaar. Daaruit is gebleken dat het gebied qua wind zeer geschikt is voor de plaatsing van windturbines.
18H.15	Volgens reclamant staan 3 molens in de Bijvanck in bijdrage aan de Gelderse zelfvoorziening (doelstelling per jaar 2050) gelijk aan 2 windmolens te Harderwijk en aan 1 windmolen aan (of op) zee.		De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet uitwisselbaar tussen de verschillende provincies. Iedere provincie neemt een deel voor haar rekening. Daarbij neemt niet elke provincie een gelijk deel voor zijn rekening. De windrijke provincies (zoals Zeeland) hebben een hogere taakstelling dan minder windrijke provincies (zoals Gelderland). Windpark Bijvanck is essentieel voor het (tijdig) behalen van de taakstelling van 230,5 MW.
18H.16	Het is uiterst pijnlijk dat omwonenden aan de toch al onnodig rijk te maken paalgrondeigenaren de SDE subsidie moeten opbrengen via belastingen op o.a. elektriciteit en duurzaamheidsheffingen. In deze zienswijze stelt reclamant voor de omwonenden vrij te stellen van deze belastingen en heffingen, deze door de initiatiefnemer te laten vergoeden, danwel toe te staan deze belastingen en heffingen jaarlijks in een envelop met contanten zelf bij de 'buren' te mogen brengen.		Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota. Het voorstel van reclamant wordt niet ondersteund.
18H.17	In de directe omgeving landen jaarlijks 3-10 luchtballonnen, die de IJssel of Rijn niet meer over willen steken. De provincie moet dit belang van recreatie nog meenemen in de afwegingen.		De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. Besluitvorming over een inpassingsplan ten behoeve van windenergie betekent per definitie een afweging van verschillende belangen, waaronder de belangen van recreatie. Op basis van alle onderzoeksresultaten oordeelt het bevoegd gezag dat het windpark op deze locatie aanvaardbaar is. Los van de vraag of het door Windpark Bijvanck feitelijk onmogelijk wordt om met luchtballonnen de IJssel of de Rijn over te steken, worden de belangen die gemoeid zijn met realisatie van het windturbinepark zwaarder geacht dan recreatie in een luchtballon.

18H.18	<p>Het onderzoek naar Fauna vanuit de initiatiefnemer schiet tekort in effecten op vogels, met name de niet-rode-lijst-gevederden (derde tabel FFwet). Graag ziet reclamant meer over effecten op roofvogels (er zijn ca. 5 horsten van buizerds langs de Angerlose beek) en uilen. Via mail van 2 oktober 2014 is de provincie op de hoogte gesteld van de aanwezigheid van uilen in het gebied. Graag ziet reclamant deze discussie (en meer daarvan over FF-zaken) terug in de onderzoeken zelf.</p> <p>Reclamant verzoekt om een aantal documenten openbaar te maken. Waaronder Flora en Fauna en financiële haalbaarheid van door Waardenburg voorgestelde vermijdende en/of mitigerende maatregelen.</p> <p>Ook zou het sieren (internationale) opvattingen over vogelschade in afwegingen rond voorgenomen ontheffingen ter vergelijking mee te nemen in de betreffende onderzoeksrapporten.</p>		<p>Ten aanzien van de effecten van Windpark Bijvanck op de flora en fauna zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd. Daarin zijn ook de effecten van de bouw en het onderhoud van de turbines betrokken. Gewezen wordt op de onderzoeken van Bureau Waardenburg van 2014 en 2016 (bijlage 9 en 10 bij het inpassingsplan). Voor een toelichting op deze onderzoeken wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Door reclamant zijn in totaal 3 verzoeken ingediend op grond van de Wet openbaarheid van bestuur. Hierop is in hoofdbesluit d.d. 16 februari 2016 en deelbesluiten d.d. 11 april 2016 en 6 juli 2016 op gereageerd. Tegen deze besluiten staat een separate bezwaar- en beroepsprocedure open. Deze besluiten staan in de onderhavige procedure niet ter discussie.</p> <p>De stilstandbepaling staat overigens de financiële haalbaarheid van het windpark niet in de weg.</p> <p>Tot slot zijn wij van mening dat de rapporten van Waardenburg van goede kwaliteit zijn.</p>
18H.19	<p>Na in vele Statenbrieven onjuist te hebben gecommuniceerd naar PS, zou GS een duidelijke schriftelijke verklaring aan PS moeten richten, dat zij vanuit de SOK en vanuit de wetgeving (Elektriciteitswet/CHW) geheel vrij zijn het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen te beoordelen of af te wijzen, op simpele aspecten van wat PS zelf ziet als goede ruimtelijke ordening, zoals zij die heeft gesteld voor andere locaties dan deze "locatie in onderzoek". Reclamant verzoekt hierbij te verwijzen naar RvState 19 december 2012 LJN:BY6671 waarin ondanks art 9e van de Elektriciteitswet PS van Overijssel en vermelding in de Omgevingsvisie Overijssel terecht geen medewerking aan windplan Kampen verleende.</p>		<p>Provinciale Staten zijn niet onjuist geïnformeerd over de toepassing van de Elektriciteitswet. Provinciale Staten zijn op grond van artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998 gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			

19. Zienswijze reclamant 19			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
19.1	Reclamant geeft aan dat een windpark in het achterland van	1, 2 en 3	De bouw van de vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De

	<p>Angerlo de wijde omgeving zal verpesten en het milieu zal aantasten.</p> <p>Daarnaast is er geen draagvlak. En met de mededeling dat er geen andere oplossing mogelijk is, wordt door het bevoegd gezag het eigen doorzettingsvermogen en creativiteit onderschat.</p>		<p>ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zeer zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van de stelling van reclamant dat er andere oplossingen mogelijk zijn, wordt gewezen op het volgende. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
20. Zienswijze reclamant 20			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
20.1	<p>a. Reclamant geeft aan dat het uitzicht wordt bedorven en dat hij/zij last krijgt van schaduw en geluidsoverlast.</p> <p>b. Reclamant geeft aan dat de waarde van de woning verminderd omdat er grote windmolens in de directe horizon komen te staan die op verschillende manieren overlast veroorzaken. Reclamant verwacht dat de schade significant zal zijn en stelt vast dat er sprake zal zijn van aanzienlijke planschade.</p>	1, 2 en 3	<p>a. De bouw van de vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zeer zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken met betrekking tot schaduw- en geluidsoverlast nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De</p>

			<p>resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
21. Zienswijze CDA fractie Montferland			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
21.1	<p>Inpassing in het landschap</p> <p>De Bijvanck is een prachtig landschappelijk gebied op de grens van de gemeente Montferland en gemeente Zevenaar. Het gebied kenmerkt zich door een kleinschalig landschappelijk open gebied met open graslanden gescheiden door passende singels en houtwallen.</p> <p>De Doesburgseweg/Ganzepoelweg is de verbindingsweg tussen Loil en Angerlo en loopt midden door het gebied en wordt veel door wandelaars en fietsers gebruikt die daarmee genieten van het prachtige landschap.</p> <p>De Nota Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Zevenaar wordt ingezet op behoud van het open gebied. Daarnaast is een bewuste keuze gemaakt in de bestemmingsplannen om geen windturbines mogelijk te maken.</p> <p>In het provinciale beleid dient sprake te zijn van een 'inpassingsplan' en wordt de gedachte gevolgd om aan te sluiten op bestaande landschapselementen en/of op de schaal van snelwegen, railverbindingen, vaarwegen, industriële gebieden of productielandschappen. In een kwetsbaar en kleinschaliger landschap (waarvan hier sprake is) vraagt de inpassing van windmolens echter veel meer zorg en aandacht. Uit de adviezen door Raedthuys en de provincie blijkt geen eenduidig beeld over de plaatsing van de windturbines. De</p>	<p>GEEN GENOEMD</p>	<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>

	<p>CDA fractie van de gemeente Montferland is van mening dat de plannen niet voldoen aan de nota en het inpassingsplan. De CDA fractie stelt dat er met het voorliggende plan geen sprake is van een mogelijke passende inpassing in het landschap.</p>	
21.2	<p>Horizon vervuiling</p> <p>De nieuw te realiseren windturbines zijn een stuk groter (hoger) dan de bestaande windturbines in Gelderland. De CDA fractie van de gemeente Montferland maakt een vergelijking met andere hoge landschapselementen in de omgeving van de Bijvanck die allen lager zijn dan de nieuw te realiseren windturbines. De CDA fractie constateert dat de nieuw te plaatsen windturbines hierdoor een gigantische horizonvervuiling ten gevolg zullen hebben.</p>	<p>Energietransitie is een maatschappelijke opgave welke steeds meer zichtbaar zal worden in het Nederlandse landschap. Het bevoegd gezag dient bij de realisatie van een windpark een afweging te maken tussen verschillende belangen. Het algemeen belang van energietransitie weegt in dit geval zwaarder dan de wens van reclamanten tot een omgeving zonder uitzicht op windturbines.</p> <p>Als gezegd onder 21.1 heeft er uitgebreid en zorgvuldig onderzoek plaatsgevonden naar de effecten op het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
21.3	<p>Geluidsoverlast</p> <p>De windturbines zullen constant geluid maken door de wieken en de generator. De geluidsbelasting is afhankelijk van de kracht van de wind en windrichting. Op basis van de rapporten zijn er meerdere huishoudens die dagelijks geluidsoverlast zullen ervaren.</p> <p>De CDA fractie van de gemeente Montferland verwacht dat omwonende moeten leven met een constant geluid van rond 50dB (vergelijkbaar met constant aangeslagen koelkast). Uit meerdere wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat dit geluid kan leiden tot gezondheidsklachten (slaapverstoring en daardoor vermoeidheidsklachten). De windturbines zullen in grote mate laag frequent geluid produceren met meer risico's op gezondheidsrisico's. De geluidsoverlast is onaanvaardbaar.</p>	<p>De geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van gevoelige gebouwen is in de tabel van bijlage C bij het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) weergegeven. Hieruit blijkt dat bij alle geluidsgevoelige objecten (woningen van derden) wordt voldaan aan de 41 dB Lnight geluidsnorm. Bij twee woningen wordt niet voldaan aan de 47 dB Lden norm. Om ook het behalen van die norm zeker te stellen zijn maatregelen in de nachtperiode nodig. In artikel 3.3, onder f, van de planregels is daarom opgenomen dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien – en voor zover nodig – in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB Lden en de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van geluidsgevoelige objecten. Hiermee is geborgd dat de geluidsbelasting de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden niet overschrijdt. Daarmee staat vast dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder.</p> <p>Met betrekking tot laagfrequent geluid wordt het volgende opgemerkt. In de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit zijn piekgeluiden en laagfrequent geluid verdisconteerd. Het verdisconteren van soorten geluiden in de norm wil zeggen dat op de gevel van de woning piekgeluiden, of hoge en lage tonen en laagfrequent geluid, hoorbaar mogen zijn tot 47 dB, respectievelijk 41 dB. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in haar brief aan de Tweede kamer van 31 maart 2014 bevestigd dat laagfrequent geluid is verdisconteerd in de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit (Kamerstukken II 2013/14, 33 612, nr. 22). De Afdeling bestuursrechtspraak heeft bij uitspraak van 27 mei 2015 bevestigd dat de wetenschappelijke studies die worden vermeld in de brief van de staatssecretaris van 31 maart</p>

		<p>2014 bij de besluitvorming mogen worden betrokken (ECLI:NL:RVS:2015:1621, r.o. 20).</p> <p>Voor het aspect laagfrequent geluid geldt tevens dat in het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) is ingegaan op de effecten van de beoogde windturbines. Uitgebreid literatuuronderzoek van LBP Sight, in opdracht van RVO (DENB 138006, september 2013), wijst uit dat laagfrequent geluid is meegenomen in het geluidsspectrum dat in Nederland standaard wordt onderzocht. De Nederlandse geluidsnormen geven voorts een mate van bescherming tegen laagfrequent geluid die vergelijkbaar is met de buitenlandse (Deense en Duitse) normen. Om die reden is een aparte toetsing voor laagfrequent geluid van windturbines achterwege gebleven in het kader van het akoestisch onderzoek bij het inpassingsplan.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De gezondheidsscan is bijlage 27 van het inpassingsplan.</p>
21.4	<p>Slagschaduw Uit de berekeningen blijkt dat de omwonenden vaak te maken zullen krijgen met slagschaduw. De CDA fractie van de gemeente Montferland geeft aan dat de berekeningen laten zien dan veel omwonenden boven de wettelijke grens van 5 uur en 40 minuten slagschaduw uit zullen komen. Omdat stil zetten van de windturbines een niet renderend windpark tot gevolg zal hebben stelt. De CDA fractie stelt dat dit veel discussie en dagelijkse overlast tot gevolg zal hebben. Door overlast van dermate omvang is het niet wenselijk om grote turbines te plaatsen.</p>	<p>Er is een slagschaduwonderzoek uitgevoerd (bijlage 14 bij het inpassingsplan) op basis van de maximale toegestane maten van de windturbines. Daaruit blijkt dat een aantal woningen van omwonenden binnen de contour vallen van het maximale aantal toegestane uren slagschaduw per jaar (gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw). Uit de wet vloeit een stilstandregeling voort die zorgt dat de wettelijke norm met betrekking tot slagschaduw op woningen van derden niet wordt overschreden.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.</p>
21.5	<p>Draagvlak In de Omgevingsvisie laat de provincie Gelderland lezen dat er</p>	<p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk</p>

	<p>voor het plaatsen van energievoorzieningen draagvlak moet zijn bij mensen en overheidsorganisaties. Gezien alle media blijkt dat er geen draagvlak is: niet onder mensen en niet onder de betrokken gemeenten.</p> <p>De provincie wil graag het goede voorbeeld geven. Dat blijkt uit een citaat uit de omgevingsvisie. “Windturbines kunnen gerealiseerd worden mits hun ontwerp als integrale ontwerppoging wordt uitgewerkt. Dat komt ten goede aan het gebied waar de turbines zich visueel manifesteren en kan een breder draagvlak opleveren voor het initiatief.”</p> <p>Om toch nog een breder draagvlak te creëren zal het o.a. nodig zijn een betere en meer evenwichtige verdeling in schadeloosstelling en het beter “meedelen” in de opbrengsten van dit duurzaamheidsproject voor de inwoners van de dorpen Angerlo, Loil en buurtschap Greffelkamp te realiseren. De hoogte van de bedragen in zou onzes inziens moeten naar rato van de overlast, dus hoe meer overlast van de windturbines hoe meer schadeloosstelling er structureel toegekend wordt.</p> <p>De ingreep moet kwaliteit toevoegen aan het gebied. Onder 23.3 is aangegeven dat er geen eenduidig beeld bestaat dat de ingreep ruimtelijke kwaliteit toevoegt. Maatschappelijke meerwaarde is er omdat duurzame energie wordt opgewekt. Maar tegen welke prijs moet dit. Omwonenden zullen veel last ondervinden en uit steeds meer studies blijkt dat windturbines gezondheidsrisico’s teweeg brengen.</p> <p>De CDA fractie van de gemeente Montferland ziet graag een duurzame toekomst voor onze inwoners en schone energie hoort daar zeker bij maar niet op plekken waar het geen meerwaarde brengt aan de omgeving en er onder de omwonende geen draagvlak is.</p>	<p>relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Daarbij wordt nog opgemerkt dat juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat omwonenden overlast zullen ondervinden, wat meer schadeloosstelling tot gevolg heeft en gezondheidsrisico’s teweeg brengt, wordt verwezen naar de paragrafen 2.5 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van het ruimtelijk ontwerp waarin de relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht, wordt verwezen naar paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
21.6	De CDA fractie van de gemeente Montferland is van mening dat er niet nog meer grootschalige windturbines mogen	Deze zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen. De locatiekeuze voor Windpark Bijvanck is zorgvuldig tot stand gekomen. Gewezen wordt op paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.

	worden geplaatst binnen de gemeentegrenzen van Montferland. Gelet op de ligging van het plangebied nabij de gemeentegrens van Montferland geldt dit standpunt ook voor het betreffende plan.		
21.7	Daarnaast is de CDA fractie van de gemeente Montferland van mening dat de bijdrage die windenergie kan leveren in het totale duurzame energieaanbod, niet opweegt tegen de negatieve lokale effecten van windenergie, zoals hierboven beschreven. Er zijn betere alternatieve denkbaar om een bijdrage te leveren aan de CO2 reductie die minder negatieve lokale effecten hebben. Volgens de Windkaart zijn er binnen Nederland betere locaties voor windenergie voorhanden. De provinciale (en daarmee) landelijke doelstelling kan volgens de CDA fractie op basis van vrijwilligheid worden gehaald. De noodzaak en het draagvlak om de windturbines op deze locatie op te richten is er niet. De CDA fractie van de gemeente Montferland verzoekt het bevoegd gezag met klem geen toestemming te verlenen voor de realisatie van het windpark volgens huidige ingediende plannen.		<p>Ten aanzien van de stelling van reclamant dat er andere oplossingen mogelijk zijn, wordt gewezen op het volgende. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p> <p>Daarnaast zijn de aantallen megawatts niet uitwisselbaar tussen de verschillende provincies. Iedere provincie neemt een deel voor haar rekening. Voor Gelderland is dat deel 230,5 MW. Daarbij neemt niet elke provincie een gelijk deel voor zijn rekening. De windrijke provincies (zoals Zeeland) hebben een hogere taakstelling dan minder windrijke provincies (zoals Gelderland).</p> <p>Als gezegd staat het ontbreken van draagvlak niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.			
22. Zienswijze Gasunie Transport Services B.V.			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
22.1	Buiten het plangebied ligt een gastransportleiding die bij Gasunie in beheer is. De dichtstbijzijnde gastransportleiding ligt op ca. 165 meter van bestemde locatie voor windturbine 2.	1 en 2	<p>Onderdeel van het inpassingsplan is het onderzoek naar externe veiligheid (bijlage 21 en 22 bij het inpassingsplan). Daarnaast heeft vooraf overleg met de Gasunie plaatsgevonden (zie voor de reactie van de Gasunie bijlage 19 bij het inpassingsplan).</p> <p>In het door Bosch & Van Rijn en Pondera uitgevoerde onderzoek is hier aandacht aan besteed. Uit het onderzoek blijkt dat windturbine 2 binnen het invloedgebied van de gasleiding ligt.</p>

			<p>Uitgaande van een maximale masthoogte en rotordiameter van 124 respectievelijk 122 meter, kan een windturbine bij een nominaal toerental een werpafstand van >160 meter bereiken.</p> <p>Om deze reden is in de regels opgenomen dat het gebruik van een windturbintype met een maximale werpafstand van meer dan 160 meter, bij een nominaal toerental niet is toegestaan. De veiligheid met betrekking tot de gasleiding is op deze wijze in het inpassingsplan geborgd.</p>
22.2	<p>In de planregels behorende bij het ontwerp-inpassingsplan wordt voldaan aan de eis van Gasunie om windturbines buiten de werpafstand nominaal toerental t.o.v. de buisleiding te plaatsen. Gasunie verzoekt het bevoegd gezag om in de planregels op te nemen dat de windturbines technisch begrensd moeten zijn tot het nominaal toerental.</p> <p>Voor de ontwerp-omgevingsvergunning geldt hetzelfde; ook in de ontwerp-omgevingsvergunning zijn geen voorwaarden opgenomen die de veiligheid van de gastransportleidingen waarborgen bij een overschrijding van het nominaal toerental van de windturbines. Gasunie verzoekt het bevoegd gezag om in de omgevingsvergunning een voorwaarde op te nemen met betrekking tot een technische begrenzing van de windturbines tot het nominale toerental.</p>		<p>In het inpassingsplan is onder artikel 3.3 lid c reeds aangegeven dat de te plaatsen windturbines geen werpafstand bij nominaal toerental van meer dan 160 meter mogen. De werpafstand bij nominaal toerental kan voor specifieke windturbines worden bepaald volgens de regels uit het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1). Hierbij is het nominaal toerental het toerental wat aanwezig is op het moment dat er door de windturbine nominaal vermogen wordt geleverd. Het nominaal vermogen is hierbij gelijk aan het maximale vermogen van de generator die aanwezig is in de windturbine. Bij moderne windturbines kunnen de drie rotorbladen gepitched worden met individuele motoren die ook zijn voorzien van backup accu's in het geval van stroom uitval. Mocht ondanks deze voorzieningen één pitchsysteem niet functioneren dan kunnen de overige twee pitchsystemen de rotorbladen nog steeds tot stilstand brengen. Deze systemen zorgen ervoor dat bij alle windsnelheden het toerental gecontroleerd en beperkt kan worden. Dit betekent dat het voorkomen van overtoeren situaties en daarbij ook nog eens de kans op breuk zeer klein is. Mede daarom is de kans van optreden van bladbreuk bij overtoeren 5×10^{-6} per jaar (Dit is <1% van bladbreuk bij nominaal toerental). Door deze extreem kleine kans van voorkomen en de nog kleinere kans van treffen van het oppervlak boven de buisleiding worden deze risico's verwaarloosbaar geacht in vergelijking met de intrinsieke risico's van ondergrondse aardgastransporten. Deze verwaarloosbaarheid wordt ook door de Gasunie en leidingeigenaren bevestigd in de bepaling van de acceptabele toetsafstanden voor ondergrondse buisleidingen in het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1) die kleiner zijn als de afstanden van bladworp bij overtoeren situaties.</p> <p>In het inpassingsplan of in de vergunning hoeft geen begrenzing te worden gesteld aan het maximale toerental van een windturbine. Doordat het effect zelf (de nominale werpafstand van 160 meter) al is begrensd is het aan de initiatiefnemer vrij om te zorgen en aan te tonen hoe dit effect wordt bewerkstelligd. Als voorbeeld is een situatie denkbaar waarbij een windturbine met kleinere rotorbladen en ashoogte maar met een hoger toerental (bijv 16 rpm) een werpafstand bij nominaal toerental van 140 meter behaald. Door opname van een begrenzing aan het maximale toerental zou deze optie niet meer mogelijk zijn terwijl het effect van bladworp bij nominaal toerental aan de normen voldoet en acceptabel zou zijn. Anderzijds dient vooraf aan de bouw wel aangetoond te worden dat de uiteindelijk te plaatsen windturbine kan voldoen aan de gestelde maximale nominale werpafstand van 160 meter. In de huidige vergunningaanvraag is</p>

			<p>echter voldoende aangetoond dat er mogelijkheden zijn om te kunnen voldoen aan de beperking van de werpafstand bij nominaal toerental tot 160 meter.</p> <p>Zie ook paragraaf 2.6.7 van de Zienswijzennota.</p>
22.3	Gasunie verzoekt voor vaststelling van het inpassingsplan en verlening van de vergunning de door Gasunie beoogde wijziging voor te leggen. Gasunie geeft aan bereid te zijn tot nadere toelichting.		<p>Zoals onder 22.4 weergegeven is er telefonisch en via de email contact geweest met de Gasunie.</p>
22.4	<p>Deze zienswijze is aanleiding geweest om telefonisch en via de email contact op te nemen met de Gasunie over het voorschrijven van een technische begrenzing van het nominaal toerental.</p> <p>Bij email van 2 maart 2017 wordt namens de Gasunie het volgende gesteld:</p> <p>Wij hebben intern en ook met u overleg gehad over de werpafstand en u mag de opmerking hierover in de zienswijze vervangen door: 'Het gebruik van een windturbintype waarvan de masthoogte + 1/3 wiek lengte langer is dan 160 meter, of waarvan de werpafstand van een rotorblad bij nominaal toerental groter is dan 160 meter, is niet toegestaan'.</p>		<p>Deze en andere zienswijzen zijn aanleiding geweest om contact op te nemen met de Gasunie. Daarbij is extra informatie gegeven door de Gasunie met betrekking tot aan te houden afstanden in relatie tot het omvalrisico (ashoogte plus 1/3 wiek lengte). Naar aanleiding van de zienswijze van de Gasunie is advies gevraagd aan Pondera. Voor de uitkomsten van dit onderzoek wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van de Zienswijzennota. Het onderzoek is als bijlage 22 aan het inpassingsplan toe gevoegd.</p> <p>In de zienswijze van de Gasunie zelf is het verzoek opgenomen om zowel in het inpassingsplan als in de vergunning te bepalen dat het nominaal toerental van de windturbine technisch moet worden begrensd tot nominaal toerental.. Vragen hierover hebben geleid tot correctie van de zienswijze.</p> <p>De nu door de Gasunie gevraagde aanpassing is aanleiding het volgende op te merken. Het eerste deel van de voorgestelde regeling gaat over het omvalrisico. De masthoogte en 1/3 van de wiek lengte is op basis van de maximale maten zoals juridische regeling in het inpassingsplan, nooit meer dan 160m. De masthoogte bedraagt maximaal 124 meter en de 1/3 wiek lengte is circa 20 meter (de diameter is maximaal 122 meter, de wiek lengte maximaal 61 meter, 1/3 van de wiek lengte is daarom iets meer dan 20 meter).</p> <p>De door de Gasunie gevraagde aanpassing, die ziet op het omvalrisico, voegt daarom niets toe en wordt derhalve niet overgenomen.</p> <p>Het tweede deel van het voorstel van de Gasunie is al opgenomen in artikel 3.3. onder c van de planregels.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
23. Zienswijze reclamant 23			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
23.1	Reclamant maakt bezwaar tegen de plaatsing van vier windturbines op de Bijvanck in de gemeente Zevenaar.	1 en 2	Deze opmerking neemt het bevoegd gezag voor kennisgeving aan.

23.2	<p>Reclamant heeft persoonlijk belang omdat de ouders van reclamant woonachtig op Broekzijdestraat 3 te Angerlo veel geluidshinder en hinder door slagschaduw van het windpark zullen ondervinden. De kinderen van reclamant verblijven twee dagen per week op dit adres.</p>		<p>Indien men in beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wil opkomen tegen een besluit, is dat slechts mogelijk wanneer men als 'belanghebbende' in de zin van artikel 1:2 Awb kan worden aangemerkt. Dit is bij het indienen van een zienswijze niet vereist. Een ieder kan op het ontwerp- inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen zienswijzen indienen.</p> <p>Ten aanzien van slagschaduw en geluidshinder wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid aandacht is geschonken aan de gevolgen van het windpark voor de leefomgeving.</p>
23.3	<p>De inpassing in het landschap De Bijvanck kenmerkt zich door een open landschap. Ook bij de gemeenten Montferland en Zevenaar is dit gebied aangeduid als open landschap waar geen horizon vervuiling mag plaatsvinden. In de beleving van de reclamant zullen de vier windturbines wel horizonvervuiling opleveren. Ook de Nota van Ruimtelijke Kwaliteit van beide gemeenten zetten in op versterking van het open karakter van het landschap. Daarnaast is een bewuste keuze gemaakt in de bestemmingsplannen om geen windturbines mogelijk te maken.</p> <p>In het provinciale beleid dient sprake te zijn van een 'inpassingsplan' en wordt de gedachte gevolgd om aan te sluiten op bestaande landschapselementen en/of op de schaal van snelwegen, railverbindingen, vaarwegen, industriële gebieden of productielandschappen. In een kwetsbaar en kleinschaliger landschap (waarvan hier sprake is) vraagt de inpassing van windmolens echter veel meer zorg en aandacht.</p> <p>Uit de adviezen door Raedthuys en de provincie blijkt geen eenduidig beeld over de plaatsing van de windturbines. Reclamant is van mening dat de plannen niet voldoen aan de nota en het inpassingsplan. Reclamant stelt dat er met het voorliggende plan geen sprake is van een mogelijke passende inpassing in het landschap.</p>		<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
23.4	Geluidsoverlast		De geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van gevoelige gebouwen is in de tabel van bijlage C

	<p>De windturbines zullen constant geluid maken door de wieken en de generator. De geluidsbelasting zal afhankelijk zijn van de kracht van de wind en windrichting. Op basis van de rapporten zijn er meerdere huishoudens, waaronder de ouders van de reclamant, die dagelijks geluidsoverlast zullen ervaren.</p> <p>Reclamant verwacht dat omwonenden moeten leven met een constant geluid van rond 50dB (constant aangeslagen koelkast). Uit meerdere wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat dit geluid kan leiden tot gezondheidsklachten (slaapverstoring en daardoor vermoeidheidsklachten). De windturbines zullen in grote mate laag frequent geluid produceren met meer risico's op gezondheidsrisico's. De geluidsoverlast is onaanvaardbaar.</p>	<p>bij het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) weergegeven. Hieruit blijkt dat bij alle geluidsgevoelige objecten (woningen van derden) wordt voldaan aan de 41 dB Lnight geluidsnorm. Bij twee woningen wordt niet voldaan aan de 47 dB Lden norm. Om ook het behalen van die norm zeker te stellen zijn maatregelen in de nachtperiode nodig. In artikel 3.3, onder f, van de planregels is daarom opgenomen dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien – en voor zover nodig – in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB Lden en de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van woningen van geluidsgevoelige objecten. Hiermee is geborgd dat de geluidsbelasting de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden niet overschrijdt. Daarmee staat vast dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p>
23.5	<p>Slagschaduw</p> <p>Uit de berekeningen blijkt dat de ouders en kinderen van reclamant vaak te maken zullen krijgen met slagschaduw. Reclamant geeft aan dat de berekeningen laten zien dat veel omwonenden boven de wettelijke grens van 5 uur en 40 minuten slagschaduw uit zullen komen. De turbines zullen dan stil gezet moeten worden, maar dit heeft een niet renderend windpark tot gevolg. Reclamant stelt dat dit veel discussie en dagelijkse overlast tot gevolg zal hebben. Door overlast van dermate omvang is het niet wenselijk om grote turbines te plaatsen.</p>	<p>Er is een slagschaduwonderzoek uitgevoerd (bijlage 14 bij het inpassingsplan) op basis van de maximale toegestane maten van de windturbines. Daaruit blijkt dat de woning waar reclamant op doelt binnen de contour valt van het maximale aantal toegestane uren slagschaduw per jaar (gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw). Uit de wet vloeit een stilstandregeling voort die zorgt dat de wettelijke norm met betrekking tot slagschaduw op woningen van derden niet wordt overschreden.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>De uitvoerbaarheid van het plan komt niet in gevaar door stilstandregelingen. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid in relatie tot de stilstandregelingen, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.</p>
23.6	<p>Draagvlak</p> <p>In de Omgevingsvisie laat de provincie Gelderland lezen dat er voor het plaatsen van energievoorzieningen draagvlak moet</p>	<p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het</p>

	<p>zijn bij mensen en overheidsorganisaties. Gezien alle media blijkt dat er geen draagvlak is: niet onder mensen en niet onder de betrokken gemeenten.</p> <p>De provincie wil graag het goede voorbeeld geven. Dat blijkt uit een citaat uit de omgevingsvisie. "Windturbines kunnen gerealiseerd worden mits hun ontwerp als integrale ontwerppoging wordt uitgewerkt ... Dat komt ten goede aan het gebied waar de turbines zich visueel manifesteren en kan een breder draagvlak opleveren voor het initiatief."</p> <p>De ingreep moet kwaliteit toevoegen aan het gebied. Onder 23.3 is aangegeven dat er geen eenduidig beeld bestaat dat de ingreep ruimtelijke kwaliteit toevoegt. Maatschappelijke meerwaarde is er omdat duurzame energie wordt opgewekt. Maar tegen welke prijs moet dit? Ouders van reclamant zullen veel hinder ondervinden en uit steeds meer studies blijkt dat windturbines gezondheidsrisico's teweeg brengen.</p>	<p>inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Daarbij wordt nog opgemerkt dat juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat omwonenden overlast zullen ondervinden, wat meer schadeloosstelling tot gevolg heeft en gezondheidsrisico's teweeg brengt, wordt verwezen naar de paragrafen 2.5 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van het ruimtelijk ontwerp waarin de relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht, wordt verwezen naar paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota</p>
23.7	<p>Reclamant vraagt zich af hoe de bewoners die veel hinder van het windpark ondervinden gecompenseerd zullen worden. Het uitkeren van planschade is naar mening van reclamant niet in verhouding met de hinder. Ouders van reclamant moeten hun woning laten aanpassen om 's nachts geen hinder te hebben van de windturbines. Betaalt de provincie deze aanpassing?</p>	<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
23.8	<p>Ook reclamant wil graag een duurzame, maar ook gezonde, toekomst voor kinderen en ouders. Dat ontstaat niet door de plaatsing van de windturbines op deze plek.</p>	<p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een akkoord gesloten om in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om het behalen van deze taakstelling in zicht te houden is de realisatie van Windpark Bijvanck van groot belang. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht</p>

	<p>Reclamant begrijpt dat de provincie moet voldoen aan de energiedoelstellingen die vanuit het Rijk zijn opgelegd. Reclamant stelt dat het niet sterk staat om een spelletje te laten spelen door Raedthuys en het af te schuiven op de energiewet.</p> <p>Reclamant roept de provincie op om te laten zien waar de provincie voor staat.</p> <p>Reclamant geeft aan dat op landelijke schaal gekeken zou moeten worden waar met het meeste rendement de doelstelling behaald kan worden.</p>		<p>een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.3.1 van deze Zienswijzennota. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>De taakstelling voor wind op land is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p> <p>Daarnaast zijn de aantallen megawatts niet uitwisselbaar tussen de verschillende provincies. Iedere provincie neemt een deel voor haar rekening. Voor Gelderland is dat deel 230,5 MW. Daarbij neemt niet elke provincie een gelijk deel voor zijn rekening. De windrijke provincies (zoals Zeeland) hebben een hogere taakstelling dan minder windrijke provincies (zoals Gelderland).</p>
<p>Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.</p>			
<p>24. Zienswijze reclamant 24</p>			
	<p>Samenvatting zienswijze</p>	<p>Ontwerp-besluit</p>	<p>Reactie bevoegd gezag</p>
<p>24.1</p>	<p>Er komen op 600-700 meter van de woning en het kantoor van reclamant windturbines.</p>	<p>NIET GENOEMD</p>	<p>Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.</p>
<p>24.2</p>	<p>Als de vermaledijde windturbines er door een laf provincie bestuur komen, ontstaan twee problemen:</p> <p>a. Slagschaduw en geluid;</p> <p>b. Verkoopbaarheid van het huis dat het pensioen van reclamant vormt.</p>		<p>a. De bouw van de vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zeer zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota, waar ook uitgebreid is ingegaan op de aspecten slagschaduw en geluid.</p> <p>b. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het</p>

		<p>risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamant in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
24.3	<p>Reclamant voelt zich gedwongen om medische informatie met het bevoegd gezag te delen.</p> <p>Reclamant geeft aan dat de rust en ruimte rond het huis van reclamant zeer hebben bijgedragen aan het herstel. Slaapverstorende geluiden en trillingen bevorderen dit herstel niet terwijl reclamant gewend is om met open raam te slapen vanwege de stilte en de frisse lucht.</p>	<p>Reclamant is zeker niet verplicht om medische informatie te delen.</p> <p>Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat geluidshinder door windturbines kan leiden tot gezondheidseffecten. Voor andere vormen van hinder met betrekking tot gezondheidseffecten is geen wetenschappelijk bewijs (zie Rapport RIVM, Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden, update 2013). Om deze reden heeft de provincie onderzoek naar gezondheid laten uitvoeren. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p>
24.4	<p>Verhuizen naar een laatste rustige plek is onmogelijk vanwege onverkoopbaarheid van het huis van reclamant, of met zoveel verlies dat het pensioen van reclamant een kwart lager wordt en reclamant moet verhuizen naar de periferie van Nederland ver weg van de klanten van reclamant. Reclamant voelt zich gevangen op een plek die ziekmakend voor reclamant is na plaatsing van de windturbines.</p>	<p>Als gezegd is de planschade in oktober 2014 beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 20 bij de toelichting). Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
24.5	<p>Reclamant heeft geen rekening gehouden met de mogelijke</p>	<p>Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. De locatiekeuze voor Windpark Bijvanck</p>

	plaatsing van windturbines door een perverse overheid in een landelijk gebied.		is zorgvuldig tot stand gekomen. Gewezen wordt op paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.
24.6	Reclamant verzoekt het bevoegd gezag meer onderzoek te doen naar de stilte in het gebied in verhouding met het geluid en de trillingen van de windturbines. De conclusie kan volgens reclamant geen andere zijn dan plaatsing van de windturbines in een gebied met meer achtergrondgeluid.		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van trillingen wordt het volgende opgemerkt: Voor alle bouwwerken, waaronder windturbines, geldt dat trilling kan worden weergegeven aan de ondergrond. Het betreft een trilling als gevolg van een periodieke beweging rondom een evenwichtstoestand. Deze trilling kan die via de fundatie en palen worden doorgegeven aan de bodem. Dergelijke trillingen zijn niet ruimtelijk relevant, behalve wanneer bijvoorbeeld sprake is van de bouw van windturbines op waterkeringen. In dat geval wordt onderzoek gedaan naar de standzekerheid van een waterkering waarbij diverse effecten, waaronder trilling, worden beoordeeld. Dat is echter niet het geval bij Windpark Bijvanck. Er is geen strijd met een goede ruimtelijke ordening.</p>
24.7	Reclamant verzoekt bevoegd gezag de windturbines stop te zetten wanneer er sprake is van slagschaduw om en over het huis en kantoor van reclamant.		<p>Er is een slagschaduwonderzoek uitgevoerd (bijlage 23 bij het inpassingsplan) op basis van de maximale toegestane maten van de windturbines. Daaruit blijkt dat de woning van reclamant binnen de contour valt van het maximale aantal toegestane uren slagschaduw per jaar (gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw). Uit de wet vloeit een stilstandregeling voort die zorgt dat de wettelijke norm met betrekking tot slagschaduw op woningen van derden niet wordt overschreden.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p>
24.8	Reclamant verzoekt bevoegd gezag de bladen van de windturbines te voorzien met nieuwe technologie om het geluid te minimaliseren, of zelfs geheel weg te nemen. Reclamant noemt geluidswerende groeven in de bladen als mogelijkheid. Reclamant stelt dat initiatiefnemer deze mogelijkheid te duur heeft bevonden.		<p>Vast staat dat Windpark Bijvanck, na het treffen van de stilstandvoorziening (geborgd in artikel 3.3, onder f van de planregels), overal voldoet aan de geldende jaargemiddelde geluidsnorm (L_{den}) van 47 dB, respectievelijk 41 dB in de nachtperiode (L_{night}). De door reclamant voorgestelde maatregel is daarom niet noodzakelijk. Door een dergelijke regel op te nemen in het inpassingsplan, zou in strijd worden gehandeld met de aanbestedingsregels. In dat geval zou mogelijk slechts één fabrikant de turbines kunnen leveren. Raedthuys heeft de vrije keuze voor een fabrikant, maar heeft bij brief van maart 2017 wel toegezegd om bij gelijke geschiktheid van windturbines te kiezen voor de windturbine met de minste geluidsbelasting. Geluid is met andere woorden een doorslaggevende factor in deze keuze.</p>

24.9	<p>Het kennisbericht dat Minister Schultz op 22 juli 2015 naar de Tweede Kamer zond is eenzijdig. Minister Schultz verkondigd dat er niks mis is met de Nederlandse geluidsnormen en dat ze niet van plan is om die normen te wijzigen. Minister Schultz zegt met zoveel woorden dat een windturbine ongeveer net zo veel geluid mag maken als wegverkeer. De Minister gaat voorbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Windturbines maken een ritmisch geluid, dat is veel irriteranter; - Het lawaai van wegverkeer neemt 's nachts af (minder auto's), terwijl het lawaai van windturbines toeneemt (meer wind); - De normen van wegverkeer zijn maxima, bij windturbines gemiddelde op jaarbasis. Vooral dit aspect heeft grote gevolgen. <p>Twee internationale rapporten van de hoogste wetenschappelijke kwaliteit bewijzen dat de Nederlandse normen de slechtste van Europa zijn als het gaat om bescherming van bewoners tegen geluidsoverlast en tegen negatieve gezondheidseffecten.</p>		<p>Een windturbine of een combinatie van windturbines moet voldoen aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein (artikel 3.14a, lid 1, Activiteitenbesluit). Deze Nederlandse norm is niet duidelijk afwijkend van normen in andere Europese landen en komt vrijwel overeen met de aanbevelingen van de WHO voor beperkingen van het geluidsniveau in de nacht. De geluidsnorm is strenger dan de geluidsnorm voor verkeer of industrie en wijkt niet veel af van de normen voor stiltegebieden (Kamerstukken II 2014/15, 33 612, nr. 50, p. 1-2).</p>
24.10	<p>Een recent onderzoek van een gerenommeerd Max Planck instituut bewijst dat laag frequent geluid hersenactiviteiten triggert en dat dit angstgevoelens kan oproepen.</p>		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid het aspect laagfrequent geluid uitgebreid aan de orde komt.</p>
<p>Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.</p>			
<p>25. Zienswijze Landraad advies, taxatie en bemiddeling voor het landelijk gebied</p>			
	<p>Samenvatting zienswijze</p>	<p>Ontwerpbesluit</p>	<p>Reactie bevoegd gezag</p>
25.1	<p>Het windpark wordt opgericht in de nabijheid van de bedrijven en woningen van reclamanten. Zij zullen hier overlast van ondervinden en onevenredig in hun belangen worden geschaad. Reclamanten maken zich zorgen over hinder door slagschaduw, lichtschittering, geluidhinder en hinder als</p>	<p>1,2 en 3</p>	<p>Ten aanzien van de stelling van reclamanten dat windpark Bijvanck leidt tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat, wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota. Daaruit blijkt dat ook na de realisatie van het windpark sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen en bedrijven van reclamanten.</p>

	gevolg van laagfrequent geluid. Daarnaast verwachten zij planschade omdat de waarde van het onroerend goed zal dalen en het karakteristieke open landschap wordt aangetast.		Voor wat betreft het aspect landschap wordt verwezen naar de paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota. Zie paragraaf 2.5.2. voor informatie over planschade.
25.2	<p>Windvisie</p> <p>Reclamant heeft op 27 juni 2014 (aangevuld 4 juli 2014) een zienswijze ingediend tegen de ontwerp-Windvisie en op 1 oktober 2014 ingesproken tijdens behandeling van de Windvisie in de commissie MER. De zienswijze en de inspraakreactie dienen hier als herhaald en ingelast te worden beschouwd.</p> <p>De locatie Bijvanck is ten onrechte in de Windvisie opgenomen op basis van de Elektriciteitswet 1998. Artikel 9e Elektriciteitswet geldt namelijk voor gebieden die eerst door de provincie moeten zijn aangewezen en waarvoor de gemeente een aanvraag of wijziging van het bestemmingsplan heeft afgewezen. Het voldoen aan de Elektriciteitswet is geen ruimtelijke relevant criterium op grond waarvan de locatie in de Windvisie kan worden aangewezen.</p> <p>In de Toelichting en het PlanMER van de Windvisie worden locaties in ‘onderzoek’ meegenomen als ‘vergund’, waardoor in het PlanMER ten onrechte wordt uitgegaan van 60 megawatt opgesteld vermogen aan benodigde ruimte voor MER-alternatieven. De locaties van windprojecten in onderzoek zijn echter niet vergund en er is geen zekerheid over het verkrijgen van onherroepelijke vergunningen voor deze locaties. Uitgegaan zou moeten zijn van 160,4 megawatt aan opgesteld vermogen. Het PlanMER voldoet verder niet aan art. 7.7 Wet milieubeheer doordat verzuimd is invulling te geven aan de verplichting tot het onderzoeken van alternatieven. Het Voorkeursalternatief uit de toelichting en het PlanMER voorziet in een ruimte van maximaal 81,6 MW opgesteld vermogen. Gelet op de benodigde ruimte van 160 MW resteert een tekort van 78,8 MW. De Windvisie voldoet hierdoor niet aan de afspraken met het Rijk (realisatie van 230,5 MW vóór 2020).</p>	1, 2 en 3	<p>De zienswijze van reclamant van 27 juni 2014 resp. 4 juli 2014, ingediend door Landraad namens een aantal personen en bedrijven, heeft betrekking op de ontwerp-Windvisie en het bijbehorende plan-MER en is (geanonimiseerd onder nummer 086) beantwoord in de Reactienota Windvisie. Reclamanten geven niet aan waarom de beantwoording van de zienswijze onjuist of onvolledig zou zijn. In reactie op deze zienswijze wordt dan ook verwezen naar de beantwoording van de zienswijze in voornoemde Reactienota Windvisie.</p> <p>Voor een reactie op de zienswijze van reclamant over het planMER behorende bij de Windvisie, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>Uit de door reclamanten aangehaalde uitspraak volgt niet dat bij het opstellen van een planMER een passende beoordeling moet worden gemaakt. Het omgekeerde – wanneer een passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een planMER worden gemaakt – is daarentegen wel waar (artikel 7.2a Wm). Daarvan is bij windpark Bijvanck geen sprake. In de rapportage Oriëntatiefase Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar. Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (bijlage 7 bij het inpassingsplan) wordt geconcludeerd dat significant negatieve effecten op beschermde soorten van Natura 2000 op voorhand zijn uit te sluiten en derhalve geen passende beoordeling behoeft te worden gemaakt.</p> <p>De Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik staat beschreven in de Omgevingsvisie. Als juridische basis voor de Gelderse Ladder wordt de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, Bro gebruikt. Er is derhalve geen regeling over opgenomen in de Omgevingsverordening.</p> <p>De Gelderse ladder is niet bedoeld om daarmee een ruimere uitleg te geven dan artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro. Gelet daarop en gelet op het feit dat de Gelderse ladder het hergebruiken van vrijkomende bebouwing en het voorkomen van leegstand beoogt, is op de realisatie van een windpark de Gelderse ladder niet van toepassing (vgl. AbRvS 24 februari 2016, nr. 201501425/1/R6 en AbRvS 16 maart 2016, nr. 201503226/1/R6).</p>

	<p>Ten onrechte is geen Passende beoordeling uitgevoerd in het PlanMER t.b.v. de Windvisie gelet op de uitspraak van de Raad van State van 11 juni 2014, nr. 201400754/2/R2.</p> <p>In de Windvisie en het PlanMER ontbreekt een toets aan de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik.</p> <p>De Windvisie en het PlanMER gaan uit van een referentieturbine met een masthoogte van 100 meter, een rotordiameter van 100 meter en een vermogen van 2,4 megawatt. Hiermee is het Voorkeursalternatief bepaald. De Windvisie stelt geen grenzen aan de omvang van de turbines. In de Bijvanck kunnen windturbines met een masthoogte van 124 meter, een rotordiameter van 122 meter en een vermogen van 3,3 megawatt komen. De m.e.r.-procedure ten behoeve van de Windvisie voorziet daar niet in. De Windvisie had grenzen moeten stellen aan de omvang van windturbines. Deze dienen gesteld te worden op maximaal de omvang van de referentieturbine uit het PlanMER, nu verzuimd is grotere windturbines te nemen in het PlanMER. Op grond van het bovenstaande en hetgeen bij de behandeling van de Windvisie tot stand is gekomen, hadden Provinciale Staten niet tot vaststelling van de Windvisie kunnen komen en dient deze onverbindend te worden verklaard.</p>		
25.3	<p>Coördinatiebesluit</p> <p>Op 29 juni 2016 hebben Provinciale Staten van Gelderland besloten artikel 3.33, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening toe te passen voor het realiseren van het Windpark. Tijdens de behandeling van de coördinatieregeling in de Statenvergadering van 22 juni 2016 heeft reclamant namens cliënten ingesproken. Een afschrift van hetgeen naar voren is gebracht dient hier als herhaald en ingelast te worden beschouwd.</p> <p>In artikel 3.33, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat het toepassen van de coördinatieregeling alleen</p>		<p>De ingesproken zienswijze van reclamant op 29 juni 2016, heeft betrekking op het coördinatiebesluit die op grond van artikel 3.33, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening is genomen. Deze zienswijze is bij de afweging tot het nemen van het coördinatiebesluit betrokken.</p> <p>In aanvulling daarop nog het volgende. Provinciale staten zijn op grond van artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998 bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen. Het provinciaal belang voor de realisatie van windparken met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW is daarmee gegeven. Windpark Bijvanck heeft een opgesteld vermogen van maximaal 13,2 MW. Het provinciaal belang is gelet op het vorenstaande reeds gegeven. Reclamanten wijzen op het feit dat locatie Bijvanck in de Omgevingsvisie is aangemerkt als locatie in onderzoek. Reclamanten gaan hier</p>

<p>geldt voor gevallen of categorieën van gevallen waarin de verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid dit wenselijk maakt. Raedthuys heeft de provincie verzocht om op grond van artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 een inpassingsplan in procedure te brengen. Een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet is geen provinciaal ruimtelijk beleid. In de Omgevingsvisie worden locaties aangewezen waar de provincie een ruimtelijke reservering (lees: ruimtelijk beleid) heeft gemaakt voor het plaatsen van windturbines. Hieraan voldoet de locatie Bijvanck niet. Voor de locatie Bijvanck geldt hoofdstuk 3.2.2.3 Windenergie in onderzoek. Dit zijn locaties die nader onderzoek vergen en niet kunnen worden beschouwd als verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid. Op grond hiervan hadden provinciale staten artikel 3.33 niet kunnen toepassen. Het coördinatiebesluit dient vanwege strijd met artikel 3.33, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening onverbindend te worden verklaard.</p> <p>Inpassingsplan <i>Onbevoegdheid provincie</i></p> <p>Uit de Elektriciteitswet volgt dat de bevoegdheid voor de provincie om een inpassingsplan op te stellen alleen geldt voor gebieden die als locatie voor windenergie zijn aangewezen en waarvan de gemeente een aanvraag tot vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan heeft afgewezen. De locatie Bijvanck is in de Windvisie opgenomen als een locatie waarvoor een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet wordt gemaakt en niet op basis van ruimtelijke criteria. De locatie is op onjuiste gronden opgenomen in de Windvisie waardoor de visie onverbindend moet worden verklaard. Doordat de Windvisie onverbindend is, vervalt locatie Bijvanck ook als aangewezen locatie en vervalt tevens de bevoegdheid van de provincie om op grond van de Elektriciteitswet het inpassingsplan op te stellen. Daarnaast kan met het onverbindend worden van de Windvisie het inpassingsplan niet worden getoetst aan de Windvisie en dus niet worden vastgesteld. Conclusie: windpark Bijvanck past niet binnen het</p>	<p>voorbij aan het feit dat de provincie óók de locaties in onderzoek als ruimtelijke reservering hebben opgenomen ter realisatie van de met het Rijk afgesproken taakstelling van minimaal 230,5 MW. Zonder de realisatie van windpark Bijvanck komt het tijdig behalen van deze taakstelling in gevaar.</p> <p>Om het tijdig behalen van de taakstelling in zicht te houden én om op korte termijn duidelijkheid te geven aan omwonenden, is bij besluit van 29 juni 2016 besloten de voorbereiding en bekendmaking van het inpassingsplan gezamenlijk met de uitvoeringsbesluiten te coördineren.</p> <p>Inpassingsplan <i>Onbevoegdheid provincie</i></p> <p>De zienswijze van reclamanten betreft een onjuiste uitleg van de bevoegdheid tot het vaststellen van een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet. Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998).</p> <p>Uit de geschiedenis van de totstandkoming van en de rechtspraak over artikel 9e, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 volgt dat de daarin opgenomen verplichting tot het vaststellen van een inpassingsplan betrekking heeft op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat Provinciale Staten nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen.</p> <p>Anders dan reclamanten kennelijk veronderstellen, geldt de verplichting als bedoeld in artikel</p>
---	---

<p>provinciaal beleid.</p> <p><i>Geen goede ruimtelijke ordening</i> Het windpark wordt geplaatst in waardevol open gebied. Op grond van de Omgevingsverordening is het oprichten van een windpark alleen toegestaan, indien in het ruimtelijk ontwerp aandacht is besteed aan de ruimtelijk kenmerken van het landschap, maat, schaal en inrichting in het landschap, visuele interferentie met nabijgelegen windturbines en de cultuurhistorische achtergrond van het landschap. Het landschapsrapport van Bosch & Van Rijn stelt op p. 20 het volgende: 'Het beoogde windpark is lokaal dominant in het landschapsbeeld en zal het karakter van het landschap ook beïnvloeden. Op grotere afstand is het duidelijk waarneembaar en is de zichtbaarheid van de windturbines afhankelijk van de aanwezigheid van beplanting. In open landschappen zijn windturbines over grote afstand waarneembaar. Beplanting kan alleen zeer lokaal een middel zijn om windturbines aan het zicht te onttrekken.' Deze conclusie staat haaks op de hoofdconclusie op pagina 31 waarin wordt gesteld: 'de effecten op het landschap zijn niet van dien aard dat een milieueffectrapportage noodzakelijk is.'</p> <p>Uit de second opinion van Feddes Olthof</p>	<p>9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998 niet uitsluitend voor gebieden die door de provincie als locatie voor windenergie zijn aangewezen. De verplichting tot het vaststellen van een inpassingsplan wordt slechts beperkt door de goede ruimtelijke ordening. De stelling van reclamant dat de locaties aangewezen moeten zijn in provinciaal beleid omdat een andere uitleg ertoe zou leiden dat de provincie voor ieder door de gemeente afgewezen verzoek gebruik van de bevoegdheid zou moeten maken, doet daar niets aan af.</p> <p>Los daarvan gaan reclamanten hier voorbij aan het feit dat de provincie óók de locaties in onderzoek als ruimtelijke reservering hebben opgenomen ter realisatie van de met het Rijk afgesproken taakstelling van minimaal 230,5 MW. Zonder de realisatie van windpark Bijvanck komt het tijdig behalen van deze taakstelling in gevaar.</p> <p>Voor een reactie op de zienswijze over de Windvisie wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid wordt gereageerd op deze zienswijze.</p> <p><i>Goede ruimtelijke ordening</i> Windpark Bijvanck is geprojecteerd aan de rand van een waardevol open gebied. Realisatie van een windpark is daar toegestaan, mits voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. Deze vereisten beogen dat de ingreep een kwalitatieve toevoeging is aan het landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor dient te zorgen dat de windturbines onopvallend of onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van het provinciale beleid. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt uitsluitend in dat er gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt omschreven in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid wordt ingegaan op de second opinion van Feddes Olthof en op het advies van de welstandscommissie van 6 juli 2016. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>Er zijn drie rechte lijnopstellingen onderzocht. De drie lijnopstellingen stuiten in beginsel af op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur. Desondanks is ten aanzien van de rechte lijnopstelling met de minste bezwaren onderzocht of de lijnopstelling op deze locatie beter aansluit op het landschap. Gebleken is dat de gebogen lijnopstelling en de rechte lijnopstelling visueel niet tot nauwelijks van elkaar verschillen. Er zijn slechts enkele posities, zoals rijdend over de N336, waar de gebogen lijnopstelling zich wel visueel van de rechte</p>
---	---

	<p>Landschapsarchitecten blijkt dat het rapport van Bosch & Van Rijn te globaal en onvolledig is. De welstandscommissie van de gemeente Zevenaar constateert dat het windpark niet inpasbaar is in het landschap. Ook in de Aanvulling PlanMER van 20 augustus 2014 wordt de plaatsing van windturbines in het waardevol open gebied Bijvanck als zeer negatief beoordeeld.</p> <p>Uit de reactie van Raedthuys op de second opinion van Feddes Olthof en het advies van de welstandscommissie blijkt dat een rechte lijnopstelling vanwege de ligging van gasleidingen en de Gelders Natuur Netwerk gebieden en de foerageerroutes van vleermuizen niet mogelijk is. De welstandcommissie en Feddes Olthof concluderen dat het ontwerp met een knik en een koppeling met de Wetering niet past in het landschap. De ruitopstelling waar de welstandscommissie naar verwijst is door Raedthuys niet verder onderzocht. De poortwerking vanaf de Ganzenpoelweg kan door Raedthuys niet worden weggenomen met een informatievoorziening. Verder komt Raedthuys met verkeerde voorstellingen van zaken. Bij de welstandscommissie wordt gesteld dat gekozen is voor een knikopstelling vanwege de wens van agrariërs om geen windturbines in het midden van het land te plaatsen. Uit het landschapsrapport van Bosch & Van Rijn blijkt dat gekozen is voor een knikopstelling vanwege de loop van de Wetering. Uit de notitie rechte lijnopstelling Bijvanck van 22 november 2016 blijkt dat gekozen is voor een knikopstelling vanwege de gasleidingen, de Gelders Natuur Netwerk gebieden en foerageerroutes van vleermuizen. De knikopstelling komt dus niet voort uit landschappelijke overwegingen maar uit gebiedsbeperkingen. Het plan is hiermee in strijd met een goede ruimtelijke ordening en kan niet worden vastgesteld.</p>	<p>lijnopstelling onderscheidt. Deze visuele verschillen zijn echter beperkt. Het landschappelijke beeld van de windturbineopstellingen wordt door de gebogen lijnopstelling niet wezenlijk verstoord. Gelet daarop en gelet op het feit dat een rechte lijnopstelling stuit op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht. De ruitopstelling is wegens bebouwing onmogelijk.</p>
25.4	<p>Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik In het inpassingsplan ontbreekt een toetsing aan de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik. De provincie heeft in het kader van een goede ruimtelijke ordening geen beleid</p>	<p>De Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik staat beschreven in de Omgevingsvisie. Als juridische basis voor de Gelderse Ladder wordt de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, Bro gebruikt. Er is derhalve geen regeling over opgenomen in de Omgevingsverordening.</p>

	<p>ontwikkeld ten aanzien van windturbines. Het huidige beleid in de Windvisie dient enkel om invulling te geven aan de afspraken met het Rijk voor de realisatie van 230,5 megawatt aan windenergie voor 2020.</p>		<p>De Gelderse ladder is niet bedoeld om daarmee een ruimere uitleg te geven dan artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro. Gelet daarop en gelet op het feit dat de Gelderse ladder het hergebruiken van vrijkomende bebouwing en het voorkomen van leegstand beoogt, is op de realisatie van een windpark de Gelderse ladder niet van toepassing (vgl. AbRvS 24 februari 2016, nr. 201501425/1/R6 en AbRvS 16 maart 2016, nr. 201503226/1/R6).</p>
25.5	<p>Externe veiligheid</p> <p>Voor het uitvoeren van risicoanalyses voor windturbines is in het inpassingsplan gebruik gemaakt van een verouderde versie van het 'Handboek Risicozonering Windturbines', namelijk versie 2 van mei 2013 in plaats van de herziene versie 3.1 van september 2014.</p> <p>In het externe veiligheidsonderzoek is voor de berekening van de maximale werpafstand gebruik gemaakt van de technische gegevens van de Alstom ECO 122 windturbine. Voor de berekening is uitgegaan van een masthoogte van 124 meter. Uit tabel 3 blijkt dat de Alstom ECO 122 met een masthoogte van 119 meter bij een nominaal toerental een werpafstand van 163 meter heeft. Voor een Alstom ECO 122 met een masthoogte van 124 meter zal een werpafstand van meer dan 165 meter gelden. Daarmee wordt de afstand van 165 meter uit tabel 1 tussen windturbine 2 en de gasleiding overschreden en voldoet het plan niet aan de veiligheidseisen. Uit het onderzoek kan niet worden opgemaakt of bij het bepalen van de minimale afstand van 165 meter tussen windturbine 2 en de gasleiding rekening is gehouden met de wettelijke afstand van 5 meter uit het hart van de leiding (artikel 6 Bevb). Daarnaast blijkt dat een windturbine binnen het bouwvlak 3 meter verschoven kan worden. Uit het onderzoek kan niet worden opgemaakt of hiermee rekening is gehouden. Reclamant gaat ervan uit dat geen rekening is gehouden met de wettelijke afstand van 5 meter en de schuifmogelijkheid van 3 meter. Indien rekening wordt gehouden met deze afstand, bedraagt de minimale afstand tussen windturbine 2 en de gasleiding 157 meter. Het inpassingsplan voldoet hiermee niet aan de veiligheidseisen.</p>		<p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar 2.6.7 van deze Zienswijzennota. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>Het inpassingsplan biedt inderdaad de genoemde schuifruimte. Hiervoor geldt dat met de gebruiksregel het belang van de ongestoorde ligging van de aardgasleiding is geborgd. Omdat in de gebruiksregel een maximale werpafstand van 160 m is genoemd en de kortste afstand tot de leiding (op de onderzochte positie) 165 m bedraagt, kan bij een verschuiving van 3 m in de richting van de leiding nog steeds aan de afstandseis van 160 m worden voldaan.</p> <p>Nog los van het feit dat de Alstom ECO 122 niet met 124 m ashoogte beschikbaar is, kan het voorkomen dat bepaalde windturbintetypen niet kunnen worden gebouwd en gebruikt omdat de werpafstand bij nominaal toerental verder reikt dan de kortste afstand van het windpark tot de leiding (Wt 2, 165 m). Conclusie is dat dergelijke windturbines niet zijn toegestaan. Dit is geborgd door het opnemen van de specifieke gebruiksregel in artikel 3.3 van de planregels: windturbines met een werpafstand van meer dan 160 m zijn niet toegestaan.</p>

25.6	<p>Kaderrichtlijn Water (KRW)</p> <p>In de vormvrije m.e.r.-beoordeling en in de watertoets is geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van het plan op Kaderrichtlijn waterlichamen gelegen buiten en op de grens van het plangebied. Een analyse van de huidige of de te verwachten chemische en ecologische kwaliteit van de KRW-lichamen en van de overige oppervlaktewaterlichamen ontbreekt. Op basis van de vormvrije m.e.r.-beoordeling en de watertoets kan niet worden vastgesteld of het ontwerp inpassingsplan of de watervergunning voldoet aan de KRW. Reclamant verwijst naar het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 1 juli 2015 (C-461/13, prejudiciële vragen Duitsland, Weser). Verzocht wordt het inpassingsplan en de watervergunning te toetsen aan de KRW waarbij tevens rekening wordt gehouden met de voorwaarden, zoals geformuleerd in het arrest.</p>		<p>De Didamse Wetering valt onder Gebufferde (regionale) kanalen (M3). Voor de chemische waterkwaliteit is geen achteruitgang te verwachten, mits de duiker van een veilig materiaal wordt gemaakt. Voor de ecologie gaat het deel van de watergang dat in de duiker komt te liggen achteruit in kwaliteit. Het beduikerde deel is zo klein dat dit geen merkbare verandering van het hele waterlichaam veroorzaakt. De aanleg van de duiker heeft geen effect op de omstandigheden in de rest van de watergang en daarom worden er geen effecten op flora en fauna verwacht in de rest van het waterlichaam. Conclusie is dan ook dat er geen sprake is van strijdigheid met de Kaderrichtlijn Water.</p>
25.7	<p>Geluidhinder</p> <p>In het akoestische onderzoek wordt verwezen naar de norm beschreven in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Artikel 3.14a bevat echter geen normen. Onduidelijk is dus welke normen zijn gehanteerd. Verder ontbreekt een beschrijving van de toegepaste methode. Het onderzoek is gebaseerd op één windturbine; een onderzoek van de overige windturbines ontbreekt. Ook ontbreekt een berekening van de cumulatie van de vier windturbines. Verder is in het onderzoek geen rekening gehouden met het verplaatsen van windturbine 3 waardoor de gevolgen hiervan niet zijn meegenomen. Ook ontbreekt een onderzoek naar het lage achtergrondgeluidsniveau in het plangebied. Vanwege het lage achtergrondgeluidsniveau zou een strengere geluidnorm moet worden opgelegd.</p> <p>Het akoestisch onderzoek is gebaseerd op de emissiegegevens van windturbintype Alstom ECO 122, 2.7 MW met een masthoogte van 124 meter en een rotordiameter van 122</p>		<p>Geluidhinder</p> <p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota, waarin het akoestisch onderzoek uitgebreid aan de orde komt. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>De toegepaste methode voor de geluidberekeningen is in het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij het inpassingsplan) én in het akoestisch onderzoek ten behoeve van de omgevingsvergunning (bijlage A17) uitvoerig beschreven. Aan de hand van de opgenomen invoergegevens kunnen de berekeningen worden herhaald.</p> <p>Het onderzoek ten behoeve van de m.e.r.-beoordeling is gebaseerd op één referentiewindturbintype dat de maximale milieueffecten weergeeft. Aan de hand daarvan zijn conclusies getrokken over het optreden van belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu. Ten behoeve van de omgevingsvergunningaanvraag en de onderbouwing van de bandbreedte in het inpassingsplan is een akoestisch rapport opgesteld dat de range aan geluidbelasting weergeeft voor windturbines die passen binnen de gestelde bandbreedte voor ashoogte en rotordiameter in het inpassingsplan.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat een berekening van de cumulatie van de vier windturbines ontbreekt wordt opgemerkt dat het akoestisch onderzoek berekeningen bevat op basis van de</p>

<p>meter. Dit type heeft een vermogen van 2,7 MW. Uit het onderzoek blijkt dat de woningen van een aantal klanten van reclamant op de rand van de 47 dB Lden contour liggen. Hier worden waarden gemeten van 46,4 tot en met 46,9 dB Lden. Het inpassingsplan maakt bij recht de realisatie van 13,2 MW mogelijk en aangegeven wordt dat de onderzoeken hierop zijn afgestemd. Het inpassingsplan maakt de opstelling van vier windturbines mogelijk met elk een vermogen van 3,3 MW. Het akoestisch onderzoek is gebaseerd op een windturbine met een vermogen van 2,7 MW; dit is 0,5 MW per windturbine lager dan het inpassingsplan bij recht mogelijk maakt. De stelling dat de onderzoeken aansluiten bij de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan is onjuist. Indien wordt gerekend met een vermogen van 3,3 MW, totaal 13,2 MW, dan zal voor veel woningen niet worden voldaan aan de 47 dB Lden norm. Ook met toepassing van geluidsreducerende maatregelen zal de norm niet worden gehaald dan wel is het plan vanwege de opbrengstvermindering economisch niet haalbaar. Op grond hiervan kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.</p> <p>Laagfrequent geluid De gevolgen van laag frequent geluid worden afgedaan met een verwijzing naar een kamerbrief van de staatssecretaris en een literatuuronderzoek van LBP Sigt. Gesteld wordt dat er momenteel geen wettelijke norm bestaat voor laagfrequent geluid. Het inpassingsplan gaat uit van grotere windturbines met meer vermogen ten opzichte van de windturbines uit de literatuurstudie. De gevolgen van langdurige blootstelling aan laagfrequent geluid kunnen voor mensen ernstig van aard zijn, zowel op lichamelijk, geestelijk, emotioneel, sociaal en maatschappelijk gebied. De stelling uit het akoestische onderzoek dat hinder door laagfrequent geluid wordt voorkomen kan niet op grond van de kamerbrief en het literatuuronderzoek worden genomen. Gelet op het voorzorgbeginsel had de provincie nader onderzoek moeten laten verrichten. Zonder nader onderzoek kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.</p>		<p>geluidbelasting van alle 4 de windturbines en de geluidwaarden op de rekenpunten in die zin cumulatief zijn berekend. Om een goede ruimtelijke afweging te maken wordt normaliter enkel cumulatie met geluidbronnen conform de Wet geluidhinder onderzocht, te weten wegverkeer, railverkeer en industrieterreinen onderzocht. Bij windpark Bijvanck zijn deze geluidsbronnen niet in de directe nabijheid aanwezig. Een berekening van de gecumuleerde geluidsbelasting is daarmee niet noodzakelijk geacht.</p> <p>In een addendum, dat is opgenomen in bijlage 19 bij de toelichting van het inpassingsplan, is ingegaan op de effecten van de verschuiving van windturbine 3 over een afstand van circa 15 m, de gevolgen zijn daarom wel degelijk beschouwd.</p> <p>Er is geen directe relatie tussen het aantal MW en de bronsterkte van de turbine. Bij de keuze van een uiteindelijke windturbine moet altijd voldaan worden aan de norm uit het Activiteitenbesluit en de borging in het inpassingsplan artikel 3.3 sub f.</p> <p>Voor wat betreft achtergrondgeluid, de normen uit het Activiteitenbesluit zijn gebaseerd op een dosis-effectrelatie, dit betekent dat de normen onafhankelijk zijn van het achtergrondniveau. Dit houdt in dat het achtergrondgeluid feitelijk niet mee weegt in de beoordeling.</p> <p>Laagfrequent geluid Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid het aspect laagfrequent geluid uitgebreid aan de orde komt.</p>
---	--	--

<p>Slagschaduw en lichtschittering</p> <p>In het slagschaduwonderzoek worden enkele aannames gedaan. Onder meer is gebruik gemaakt van KNMI gegevens van station Deelen. Onduidelijk is of deze gegevens overeenkomen met de plaatselijke situatie. Ook is onduidelijk waarop het onderzoek is gebaseerd? Ook wordt een correctiefactor voor windsnelheid toegepast die mede afhankelijk is van het type windturbine. Het type windturbine is echter niet bekend, waardoor het onderzoek onvolledig is. Ook een vergelijking met meerdere typen windturbines en afmetingen ontbreekt, terwijl het plaatsen hiervan op grond van het inpassingsplan wel mogelijk wordt gemaakt. Ook is geen rekening gehouden met het verplaatsen van windturbine 3. In het onderzoek is verder geen rekening gehouden met de overlast vanwege het weerkaatsen van zonlicht op de wieken. In het inpassingsplan ontbreken bepalingen die het weerkaatsen van zonlicht op de wieken zou moeten voorkomen of beperken. Het onderzoek is ondeugdelijk waardoor het inpassingsplan niet kan worden vastgesteld.</p> <p>Lichthinder</p> <p>De windturbines zullen worden voorzien van twee obstakellichten op de turbine en drie obstakellichten op de mast Deze lichten knipperen overdag wit en 's-nachts rood. De zichtbaarheid van vooral de nachtelijke verlichting wordt als storend ervaren door omwonenden en als onwenselijk vanuit het oogpunt van behoud van duisternis. In het inpassingsplan ontbreekt onderzoek naar de gevolgen van lichthinder als gevolg van obstakellichten. Het gaat hierbij om de gevolgen voor omwonenden en gevolgen voor de flora en fauna. Het inpassingsplan is onvolledig en kan op grond hiervan niet worden vastgesteld.</p> <p>Radar</p> <p>Het inpassingsplan maakt bij recht de plaatsing van vier windturbines mogelijk met elk een vermogen van 3,3 MW. De toetsing van radarhinder is 'worst case' gebaseerd op een</p>	<p>Slagschaduw en lichtschittering</p> <p>Er is een slagschaduwonderzoek uitgevoerd (bijlage 14 bij het inpassingsplan) op basis van de maximale toegestane maten van de windturbines. Daaruit blijkt dat de woning van reclamanten binnen de contour valt van het maximale aantal toegestane uren slagschaduw per jaar (gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw). Uit de wet vloeit een stilstandregeling voort die zorgt dat de wettelijke norm met betrekking tot slagschaduw op woningen van derden niet wordt overschreden.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>Ten aanzien van de stelling dat overlast zal worden ervaren door het weerkaatsen van zonlicht op de wieken, nog het volgende. De windturbines worden conform artikel 3.13, eerste lid, Activiteitenregeling uitgerust met een niet-reflecterende coating. Dat is ook wat initiatiefnemer heeft aangevraagd.</p> <p>Lichthinder</p> <p>Een minimale obstakelverlichting is noodzakelijk voor de luchtvaartveiligheid. Ten aanzien daarvan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Radar</p> <p>Uit de rapportage van TNO en de brief van de Minister van Defensie (in het kader van het</p>
--	---

<p>windturbine met een vermogen van 3 MW, dus gebaseerd op een lager vermogen dan op grond van het plan kan worden gerealiseerd. De toetsing had moeten zijn afgestemd op 13,2 MW in plaats van 12 MW als 'worst case'. Nu de gevolgen hiervan niet bekend zijn kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.</p> <p>Flora en Fauna / Natura 2000 Uit het flora en faunaonderzoek blijkt dat het windpark leidt tot een bovengemiddeld aantal vleermuisslachtoffers, circa 20 per jaar. Bij dit aantal is geen sprake meer van een incidentele sterfte en wordt artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming overtreden. Op grond hiervan kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.</p> <p>Onterecht is in het flora en fauna onderzoek en in de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 het uitgangspunt ingenomen dat er geen bomen worden gekapt. Voor het plan is namelijk een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen verleend, voor de kap van vier bomen langs de Ganzepoelweg. Het onderzoek en de toetsing zijn gebaseerd op een onjuist uitgangspunt Het inpassingsplan kan op grond hiervan niet worden vastgesteld.</p> <p>Uit de Nationale windmolenrisicokaart van Vogelbescherming blijkt dat het windpark in een gebied met de hoogste risico's voor vogels komt. Hiermee is geen rekening gehouden. Tevens komt het windpark in een gebied met vogelslaapplaatsen. De aanwezigheid hiervan zorgt voor een risico van aanvaringslachtoffers onder weidevogels van meer dan 1%. Het onderzoek en de toetsing zijn onzorgvuldig en in strijd met de Wet natuurbescherming. Het inpassingsplan kan niet worden vastgesteld.</p> <p>Ontbreken van draagvlak en participatie Voor het windpark ontbreekt draagvlak bij de bevolking en de gemeente. Bij het opstellen van de ontwerpbesluiten is hieraan door de provincie geen aandacht besteed. Daarnaast</p>	<p>vooroverleg) blijkt dat er geen ontoelaatbare radarverstoring plaats vindt als gevolg van de vier beoogde windturbines.</p> <p>Flora en Fauna / Natura 2000 De effecten van het windpark op de aanwezige flora en fauna zijn onderzocht door Bureau Waardenburg. De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in het rapport "Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar", d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting).</p> <p>Bureau Waardenburg heeft op 5 juli 2016 een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. Deze actualisatie is opgenomen als bijlage 10 bij de toelichting. Uit de actualisatie volgt dat de in het rapport opgenomen conclusies nog steeds geldend zijn. Ook beziet de actualisatie de kap van maximaal 5 bomen aan de Ganzenpoelweg.</p> <p>De kaart van de Vogelbescherming en SOVON heeft geen formele status. Op basis van de schaal van de kaart kan niet gesteld worden of de planlocatie valt binnen een laag, gemiddeld of hoog risicogebied. Voor het inpassingsplan is een locatie specifiek onderzoek uitgevoerd, waarbij onder meer gekeken is naar de effecten op ganzen, zwanen en andere vogels. De uitkomst is dat dit niet meer dan incidentele sterfte per vogelsoort oplevert. De 1%-mortaliteitsnorm wordt voor geen van de vogelsoorten overschreden.</p> <p>Voor een toelichting op deze onderzoeken wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ontbreken van draagvlak en participatie De Elektriciteitswet laat geen ruimte om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren in verband met het ontbreken van draagvlak. Draagvlak is namelijk geen ruimtelijk relevant belang. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
---	--

<p>ontbreekt een participatieplan. Dit is wel een uitgangspunt van het provinciaal beleid. Op grond hiervan kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.</p> <p>Economische uitvoerbaarheid / planschade De planschaderisicoanalyse is gebaseerd op een notitie van 26 februari 2014. Deze notitie, en andere stukken, hadden als bijlage aan de risicoanalyse gevoegd moeten worden, waardoor de uitgangspunten en de overige stukken voor een ieder inzichtelijk zijn. Verder is de risicoanalyse gebaseerd op oude uitgangspunten, het inpassingsplan is immers gewijzigd ten opzichte van de versie uit 2014.</p> <p>Ook zijn enkele onderzoeksresultaten in 2016 bekend geworden. In de risicoanalyse is geen rekening gehouden met in 2016 bekend geworden onderzoeksresultaten. Hierdoor is de risicoanalyse onvolledig en is de economische uitvoerbaarheid niet gegarandeerd. Het inpassingsplan kan</p>	<p>Daarbij wordt nog opgemerkt dat juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>In het voorjaar van 2015 heeft Raedthuys een brief gestuurd aan omwonenden waarbij inzicht is gegeven in de participatiemogelijkheden en heeft Raedthuys een concreet voorstel gedaan tot een mogelijk participatieplan. De provincie heeft geen actieve rol bij de invulling van het participatieplan, dat is aan de initiatiefnemer en de omwonenden. De provincie beoordeelt de inspanningen van de initiatiefnemer hierin, en beoordeelt deze als voldoende. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Economische uitvoerbaarheid / planschade In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>Het is juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en</p>
---	---

<p>niet worden vastgesteld.</p> <p>Volgens het inpassingsplan komt de investering voor rekening van Raedthuys. In de samenwerkingsovereenkomst tussen de provincie en Raedthuys en in het inpassingsplan ontbreekt echter een financiële onderbouwing van het plan. Deze is nodig om de haalbaarheid van het te kunnen toetsen. Het plan kan niet zonder subsidie. Het inpassingsplan kan niet worden vastgesteld zolang er geen subsidie is verleend, aangezien zonder het verkrijgen van subsidie een inpassingsplan wordt vastgesteld dat niet gerealiseerd kan worden. Dit is in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Daarnaast dient inzichtelijk te worden of de verkregen subsidie toereikend is. Het inpassingsplan kan op grond hiervan niet worden vastgesteld.</p> <p>Doelmatigheid Reclamanten hebben de planschade als gevolg van de komst van de windturbines laten vaststellen door Bolck Makelaars en Taxaties B.V. Daarnaast heeft het bedrijf voor tien andere omwonenden en/of bedrijven de planschade vastgesteld. Verder zijn er twee omwonenden die planschade door andere taxateurs hebben laten bepalen. De totale planschade voor deze veertien omwonenden en/of bedrijven bedraagt € 2.149.350,-. Een inpassingsplan dat zoveel schade aanricht aan onroerende zaken van derden is niet doelmatig, is in strijd met een goede ruimtelijke ordening en kan niet worden vastgesteld.</p> <p>Regels In de regels ontbreekt een omschrijving van het begrip bouwvlak. Vanwege externe veiligheid dient de werpafstand gemaximaliseerd te worden op 157. De werpafstand dient te worden aangepast naar 157 meter. In de regels ontbreekt een bepaling over het aanbrengen van een voorziening ter voorkoming van slagschaduw.</p>	<p>de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Doelmatigheid Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. In algemene zin is tevens ingegaan op de door verschillende reclamanten ingediende taxatierapporten. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Regels Reclamanten stellen terecht dat in de regels van het ontwerp-inpassingsplan een omschrijving van het begrip bouwvlak ontbreekt. Het inpassingsplan is hierop aangepast. Artikel 1 bevat nu een definitie van het begrip “bouwvlak”.</p> <p>De werpafstand bedraagt maximaal 160 meter en wordt derhalve niet aangepast. De stilstandregeling vanwege slagschaduw behoeft niet planologisch geborgd te worden. Artikel 3.12, tweede lid, Rarim biedt immers al het benodigde middelvoorschrift. Dit voorschrift is rechtstreeks op het windpark van toepassing. Echter op basis van het uitgevoerde onderzoek naar gezondheid, is een extra stilstandregeling in het inpassingsplan opgenomen. Het aantal uren slagschaduw op de gevels van gevoelige functies is hiermee terug gebracht naar 0 uur.</p>
--	---

	<p>Omgevingsvergunning bouwen <i>Ontbreken van een concreet bouwplan</i> Uit de aanvraag wordt niet duidelijk welke turbine wordt gebouwd. De aanvraag voldoet daarmee niet aan de indieningsvereisten zoals bepaald in artikel 2.1 e.v. van de Regeling omgevingsrecht. De aanvraag had op grond van artikel 2.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht geweigerd moeten worden. In het besluit is over de toetsing aan het Bouwbesluit 2012 het volgende opgenomen: 'dat uit de aanvraag is gebleken dat het aannemelijk is dat het project voldoet aan het Bouwbesluit'. De aanvraag had getoetst moeten worden aan het Bouwbesluit 2012. Dit is niet gebeurd, waardoor de omgevingsvergunning bouwen niet verleend kan worden.</p> <p>In bijlage C is bepaald dat Raedthuys zes weken voordat met de bouw wordt gestart de in de voorschriften genoemde gegevens en bescheiden dient aan te leveren. Deze termijn is in strijd met artikel 2.7 lid 1 van de Regeling omgevingsrecht. Op basis van de ontwerpvergunning kan Raedthuys, zonder inspraak van derden, binnen de marge van het inpassingsplan elke type windturbine bouwen. Dit is in strijd met de wet.</p> <p><i>Y coördinaat</i> Windturbine 3 heeft volgens de aanvraag een ander y-coördinaat dan volgens het ontwerpbesluit. In het ontwerpbesluit is niet gemotiveerd waarom op dit punt wordt afgeweken van de aanvraag. Het ontwerpbesluit had hierin moeten voorzien.</p> <p>De omgevingsvergunning bouwen kan vanwege bovengenoemde zienswijzen tegen de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit, inpassingsplan en het bovenstaande niet worden verleend.</p>	<p>Omgevingsvergunning bouwen <i>Ontbreken van een concreet bouwplan</i> In de toelichting bij de aanvraag (bijlage A1 bij de omgevingsvergunning) is een omschrijving van de bandbreedte met betrekking tot de afmetingen van de windturbines, waaronder de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte. In de aanvraag zijn daarnaast twee typen windturbines zijn uitgewerkt. Deze referentieturbines vertegenwoordigen een windturbine met de maximale afmetingen binnen de bandbreedte en een windturbine met de minimale afmetingen binnen de bandbreedte. De uiteindelijk te bouwen windturbine valt binnen de aangehouden bandbreedte. Deze gegevens zijn voldoende geacht om te kunnen vaststellen dat de te bouwen windturbines voldoen aan de voorschriften uit het Bouwbesluit en de Bouwverordening (vgl. AbRvS 25 juni 2014, nr. 201400736/1/A4).</p> <p>Dat de windturbines daadwerkelijk conform de aanvraag worden gerealiseerd, is voldoende geborgd. De aanvraag maakt namelijk deel uit van de vergunning.</p> <p><i>Y coördinaat</i> De y-coördinaat is per abuis verkeerd in het ontwerpbesluit opgenomen. Dat wordt in de definitieve vergunning hersteld.</p> <p>Voor het overige wordt verwezen naar de reacties op bovengenoemde zienswijzen op de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan.</p> <p>Omgevingsvergunning milieu Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar de reacties op bovengenoemde</p>
--	--	---

<p>Omgevingsvergunning milieu De omgevingsvergunning milieu kan vanwege bovengenoemde zienswijzen tegen de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan, waaronder de onderdelen externe veiligheid, Kaderrichtlijn Water, geluidhinder, slagschaduw en schittering, lichthinder en gevolgen voor flora en fauna en Natura 2000 niet worden verleend.</p> <p>Omgevingsvergunning uitweg De omgevingsvergunning uitweg kan vanwege bovengenoemde zienswijzen tegen de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan niet worden verleend.</p> <p>Omgevingsvergunning kappen De omgevingsvergunning kappen kan vanwege bovengenoemde zienswijzen tegen de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan niet worden verleend.</p> <p>Omgevingsvergunning reclame Negatief advies welstandsadvies Ondanks een negatief advies van welstand wordt reclame aangebracht op de gondels. Reden is de directe koppeling tussen de windturbine en de reclame. Dit is echter geen argument. De reclame is strijdig met het uitgangspunt dat windturbines qua kleurstelling niet mogen opvallen in het landschap. Er is sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening. De omgevingsvergunning reclame kan vanwege bovengenoemde zienswijzen tegen de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan niet worden verleend.</p> <p>Watervergunning <i>Kaderrichtlijn water</i> Dit betreft hetzelfde onderdeel als bij het ontwerp-inpassingsplan. De watervergunning kan vanwege de bovengenoemde zienswijzen tegen de onderdelen Windvisie, Coördinatiebesluit, inpassingsplan en het bovenstaande niet worden verleend.</p>	<p>zienswijzen op de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan, waaronder de onderdelen externe veiligheid, Kaderrichtlijn Water, geluidhinder, slagschaduw en schittering, lichthinder en gevolgen voor flora en fauna en Natura 2000.</p> <p>Omgevingsvergunning uitweg Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar de reacties op bovengenoemde zienswijzen op de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan.</p> <p>Omgevingsvergunning kappen Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar de reacties op bovengenoemde zienswijzen op de onderdelen Windvisie, coördinatiebesluit en inpassingsplan.</p> <p>Omgevingsvergunning reclame Paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota gaat op hoofdlijnen in op het advies van de welstandsc commissie van 6 juli 2016.</p> <p>Ten aanzien van reclame is door het bevoegd gezag wel degelijk een afweging gemaakt tussen de verschillende belangen. Het bevoegd gezag acht de uiteindelijk aangevraagde reclame, die vrij terug houdend in vorm en kleur is, en enkel wordt aangebracht op de gondel, acceptabel ten aanzien van landschap en mogelijke hinder voor omwonenden en passanten.</p> <p>Watervergunning Verwezen wordt naar de reactie onder 25.6.</p>
--	--

	Op basis van het voorgaande kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld en de omgevingsvergunning en de watervergunning niet worden verleend.		
<p>Aanpassingen inpassingsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In artikel 1 is een definitie van bouwvlak toegevoegd; - In artikel 3.3. onder g is een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten. <p>Aanpassingen omgevingsvergunning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Y-coördinaten zijn conform aanvraag gewijzigd; - Op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit is bij de omgevingsvergunning een maatwerkvoorschrift opgenomen om lichthinder te voorkomen, waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid. 			
26. Zienswijze Arends Didam Grondwerken			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
26.1	Reclamanten hebben zich met het bedrijf in dit waardevolle open gebied gevestigd omdat het een ruimte is voor rust en stilte. Dit wordt door een windmolenpark ernstig aangetast.	NIET GENOEMD	De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.
26.2	Reclamanten zijn tegen het windmolenpark omdat het overlast veroorzaakt door geluid, verlichting, slagschade, uitzichtverlies en de fikse waardevermindering.		<p>Het landschap tussen Angerlo en Loil zal inderdaad veranderen door de komst van de windturbines. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zeer zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van de gestelde waardevermindering wordt nog het volgende opgemerkt. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De</p>

			<p>resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
26.3	Reclamanten geven aan bij het gebruik van de recreatiepaarden een risico te lopen op calamiteiten omdat paarden en windmolens niet samen gaan.		Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat windturbines nadelige effecten hebben op koeien, paarden of ander vee. Reclamant heeft zijn stelling op dit punt ook verder niet onderbouwd.
Aanpassingen besluit: geen.			
27. Zienswijze Veltman Advocatenkantoor namens reclamanten 27			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
27.1	Inleiding Het inpassingsplan maakt de bouw van vier windturbines op enkele honderden meters van de woningen van reclamanten mogelijk. Dit betekent een ingrijpende verandering van de woonomgeving en het woon- en leefklimaat van reclamanten. Reclamanten stellen dat het windpark in strijd is met het provinciale beleid en de provinciale regelgeving en voor het overige ook niet voldoet aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening.	1, 2 en 3	Het landschap tussen Angerlo en Loil zal inderdaad veranderen door de komst van de windturbines. Daarom is veelvuldig en zorgvuldig onderzoek gedaan om te bezien of de mogelijke bouw van windturbines ter plaatse aanvaardbaar zijn. Door het college van GS is door in te stemmen met het inpassingsplan het standpunt ingenomen dat de plaatsing van windturbines ter plaatse acceptabel is vanuit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Verwezen wordt naar paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota waarin uitgebreid aandacht is geschonken aan het proces en de procedure / de locatiekeuze en afwegingen die hierin zijn gemaakt.
27.2	Draagvlak en participatie Het provinciaal beleid is gericht op creëren van draagvlak en op een evenwichtige verdeling van lusten en lasten door middel van participatie. Met het oog op draagvlak is het uitgangspunt van het provinciaal beleid dat alleen de locaties voor windenergie worden aangewezen waarvoor draagvlak is		In paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota is reeds ingegaan op het aspect draagvlak. Anders dan reclamanten stellen wordt geen medewerking verleend aan het verzoek van Raedthuys omdat Provinciale Staten gehouden zouden zijn op grond van artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998. Reclamanten wijzen terecht op jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waaruit blijkt dat de in voornoemd artikel opgenomen verplichting om een inpassingsplan vast te stellen, betrekking heeft op de toepassing van de bevoegdheid als

	<p>bij de betrokken gemeenteraden. De enige uitzondering hierop is de locatie Bijvanck. Voor deze locatie is, nadat de gemeente medewerking heeft geweigerd, een verzoek op basis van 9 e Elektriciteitswet ingediend. Dat verzoek dreigt te worden ingewilligd op basis van de aanname dat de wet Provinciale Staten hiertoe dwingt. Uit een uitspraak van de gedeputeerde blijkt dit eveneens.</p> <p>Dit is niet correct. Uit aangehaalde jurisprudentie blijkt dat Provinciale Staten medewerking kunnen weigeren indien het windpark in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Reclamanten stellen dat de gemeente op goede gronden medewerking heeft geweigerd. Deze zijn omschreven in het uitgebrachte negatieve advies en de daarbij gevoegde stukken (o.a. het negatieve welstandsadvies van het Gelders Genootschap).</p> <p>Het gevolg van de verkeerde uitleg van artikel 9e van de Elektriciteitswet leidt ertoe dat de gemeente Zevenaar op een andere manier wordt behandeld dan de andere Gelderse gemeente. Het uitgangspunt van draagvlak dient ook in dit geval te worden gerespecteerd, zeker nu er inhoudelijke gronden zijn voor het oordeel dat het initiatief voor het windpark in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Het provinciaal beleid eist dat omwonenden kunnen participeren in een windpark. Een passage uit de Omgevingsvisie wordt aangehaald. Het ontwerp-inpassingsplan bevat geen enkele waarborg voor participatie in dit project. In de toelichting staan vrijblijvende passages. Als het plan ongewijzigd wordt vastgesteld, kan initiatiefnemer het windpark bouwen, ook zonder bevredigende participatieregeling. Van een evenwichtige verdeling van lusten en lasten is dan geen sprake. Het inpassingsplan is op dit punt in strijd met de Omgevingsvisie.</p>		<p>zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat nog steeds een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing moet worden genomen. Dat het inpassingsplan “Windpark Bijvanck” een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing is, wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Zoals hiervoor is aangegeven onder 27.1 is veelvuldig en zorgvuldig onderzoek gedaan om te bezien of de bouw van de windturbines ter plaatse aanvaardbaar is. Op dit punt wordt verder verwezen naar paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota waarin wordt gereageerd op de door reclamanten genoemde rapporten en wordt aangegeven dat het realiseren van een windpark op deze locatie – ook in het licht van de landschappelijke inpassing - uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is.</p> <p>Als gezegd is geen sprake van een verkeerde uitleg van artikel 9e van de Elektriciteitswet. De gemeente Zevenaar wordt niet op een andere manier behandeld dan de andere Gelderse gemeenten. Het gelijkheidsbeginsel wordt niet geschonden.</p> <p>Het is juist dat de Omgevingsvisie Gelderland actief stuurt op het creëren van draagvlak. Voor het verkrijgen van draagvlak volgt Raedthuys de gedragscode van NWEA. Dit betekent bijvoorbeeld dat een participatieplan wordt opgesteld en dat sprake is van financiële projectparticipatie. Gewezen wordt op paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota. De diverse uitnodigingen van de zijde van initiatiefnemer aan omwonenden om nader invulling te geven aan de participatiemogelijkheden hebben tot op heden nog niet geleid tot een dialoog tussen partijen. De provincie zal zich de komende tijd blijven inzetten om deze dialoog tot stand te brengen. Van strijd met de Omgevingsvisie Gelderland is geen sprake.</p>
27.3	Landschap en beleid Reclamanten halen passages aan van de Omgevingsvisie Gelderland (paragraaf 3.2.2.1) en de Omgevingsverordening		<p>Zoals hiervoor is aangegeven onder 27.1 is veelvuldig en zorgvuldig onderzoek gedaan om te bezien of de bouw van de windturbines ter plaatse aanvaardbaar is. Op dit punt wordt verder verwezen naar paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota waarin wordt gereageerd op de door</p>

<p>Gelderland (artikel 2.7.4.1 en de toelichting daarop). Zij stellen dat het basis van dit beleid erom gaat dat uit het ruimtelijke ontwerp moet blijken dat het windpark een kwalitatieve toevoeging is aan het landschap.</p> <p>Vervolgens wordt verwezen naar de aanvulling op de PlanMer (opgesteld door DHV) behorend bij de Windvisie Gelderland. Daarin is gesteld dat het plaatsen van windturbines waarschijnlijk invloed heeft op de beleving van het open karakter en wordt daarom als zeer negatief beoordeeld. Dit oordeel wordt bevestigd door het welstandsadvies van het Gelders Genootschap. Van inpassing in het landschap is naar het oordeel van het Genootschap geen sprake omdat de afstemming op de Didamse wetering niet of nauwelijks beleenbaar is en de knik in de lijn het principe verzwakt. Het concept van een heldere lijn is verbrokken geraakt en het eindbeeld oogt hierdoor willekeurig'. Een andere opstelling vrij van de wetering in een rechte lijn of in een ruitvorm acht het Genootschap vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke kwaliteit wel denkbaar.</p> <p>Naar aanleiding van deze kritiek is in opdracht van Raedthuys een landschapsrapport opgesteld. In het landschapsrapport wordt gekozen voor een beoordeling op regionale schaal. Er is sprake van "accentuering van de bestaande regionale landschappelijke kenmerken" en is met de een geknikte lijnopstelling sprake van een helder hoofdprincipe passend bij het eenvoudig, sober en grootschalig ingericht landschap'. Gedeputeerde staten nemen deze benadering ten onrechte over in de toelichting op het inpassingsplan. Reclamanten vinden de verandering van het beoordelingskader in het licht van het provinciaal beleid niet toelaatbaar.</p> <p>Het provinciaal beleid is gericht op het toevoegen van kwaliteit en op het vergroten van de beleefbaarheid van het landschap. Er moet een betekenisvol landschap ontstaan waarin een windpark ook bijdraagt aan een aantrekkelijk en</p>		<p>reclamanten genoemde rapporten.</p>
--	--	--

	<p>beleefbaar landschap en aldus een maatschappelijke meerwaarde biedt.</p> <p>Door te kiezen voor een beoordeling van het windpark op een regionaal schaalniveau wordt aan dit beleid geen recht gedaan. Of het windpark past bij de hoofdkenmerken van het landschap valt alleen indirect vast te stellen met behulp van een luchtfotot of kaart van de regio. De beschouwer moet het doen met wat hij vanaf de grond waarneemt. Het Gelders Genootschap en DHV sluiten in hun adviezen wel aan op de beleving van het landschap door de mensen die er wonen, werken en recreëren. Hiermee wordt recht gedaan aan het provinciaal beleid.</p> <p>In de second opinion door Feddes I Olthof wordt eveneens benadrukt dat de relatie met de regionale landschapsstructuur niet overtuigd. Het park mist de aansluiting met de hoofdkenmerken van het landschap (openheid en de oost-west georiënteerde structuur).</p> <p>Gezien het vorenstaand kan het provinciebestuur in redelijkheid niet tot het oordeel komen dat het windpark in overeenstemming is met het provinciale beleid en de omgevingsverordening. Uit de ingewonnen adviezen blijkt klip en klaar dat van een toevoeging aan de kwaliteit van het landschap niet gesproken kan worden, noch van vergroting van beleefbaarheid of maatschappelijke meerwaarde. Het plan is in strijd met een goede ruimtelijke ordening, de Omgevingsvisie en artikel 2.7.4.1 van de Omgevingsverordening.</p>		
27.4	<p>Geluid- en slagschaduw</p> <p>Er is geen onderzoek gedaan naar het achtergrondgeluidsniveau in de omgeving van het plangebied. Dit had wel voor de hand gelegen nu geluidsbronnen zoals wegen en industrieterreinen hier ontbreken en het geluidsniveau mogelijk onder de 30 dB(A) ligt. Het onderzoek moet worden uitgevoerd om te bepalen hoe de geluidsbelasting van de turbines zich verhouden tot het achtergrondgeluidniveau en om te beslissen of er aanleiding is</p>		<p>Er is onderzoek verricht naar de geluideffecten van het windpark op de nabij het park gelegen geluidgevoelige objecten. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in het rapport van Bosch & Van Rijn, "Windpark Bijvanck, akoestisch onderzoek t.b.v. vormvrije m.e.r.-beoordeling en inpassingsplan", d.d. 3 augustus 2016 (bijlage 13 bij de toelichting). Het is juist dat in dit rapport niet is ingegaan op het achtergrondgeluidsniveau in de omgeving van het plangebied. Het achtergrondgeluidniveau vormt geen reden om maatwerkvoorschriften te stellen op grond van artikel 3.14a, lid 3, Activiteitenbesluit. Hierbij is van belang dat het gebied rondom het windpark niet is aangewezen als stiltegebied of stiltebeleidsgebied in de Omgevingsverordening en -visie. Verder is van belang dat het park geprojecteerd is in het buitengebied en dat het</p>

	<p>tot het stellen van maatwerkvoorschriften.</p> <p>Sinds kort staat vast dat de wettelijke normen voor slagschaduw en geluid in strijd met het recht zijn vastgesteld. Dit blijkt uit een recente uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie waarin dergelijke wettelijke normen worden bestempeld als een plan of programma in de zin van de Europese richtlijn 2001/42. Deze richtlijn verplicht eerst een milieueffectrapport op te stellen. In het kader van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling is dat niet gebeurd.</p> <p>Daarom moeten de betrokken regelingen wegens strijd met het recht buiten toepassing worden gelaten en kunnen de daarin vastgelegde normen alleen worden toegepast in het onderhavige geval als uit onderzoek blijkt dat deze normen de omwonenden inderdaad voldoende beschermen tegen geluid en slagschaduw. Zolang daar onzekerheid over bestaat valt niet goed te beoordelen of het windpark niet leidt tot een onaantoonbare aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse en valt dus ook niet vast te stellen dat het inpassingsplan in overeenstemming is met het vereiste van een goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>gebruikelijk is dat het referentieniveau van het omgevingsgeluid daar laag is. Van bijzondere lokale omstandigheden in de zin van artikel 3.14a, lid 3, Activiteitenbesluit is aldus geen sprake. Zie voor meer informatie paragraaf 2.6.1 van de Zienswijzennota.</p> <p>Anders dan reclamant veronderstelt, blijkt uit het arrest HvJ EU 19 oktober 2016, C-290/15 (Patrice D'Oultremont e.a./Waals Gewest) niet dat de normen van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling voor geluidhinder en slagschaduw in strijd met het recht zijn vastgesteld. Het arrest heeft betrekking op een besluit van het Waals Gewest. Kenmerkend voor dit besluit is dat het specifiek is vastgesteld om het aantal windmolenparken in Wallonië te vergroten. Dit besluit hoort bij een concreet plan om de beleidsdoelstelling voor windenergie te halen, maar is formeel van dat plan losgekoppeld. Door die ont koppeling is op grond van Waals recht geen plan-mer voor het besluit vereist. In navolging van eerdere jurisprudentie over de mer-richtlijn oordeelt het Hof dat zulke "opknipstrategieën" waarmee de SMB-richtlijn wordt ontweken, moeten worden tegengegaan.</p> <p>De normen voor windmolens uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn van een andere orde. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling bevatten op zichzelf staande, algemeen toepasselijke normen, die gericht zijn op herhaalde toepassing op niet van te voren te bepalen locaties en niet van te voren te bepalen inrichtingen. Het zijn normen die voor iedere windmolen tijd- en plaatsafhankelijk gelden. In tegenstelling tot het Waalse besluit zijn de Nederlandse algemene milieuregels alleen gericht op het beperken van milieueffecten en hinder en niet tevens gericht op het mogelijk maken van projecten. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn dus niet plan-m.e.r.-plichtig.</p>
27.5	<p>Effecten flora en fauna</p> <p>De aanname dat geen ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet zou zijn vereist is niet juist evenals de aanname dat de vrijstelling artikel 16ga Besluit vrijstelling beschermde dieren plantensoort van toepassing is.</p> <p>Het ontheffingsvereiste blijft aldus de Nota van toelichting van toepassing op opzettelijk doden, waaronder begrepen voorwaardelijke opzet. Daarvan is sprake als iemand willens en wetens de geenszins te verwaarlozen kans aanvaardt dat er dieren worden gedood". Volgens de toelichting blijft het</p>	<p>De effecten van het windpark op de aanwezige flora en fauna zijn onderzocht door Bureau Waardenburg. De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in het rapport "Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar", d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting). In het onderzoek is uitgegaan van turbines met een ashoogte van 99-124 m en een rotordiameter van 100-122 m (zie blz. 9 van het rapport). De door reclamant beschreven variant waarbij sprake is van een ashoogte van 100 m en een rotordiameter van 122 m is aldus in het onderzoek betrokken.</p> <p>Bureau Waardenburg heeft op 5 juli 2016 een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. Deze actualisatie is opgenomen als bijlage 10 bij de toelichting. Uit de actualisatie volgt dat de in het rapport opgenomen conclusies nog steeds geldend zijn. In de actualisatie is</p>

	<p>ontheffingsvereiste daarom gelden als er een niet te verwaarlozen kans bestaat dat bepaalde vogels of vleermuizen worden gedood. In de praktijk geldt dus nog steeds de regel die de Afdeling in haar uitspraak Windpark Wieringermeer formuleerde, namelijk dat met elke doding, daargelaten of die doding voorzienbaar danwel incidenteel is, het verbod om te doden van artikel 9 van de Flora en Faunawet wordt overtreden.</p> <p>Het inpassingsplan is pas uitvoerbaar als de ontheffing wordt aangevraagd en verleend. In het inpassingsplan dient te worden gemotiveerd dat het windpark voldoet aan de wettelijke criteria om voor ontheffing in aanmerking te komen.</p> <p>Uit het natuuronderzoek blijkt niet of is uitgegaan van een worst case scenario. Veel vogels en vleermuizen vliegen op betrekkelijk geringe hoogte. De meest nadelige situatie is daarom de situatie van een ashoogte van 100 m en een rotordiameter van 122 m. De wieken draaien dan slechts op 39 m van het maaiveld.</p>		<p>eveneens uitgegaan van turbines met een ashoogte van 99-124 m en een rotordiameter van 100-122 m (zie blz. 1 van de actualisatie).</p> <p>Zie ook paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p>
--	--	--	--

Aanpassingen besluit: geen.

28. Zienswijze reclamant 28			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
28.1	Zonne-energie en windturbines op zee zijn een veel beter alternatief. Zonne-energie is minder locatieafhankelijk en het waait veel harder op zee.	NIET GENOEMD	<p>In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve</p>

			<p>energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p> <p>Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.</p>
28.2	Gedeputeerde Jan Jacob van Dijk heeft in een gesprek in december 2016 aangegeven dat hij met de huidige kennis van zaken niet voor Bijvank zou hebben gekozen. Dit levert het gevaar op dat, in de politiek toch al teleurgestelden, zich afkeren van de gangbare politiek partijen en zich voegen bij z.g. protestpartijen.		
28.3	Het windpark is schadelijk voor lokale- en trekvogels, er is sprake van horizon vervuiling.		<p>De effecten van het windpark op de aanwezige flora en fauna zijn onderzocht door Bureau Waardenburg. De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in het rapport "Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar", d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting).</p> <p>Bureau Waardenburg heeft op 5 juli 2016 een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. Deze actualisatie is opgenomen als bijlage 10 bij de toelichting. Uit de actualisatie volgt dat de in het rapport opgenomen conclusies nog steeds geldend zijn.</p> <p>Zie ook paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p>
28.4	Vanwege de gemiddeld lagere lichtsnelheid zal er een hogere subsidie stroom richting de bedrijven gaan dan wanneer een windmolen aan zee wordt geplaatst. Dus is plaatsing Bijvank financieel minder aantrekkelijk (reclamant heeft een SDI document bijgevoegd). Daarnaast zal de planschade hoger uitvallen dan nu is berekend (dit blijkt uit onderzoek van HoorDeWindWaaait).		<p>Er wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 28.1 ten aanzien van het onderwerp 'wind op zee'.</p> <p>Daarnaast is van belang dat initiatiefnemer onderzoek heeft gedaan naar de windsnelheden in het gebied gedurende een periode van een jaar. Daaruit is gebleken dat het gebied qua wind geschikt is voor de plaatsing van windturbines. Het is echter wel juist dat windturbines op dit moment niet zonder subsidie (de zogenaamde SDE+ subsidie: Stimulering Duurzame Energieproductie) kunnen draaien. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen en de noodzaak van de duurzame energietransitie. Met betrekking tot de subsidieverlening voor windpark Bijvank, wordt verwezen naar paragraaf 2.5.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Ten aanzien van de gestelde planschade wordt nog het volgende opgemerkt. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De</p>

			<p>resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor het Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>De stelling dat plaatsing van windturbines op locatie Bijvanck financieel minder aantrekkelijk is, wordt niet gevolgd.</p>
28.5	Omwonenden worden belast door slagschaduw en opwekking van laagfrequent geluid.		De bouw van de vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark is echter zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota, waarin ook de aspecten slagschaduw en laag frequent geluid uitgebreid aan bod zijn gekomen.
Aanpassingen besluit: geen.			
29. Zienswijze De Jong & Partners Juristen			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
29.1	Zienswijze nummer 29 is op de volgende punten identiek aan zienswijze nummer 4A: <ul style="list-style-type: none"> - 4A.1 t/m 4A.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22 - 4A.23 b. - 4A.23 c. - 	1,2 en 3	De reactie van het bevoegde gezag is op de volgende punten identiek aan de reactie bij nummer 4A: <ul style="list-style-type: none"> - 4A.1 t/m 4A.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 4.22 - 4A.23 b. - 4A.23 c.
	Zienswijze nummer 29 is op de volgende punten uniek:		
29.2	Visuele hinder a. Reclamanten geven weer dat ze niet bekend waren dat men een windpark aan het plannen was. Indien de	1,2 en 3	Het plan kent al een lange voorgeschiedenis. De locatie Bijvanck is al in het Streekplan 2005 opgenomen. Vanaf deze periode had reclamant bekend kunnen zijn met mogelijke ontwikkeling van de locatie Bijvanck ten behoeve van windenergie. Ten aanzien van de totstandkoming van de

	reclamanten dit geweten hadden, hadden ze het pand niet gekocht dan wel een veel lagere prijs bedongen.	locatiekeuze, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek. Opgemerkt wordt wel dat er geen grond is voor vergoeding als de schadeveroorzakende ontwikkeling bij de verzoeker bekend was, of bekend had kunnen zijn op het moment dat het betreffende onroerend goed werd aankocht. Of de ontwikkeling voorzienbaar was voor reclamant staat in deze procedure niet ter beoordeling.
29.3	<p>Geluidshinder</p> <p>a. Reclamanten geven aan dat geluidshinder een zeer grote invloed zal hebben op de exploitbaarheid van het pand.</p> <p>b. Reclamanten geven aan dat het woongenot sterk zal worden aangetast en wellicht stress- en gezondheidsklachten veroorzaken.</p> <p>c. Reclamanten vinden dat er sprake is van geen goede ruimtelijke ordening. Wetenschappelijk is erkend dat dermate lage tonen, die niet door het menselijk gehoor waarneembaar zijn, stress reacties veroorzaken. Dit wordt niet betrokken bij de planvorming.</p>	<p>a. De geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van gevoelige gebouwen is in de tabel van bijlage C bij het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) weergegeven. Hieruit blijkt dat bij alle geluidsgevoelige objecten (woningen van derden) wordt voldaan aan de 41 dB Lnight geluidsnorm. Bij twee woningen wordt niet voldaan aan de 47 dB Lden norm. Om ook het behalen van die norm zeker te stellen zijn maatregelen in de nachtperiode nodig. In artikel 3.3, onder f, van de planregels is daarom opgenomen dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien – en voor zover nodig – in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB Lden en de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van woningen van geluidsgevoelige objecten. Hiermee is geborgd dat de geluidsbelasting de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden niet overschrijdt. Daarmee staat vast dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder.</p> <p>b. In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in “Gezondheidsscan Windpark Bijvanck”. Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan..</p> <p>c. Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota, waarin uitgebreid het aspect laagfrequent geluid uitgebreid aan de orde komt.</p>
29.4	<p>Straling</p> <p>a. Straling van ontvangstapparatuur voor WIFI toepassingen, die mogelijk op de windmolens geplaatst worden, kan</p>	Ontvangstapparatuur voor WIFI toepassingen zijn over het algemeen vergunningvrij. Pas wanneer een mast die op de turbine geplaatst wordt hoger is dan 5 meter moet een vergunning aangevraagd worden. Overigens is er geen wetenschappelijk bewijs dat straling van dergelijke

	<p>schadelijk zijn. Door te laten onderzoeken of Raedthuys zich voor de gehele looptijd zal verbinden om af te zien van de plaatsing van dergelijke apparatuur, treedt strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening op.</p>		<p>ontvangstapparatuur schadelijk zijn. Dat standpunt wordt door reclamanten ook niet nader onderbouwd.</p>
29.5	<p>Natuurmonumenten De Bevermeer</p> <p>De nabijheid van een windmolenpark is, door trillingen, licht en geluid, maar ook door het risico van aanvaringen met draaiende wieken van windmolens een rechtstreekse bedreiging voor het nachtleven en de vele vogelsoorten die worden aangetrokken door De Bevermeer.</p> <p>Er is nooit onderzoek gedaan door de initiatiefnemer of de provincie naar de aanwezigheid van vogelsoorten en vleermuizen en andere kwetsbare (zoog)dieren in de Bevermeer.</p>		<p>De Bevermeer ligt op enige afstand van de meest oostelijke windturbine. Om de effecten op beschermde soorten en gebieden in beeld te brengen zijn er diverse natuuronderzoeken uitgevoerd. Uit deze onderzoeken komt naar voren dat er geen effecten zijn op beschermde soorten. Hierbij is rekening gehouden met mogelijke effecten door trillingen, licht en geluid.</p> <p>Zie ook paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Voor de door reclamanten genoemde soorten is onderzoek gedaan in de directe nabijheid van de geplande windturbines. De effecten op de beschermde soorten wordt niet gezien als onaanvaardbaar. Aangezien De Bevermeer op een grotere afstand is gelegen dan het onderzoeksgebied kan het niet zijn dat dit leidt tot grotere effecten.</p>
29.6	<p>Verdeling lusten en lasten windmolenpark</p> <p>Reclamanten geven weer dat twee tot drie boeren een vergoeding krijgen van de initiatiefnemer. Dit staat in schril contrast met de planschade die de reclamanten ondervinden.</p> <p>Reclamanten hebben een taxatierapport laten opstellen met daarin de berekening van de waardedaling van het pand en land. Er komt een bedrag uit van €98.000. Daarnaast hebben de reclamanten al enkele honderdduizenden euro's geïnvesteerd in het up to date maken en geschikt maken voor exploitatie.</p> <p>De waardedaling en de inkomstenderving betekent voor de reclamanten een groot aantal jaren levensonderhoud op latere leeftijd, die door het windmolenpark wordt afgenomen. Dit alles ten gunste van enkele agrarische ondernemers die door een prikkel in de wetgeving in staat worden gesteld geld te verdienen. In de direct leefomgeving heeft dit een tweespalt tot gevolg.</p>		<p>De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Wellicht ten overvloede, maar de mogelijkheid tot participatie staat volledig los van een tegemoetkoming in planschade. Participatie is bedoeld om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project. Indien de woning van reclamant in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>In dat kader heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) in oktober 2014 het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in</p>

	<p>Reclamanten geven weer dat in een goede ruimtelijke ordening rekening gehouden dient te worden met deze effecten. Dat is nu niet gebeurd, waarmee sprake is van een strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Gelet op het vorenstaande is bij de vaststelling wel degelijk rekening gehouden met de effecten van planschade. Deze stelling wordt derhalve niet gevolgd.</p>
29.7	<p>Indirecte schade Reclamanten hebben en hadden het pand aangekocht voor verhuur en exploitatie voor rustieke meeting, workshops en yoga-weken. Het windpark zal hier een grote invloed op uitoefenen. Reclamanten schatten dat dit zal leiden tot een omzetsdaling van 70%.</p> <p>Gelet op artikel 6.2 lid 2 onder a Wro dient deze inkomensschade in ogenschouw genomen te worden. Bij de berekening van de totale planschade heeft initiatiefnemer hiertoe geen reservering genomen, noch een handreiking gedaan. Ook op dit punt vertoont de financiële haalbaarheid van het concept-inpassingsplan gebreken.</p> <p>Reclamanten geven aan een sterk verminderd woongenot te ervaren als het windpark wordt gerealiseerd.</p>	<p>Het wettelijke systeem kent bepalingen en regelingen omtrent planschade. Pas na het onherroepelijk worden van het inpassingsplan zal, naar aanleiding van concrete verzoeken om planschade, de hoogte van de tegemoetkoming worden bepaald. Zie paragraaf 2.5.2 voor meer informatie over (plan)schade. Inkomensschade of inkomstenderving is onderdeel van het wettelijke systeem omtrent planschade.</p> <p>De planschadevergoeding staat in deze procedure niet ter beoordeling.</p>
29.8	<p>Vitalisering buitengebied Reclamanten geven weer dat het buitengebied een aantrekkelijke vestigingsplaats is voor ondernemers. De Provincie Gelderland druis met dit inpassingsplan rechtstreeks in tegen haar eigen (ook IPO) doelstellingen, althans de doelstellingen van enkele jaren geleden, om te stimuleren dat meer diverse ondernemers activiteiten zouden worden ontplooid in het Gelderse buitengebied.</p> <p>Omdat buitenproportionele schade optreedt door de bouw van een windmolenpark c.q. voorrang te geven boven de</p>	<p>Er is geen directe relatie bekend tussen windenergie en vestigingsklimaat voor ondernemers. Dat standpunt wordt door reclamanten ook niet nader onderbouwd. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de</p>

	<p>mogelijkheden die de verdere vitalisering van het buitengebied van Angerlo biedt, handelt de provincie in strijd met goede ruimtelijke ordening. Zij handelt rechtstreeks in strijd met haar eigen (eerdere) beleidsvoornemens ten aanzien van de vitalisering van het buitengebied en in het bijzonder De Bijvanck, dat eerder werd gekenschetst als “waardevol open gebied” met cultuurhistorische waarde dat bescherming verdient.</p>	<p>windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Daarnaast is de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
29.9	<p>Crisis- en herstelwet</p> <p>a. Reclamanten geven weer dat de interpretatie van GS van de Crisis en Herstelwet heeft geleid tot een lage betrokkenheid tot compensatie van omwonenden door de initiatiefnemer en de betrokken boeren.</p> <p>b. Reclamanten geven weer dat een aantal omwonenden €600 per jaar is geboden als vergoeding. In 2005 heeft de rechtsvoorganger van Raedthuys directe omwonenden €5.000 per jaar geboden als ze afzagen van het indienen van een zienswijze. Dit is 10x meer als wat nu onder de dekking van CHW wordt geboden.</p> <p>c. Dat de provincie niet van de initiatiefnemer heeft geëist minimaal eenzelfde regeling aan te bieden, noch namens de omwonenden heeft geëist dat Raedthuys de werkelijk te leiden schade dient te vergoeden, is naast rechtstreeks onrechtvaardig, in strijd met een goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>A, b en c</p> <p>Inpassingsplannen vallen altijd onder de Crisis- en Herstelwet. Betwist wordt dat de interpretatie van GS van de Crisis- en Herstelwet heeft geleid tot een lage betrokkenheid tot compensatie van omwonenden.</p> <p>Participatie heeft als uitgangspunt een evenwichtige verdeling van lusten en lasten. De hoogte van het participatiebedrag ligt tussen het richtbedrag van de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) en het richtbedrag van de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW). De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Het is aan omwonenden en de initiatiefnemer om hier samen invulling aan te geven. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Aanvullend wordt opgemerkt dat het omwonenden en initiatiefnemer vrij staat om langs privaatrechtelijke weg afspraken met elkaar te maken.</p> <p>Zie ook de reactie onder 29.6 en paragraaf 2.4 van de Zienswijzennota.</p>
29.10	<p>Participatie</p> <p>Reclamanten geven weer dat de Gedeputeerde Traag meermaals heeft aangegeven dat met omwonenden een gesprek gevoerd kon worden, echter dat er geen enkele mogelijkheid was om de verplaatsing van het Windpark naar een alternatieve locatie of een alternatieve vorm van energieopwekking als alternatief voor het windpark te bespreken was.</p> <p>Reclamanten geven weer dat burgerparticipatie en co-creatie reeds in 2014 al niet meer tot de mogelijkheden behoorde en</p>	<p>Provinciale Staten zijn op grond van artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet gehouden een inpassingplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dat is slechts anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Wanneer het door de initiatiefnemer voorgestelde project niet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening voldoet, dan moeten Provinciale Staten in overleg met de initiatiefnemer op zoek moeten gaan naar een alternatieve locatie (TK 2010-2011, 32 588, nr. 3, blz. 6 en 7).</p>

	<p>dat op deze wijze de Provincie Gelderland, door deze weigering, actief de mogelijkheid tot het verkrijgen van draagvlak (voor een andere locatie of alternatieve opwekking van energie) heeft gedwarsboemd, althans zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat het windpark een onvermijdelijkheid was, die de omwonenden maar te accepteren hebben.</p> <p>Hiermee is door GS niet voldaan aan de eisen die krachtens landelijk beleid worden gesteld aan een goede ruimtelijke ordening, in verband met de ontwikkeling van windparken.</p>	<p>Daarvan is bij Windpark Bijvanck geen sprake. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Er was derhalve geen noodzaak om alternatieve locaties te bezien.</p> <p>Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Participatie ziet daarom ook niet op het zoeken naar een alternatieve locatie voor het realiseren van windenergie, maar op het financieel participeren in het windpark op de huidige locatie. Daarvoor zijn omwonenden verschillende keren door Raedthuys benaderd. Raedthuys heeft bovendien een concreet voorstel voor participatie gedaan. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer. Om deze reden ziet de provincie er slechts op toe dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Het is aan omwonenden en de initiatiefnemer om hier samen invulling aan te geven. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
29.11	<p>Coördinatie-regeling</p> <p>a. GS hebben het ontwerp-inpassingsplan samen met de ontwerp-omgevingsvergunning ter visie gelegd. De ontwerp-omgevingsvergunning is echter in strijd met artikel 9e, vierde lid Elektriciteitswet. Reclamanten geven weer dat GS meer bevoegdheden naar zich toe heeft getrokken, dan dat zij op grond van het voornoemde artikel heeft verkregen. Artikel 9e, vierde lid kent aan GS enkel een bevoegdheid toe op het verlenen van vergunningen als genoemd in artikel 2.1, eerste lid onder a, b, c of g Wabo. GS is dus niet het bevoegd gezag voor het verlenen van een vergunning voor milieu (geregeld in artikel 2.1, eerste lid onder e Wabo) en voor een vergunning voor het kappen van bomen, het maken van een uitweg en reclame-uitingen (geregeld in respectievelijk artikel</p>	<p>a. Ten behoeve van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW bepaalt artikel 9f, eerste lid, van de Elektriciteitswet dat Gedeputeerde Staten de voorbereiding en bekendmaking coördineren van de besluiten aangewezen op grond van artikel 9d.</p> <p>Artikel 9f, eerste lid, en artikel 9d, eerste lid, Elektriciteitswet hebben betrekking op de besluiten die zijn aangewezen in het Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie-regeling energieinfrastructuurprojecten. Het gaat hier om de door Raedthuys aangevraagde omgevingsvergunning voor de activiteiten: beperkte milieutoets (artikel 2.1, lid 1, onder i, Wabo), uitwegen (artikel 2.2 lid 1 aanhef onder e Wabo jo. artikel 2:12 Algemene Plaatselijke Verordening 2010 gemeente Zevenaar), kappen (artikel 2.2 lid 1 aanhef onder g Wabo jo. artikel 2 Bomenverordening Zevenaar 2010) en reclame (artikel 2.2, lid 1, onder h, Wabo). De bevoegdheid van Gedeputeerde Staten tot het verlenen en coördineren van deze omgevingsvergunning volgt uitdrukkelijk uit artikel 9f, tweede lid en niet uit artikel 9e, vierde lid, Elektriciteitswet.</p>

	<p>2.2 eerste lid onder e, g, h en i Wabo). Hier blijft logischerwijze het College van burgemeester en wethouders van Zevenaar het bevoegd gezag. Overigens artikel 3.26 Wro legt dezelfde beperking op. Het ontwerp van de omgevingsvergunning (alsmede de voorwaarden) is strijdig met de wet.</p> <p>b. Deze conclusie heeft verstrekkende gevolgen. Artikel 9e Elektriciteitswet is een uitwerking van de Crisis-en Herstelwet en dient ook in die zin begrepen te worden. De Crisis- en Herstelwet is bedoeld om projecten die dreigen vast te lopen los te trekken; enkel als het project met toepassing van de Crisis- en Herstelwet en de daaruit vloeiende aanpassing Elektriciteitswet tot een versnelling van het project leidt kan toepassing gegeven worden aan de bepaling. Hier is echter geen versnelling te verwachten. Immers, de gemeente Zevenaar is om moverende redenen tegen het plan en het is onwaarschijnlijk dat zij voor die aanvragen waarvoor zij bevoegd gezag is daadwerkelijk een vergunning zal verlenen. Een en ander leidt dan ook tot geen andere conclusie dan dat het toepassen van artikel 9e Elektriciteitswet schending van het beginsel van détournement de pouvoir oplevert.</p>		<p>Met artikel 9e, vierde lid, Elektriciteitswet is niets anders bedoeld dan de bevoegdheden die ontstaan nadat het inpassingsplan is vastgesteld en waarvoor normaal gesproken het college van burgemeester en wethouders bevoegd is, aan de provincie – Gedeputeerde Staten – toe te kennen (<i>Kamerstukken II</i> 2010-2011, 32 588, nr. 3, blz. 7).</p> <p>Om te borgen dat voor zowel het inpassingsplan als de vergunningen één procedure wordt doorlopen, hebben Provinciale Staten op 29 juni 2016 besloten om de verdere besluitvorming te coördineren op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33).</p> <p>b. Als gezegd zijn Provinciale Staten - gelet op het bepaalde in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet – niet bevoegd, maar verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Gewezen wordt op paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota. Van schending van het beginsel van détournement de pouvoir is derhalve geen sprake.</p>
29.12	<p>Financiële haalbaarheid</p> <p>Reclamanten hebben een taxatierapport laten opstellen met daarin de berekening van de waardedaling van het onroerend goed. Er komt een bedrag uit van €98.000. Indien rekening gehouden wordt met 2% NMR komt dit neer op een bedrag van €78.800. Daarnaast zal er sprake zijn van indirecte planschade.</p> <p>Indien de directe planschade wordt geëxtrapoleerd naar de huishoudens rondom de Bevermeerseweg / De Bevermeer, dan is alleen in dat gebied (verder weg dan 1.500 meter van de meest dichtstbijzijnde molen) al een directe planschade te verwachten van een paar miljoen euro.</p> <p>Het onderzoek dat vanwege Raedthuys is uitgevoerd en dat</p>		<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport “Risicoanalyse planschade”, oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting van het inpassingsplan).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen. Geconcludeerd wordt dat het totaal verwachte schadebedrag circa € 150.000,- zal zijn in plaats van de eerder geraamde € 80.000,-.</p> <p>Met de initiatiefnemer is een planschadeovereenkomst gesloten. Hierin is vastgelegd dat toekomstige planschadeclaims door de initiatiefnemers zullen worden vergoed. Initiatiefnemer heeft op basis van de planschaderisicoanalyse en de actualisatie daarvan een geldbedrag</p>

<p>uitgaat van € 65.000,-- voor alle omwonenden is ongelooftwaardig. GS had zich beter dienen te oriënteren op de mogelijke schade, zodat dit plan in een eerder stadium zou zijn gesneuveld.</p> <p>Door willens en wetens met oogkleppen op te blijven doorduwen op dit plan heeft GS blij gegeven van een tunnelvisie. Hiermee heeft GS in strijd gehandeld met de beginselen waaraan een goede ruimtelijke ordening dient te voldoen.</p> <p>Reclamanten plaatsen kanttekeningen bij 'Artikel 4 werkzaamheden' in de samenwerkingsovereenkomst Windpark de Bijvanck tussen Provincie Gelderland en Raedthuys Windenergie.</p> <p>1. De Provincie laat zich vrijwaren door de Exploitant op basis van een raming van een totale planschade van € 65.000,00. Tot zekerheid dient een bankgarantie te worden afgegeven; echter slechts tot de hoogte van genoemde € 65.000,00.</p> <p>2. Geenszins is gewaarborgd dat de Exploitant solvabel is voor de grote schadeclaims vanuit omwonenden.</p> <p>Alleen al de directe planschade is door een onafhankelijke taxateur inmiddels (januari 2017) geraamd op € 8.249.350,00 aan directe planschade. Daarbij is alleen al de schade die tot het NMR zou behoren getaxeerd op €1.800.000. De Provincie heeft al meermaals aangegeven dat indien de planschade bij dit windpark hoger is dan een (1) miljoen, er geen sprake is van financiële haalbaarheid en/of een goede ruimtelijke ordening en het betreffende inpassingsplan alleen al op die basis zal cq dient te worden ingetrokken.</p> <p>Deze directe planschade staat nog los van de indirecte planschade, waarvoor Raedthuys en de provincie reeds (hoofdelijk) schriftelijk aansprakelijk zijn gesteld door de omwonenden.</p>		<p>gereserveerd om eventuele planschadeclaims te kunnen voldoen. De bankgarantie biedt de provincie zekerheden met betrekking tot het risico op planschade en borging van de gemaakte afspraken over het dragen van het risico op planschade. Uiteraard is het voor de provincie van belang dat het de betaling van het te vergoeden risico op planschade door de initiatiefnemer geborgd is.</p> <p>De financiële haalbaarheid van het plan is niet in geding. In dit verband wordt nog gewezen op paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Reclamanten geven aan dat de provincie aansprakelijk is gesteld door omwonenden voor schade die anno 7 juni 2016 <i>zich reeds voordoet en in de toekomst nog verder zal bestaan</i>. Bij brief van 27 juni 2016 heeft GS reeds aangegeven iedere aansprakelijkheid van de hand te stellen.</p> <p>Tot slot over de zienswijze dat wind op zee voorkeur geniet boven wind op land, nog het volgende. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p>
---	--	--

	<p>Het risico op een mogelijke rechtstreekse aansprakelijkheid van de Provincie, zowel voor planschade die hoger zou zijn dan € 65.000,00 als voor alle overige vormen van schade waaronder indirecte planschade, is niet meegenomen in afwegingen door de Provincie.</p> <p>Indien het inpassingsplan niet door de Provincie Gelderland (GS) wordt ingetrokken nu de financiële haalbaarheid niet opnieuw wordt onderzocht cq indien niet op voorhand, aan de hand van deze taxaties niet wordt erkend dan dat van financiële haalbaarheid geen sprake is, dan wel deze financiële haalbaarheid met inachtneming van de ingebrachte taxatierapporten niet gedegen opnieuw wordt onderzocht door een –in samenwerking met de betrokken Omwonenden aan te wijzen- derde taxateur O.G., is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Reclamanten geven weer dat de businesscase van windparken op zee inmiddels, door oa financiële haalbaarheid, schadelasten, en aantasting landschappelijke waarden, de voorkeur verdienen boven wind op land.</p>		
Aanvullende zienswijze De Jong & Partners Juristen			
29.13	<p>Aanbestedingsplicht</p> <p>Reclamanten stellen dat als een ruimtelijk initiatief aanvaardbaar is gelet op het criterium van een goede ruimtelijke ordening, het bestuur daaraan medewerking dient te verlenen, tenzij er alternatieven zijn die tot een gelijkwaardig resultaat leiden en deze, gezien vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, aanzienlijk minder bezwarend zijn. Volgens reclamanten is daarvan sprake in het geval van de Bijvanck. Zij halen daarbij de volgende argumenten aan:</p> <p>a. Reclamanten halen een zienswijze van het Wieringermeer, een online artikel en een conclusie van Staatsraad Advocaat-Generaal Widdershoven van 25 mei 2016 aan waarin gesproken wordt over verdeling van 'schaarse vergunningen'.</p>		<p>a. Anders dan reclamanten veronderstellen, is een vergunning voor het realiseren van windturbines geen 'schaarse vergunning' als bedoeld in de zienswijze. Binnen de provincie Gelderland zijn verschillende locaties beschikbaar waar windenergie kan worden toegestaan. Er is met andere woorden de juiste procedure gevolgd.</p>

	<p>Hierin wordt kort gezegd gesteld dat de ruimte voor windturbines een schaars goed is. De verdeling van dit schaarse goed over de potentiële gegadigden hoort op een zorgvuldige en transparante wijze te gebeuren, waarbij alle gegadigden in beginsel een even grote kans op de verwerving van zo'n ontwikkelingsrecht moet worden geboden. Dit in verband met het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. De Bijvanck is in de structuurvisie van de provincie aangewezen als zoekgebied voor windenergie. De markt van mogelijke initiatiefnemers op het gebied van duurzame energie, in casu windenergie, zou dan uitgevraagd moeten worden om in concurrentie initiatieven te ontplooiën. Tegen deze achtergrond bezien is de totstandkoming van de planvorming van windpark De Bijvanck in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Dit beginsel blijkt volgens reclamanten uit vaste jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie.</p> <p>b. De mogelijkheden om te overleggen over alternatieven zijn vanaf het begin door de provincie structureel afgehouden en de kop ingedrukt. Doordat dit niet is gebeurd en deze opties uitdrukkelijk van tafel zijn geveegd, is de planvorming van de provincie in strijd met een goede ruimtelijke ordening.</p>		<p>b. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota is de provincie gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dit is anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening. Beoordeeld is of realisering van het windpark uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Gewezen wordt op paragraaf 2.6. Geconcludeerd is dat dit het geval is. Het zoeken naar een alternatieve locatie is pas aan de orde indien realisering van een windpark op de aangevraagde locatie onaanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Zoals hiervoor is verwoord doet deze omstandigheid zich hier niet voor.</p>
29.14	<p>Elektriciteitswet</p> <p>Er is geen sprake van een verplichting tot het opstellen van een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet 1998. <i>(De verplichting heeft betrekking op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen. PS zullen dus nog steeds een uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing moeten nemen.)</i> Deze nuance is structureel niet gecommuniceerd door GS en daarmee is PS niet volledig geïnformeerd over haar eigen rol binnen het kader van de toepassing van de Elektriciteitswet artikel 9e lid 2. Dit is in strijd met een zorgvuldige planvorming.</p>		<p>Terecht wordt gewezen op nuance op de verplichting tot het opstellen van een inpassingsplan op grond van de Elektriciteitswet. Deze nuance is ook met Provinciale Staten gecommuniceerd. Duidelijk is dat de verplichting om een inpassingsplan vast te stellen, als bedoeld in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998, betrekking heeft op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat nog steeds een vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing moet worden genomen. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>

29.15	<p>Draagvlak</p> <p>Zowel het bevoegd gezag en de initiatiefnemer hebben niets gedaan om draagvlak te verwerven terwijl zelfs minister Kamp (in een brief aan GS) het volgende aangaf: <i>"Veel bepalender is wat de initiatiefnemer en het bevoegd gezag doen om draagvlak te verwerven."</i></p>		<p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
29.16	<p>Geluid</p> <p>a. In de Bijvanck is het 's nachts en overdag heel stil. Overlast van geluid neemt af als er achtergrondgeluid in de buurt is. Dat is hier niet het geval. Reclamanten verwijzen naar een rapport uit 2009 van het RIVM waaruit blijkt dat de geluidbelasting -bij de toen bestaande technieken- voor veel omwonenden ernstige overlast veroorzaken, te vergelijken met overlast van vliegverkeer bij Schiphol.</p> <p>b. Daarnaast baseren Bosch en Van Rijn zich op beleid uit 2009, waaruit blijkt dat de geluidsnormen <i>een beleidskeuze is geweest waarbij de verschillende belangen zijn afgewogen</i>. Dit beleid is inmiddels achterhaald door (internationaal) wetenschappelijk vastgestelde feiten over geluidsoverlast. Daarnaast heeft de Provincie geen eigen onderzoek gedaan. Er is hier sprake van doelredeneren.</p> <p>c. De woning van participant valt volgens reclamanten niet "binnen de inrichting van het windpark". Hierdoor geldt de geluidscontour, anders dan Bosch en Van Rijn beweert, ook voor deze woning. Van een inrichting in de zin van artikel 1.1 lid 1 Wm is sprake als aan drie criteria is voldaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Er is sprake van een activiteit die bedrijfsmatig wordt verricht, of in een bedrijfsmatige omvang. Uit jurisprudentie blijkt dat hier wordt gekeken of er winst wordt gehaald, of dat de exploitatie is op winst gericht. Door een contract te sluiten is er nog niet voldaan aan dit criterium; er is eerder sprake van een "gedoogvergoeding". 2) De activiteit vindt binnen een zekere begrenzing plaats. Daar is geen sprake van, het gaat om het gehele windpark en dat kan niet vanuit dat pand worden overzien. 		<p>A en b.</p> <p>Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota.</p> <p>De geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van gevoelige gebouwen is in de tabel van bijlage C bij het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) weergegeven. Dat onderzoek gaat uit van de vigerende wet- en regelgeving. Hieruit blijkt dat bij alle geluidsgevoelige objecten (woningen van derden) wordt voldaan aan de 41 dB Lnight geluidsnorm. Bij twee woningen wordt niet voldaan aan de 47 dB Lden norm. Om ook het behalen van die norm zeker te stellen zijn maatregelen in de nachtperiode nodig. In artikel 3.3, onder f, van de planregels is daarom opgenomen dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien – en voor zover nodig – in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB Lden en de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van woningen van geluidsgevoelige objecten.</p> <p>Hiermee is geborgd dat de geluidsbelasting de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden niet overschrijdt. Daarmee staat vast dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder.</p> <p>In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>c. De woning van participant kan wel degelijk aangemerkt worden als woning behorende bij de inrichting van het windpark. In Initiatiefnemer en participant hebben een verklaring van betrokkenheid opgesteld en ondertekend. Uit deze verklaring blijkt de toezichhoudende</p>

	<p>3) De activiteit ‘pleegt te worden verricht’. Dat betekent dat de activiteiten gedurende een bepaalde periode aaneen worden verricht of dat de activiteit met regelmaat wordt verricht. Er is geen sprake van een “activiteit die wordt verricht”, zoals bedoeld in deze wetgeving.</p> <p>Er is volgens reclamanten sprake van een gekunsteld en vanuit oogpunt van ruimtelijke ordening niet-valide argument om de betreffende woning van de participant buiten de geluidsoverlastcontour te houden; er is in het rapport van Bosch en van Rijn sprake van een verwijzing naar een boektitel met een lijstje (verouderde) jurisprudentie; nergens is dit criterium in concreto nader uitgewerkt en getoetst.</p> <p>Daarmee is de conclusie van dit rapport niet toetsbaar en is er door de toepassing daarvan in de planvorming geen sprake van een objectieve en goede beoordeling van de normen ten aanzien van de geluidscontour. Daarmee is de planvorming in strijd met een goede ruimtelijke ordening.</p>		<p>taak van de participant. Deze overeenkomst wordt voldoende geacht.</p>
29.17	<p>Specifieke indirecte schade</p> <p>Reclamanten hebben in 2014 de mogelijkheden om een bed- and breakfast te exploiteren onderzocht bij de Gemeente Zevenaar, wat steeds het doel geweest is van de aankoop van het pand in vrijstaand bos. Tevens hebben reclamanten het hoofdgebouw ingrijpend verbouwd voor dit doel. Door de komst van een windpark worden deze exploitatiemogelijkheden sterk beperkt. Op dit moment is nog geen exacte berekening te geven van de inkomstenderving door deze beperking, maar de verwachting is dat dit tot een stevige omzetsdaling van circa 70% zal leiden, waardoor de investeringen onverantwoord zal worden. Gelet op artikel 6.2 lid 2 onder a Wro dient deze inkomensschade in ogeschouw genomen te worden. Bij de berekening van de totale planschade heeft initiatiefnemer hiertoe geen reservering genomen, noch een handreiking gedaan. Ook op dit punt vertoont de financiële haalbaarheid van het concept-inpassingsplan gebreken.</p>		<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport “Risicoanalyse planschade”, oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien reclamanten menen inkomensschade te derven als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek. Een beslissing op een dergelijk verzoek staat in deze procedure niet ter beoordeling. Tegen deze beslissing staat separaat bezwaar en beroep open. Deze beslissing is geen onderwerp van de onderhavige procedure.</p>
29.18	<p>Vitalisering buitengebied</p> <p>Een vertegenwoordiger van Raedthuys heeft in een mondeling onderhoud met een van de omwonenden naar</p>		<p>De locatiekeuze voor Windpark Bijvanck is zorgvuldig tot stand gekomen. Gewezen wordt op paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p>

	verluid aangegeven het zelf ook vreemd te vinden dat De Bijvanck indertijd is uitgekozen als zoekzone voor de plaatsing van windmolens en dat deze selectie op initiatief van de betrokken landeigenaren is gebaseerd.		
29.19	<p>Compensatie</p> <p>Een vertegenwoordiger van Raedthuys heeft in een mondeling onderhoud met een van de omwonenden naar verluid aangegeven dat er een bedrag van maximaal € 4.000.000,00 is gereserveerd voor planschade.</p> <p>De vraag is, als dit zo is, waarom de provincie hiervan niet op de hoogte is, dan wel dat dit bedrag niet is gecommuniceerd aan de omwonenden door Raedthuys of niet getracht is om vooraf overeenstemming te bereiken over een reële schadevergoeding.</p> <p>Dat de Provincie Gelderland dit niet heeft bedongen is onzorgvuldig en wekt de indruk dat zowel de Provincie Gelderland als Raedthuys zich volledig verlaten op de zogenaamde dwingende werking van de Crisis- en Herstelwet, meer precies de Electriciteitswet, om kosten sterk te beperken. Dit is strijd met een goede ruimtelijke planvorming, waarin een eerlijke vergoeding aan omwonenden tijdig aan de orde dient te komen en in de planvorming dient te worden betrokken.</p>		<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. In algemene zin is tevens ingegaan op de door verschillende reclamanten ingediende taxatierapporten. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Met de initiatiefnemer is een planschadeovereenkomst gesloten. Hierin is vastgelegd dat toekomstige planschadeclaims door de initiatiefnemers zullen worden vergoed. Initiatiefnemer heeft op basis van de planschaderisicoanalyse en de actualisatie daarvan een geldbedrag gereserveerd om eventuele planschadeclaims te kunnen voldoen.</p>
Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.			
30. Zienswijze reclamanten 30			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
30.1	Reclamanten geven aan dat het gaat om een aanvullende zienswijze.	NIET GENOEMD	Deze opmerking neemt het bevoegd gezag voor kennisgeving aan.
30.2	Reclamanten geven aan dat ze het onbegrijpelijk vinden dat de windturbines met een tiphoogte van 185 meter in een kromme lijn opstelling komen te staan. Ook de welstandcommissie Gelders Genootschap concludeert dat turbines van deze hoogte, in deze opstelling, niet zijn in te passen. Ook de second opinion in opdracht van GS, gedaan door Feddes & Olthoff geeft een negatief advies. Daarnaast		De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota, waar ook uitgebreid in wordt gegaan op het advies van welstandcommissie Gelders

	<p>heeft Royal Haskoning DHV geconcludeerd dat het hier een waardevol open gebied betreft, en dat het plaatsen van windmolens als zeer negatief wordt beoordeeld. Er is strijd met een goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>Genootschap en de second opinion van Feddes Olthof. In aanvulling daarop nog het volgende.</p> <p>Er zijn drie rechte lijnopstellingen onderzocht. De drie lijnopstellingen stuiten in beginsel af op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur. Desondanks is ten aanzien van de rechte lijnopstelling met de minste bezwaren onderzocht of de lijnopstelling op deze locatie beter aansluit op het landschap. Gebleken is dat de gebogen lijnopstelling en de rechte lijnopstelling visueel niet tot nauwelijks van elkaar verschillen. Er zijn slechts enkele posities, zoals rijdend over de N336, waar de gebogen lijnopstelling zich wel visueel van de rechte lijnopstelling onderscheidt. Deze visuele verschillen zijn echter beperkt. Het landschappelijke beeld van de windturbineopstellingen wordt door de gebogen lijnopstelling niet wezenlijk verstoord. Gelet daarop en gelet op het feit dat een rechte lijnopstelling stuit op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht. De ruitopstelling is wegens bebouwing onmogelijk.</p>
30.3	<p>GS zijn in meerder opzichten nalatig geweest in zowel de besluitvorming, als het onjuist of niet volledig informeren van PS.</p> <p>GS proberen PS wijs te maken dat er geen negatieve beslissing meer kan komen.</p> <p>GS hebben aan PS aangegeven dat, wanneer er gekozen moet worden voor een alternatieve locatie, dit in de gemeente Zevenaar moet zijn. Dit is geheel onjuist. Het staat de provincie vrij om een locatie in een andere gemeente aan te wijzen. GS hebben onvoldoende van hun bevoegdheid gebruik gemaakt om een geschiktere locatie te vinden.</p> <p>Afwezigheid van draagvlak is wel degelijk een reden om geen inpassingsplan op te stellen.</p>	<p>Provinciale Staten zijn op grond van artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet gehouden een inpassingsplan voor een windpark met een opgesteld vermogen van 5-100 MW vast te stellen, indien de betrokken gemeente weigert medewerking te verlenen aan een daartoe strekkend verzoek van een initiatiefnemer. Dat is slechts anders indien realisering van een windpark op de beoogde locatie in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Wanneer het door de initiatiefnemer voorgestelde project niet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening voldoet, dan moeten Provinciale Staten in overleg met de initiatiefnemer op zoek moeten gaan naar een alternatieve locatie (TK 2010-2011, 32 588, nr. 3, blz. 6 en 7).</p> <p>Van het zoeken naar een alternatieve locatie voor Windpark Bijvanck is geen sprake. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren gelet op het ontbreken van draagvlak. Provinciale Staten zijn kortom verplicht een inpassingsplan vast te stellen voor een windpark op deze locatie.</p> <p>Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
30.4	<p>Reclamanten vragen zich af of het amendement "draagvlak" echt onwettig is. Niet de Minister heeft gesteld dat het</p>	<p>Ook Minister Kamp heeft in een persoonlijke brief gesteld dat het amendement wat ziet op draagvlak onwettig is. Geciteerd uit de brief van minister Kamp aan GS van 12 januari 2015:</p>

	<p>amendement onwettig zou zijn, maar een ambtenaar van de heer Kamp heeft verklaard dat het onwaarschijnlijk is dat het amendement wettelijk toegestaan zou zijn. GS hebben naar PS (bewust) een verkeerde voorstelling van zaken gemaakt. Tevens is het voorstel voor wijziging ook niet openbaar gemaakt, waardoor burgers de mogelijkheid is ontnomen om hier een reactie aan te geven. Reclamanten stellen dat het amendement wettelijk geldig is. De toets of het amendement onwettig is dient overgelaten te worden aan de bevoegde rechterlijke macht.</p>		<p>“Indien de provincie op grond van artikel 9e van de Elektriciteitswet bevoegd gezag is voor de ruimtelijke inpassing van een windmolenpark, is de enige grond waarop de provincie de vaststelling van een inpassingsplan mag weigeren, strijd met een goede ruimtelijke ordening. Bij een locatie die vanuit ruimtelijk oogpunt geschikt is en die is opgenomen in een provinciale structuurvisie, is het zeer onwaarschijnlijk dat enkel het ontbreken van draagvlak bij betrokken gemeenteraden kan leiden tot de conclusie dat vaststelling van een inpassingsplan in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening.” Provinciale Staten hebben naar aanleiding van dit advies, en een gelijkkluidend juridisch advies, op 24 februari 2015 besloten het amendement te laten vervallen (zaaknummer 2014-004149).</p>
30.5	<p>De Bijvanck is een waardevol open gebied. Ondanks dit worden "standaard" regels over de vergunning gehanteerd. De mogelijkheid tot het dan wel of niet nemen van maatwerk vergunningen zijn niet bekeken, en PS zijn hierover niet ingelicht.</p>		<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Daarnaast is de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het windpark zeer zorgvuldig onderzocht. Daarbij zijn de door initiatiefnemer overgelegde onderzoeken nauwkeurig beoordeeld en afgewogen. Geconcludeerd is dat met de realisatie van dit windpark sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
30.6	<p>Om tot een goede ruimtelijke ordening te komen, dient de schade aanvaardbaar te zijn. De opgenomen planschaderisicoanalyse bedraagt € 80.000.</p> <p>Deze berekening is op afstand gemaakt en er is geen rekening gehouden met lokale omstandigheden. Echter, rekening houdend met de veranderende markt en taxaties gedaan door zowel taxateurs en belastingdienst, geeft dit een verkeerd beeld van de werkelijkheid. Daarnaast is geen rekening gehouden met schade toegebracht aan bedrijven, die hun activiteiten bij de komst van windmolens moeten staken c.q. verplaatsen. Kortom, het inpassingsplan voorziet in niet volledige dan wel verkeerde informatie.</p> <p>Daarnaast is GS nalatig. Willens en wetens hanteren zij een</p>		<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport “Risicoanalyse planschade”, oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>

	<p>planschade van € 80.000. Dit in de wetenschap dat deze in de verste verte niet realistisch is. GS hadden aanvullend onderzoek moeten laten doen.</p> <p>Raedthuys heeft aangegeven dat het maximaal te betalen bedrag € 80.000 kan zijn. En dat het meerdere voor rekening van de Provincie komt. GS hebben aan PS aangegeven dat Raedthuys de totale schade voor rekening neemt. Dit schept onduidelijkheid. Wie neemt welke schade voor zich?</p>		<p>Met de initiatiefnemer is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is, onder meer, vastgelegd dat eventuele toekomstige planschadeclaims door de initiatiefnemer zullen worden vergoed. Initiatiefnemer heeft op basis van de planschaderisicoanalyse financiële middelen gereserveerd om eventuele planschadeclaims te kunnen voldoen. De financiële uitvoerbaarheid van het plan is, mede hierdoor, zeker gesteld.</p>
30.7	<p>Reclamanten verwijzen naar een artikel in de Volkskrant, waarin de heer Vermeulen, directeur bij Raedthuys, zich uitlaat over planschade. Hierin stelt hij tegen planschade te zijn, en deelt mede tot heden nog geen enkele planschade betaald te hebben.</p>		<p>Deze opmerking neemt het bevoegd gezag voor kennisgeving aan. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 30.6.</p>
30.8	<p>Reclamanten hebben zelf de planschade laten beoordelen door een Register NVM Makelaar - Taxateur Wonen, Agrarisch & Landelijk Vastgoed, Bedrijven en WOZ. Hieruit blijkt alleen al voor reclamanten een schade van € 182.450 (na aftrek 2% eigen risico).</p>		<p>Er wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 30.6.</p>
30.9	<p>In het verleden is vanuit GS aan exploitant Raedthuys de opdracht verstrekt om draagvlak te creëren. GS hebben in de pers aangegeven dat de bewoners niet in gesprek willen en dat de exploitant genoeg zou hebben gedaan aan het creëren aan draagvlak. Waarop baseren GS deze stelling? Daarnaast brengen GS bewust een verkeerd beeld naar buiten. De stelling dat de bewoners weigeren in contact te treden met Raedthuys is onjuist.</p> <p>Reclamanten hebben zelf contact opgenomen met Raedthuys. Deze wilden slechts een vergoeding van ongeveer € 600 per jaar aanbieden. Van de mogelijkheid tot een inhoudelijk gesprek was geen sprake.</p>		<p>Initiatiefnemer heeft zich ingespannen om met omwonenden te komen tot afspraken met betrekking tot participatie. Dat heeft nog niet geleid tot overeenstemming tussen omwonenden en initiatiefnemer. Op basis van het provinciaal beleid moeten Provinciale Staten zich een oordeel te vormen over de verrichte inspanning. De inspanningen van Raedthuys op het gebied van participatie worden door het bevoegd gezag voldoende geacht. De provincie heeft geen actieve rol bij de invulling van het participatieplan, dat is aan Raedthuys en de omwonenden.</p> <p>Met betrekking tot het creëren van draagvlak en financiële participatie, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
30.10	<p>De huidige opgenomen regels omtrent geluid, zijn onvoldoende ter bescherming van de omwonenden. Gesteld kan worden dat de maximale belasting aan geluid, niet meer</p>		<p>Vast staat dat Windpark Bijvanck, na het treffen van de stilstandvoorziening (geborgd in artikel 3.3, onder f van de planregels), overal voldoet aan de geldende jaargemiddelde geluidsnorm (L_{den}) van 47 dB, respectievelijk 41 dB in de nachtperiode (L_{night}). Aanvullende maatregelen zijn</p>

	<p>mag bedragen dan het gemiddeld niveau aan achtergrondgeluid.</p> <p>Er bestaan geluid reducerende maatregelen. Niet alleen de geluidsnormen dienen gehandhaafd te worden, maar ook alle mogelijkheden tot het komen tot een lagere geluidsnorm moeten aangegrepen worden.</p>		<p>niet noodzakelijk geacht.</p>
30.11	<p>GS en PS stellen dat het niet te zien is of de as-hoogte nu 80, 100 of 120 meter is. Echter, onderzoek van het Tinbergen Instituut laat wel degelijk zien dat hoogte en breedte van invloed is. Met name wieken met een doorsnee van meer dan 90 meter worden als zeer storend ervaren. Zodoende is hoogte en breedte van invloed op een goede ruimtelijke ordening.</p>		<p>In het inpassingsplan Windpark Bijvanck zijn de kaders aangegeven waarbinnen de te bouwen windturbines moet passen. De ashoogte moet tussen de 99 meter en 124 meter liggen, de rotordiameter is vastgelegd tussen de 100 meter en 122 meter. Het te bouwen windturbintype past hoe dan ook binnen deze bandbreedte.</p> <p>In de omgevingsvergunning is een zogenaamde minimale en maximale variant windturbine op effecten gezien. Op deze wijze zijn op zorgvuldige wijze de effecten in beeld gebracht. Uit die onderzoeken blijkt dat de windturbines ruimtelijk aanvaardbaar zijn, ook wanneer wordt uitgegaan van de maximale maatvoering.</p>
30.12	<p>Er liggen woningen op 2,5 keer de tiphoogte, hetgeen onverantwoord is. Bijna alle politieke partijen hebben het standpunt dat dit niet toegestaan zou moeten worden. De veiligheid van bewoners is in het geding.</p>		<p>De veiligheid ter plaatse van de woningen is gegarandeerd. Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.7 van deze Zienswijzennota.</p>
30.13	<p>Reclame zal de aanwezigheid van molens enkel versterken.</p>		<p>Ten aanzien van reclame is door het bevoegd gezag een afweging gemaakt tussen de verschillende belangen. Het bevoegd gezag acht de uiteindelijk aangevraagd reclame, die vrij terughoudend in vorm en kleur is, acceptabel ten aanzien van landschap en mogelijke hinder voor omwonenden en passanten.</p>
30.14	<p>De lampen zorgen voor horizonvervuiling. Wanneer ook verlichting op molen 2 en 3 noodzakelijk is, zou dit voor reclamanten inhouden dat er aanpassingen aan woning noodzakelijk zijn. (In huis bevindt zich een glazen panorama dak. Om de woonkamer in de avonden bewoonbaar te houden, dienen er "screens" te komen.)</p>		<p>Een minimale obstakelverlichting is noodzakelijk voor de luchtvaartveiligheid. Ten aanzien daarvan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3 van deze Zienswijzennota.</p>
30.15	<p>Reclamanten behouden zich het recht voor om gehoord te worden. Dit geldt voor zowel de zienswijze als de aanvullende zienswijze.</p>		<p>Op initiatief van Provinciale Staten zal op 3 mei 2017 een hoorzitting georganiseerd worden. U kunt uw zienswijze op dat moment nader toelichten.</p>
30.16	<p>Reclamanten hebben de volgende bijlagen toegevoegd: - Vergelijk hoogte windmolens (Duiven) - Brief welstandscommissie Gelders Genootschap</p>		<p>De door reclamanten bij de zienswijzen bijgevoegde bijlagen, worden ter kennisgeving aangenomen.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Politieke standpunten: "de Provincie mag geen windmolens plaatsen in de buurt van bewoonde gebieden" - Artikel: "hoe dichterbij windmolens, hoe meer de huizenprijs daalt". - Artikel "wij zijn ons bedrijf kwijt door windmolens" 		
<p>Aanpassingen besluit: Op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit is bij de omgevingsvergunning een maatwerkvoorschrift opgenomen om lichthinder te voorkomen, waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid.</p>			
31. Zienswijze De Jong & Partners Juristen namens reclamanten 31			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
31.1	<p>Zienswijze nummer 31 is op de volgende punten identiek aan zienswijze nummer 4A:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4A.1 t/m 4A.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 17 - 4A 18, a,c,d. - 4A 19 t/m 4.22 - 4A.23 b, c. 	1,2 en 3	<p>De reactie van het bevoegde gezag is op de volgende punten identiek aan de reactie bij nummer 4A:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4A.1 t/m 4A.11 - 4A.12 a. - 4A.13 - 4A.14 a. - 4A.15 t/m 17 - 4A 18, a,c,d. - 4A 19 t/m 4.22 - 4A.23 b, c.
	Zienswijze nummer 31 is op de volgende punten uniek:		
31.2	<p>Het is bijzonder vreemd dat een initiatiefnemer van een windpark een hogere overheid zou kunnen dwingen om een lagere overheid te overrulen. In de redenering van GS en Minister Kamp zouden GS en PS tot medewerking gedwongen zijn (mits aan diverse vormvereisten zou worden voldaan).</p>		<p>Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>

31.3	<p>Visuele hinder</p> <p>Reclamanten geven aan dat hen tijdens de bouw van het pand niet bekend was dat een windpark gepland was. Indien de reclamanten dit geweten hadden, hadden reclamanten niet de substantiële investeringen gedaan.</p>	<p>Het plan kent al een lange voorgeschiedenis. De locatie Bijvanck is al in het Streekplan 2005 opgenomen. Vanaf deze periode had reclamant bekend kunnen zijn met mogelijke ontwikkeling van de locatie Bijvanck ten behoeve van windenergie. Ten aanzien van de totstandkoming van de locatiekeuze, wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek. Opgemerkt wordt wel dat er geen grond voor vergoeding als de schadeveroorzakende ontwikkeling bij de verzoeker bekend was, of bekend had kunnen zijn op het moment dat het betreffende onroerend goed werd aankocht. Of de ontwikkeling voorzienbaar was voor reclamant staat in deze procedure niet ter beoordeling.</p>
31.4	<p>Geluidshinder</p> <p>a. Reclamanten geven aan dat geluidshinder een zeer grote invloed zal hebben op de exploitbaarheid van het pand.</p> <p>b. Reclamanten geven aan dat het woongenot sterk zal worden aangetast en wellicht stress- en gezondheidsklachten veroorzaken.</p> <p>c. Reclamanten vinden dat er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening. Wetenschappelijk is erkend dat dermate lage tonen, die niet door het menselijk gehoor waarneembaar zijn, stress reacties veroorzaken. Dit wordt niet betrokken bij de planvorming.</p>	<p>a. De geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van gevoelige gebouwen is in de tabel van bijlage C bij het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) weergegeven. Hieruit blijkt dat bij alle geluidsgevoelige objecten (woningen van derden) wordt voldaan aan de 41 dB Lnight geluidsnorm. Bij twee woningen wordt niet voldaan aan de 47 dB Lden norm. Om ook het behalen van die norm zeker te stellen zijn maatregelen in de nachtperiode nodig. In artikel 3.3, onder f, van de planregels is daarom opgenomen dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien – en voor zover nodig – in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB Lden en de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van woningen van geluidsgevoelige objecten. Hiermee is geborgd dat de geluidsbelasting de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden niet overschrijdt. Daarmee staat vast dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder.</p> <p>b. In aanvulling daarop heeft op 24 maart 2017 onderzoek plaatsgehad naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in “Gezondheidsscan Windpark Bijvanck”. Gebleken is dat een aanvullende stilstandregeling slagschaduw door Windpark Bijvanck in het geheel kan voorkomen. Die stilstandregeling is overgenomen en geborgd in de planregels. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>c. Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van deze</p>

31.5	<p>Straling</p> <p>Straling van ontvangstapparatuur voor WIFI toepassingen, die mogelijk op de windmolens geplaatst worden, kan schadelijk zijn. Door te laten onderzoeken of Raedthuys zich voor de gehele looptijd zal verbinden om af te zien van de plaatsing van dergelijke apparatuur, treedt strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening op.</p>	<p>Zienswijzennota, waarin uitgebreid het aspect laagfrequent geluid aan de orde komt.</p> <p>Ontvangstapparatuur voor WIFI toepassingen zijn over het algemeen vergunningvrij. Pas wanneer een mast die op de turbine geplaatst wordt hoger is dan 5 meter moet een vergunning aangevraagd worden. Overigens is er geen wetenschappelijk bewijs dat straling van dergelijke ontvangstapparatuur schadelijk zijn. Stelling van reclamanten dat er strijdigheid is met een goede ruimtelijke ordening wordt derhalve door het bevoegd gezag betwist.</p>
31.6	<p>Natuurmonumenten De Bevermeer</p> <p>a. De nabijheid van een windmolenpark is, door trillingen, licht en geluid, maar ook door het risico van aanvaringen met draaiende wieken van windmolens een rechtstreekse bedreiging voor het nachtleven en de vele vogelsoorten die worden aangetrokken door De Bevermeer.</p> <p>b. Het natuurlijk karakter en de natuurwaarde van dit gebied worden direct aangetast door de nabijheid.</p> <p>c. Er is nooit onderzoek gedaan door de initiatiefnemer of de provincie naar de aanwezigheid van vogelsoorten en vleermuizen en andere kwetsbare (zoog)dieren in de Bevermeer.</p>	<p>a. De Bevermeer ligt op enige afstand van de meest oostelijke windturbine. Om de effecten op beschermde soorten en gebieden in beeld te brengen zijn er diverse natuuronderzoeken uitgevoerd. Uit deze onderzoeken komt naar voren dat er geen effecten zijn op beschermde soorten. Hierbij is rekening gehouden met mogelijke effecten door trillingen, licht en geluid. Zie ook paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. Op basis van de uitgevoerde onderzoeken zijn er geen aanwijzingen die wijzen op een aantasting van het natuurlijk karakter en de aanwezige natuurwaarden van De Bevermeer.</p> <p>c. Voor deze soorten is onderzoek gedaan in de directe nabijheid van de geplande windturbines. De effecten op de beschermde soorten wordt niet gezien als onaanvaardbaar. Aangezien De Bevermeer op een grotere afstand is gelegen dan het onderzoeksgebied kan het niet zijn dat dit leidt tot grotere effecten.</p>
31.7	<p>Verdeling lusten en lasten windmolenpark</p> <p>a. Reclamanten geven weer dat twee tot drie boeren een vergoeding krijgen van de initiatiefnemer. Dit staat in schril contrast met de planschade die de reclamanten ondervinden.</p> <p>b. Reclamanten hebben een taxatierapport laten opstellen met daarin de berekening van de waardedaling van het pand en land. Er komt een bedrag uit van €98.000. Daarnaast hebben de reclamanten al enkele honderdduizenden euro's geïnvesteerd in het up to date maken en geschikt maken voor exploitatie.</p> <p>c. De waardedaling en de inkomstenderving betekent voor</p>	<p>a. Draagvlak is belangrijk. Om draagvlak te creëren is financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken bijvoorbeeld belangrijk. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer. Om deze reden ziet zij er op toe dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Het is aan omwonenden en de initiatiefnemer om hier samen invulling aan te geven. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. en c. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat mogelijkheden tot participatie los moeten worden gezien van planschade. Van planschade kan sprake zijn indien het nieuwe planologische regime nadeliger wordt ten opzichte van het eerdere regime en deze</p>

	<p>de reclamanten een groot aantal jaren levensonderhoud op latere leeftijd, die door het windmolenpark wordt afgenomen. Dit alles ten gunste van enkele agrarische ondernemers die door een prikkel in de wetgeving in staat worden gesteld geld te verdienen. In de direct leefomgeving heeft dit een tweespalt tot gevolg.</p>	<p>verslechtering ertoe leidt dat een omwonende daardoor schade, in de vorm van waardevermindering van het woon- en leefgenot, of wanneer nieuwe planologische beperkingen worden gesteld aan het gebruik of de bouwmogelijkheden van het onroerend goed. De participatieregeling van initiatiefnemer gaat daarmee verder dan het uitkeren van planschade. Indien de woningen van reclamanten in waarde dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. In algemene zin is tevens ingegaan op de door verschillende reclamanten ingediende taxatierapporten. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p>
31.8	<p>Indirecte schade Reclamanten hebben hebben het pand gebouwd met het oog op de rustige en weidse omgeving. Het windpark zal daarom een grote invloed uitoefenen op het woongenot.</p>	<p>Het wettelijke systeem kent bepalingen en regelingen omtrent planschade. Pas na het onherroepelijk worden van het inpassingsplan zal, naar aanleiding van concrete verzoeken om planschade, de hoogte van de tegemoetkoming worden bepaald. Zie paragraaf 2.5.2 voor meer informatie over (plan)schade. Inkomensschade of inkomstenderving is onderdeel van het wettelijke systeem omtrent planschade.</p> <p>De planschadevergoeding staat in deze procedure niet ter beoordeling.</p>
31.9	<p>Crisis- en herstelwet Reclamanten geven weer dat de interpretatie van GS van de Crisis en Herstelwet heeft geleid tot een lage betrokkenheid tot compensatie van omwonenden door de initiatiefnemer en de betrokken boeren. Reclamanten geven weer dat een aantal omwonenden €600 per jaar is geboden als vergoeding. In 2005 heeft de rechtsvoorganger van</p>	<p>A, b en c Inpassingsplannen vallen altijd onder de Crisis- en Herstelwet. Betwist wordt dat de interpretatie van GS van de Crisis- en Herstelwet heeft geleid tot een lage betrokkenheid tot compensatie van omwonenden.</p> <p>Participatie heeft als uitgangspunt een evenwichtige verdeling van lusten en lasten. De hoogte van het participatiebedrag ligt tussen het richtbedrag van de Nederlandse Wind</p>

	<p>Raedthuys directe omwonenden €5.000 per jaar geboden als ze afzagen van het indienen van een zienswijze. Dit is 10x meer als wat nu onder de dekking van CHW wordt geboden. Het is onrechtvaardig en in strijd met een goede ruimtelijke ordening met dat de provincie niet van de initiatiefnemer heeft geëist minimaal eenzelfde regeling aan te bieden, noch namens de omwonenden heeft geëist dat Raedthuys de werkelijk te leiden schade dient te vergoeden.</p>		<p>Energie Associatie (NWEA) en het richtbedrag van de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW). De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Het is aan omwonenden en de initiatiefnemer om hier samen invulling aan te geven. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Aanvullend wordt opgemerkt dat het omwonenden en initiatiefnemer vrij staat om langs privaat rechtelijke weg afspraken met elkaar te maken.</p> <p>Zie ook de reactie onder 29.6 en paragraaf 2.4 van de Zienswijzennota.</p>
31.10	<p>Coördinatieregeling</p> <p>a. GS hebben het ontwerp-inpassingsplan samen met de ontwerp-omgevingsvergunning ter visie gelegd. De ontwerp-omgevingsvergunning is echter in strijd met artikel 9e, vierde lid Elektriciteitswet. Reclamanten geven weer dat GS meer bevoegdheden naar zich toe heeft getrokken, dan dat zij op grond van het voornoemde artikel heeft verkregen. Artikel 9e, vierde lid kent aan GS enkel een bevoegdheid toe op het verlenen van vergunningen als genoemd in artikel 2.1, eerste lid onder a, b, c of g Wabo. GS is dus niet het bevoegd gezag voor het verlenen van een vergunning voor milieu (geregeld in artikel 2.1, eerste lid onder e Wabo) en voor een vergunning voor het kappen van bomen, het maken van een uitweg en reclame-uitingen (geregeld in respectievelijk artikel 2.2 eerste lid onder e, g, h en i Wabo). Hier blijft logischerwijze het College van burgemeester en wethouders van Zevenaar het bevoegd gezag. Overigens artikel 3.26 Wro legt dezelfde beperking op. Het ontwerp van de omgevingsvergunning (alsmede de voorwaarden) is strijdig met de wet.</p> <p>b. Deze conclusie heeft verstrekkende gevolgen. Artikel 9e Elektriciteitswet is een uitwerking van de Crisis- en Herstelwet en dient ook in die zin begrepen te worden.</p>		<p>a. Ten behoeve van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW bepaalt artikel 9f, eerste lid, van de Elektriciteitswet dat Gedeputeerde Staten de voorbereiding en bekendmaking coördineren van de besluiten aangewezen op grond van artikel 9d.</p> <p>Artikel 9f, eerste lid, en artikel 9d, eerste lid, Elektriciteitswet hebben betrekking op de besluiten die zijn aangewezen in het Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energieinfrastructuurprojecten. Het gaat hier om de door Raedthuys aangevraagde omgevingsvergunning voor de activiteiten: beperkte milieutoets (artikel 2.1, lid 1, onder i, Wabo), uitwegen (artikel 2.2 lid 1 aanhef onder e Wabo jo. artikel 2:12 Algemene Plaatselijke Verordening 2010 gemeente Zevenaar), kappen (artikel 2.2 lid 1 aanhef onder g Wabo jo. artikel 2 Bomenverordening Zevenaar 2010) en reclame (artikel 2.2, lid 1, onder h, Wabo). De bevoegdheid van Gedeputeerde Staten tot het verlenen en coördineren van deze omgevingsvergunning volgt uitdrukkelijk uit artikel 9f, tweede lid en niet uit artikel 9e, vierde lid, Elektriciteitswet.</p> <p>Met artikel 9e, vierde lid, Elektriciteitswet is niets anders bedoeld dan de bevoegdheden die ontstaan nadat het inpassingsplan is vastgesteld en waarvoor normaal gesproken het college van burgemeester en wethouders bevoegd is, aan de provincie – Gedeputeerde Staten – toe te kennen (<i>Kamerstukken II 2010-2011, 32 588, nr. 3, blz. 7</i>).</p> <p>Om te borgen dat voor zowel het inpassingsplan als de vergunningen één procedure wordt doorlopen, hebben Provinciale Staten op 29 juni 2016 besloten om de verdere besluitvorming te coördineren op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33).</p> <p>b. Als gezegd zijn Provinciale Staten - gelet op het bepaalde in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet – niet bevoegd, maar verplicht een inpassingsplan vast te stellen. Gewezen wordt op paragraaf 2.3 van deze Zienswijzennota. Van schending van het beginsel van</p>

	<p>De Crisis- en Herstelwet is bedoeld om projecten die dreigen vast te lopen los te trekken; enkel als het project met toepassing van de Crisis- en Herstelwet en de daaruit vloeiende aanpassing Elektriciteitswet tot een versnelling van het project leidt kan toepassing gegeven worden aan de bepaling. Hier is echter geen versnelling te verwachten. Immers, de gemeente Zevenaar is om moverende redenen tegen het plan en het is onwaarschijnlijk dat zij voor die aanvragen waarvoor zij bevoegd gezag is daadwerkelijk een vergunning zal verlenen. Een en ander leidt dan ook tot geen andere conclusie dan dat het toepassen van artikel 9e Elektriciteitswet schending van het beginsel van détournement de pouvoir oplevert.</p>	<p>détournement de pouvoir is derhalve geen sprake.</p>
31.11	<p>Financiële haalbaarheid</p> <p>a. Reclamanten hebben een taxatierapport laten opstellen met daarin de berekening van de waardedaling van het onroerend goed. Er komt een bedrag uit van €90.000. Indien rekening gehouden wordt met 2% NMR komt dit neer op een bedrag van €72.000,00. Daarnaast zal er sprake zijn van indirecte planschade.</p> <p>b. Indien de directe planschade wordt geëxtrapoleerd naar de huishoudens rondom de Bevermeerseweg / De Bevermeer, dan is alleen in dat gebied (verder weg dan 1.500 meter van de meest dichtstbijzijnde molen) al een directe planschade te verwachten van een paar miljoen euro.</p> <p>Het onderzoek dat vanwege Raedthuys is uitgevoerd en dat uitgaat van € 65.000,- voor alle omwonenden is ongeloofwaardig. GS had zich beter dienen te oriënteren op de mogelijke schade, zodat dit plan in een eerder stadium zou zijn gesneuveld.</p> <p>c. Door willens en wetens met oogkleppen op te blijven doorduwen op dit plan heeft GS blijk gegeven van een tunnelvisie. Hiermee heeft GS in strijd gehandeld met de beginselen waaraan een goede ruimtelijke ordening dient te</p>	<p>A t/m d</p> <p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen. Geconcludeerd wordt dat het totaal verwachte schadebedrag circa € 150.000,- zal zijn in plaats van de eerder geraamde € 80.000,-.</p> <p>Met de initiatiefnemer is een planschadeovereenkomst gesloten. Hierin is vastgelegd dat toekomstige planschadeclaims door de initiatiefnemers zullen worden vergoed. Initiatiefnemer heeft op basis van de planschaderisicoanalyse en de actualisatie daarvan een geldbedrag gereserveerd om eventuele planschadeclaims te kunnen voldoen. De bankgarantie biedt de provincie zekerheden met betrekking tot het risico op planschade en borging van de gemaakte afspraken over het dragen van het risico op planschade. Uiteraard is het voor de provincie van belang dat het de betaling van het te vergoeden risico op planschade door de initiatiefnemer geborgd is.</p> <p>De financiële haalbaarheid van het plan is niet in geding. In dit verband wordt nog gewezen op paragraaf 2.5 van deze Zienswijzennota.</p>

<p>voldoen.</p> <p>d.Reclamanten plaatsen kanttekeningen bij ‘Artikel 4 werkzaamheden’ in de samenwerkingsovereenkomst Windpark de Bijvanck tussen Provincie Gelderland en Raedthuys Windenergie.</p> <p>De Provincie laat zich vrijwaren door de Exploitant op basis van een raming van een totale planschade van € 65.000,00. Tot zekerheid dient een bankgarantie te worden afgegeven; echter slechts tot de hoogte van genoemde € 65.000,00.</p> <p>Geenszins is gewaarborgd dat de Exploitant solvabel is voor de grote schadeclaims vanuit omwonenden.</p> <p>Alleen al de directe planschade is door een onafhankelijke taxateur inmiddels (januari 2017) geraamd op € 8.249.350,00 aan directe planschade. Daarbij is alleen al de schade die tot het NMR zou behoren getaxeerd op €1.800.000.</p> <p>De Provincie heeft al meermaals aangegeven dat indien de planschade bij dit windpark hoger is dan een (1) miljoen, er geen sprake is van financiële haalbaarheid en/of een goede ruimtelijke ordening en het betreffende inpassingsplan alleen al op die basis zal cq dient te worden ingetrokken.</p> <p>Deze directe planschade staat nog los van de indirecte planschade, waarvoor Raedthuys en de provincie reeds (hoofdelijk) schriftelijk aansprakelijk zijn gesteld door de omwonenden.</p> <p>Het risico op een mogelijke rechtstreekse aansprakelijkheid van de Provincie, zowel voor planschade die hoger zou zijn dan € 65.000,00 als voor alle overige vormen van schade waaronder indirecte planschade, is niet meegenomen in afwegingen door de Provincie.</p> <p>e.Reclamanten geven weer dat de businesscase van</p>	<p>Reclamanten geven aan dat de provincie aansprakelijk is gesteld door omwonenden voor schade die anno 7 juni 2016 <i>zich reeds voordoet en in de toekomst nog verder zal bestaan</i>. Bij brief van 27 juni 2016 heeft GS reeds aangegeven iedere aansprakelijkheid van de hand te stellen.</p> <p>Tot slot over de zienswijze dat wind op zee voorkeur geniet boven wind op land, nog het volgende. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken</p>
--	--

	windparken op zee inmiddels, door oa financiële haarkbaarheid, schadelasten, en aantasting landschappelijke waarden, de voorkeur verdienen boven wind op land.		
Aanpassingen besluit: geen.			
32. Zienswijze reclamanten 32			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
32.1	<p>Reclamanten hebben 8 jaar geleden het bedrijf gekocht vanwege de locatie, en zijn niet op de hoogte gebracht van de plannen rondom het windpark. Het heeft een nadelige invloed op het bedrijf om de volgende redenen:</p> <p>a. - als reclamanten wat anders willen met hun bedrijf, kan dat niet door het windpark - reclamanten hebben het bedrijf laten taxeren, en het blijkt fors minder waard te zijn. - als reclamanten willen verhuizen, kunnen ze het moeilijk of helemaal niet verkopen</p> <p>b. de koeien doen aan weidegang, door slagschaduw en lichtgeflicker kunnen ze los breken en geven ze minder melk</p> <p>c. het is een waardevol gebied voor vogels en vleermuizen en andere soorten die door de komst van de windturbines weggejaagd worden</p> <p>d. er is geen draagvlak</p> <p>e. verschillende instanties zijn hiervan niet op de hoogte</p>	NIET GENOEMD	<p>a. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien het bedrijf van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>b. Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat windturbines nadelige effecten hebben op koeien.</p> <p>c. Op dit punt wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van deze Zienswijzennota.</p> <p>d. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>

			e. Het is het bevoegd gezag niet geheel duidelijk op welke instanties bedoeld wordt door reclamanten.
Aanpassingen besluit: geen.			
33. Zienswijze Cubic Square B.V.			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
33.1	Reclamanten zien graag bevestiging dat niet alleen het woonhuis, maar ook het kantoorpand op hetzelfde adres wordt opgenomen in de effectstudies, waaronder slagschaduw.	1,2,3	Een kantoor is geen gevoelige functie als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling. Zie voor meer informatie paragraaf 2.6.2 van de Zienswijzennota.
33.2	Slagschaduw zal werkconcentratie en –vreugde wegnemen. Reclamanten vragen bij afwezigheid van wettelijke regels omtrent dit onderwerp, coulance toe te passen.		Er is zeer zorgvuldig bezien of de windturbines ter plaatse aanvaardbaar zijn. Ter voorbereiding op de vaststelling van het inpassingsplan heeft uitgebreid en zorgvuldig onderzoek plaatsgevonden, ook naar slagschaduw. Verwezen wordt naar het gestelde in paragraaf 2.6.2. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in “Gezondheidsscan Windpark Bijvanck”. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan. Dat onderzoek heeft ertoe geleid dat voorzien is in een extra stilstandregeling om slagschaduw in zijn geheel te voorkomen. Deze stilstandregeling is geborgd in de planregels van het inpassingsplan.
33.3	Omdat de moedermaatschappij voornoemd eigenaar is van het kantoorpand en tevens hypotheeknemer is op de genoemde percelen en het woonhuis op gemeld adres vanuit pensioenvoorzieningen, raken de plannen de bedrijfsbalans direct. Dit belang is niet terug te vinden in de risicoanalyse van planschade. Reclamanten memoreren dat een dergelijke planologische wijziging door reclamanten niet kon worden voorzien en verzoeken, in geval van voorleggen aan Provinciale Staten, in		In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport “Risicoanalyse planschade”, oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting). Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.

	de MER beoordeling naast vermogensschade ook mee te nemen de derving van de omzet wegens een sterk verminderde representativiteit richting klanten en een verminder van werkmogelijkheden van werknemers, door o.a. een noodzakelijke wijziging van de kantoorindeling.		Indien het bedrijf van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek. Overigens is in de herijking van de planschaderisicoanalyse ook ingegaan op inkomensderving.
33.4	Tot slot verzoeken reclamanten aan het bevoegd gezag geheel af te zien van de plannen, omdat er vrijwel zeker betere planlocaties te vinden zijn.		<p>Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Gelet op dit in de Elektriciteitswet neergelegde systeem is het niet relevant dat andere locaties eveneens geschikt zijn voor het realiseren van windenergie.</p>
Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.			
34. Zienswijze reclamant 18A namens reclamanten 34			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
34.1	Reclamant is gefrusteerd over de financiële gang van zaken rondom het windpark. Er zijn geen mogelijkheden tot deelneming in de exploitatie geboden, alleen een afkoopregeling die de schade niet dekt. Men wil een compensatieregeling die verder gaat dan een simpele planschadeprocedure.		De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.

			<p>Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat mogelijkheden tot participatie los moeten worden gezien van planschade. Van planschade kan sprake zijn indien het nieuwe planologische regime nadeliger wordt ten opzichte van het eerdere regime en deze verslechtering ertoe leidt dat een omwonende daardoor schade lijdt, in de vorm van waardevermindering van het woon- en leefgenot, of wanneer nieuwe planologische beperkingen worden gesteld aan het gebruik of de bouwmogelijkheden van het onroerend goed. De participatieregeling van initiatiefnemer gaat daarmee verder dan het uitkeren van planschade. Indien de woningen van reclamanten in waarde dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
34.2	<p>In de planschaderisicoanalyse zijn slechts 22 woningen bekeken met als uitkomst een veel te laag planschadebedrag. Er is geen vertrouwen in de initiatiefnemer als het gaat om participatie en het kweken van draagvlak, onder meer als gevolg van uitlatingen van de zijde van initiatiefnemer in de pers, dat zij in eerdere projecten nooit planschade hebben hoeven uit te keren. De provincie dient een reële planschadeanalyse bij de planconcepten bij te voegen.</p>		<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Reclamant geeft een gebrek aan vertrouwen in de initiatiefnemer aan met betrekking tot planschade. Wanneer de provincie een verzoek om planschade ontvangt, wordt er een onafhankelijke commissie samengesteld. Deze commissie laat een onafhankelijk rapport opstellen dat de basis vormt voor het uit te keren planschadebedrag. Tegen het besluit omtrent het al dan niet verstrekken van planschade – en de hoogte daarvan – staan rechtsmiddelen open.</p>
34.3	<p>Er is hier sprake van een waardevol open landschap. De waarde van het vastgoed wordt hier voornamelijk bepaald door de omgeving. Het percentage waardedaling is hier dan ook belangrijk hoger dan in een gemiddeld geval van windmolenbestemmingen. Van belang is ook het aantal betrokken adressen, dat tot 2000 meter afstand van het geplande park veel groter is dan in de planschadeanalyse opgenomen. De invloed van de molens reikt in een open landschap tot ver in de omgeving. Dit had de provincie beter moeten laten onderzoeken.</p>		<p>Gewezen wordt naar de hiervoor onder 34.2 weergegeven reactie. Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. In algemene zin is tevens ingegaan op de door verschillende reclamanten ingediende taxatierapporten. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p>

34.4	<p>Reclamant heeft een planschadetaxatie laten uitvoeren door een taxateur met kennis van het gebied. De uitkomst van die taxatie verschilt met een zeer grote factor van de uitkomsten van de risicoanalyse die bij de stukken is gevoegd. Reclamant verzoekt de provincie om de planschadeanalyse van de SOAZ in te trekken wegens misleiding en de bankgarantie van de initiatiefnemer te verhogen tot bijgevoegde sommatie en, beter nog, om het gehele plan in te trekken wegens een onmogelijke goede ruimtelijke ordening. De door reclamant bijgevoegde sommatie betreft alleen burgermanswoningen en (nu) agrarische (bedrijfs)woningen met schuren en landerijen, en is dus exclusief (bedrijfs)schaden in omzet en inkomen, zoals van bedrijfskantoren en recreatieve ondernemingen. Reclamant geeft aan dat overall nog uitgegaan moet worden van 50% verhoging van de in de bijlage aangegeven vastgoedschade.</p>		<p>Wederom wordt gewezen op de hiervoor gegeven reacties onder 34.2 en 34.3.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
35. Zienswijze reclamant 35			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
35.1	<p>a. Reclamant geeft aan dat zijn bedrijf in de slagschaduwzone valt. Welke gevolgen dit kan hebben kan men niet beantwoorden.</p> <p>b. Reclamant geeft aan buiten de geluidshindergrens te vallen, maar ook het laagfrequente geluid kan negatief werken op het gezin van de reclamant.</p>	1, 2 en 3	<p>a. en b.</p> <p>Er is zeer zorgvuldig bezien of de windturbines ter plaatse aanvaardbaar zijn. Ter voorbereiding op de vaststelling van het inpassingsplan heeft uitgebreid en zorgvuldig onderzoek plaatsgevonden, ook naar slagschaduw en geluid. Verwezen wordt naar het gestelde in de paragrafen 2.6.1 en 2.6.2. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>Dat onderzoek heeft ertoe geleid dat voorzien wordt in een extra stilstandregeling om slagschaduw in zijn geheel te voorkomen. Deze stilstandregeling wordt geborgd in de planregels van het inpassingsplan.</p>

35.2	Reclamant geeft aan dat er sprake zal zijn van waardevermindering van het bedrijf, de woning en grond. Dit kan gevolgen hebben voor de financiën van het bedrijf.		<p>In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien het bedrijf van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p>
35.3	Reclamant geeft aan dat er ook alternatieven zijn als; het plaatsen van zonnepanelen op de daken van de rundveestal van de reclamant of op de locatie waar nu windmolens gepland staan. Daarnaast kunnen windmolens ook prima op een gebied staan waar al meer windmolens zijn.		<p>Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Gelet op dit in de Elektriciteitswet neergelegde systeem is het niet relevant dat andere locaties eveneens geschikt zijn voor het realiseren van windenergie.</p> <p>Evenmin is relevant dat er andere vormen van duurzame energie-opwekking zijn. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee bijvoorbeeld een</p>

			<p>aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p>
<p>Aanpassingen besluit: in het inpassingsplan is in artikel 3.3. onder g een voorwaardelijke verplichting opgenomen die bepaalt dat de windturbines geen slagschaduw mogen veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.</p>			
<p>36. Zienswijze reclamant 36</p>			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
36.1	<p>a. Reclamant geeft aan dat draagvlak voor de te nemen maatregelen het vertrekpunt zou moeten zijn. Reclamant geeft aan dat de provincie in zijn ogen ook altijd gezegd heeft dat dat het uitgangspunt zou moeten zijn. Ook in het geval van het plaatsen van windmolens.</p> <p>b. Er is geen draagvlak voor windmolens op de Bijvanck. Kennelijk is het zo dat een wet oneigenlijk gebruikt kan worden om het toch door te drukken. Echter een wet dient de samenleving. Hoe kan het dan zijn dat mensen met grondposities leidend zijn?</p>	1 en 2	<p>a. De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een akkoord gesloten om in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om het behalen van deze taakstelling in zicht te houden is de realisatie van Windpark Bijvanck van groot belang. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.3.1 van deze Zienswijzennota. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>

			<p>Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
36.2	<p>Draagvlak is essentieel voor het noodzakelijke succes van groene en herwinbare energie. Daarbij horen ook verschillende opwekkingsvormen en dat elke burger en gemeente zijn verantwoordelijkheid neemt. Hoe kan het bestaan dat landelijk en provinciaal niet een opgave wordt neergelegd bij elke gemeente. College en besturen kunnen dan met de inwoners en bedrijven in gesprek om te kijken wat in de eigen gemeente moet worden gerealiseerd, wat daarbij de beste manier is, waarvoor draagvlak is en hoe de lusten en lasten verdeeld moeten/kunnen worden. Is er dan helemaal geen vertrouwen in de bestuurskracht van gemeenten zodat alleen een opgelegd dictaat uitkomst kan bieden?</p>		<p>Verwezen wordt naar de reactie onder 36.1. Dit laat onverlet dat burgers en gemeenten hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen.</p>
36.3	<p>Ruimtelijke ordening</p> <p>a. De plaatsing van windmolens van een dergelijke grootte op die plek kent geen draagvlak. Het is niet gestuurd door ruimtelijke ordening maar gedreven door mensen met grondposities en heeft een negatief lokaal effect waarbij voorbij wordt gegaan aan de waarde van het open landschap en natuurwaarden in het gebied. Een dergelijk gebied zou moeten worden beschermd in plaats van aangetast.</p> <p>b. Daarnaast is onvoldoende onderzocht welke alternatieven en andere vormen van winnen van energie er mogelijk zijn waarvoor wel draagvlak bestaat.</p>		<p>A. De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. Met betrekking naar het onderzoek naar alternatieven wordt gewezen op de reactie onder 36.1, sub b. Gelet op het in de Elektriciteitswet neergelegde systeem is het niet relevant dat andere locaties eveneens geschikt zijn voor het realiseren van windenergie. Evenmin is relevant dat er andere vormen van duurzame energie-opwekking zijn. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het</p>

			<p>Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee bijvoorbeeld een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p>
Aanpassingen besluit: Geen.			
37. Zienswijze reclamanten 37			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
37.1	a. Reclamanten geven weer dat het verloop van de hele procedure een grote aanfluiting is. De provincie is er om de belangen van de burgers te behartigen, maar de burgers worden niet gehoord. Reclamanten vinden dit onbehoorlijk bestuur.	<i>Onbekend</i>	Het wordt betreurd dat reclamanten zich niet gehoord voelen. Geprobeerd is, door zowel het bevoegd gezag als door initiatiefnemer, om omwonenden op verschillende manieren te informeren en bij het proces van totstandkoming te betrekken. Helaas heeft dit blijkbaar niet het gewenste resultaat opgeleverd. Van onbehoorlijk bestuur is echter geen sprake.
Aanpassingen besluit: Geen.			
38. Zienswijze reclamant 38			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
38.1	<p>a. Reclamant geeft aan dat de nu stille, mooie en landelijke omgeving verstoord wordt door 4 mega windturbines. Het is straks nooit meer stil en nooit meer donker.</p> <p>b. Reclamant zet grote vraagtekens bij alle onderzoeken. Zijn bij alle onderzoeken dezelfde uitgangspunten genomen m.b.t. de klimatologische omstandigheden (wind en zon) en de grote van de windturbines (worden ze nu 150m of 180m hoog).</p> <p>c. Reclamant geeft aan het apart te vinden dat zowel in het slagschaduw rapport als in het akoestisch rapport de meeste woningen net buiten de normen vallen.</p>	1, 2 en 3	<p>a. De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. Doordat het om hoge bouwwerken gaat is zeer zorgvuldig bezien of de windturbines ter plaatse aanvaardbaar zijn. Daarbij is niet alleen zorgvuldig gekeken naar de effecten op landschap, maar ook naar gevolgen wat betreft geluid, slagschaduw en veiligheid in beeld gebracht. Uit de uitgevoerde onderzoeken is gebleken dat realisatie mogelijk is binnen de wettelijke kaders. Gewezen wordt op paragraaf 2.6 van deze zienswijzennota. Daarnaast heeft, na terinzagelegging van de ontwerp-besluiten, nog extra onderzoek naar gezondheid plaatsgevonden. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p> <p>b. In het rapport voor slagschaduw is uitgegaan van de op basis van het inpassingsplan hoogste toegestane turbine. De uitkomsten van het slagschaduwrapport zijn dus "worst case". Wat</p>

		<p>betreft geluid is uitgegaan van een representatieve turbine. Dit omdat nog niet bekend is welke turbine uiteindelijk gerealiseerd gaat worden. In de regels bij het inpassingsplan is echter geborgd, dat ongeacht de keuze van de turbine, aan de wettelijke normen voldaan moet worden.</p> <p>c. De woningen zijn gelegen op enige afstand van het te realiseren windpark. Gezien deze afstanden vallen de woningen veelal buiten de berekende contouren in de onderzoeken.</p>
38.2	<p>Grondbezitters (van windturbines en toegangswegen) krijgen een hoge jaarlijkse vergoeding, terwijl omwonende de lasten hebben en hiervoor niet gecompenseerd worden.</p>	<p>De initiatiefnemer Raedthuys Groep BV en de grondeigenaren hebben afspraken gemaakt over de ontwikkeling van een windpark op de locatie Bijvanck. Geen van de bevoegde gezagen is hierbij partij. Zij hebben geen inzicht in de hoogte van de jaarlijkse vergoeding.</p> <p>De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
38.3	<p>a. Reclamant geeft aan dat de gemeente en provincie moeten na gaan denken wat het beleid is. Is wind wel zo duurzaam?</p> <p>b. Reclamant vindt dat de molens geplaatst moeten worden waar ze het meeste rendement leveren. Geeft windpark Bijvanck wel het meeste energie rendement?</p> <p>c. Reclamant geeft de suggestie om meer windmolens bij elkaar op industrieterreinen , autobanen en spoor te plaatsen. De horizon is daar al vervuild en er is ook geluidsoverlast. Zo kan iedereen genieten van de vele mooie plekken die de provincie rijk is.</p>	<p>a., b. en c.</p> <p>Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck</p>

	<p>d. Reclamant geeft weer dat er veel geïnvesteerd wordt in landschappen en mooie natuur. Door dit park <u>niet</u> door te laten gaan wordt het mooie Liemerse landschap behouden.</p>		<p>heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Gelet op dit in de Elektriciteitswet neergelegde systeem is het niet relevant dat andere locaties (industrieterreinen, autobanen en sport) eveneens geschikt zijn voor het realiseren van windenergie.</p> <p>Evenmin is relevant dat er andere vormen van duurzame energie-opwekking zijn. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee bijvoorbeeld een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p> <p>d. Het landschap van de Liemers in de omgeving van de locatie Bijvanck zal inderdaad veranderen door de komst van de turbines. Gebleken is uit zorgvuldig onderzoek, waaronder onderzoek naar natuur en landschap, dat de ontwikkeling niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Gewezen wordt op paragraaf 2.6.5 en 2.7 van deze Zienswijzennota.</p>
<p>Aanpassingen besluit: geen.</p>			
<p>39. Zienswijze College van burgemeester en wethouders van Montferland</p>			
	<p>Samenvatting zienswijze</p>	<p>Ontwerp-besluit</p>	<p>Reactie bevoegd gezag</p>
<p>39.1</p>	<p>Gemeentelijke autonomie De inzet van een inpassingsplan ondermijnt de autonomie van</p>	<p>1, 2 en 3</p>	<p>Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid,</p>

	<p>de gemeente. Artikel 9e van de Elektriciteitswet kan niet leiden tot het opzij zetten van het ten principale bevoegde gemeentebestuur. Reclamant is van mening dat zeer terughoudend dient te worden omgegaan met de inzet van het instrument inpassingsplan, vooral als de betrokken gemeente uitgesproken heeft niet in te kunnen stemmen met het windpark vanwege het waardevolle open gebied. Daarnaast plaatst reclamant vraagtekens bij het standpunt dat energiewinning een zaak van provinciaal belang is.</p>		<p>Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Reclamant stelt vraagtekens bij het standpunt dat energiewinning een zaak van provinciaal belang is. In 2015 heeft de provincie Gelderland, samen met ruim 160 partijen (overheden, instellingen en bedrijven) het Gelders Energie Akkoord ondertekend. Met het ondertekenen van dit Energie Akkoord is er officieel een samenwerking vastgelegd met een Gelderse energietransitie als doel. Ook heeft provincie met het Rijk een taakstelling voor windenergie afgesproken. Volgens deze afspraak zal Gelderland in 2020, 230,5 MW aan windenergie gerealiseerd hebben.</p>
39.2	<p>Gemeentelijk standpunt windenergie Reclamant heeft haar standpunt over windenergie kenbaar gemaakt bij brief van 2 juli 2013 (zienswijze op de ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-omgevingsverordening) en bij brief van 24 juli 2014 (motie van de raad om het inpassingsplan voor het windpark niet door te zetten). Het eerder uitgedragen standpunt blijft gehandhaafd: om verdere versnippering te voorkomen zouden windturbines uitsluitend langs bestaande (inter) nationale infrastructuur moeten worden toegestaan om de impact op het landschap zo klein mogelijk te houden.</p>		<p>Gewezen wordt op de hiervoor onder 39.1 gegeven reactie. Gelet op dit in de Elektriciteitswet neergelegde systeem is het niet relevant dat windturbines ook langs bestaande (inter)nationale infrastructuur geplaatst kan worden.</p>
39.3	<p>Elektriciteitswet Door een beroep te doen op artikel 9e van de Elektriciteitswet wordt de indruk gewekt dat daarmee aspecten, die bepalen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, buiten spel kunnen worden gezet. Dit is echter niet het geval. Verwezen wordt naar vaste jurisprudentie en de wetsgeschiedenis.</p>		<p>Gewezen wordt naar de hiervoor onder 39.1 gegeven reactie.</p>

	<p>In 2010 hebben Gedeputeerde Staten, in het kader van de behandeling van het bezwaarschrift van Raedthuys, een soortgelijk standpunt ingenomen. Vooral de locatiekeuze leidt tot de conclusie dat geen sprake is van goede ruimtelijke ordening.</p>		
39.4	<p>Landschap</p> <p>In de toelichting wordt verwezen naar het streekplan Gelderland 2005. Voorbij wordt daarbij gegaan aan het gegeven dat het Streekplan Gelderland 2005 voor het betreffende gebied is uitgewerkt door het regionaal Plan 2005-20120, stadsregio Arnhem-Nijmegen, en vanaf dat moment voorzien is van de aanduiding “handhaven van het open karakter”. Juist in dit waardevolle gebied worden de windturbines gepland, waardoor het typerende karakter van het gebied in ernstige mate geweld wordt aangedaan. Dat de plaatsing leidt tot aantasting van het open karakter wordt door het college onderschreven. Verwezen wordt naar paragraaf 3.2.1. de passage met betrekking tot de locatie Bijvanck.</p> <p>In de toelichting is getracht de waarde van het gebied af te zwakken. Paragraaf 3.3 ruimtelijke inpassing wordt in de zienswijze aangehaald.</p> <p>Afgaande op deze passage in de toelichting lijkt de gestelde waarde aanzienlijk minder waardevol dan in 2007 nog door uw college onderschreven. Dit acht reclamant onjuist aangezien er na 2007 geen ontwikkelingen zijn geweest die de waarde openheid in ernstige mate hebben aangetast.</p> <p>In de toelichting lijken bewust vraagtekens te zijn geplaatst bij de waardevolle openheid, in het rapport Landschap wordt wel melding gemaakt van het grootschalig open landschap. Rapporten spreken elkaar tegen wat betreft de hoofdrichting van wegen.</p> <p>De niet onderbouwde stelling dat het windpark voor wat betreft maat, schaal en inrichting de hoofdkenmerken van het landschap volgt, kan niet worden geplaatst. De stelling wordt</p>		<p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Daarom vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Betwist wordt dat het onderzoek naar landschap niet zorgvuldig is. Er is juist zeer uitgebreid en zorgvuldig bezien of de plaatsing van de vier windturbines op de locatie Bijvanck acceptabel is.</p>

	<p>niet onderbouwd zodat er geen waarde aan kan worden gehecht.</p> <p>Volgens het rapport is sprake van visuele interferentie (reclamant stelt dat horizonvervuiling bedoeld zal zijn), tot een afstand van 4,6 km. Dit betekent dat circa 14.200 inwoners van Montferland hiermee direct en dagelijks worden geconfronteerd.</p> <p>Er zijn tegengestelde beschrijvingen van het landschap gehanteerd. De toelichting is op het punt van de landschapskenmerken niet zorgvuldig.</p> <p>Ook het gemeentelijke beleid (Landschapsontwikkelingsplan, vastgesteld in 2008), is het gebied o.a. aangemerkt als grotendeels open agrarisch landschap. Het beleid is gericht op o.a. behoud van de openheid. De bouw van de turbines is volstrekt in strijd met het behoud van de openheid.</p>		
39.5	<p>Geluid</p> <p>Het akoestisch onderzoek is onvolledig omdat ten onrechte geen aandacht is besteed aan “windfluiten”. Niet verzekerd is dat het akoestisch onderzoek voldoet bij plaatsing van windturbines met een van het akoestisch onderzoek afwijkende hoogte.</p> <p>In de onderzoeken naar geluid en slagschaduw wordt gewag gemaakt van een participantenwoning. De participantenwoning is niet in de verbeelding en regels opgenomen, waardoor aan de onderzoeken geen waarde kan worden toegekend.</p>		<p>Er is akoestisch onderzoek uitgevoerd om te bepalen om aan de wettelijke normen met betrekking tot geluid kan worden voldaan. Dit is het geval. Zie hiervoor bijlage A bij de omgevingsvergunning. In de regels behorende bij het inpassingsplan zijn de wettelijke norm en maatregelen met betrekking tot geluid opgenomen. De windturbines die door de initiatiefnemer wordt gekozen moet aan deze planregel voldoen.</p> <p>Het is volgens de wet- en regelgeving niet nodig om de participantenwoning op te nemen in de verbeelding en de regels van het inpassingsplan. In Initiatiefnemer en participant hebben een verklaring van betrokkenheid opgesteld en ondertekend. Uit deze verklaring blijkt de toezichthoudende taak van de participant. Deze overeenkomst wordt voldoende geacht.</p> <p>De participanten woning is een woningen die tot de inrichting behoort. Woningen gelden op grond van het Besluit Inrichtingen Milieubeheer (het Activiteitenbesluit) als ‘gevoelige gebouwen’. Daarop is een beschermingsregime van toepassing op grond van de Wet Geluidhinder. Een uitzondering wordt echter gemaakt voor gebouwen die tot de inrichting behoren.</p>
39.6	<p>Het is onbegrijpelijk dat de provincie geen extra inspanning eist van initiatiefnemer ten behoeve van bijvoorbeeld landschapsversterking, toerisme, natuuraanleg.</p>		<p>De gemeente Montferland doelt op een inspanning die juridisch ‘kostenverhaal’ wordt genoemd. Ten aanzien van kostenverhaal dient er een relatie te bestaan tussen het project en de ruimtelijke ontwikkeling waarvoor een bijdrage wordt gevraagd. Daarnaast mag kostenverhaal volgens de wet slechts plaatsvinden op basis van een structuurvisie die de</p>

	Verzocht wordt het inpassingsplan niet vast te stellen vooral om de realisatie in het waardevolle open gebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.		gewenste ruimtelijke ontwikkeling beschrijft. De overheid is verplicht om dergelijke kosten te verhalen. In dit geval is landschapsversterking, een recreatieve ontwikkeling en natuuraanleg in de nabijheid van Windpark Bijvanck niet noodzakelijk omwille van een goede ruimtelijke ordening. Bovendien geeft de provinciale omgevingsvisie geen recreatieve ontwikkeling en natuuraanleg in de omgeving van het windpark aan. Zoals reeds hierboven aangegeven blijkt uit onderzoek, waaronder het onderzoek naar het landschap, dat het plan voldoet aan de criteria behorende bij een goede ruimtelijke ordening.
Aanpassingen besluit: geen.			
40. Zienswijze Univé Verzekeringen namens reclamanten 40			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
40.1	Reclamanten zijn van mening dat hun belangen onvoldoende zijn meegewogen in dit proces en verzoeken het windpark geen doorgang te laten vinden.	1, 2 en 3	Er is zeer zorgvuldig bezien of de windturbines ter plaatse aanvaardbaar zijn. Ter voorbereiding op de vaststelling van het inpassingsplan heeft uitgebreid en zorgvuldig onderzoek plaatsgevonden. Het bevoegd gezag heeft een afweging gemaakt tussen individuele belangen en algemene belangen.
40.2	a. De percelen van het bedrijf en de bedrijfsgebouwen liggen voor een belangrijk deel binnen de 47 dB-geluidscontour en binnen de slagschaduwcontour van 5:40 uur. Een aanzienlijk deel van het jaar zal geluidsbelasting op het bedrijf en de bijbehorende percelen meer dan 47 dB bedragen, aangezien 47 dB een jaargemiddelde aangeeft. Paarden zijn gevoelig voor geluidsbelasting en slagschaduw. Reclamanten verwijzen in dit verband naar het Rapport van Dierenkliniek Doetichem-Zeddam (bijlage 4 bij de zienswijze). b. Daarnaast is bij de berekeningen van de geluidscontour en de slagschaduwcontour alleen rekening gehouden met het woonhuis en niet met het bedrijf, wat hierdoor een reële kans op schade ondervindt.		a. Er bestaat geen wetenschappelijk bewijs voor effecten op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Het door reclamanten ingediende rapport geeft geen aanleiding voor een andersluidend oordeel. Hierbij is nog van belang dat in de uitspraak AbRvS 4 mei 2016 (nr. 201504506/1) de AbRvS – onder verwijzing naar het deskundigenbericht dat in deze procedure was uitgebracht – verder heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat slagschaduw en geluid van windturbines leiden tot effecten (stress) op paarden. b. Bij de berekening van de geluidscontour en de slagschaduwcontour wordt rekening gehouden met gevoelige objecten. Onder gevoelige objecten vallen gevoelige gebouwen en gevoelige terreinen. Uit artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat onder een gevoelig gebouw wordt verstaan: “woningen en gebouwen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder zijn aangemerkt als andere geluidsgevoelige gebouwen...”. Het bedrijf van reclamant valt hier niet onder.
40.3	Alle bezoekers van het bedrijf (reclamanten, personeel, ruiters en eigenaren van paarden) en de paarden zullen hinder van het op te richten windpark ondervinden. De hinder voor bezoekers en hun paarden ligt ruim boven de in de onderzoeken gestelde normen. Bezoekers zullen bij de komst van een windpark sneller kiezen voor een alternatieve paardenhouderij. Dit wordt onderschreven door Bolck		In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport “Risicoanalyse planschade”, oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting). Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. In algemene zin is tevens ingegaan op de door verschillende reclamanten ingediende

	<p>Makelaardij o.g. & taxaties. Deze heeft een taxatierapport planschade door windturbines voor de betreffende paardenhouderij opgesteld (bijlage 5 bij de zienswijze). Het betreft indirecte planschade. Er wordt ingeschat dat een redelijk denkend en handelend kopend mens geen bedrijfswoning met paardenhouderij gaat exploiteren onder de nabijheid van een windpark. Daarnaast zullen ook klanten van de paardenhouderij kiezen voor een alternatief, omdat de gevolgen van het windpark niet in te schatten zijn. De continuïteit van de paardenhouderij staat op het spel. Er is een reële kans dat het windpark tot zoveel verlies aan klandizie zal leiden dat het bedrijf moet worden beëindigd.</p>		<p>taxatierapporten. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien het bedrijf van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>De stelling van reclamant dat de continuïteit van de paardenhouderij op het spel staat, aangezien klanten zullen kiezen voor een alternatief, kan niet worden gevolgd.</p>
40.4	<p>Reclamanten geven aan dat de paardenhouderij een goed renderend bedrijf is, dat met inbegrip van de neventak (vleesvarkens) werk biedt aan ca. 4 fte. Er zijn plannen voor uitbreiding, welke als gevolg van de komst van het windpark niet meer reëel zijn. De komst van het windpark leidt tot planschade, voorzienbare bedrijfsschade en onvoorzienbare bedrijfsschade. Het gevolg is, naast verlies aan werkgelegenheid, aanzienlijke schade en mogelijk zelfs liquidatie van het bedrijf. Het vaststellen van het inpassingsplan zonder nader onderzoek naar de gevolgen voor de paardenhouderij is onzorgvuldig en daardoor onrechtmatig (art. 3:2 Awb).</p>		<p>Gewezen wordt op de reactie onder 40.3. In de herijking van de planschaderisico analyse (bijlage 27 van het inpassingsplan) is nadrukkelijk ingegaan op o.a. inkomensschade. Van onzorgvuldige voorbereiding is derhalve geen sprake.</p>
40.5	<p>a. Bijgevoegd is een taxatierapport door Bolck Makelaardij o.g. & taxaties, onderdeel van het rapport 'Totale taxatie en inschatting planschade door windturbines Bijvanck Angerio' die is ingediend als zienswijze namens omwonenden (bijlage 2 bij de zienswijze). Deze schat de waardevermindering van de onroerende zaak op een percentage van ca. 16% en de planschade op een bedrag van €210.000, -. Ten onrechte wordt aan de planschade die reclamanten lijden in de door SAOZ opgestelde planschaderisico-analyse geen zelfstandige aandacht besteed. Die analyse beperkt zich tot een beschouwing over de waardevermindering van het cluster agrarische bedrijfswoningen waarvan Truisweg 2A deel</p>		<p>Gewezen wordt de reactie onder 40.3 en 40.4.</p>

	<p>uitmaakt, maar laat de waardevermindering van het bedrijf zelf ongenoemd. De planschaderisico-analyse kan daarom niet aan het inpassingsplan ten grondslag worden gelegd.</p> <p>b. Een waardevermindering van 16% is voor planschadebegrippen zeer fors. Een waardevermindering van deze omvang is een belangrijke aanwijzing dat het inpassingsplan in strijd is met het wettelijk vereiste van een goede ruimtelijke ordening.</p> <p><i>Een uitgebreid taxatierapport van reclamanten kan indien nodig opgevraagd worden.</i></p>		
40.6	<p>De firma Groenraedt, een rechtsvoorganger van firma Raedthuys, heeft in 2006 de reclamanten een jaarlijkse vergoeding van € 5.000,- aangeboden om het windpark te 'gedogen' (bijlage 3 bij de zienswijze). Het ging toen om windturbines met een veel geringere ruimtelijke uitstraling en ook geringere milieueffecten dan de windturbines die nu in het inpassingsplan e.a. zijn voorzien. De hoogte van deze toen aangeboden vergoeding vormt eveneens een belangrijke aanwijzing dat de risicoanalyse van SAOZ niet deugt. Reclamanten hebben dan het voornemen om de exploitant van het windpark aan te spreken uit hoofde van onrechtmatige daad.</p>		<p>Het staat omwonenden en initiatiefnemer vrij om langs privaot rechtelijke weg afspraken met elkaar te maken. Dit laat overigens onverlet dat het omwonenden vrij staat om gebruik te maken van hun publiekrechtelijke middelen. Participatie heeft als uitgangspunt een evenwichtige verdeling van lusten en lasten. Deze (financiële) bijdrage is bovenwettelijk. Compensatie van planschade staat los van participatie. De redenering van reclamant dat de hoogte van een vergoeding in het kader van participatie een belangrijke aanwijzing vormt dat de risicoanalyse niet deugt, kan het bevoegd gezag dan ook niet volgen.</p>
40.7	<p>a. Het inpassingsplan in strijd is met artikel 2.7.4.1 en 2.8.1.1 van de Omgevingsverordening en met paragraaf 3.2.2 van de Omgevingsvisie. Anders dan met deze artikelen wordt beoogd, voegt het windpark geen kwaliteit toe aan het landschap en aan de beleefbaarheid ervan. Het doet daar juist afbreuk aan. De ruimtelijke onderbouwing behelst niet meer dan het toewerken naar een van te voren afgesproken standpunt, namelijk dat het windpark passend is.</p> <p>b. In het landschapsrapport staat: het beoogde windpark is lokaal dominant en zal het karakter van het gebied beïnvloeden. Het second opinion rapport van Feddes/Olthof spreekt de landschappelijke inpasbaarheid van de gebogen</p>		<p>a. De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota De stelling dat naar een van te voren afgesproken standpunt wordt toegeschreven wordt niet onderschreven.</p> <p>b. Het klopt inderdaad dat het rapport van Feddes Olthof kritisch is op de gekozen locatie en de opstelling. Het Gelders Genootschap heeft in haar advies met name kritiek op de gekozen gebogen lijnopstelling. Op beide rapporten is gereageerd. Gewezen wordt op de uitgebreide</p>

	<p>lijnopstelling tegen. Het plan is theoretisch inpasbaar gemaakt door middel van een truc: er wordt gesteld dat de relatie tussen het windpark en het landschap op een hoger schaalniveau ligt, en dat de windturbines hierdoor de interactie aangaan met de regionale ruimtelijke kenmerken van het open landschap. In het rapport van Feddes/Olthof wordt echter aangegeven dat de maat en schaal van de windturbines niet in verhouding staan met de waterloop. Feddes/Olthof concludeert dat windturbines hoe dan ook niet in dit landschap passen, welke kernwaarden je ook aan het landschap toekent (grootschalige openheid met beperkte aanwezigheid van bebouwing of kleinschaliger en minder open). Dit bevestigt ook het Geldersch genootschap.</p>		<p>reactie zoals opgenomen onder paragraaf 2.6.5 van deze zienswijzennota.</p>
40.8	<p>In het provinciaal beleid voor windparken wordt veel gewicht toegekend aan participatie door omwonenden. In het voorliggende ontwerp-inpassingsplan is niets geregeld over participatie. Op geen enkele manier is gewaarborgd dat de omwonenden deelnemen in het park en/of daarvan (enig) profijt hebben.</p>		<p>De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
40.9	<p>a. Het bevoegd gezag kan 'in verband met bijzondere lokale omstandigheden' zogenoemde maatwerkvoorschriften stellen, bijvoorbeeld bij een laag achtergrondgeluidsniveau in het plangebied. Ten onrechte is naar dat achtergrondgeluidsniveau in dit geval geen onderzoek gedaan. Reclamanten dringen aan op uitvoering van een dergelijk onderzoek en op basis daarvan zo nodig maatwerkvoorschriften te stellen. Verwezen wordt naar de Milieuvordering van de provincie Noord-Holland waarin gesteld wordt dat in gebieden met een laag achtergrondgeluidsniveau bezien zal worden of maatwerkvoorschriften (strenger dan de wettelijke norm) kunnen worden gegeven voor windparken.</p> <p>b. De aanwezigheid van de paardenhouderij is een bijzondere</p>		<p>a. Er is onderzoek verricht naar de geluideffecten van het windpark op de nabij het park gelegen geluidgevoelige objecten. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in het rapport van Bosch & Van Rijn, "Windpark Bijvanck, akoestisch onderzoek t.b.v. vormvrije m.e.r.-beoordeling en inpassingsplan", d.d. 3 augustus 2016 (bijlage 13 bij de toelichting). Het is juist dat in dit rapport niet is ingegaan op het achtergrondgeluidsniveau in de omgeving van het plangebied. Achtergrondgeluidniveau vormt geen reden om maatwerkvoorschriften te stellen op grond van artikel 3.14a, lid 3, Activiteitenbesluit. Hierbij is van belang dat het gebied rondom het windpark niet is aangewezen als stiltegebied of stiltebeleidsgebied in de Omgevingsverordening en -visie. Verder is van belang dat het park geprojecteerd is in het buitengebied en dat het gebruikelijk is dat het referentieniveau van het omgevingsgeluid daar laag is. Van bijzondere lokale omstandigheden in de zin van artikel 3.14a, lid 3, Activiteitenbesluit is aldus geen sprake. In dit verband wordt gewezen op paragraaf 2.6.1 van deze Zienswijzennota. De omstandigheid dat de Provincie Noord-Holland nadrukkelijk de mogelijkheid van maatwerkvoorschriften heeft opgenomen, maakt dit niet anders.</p>

	lokale omstandigheid, die maatwerkvoorschriften op het punt van geluid en slagschaduw rechtvaardigt.		b. In tegenstelling tot hetgeen reclamanten stellen is de aanwezigheid van de paardenhouderij geen bijzondere omstandigheid die een maatwerkvoorschrift met betrekking tot geluid of slagschaduw rechtvaardigt. Paardenhouderijen zijn immers bedrijven die met name in het buitengebied zijn gevestigd. Verder bestaat er als gezegd geen wetenschappelijk bewijs voor effecten op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Hierbij is nog van belang dat in de uitspraak AbRvS 4 mei 2016 (nr. 201504506/1) de AbRvS – onder verwijzing naar het deskundigenbericht dat in deze procedure was uitgebracht – verder heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat slagschaduw en geluid van windturbines leiden tot effecten (stress) op paarden.
40.10	De normen voor slagschaduw en geluid zijn vastgelegd het Activiteitenbesluit waarvoor geen MER is opgesteld. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in een uitspraak van 19 oktober 2016 over windparken in Wallonië beslist dat zulke wetgeving moet worden bestempeld als een plan of programma in de zin van de Europese plan-richtlijn 2001/42. Uit deze uitspraak kan worden geconcludeerd dat de regeling in het Activiteitenbesluit in strijd is met het recht, en de wettelijke geluidsnormen en slagschaduwnormen moeten dan ook buiten toepassing worden gelaten. De provincie kan door deze onzekerheid niet goed beoordelen of het windpark het woon- en leefklimaat ter plaatse aantast en daarmee valt niet vast te stellen dat het inpassingsplan voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.		Anders dan reclamant veronderstelt, blijkt uit het arrest HvJ EU 19 oktober 2016, C-290/15 (Patrice D’Oultremont e.a./Waals Gewest) niet dat de normen van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling voor geluidhinder en slagschaduw in strijd met het recht zijn vastgesteld. Het arrest heeft betrekking op een besluit van het Waals Gewest. Kenmerkend voor dit besluit is dat het specifiek is vastgesteld om het aantal windmolenparken in Wallonië te vergroten. Dit besluit hoort bij een concreet plan om de beleidsdoelstelling voor windenergie te halen, maar is formeel van dat plan losgekoppeld. Door die ont koppeling is op grond van Waals recht geen plan-mer voor het besluit vereist. In navolging van eerdere jurisprudentie over de mer-richtlijn oordeelt het Hof dat zulke “opknipstrategieën” waarmee de SMB-richtlijn wordt ontweken, moeten worden tegengegaan. De normen voor windmolens uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn van een andere orde. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling bevatten op zichzelf staande, algemeen toepasselijke normen, die gericht zijn op herhaalde toepassing op niet van te voren te bepalen locaties en niet van te voren te bepalen inrichtingen. Het zijn normen die voor iedere windmolen tijd- en plaats onafhankelijk gelden. In tegenstelling tot het Waalse besluit zijn de Nederlandse algemene milieuregels alleen gericht op het beperken van milieueffecten en hinder en niet tevens gericht op het mogelijk maken van projecten. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn dus niet plan-m.e.r.-plichtig.
Aanvullende zienswijze Univé Verzekeringen namens reclamanten 40:			
40.11	Leefgenot en visuele hinder. Naast geluidhinder en hinder door slagschaduw zullen reclamanten visuele hinder ondervinden. Reclamanten hebben vanaf de leefkeuken, het bedrijf en de tuin een weids uitzicht wat door de turbines teniet zal worden gedaan.	1, 2 en 3	Inderdaad hebben reclamanten een van de woningen die het meest dicht bij het windpark zal zijn gelegen. De belangen van reclamanten hebben dan ook nadrukkelijk meegewogen in de besluitvorming. Het uitzicht en de woonomgeving van reclamanten zal wijzigen als de windturbines zijn geplaatst. Er bestaat echter geen blijvend recht op vrij uitzicht.

40.12	<p>Onevenredige last omgeving.</p> <p>a. Reclamanten kijken al uit op een hoogspanningsleiding en hoogspanningsmast. Daarnaast ligt op het perceel van reclamanten een aardgas transportleiding, welke de uitbreiding van de rijhal al heeft belemmerd. Reclamanten en bedrijf zijn al genoeg getroffen door maatschappelijke energievoorzieningen.</p> <p>b. De dichtstbijzijnde turbine komt op 450 meter afstand van reclamanten. In andere provincies in Nederland geldt een minimale afstand van 600 meter van windturbines tot bebouwing.</p> <p>c. De plannen ontwrichten de samenleving. Er is sprake van polarisatie in de buurt. Het windpark gaat ten koste van de leefbaarheid in de omgeving.</p>		<p>a. Ten zuiden van het bedrijf en woning van reclamanten bevindt zich inderdaad op enige afstand een hoogspanningsverbinding. Dit betekent niet dat de plaatsing van windturbines ten noorden van de woning/bedrijf van reclamanten per definitie een onevenredige last betekent voor hen. Daarbij is van belang dat de hoogspanningsverbinding op een afstand ligt van ruim 500 meter tot het bedrijf en de woning van reclamanten. Niet bekend is welke gasleiding de uitbreiding van het bedrijf van reclamanten bemoeilijkt. De aardgastransportleiding waarmee bij de planvorming rekening is gehouden ligt op circa 1 km afstand van de woning en het bedrijf van reclamanten.</p> <p>b. De provincie Gelderland kent geen minimale afstand tussen windturbines en bebouwing. Nu de huidige voorgenomen ontwikkeling op enige afstand van het windpark ligt en uit de onderzoeken en onderbouwing blijkt dat het windpark inpasbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, acht het bevoegd gezag de voorgenomen ontwikkeling ter plaatse aanvaardbaar.</p> <p>c. Het is spijtig te vernemen dat de voorgenomen ontwikkeling tot polarisatie heeft geleid in de buurt. Het bevoegd gezag acht de voorgenomen ontwikkeling aanvaardbaar. Ook in relatie tot de leefbaarheid in de buurt.</p>
40.13	<p>Gezondheid.</p> <p>Er is geen rekening gehouden met gezondheidsaspecten. Met name psychische gevolgen worden onderschat (onzekerheid over toekomst bedrijf of verkoop woning, visuele hinder en polarisatie in de omgeving).</p>		<p>De zienswijzen zijn aanleiding geweest om nog nadrukkelijker aandacht te besteden aan het aspect gezondheid. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p>
40.14	<p>Paarden.</p> <p>Oud-olympisch Duits dressuurruiter Klaus Balkenhol geeft aan dat een windpark niet kan worden geplaatst in de nabijheid van een paardenhouderij.</p>		<p>Mogelijke effecten van windturbines op paarden kan alleen door wetenschappelijk onderzoek worden aangetoond. Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat windturbines nadelige effecten hebben op paarden.</p> <p>De mening van Klaus Balkenhol leidt niet tot een andere conclusie.</p>
40.15	<p>Participatie vs. Draagvlak.</p> <p>Als er sprake is van participatie, is er niet per definitie sprake van draagvlak. Er zijn wel participatievoorstellen gedaan, maar er is geen draagvlak in de omgeving</p>		<p>De stelling van reclamanten dat participatie iets anders is dan draagvlak wordt onderschreven. Een participatieregeling kan wel betekenen dat de lasten voor de omgeving worden verminderd, waardoor meer draagvlak voor het windpark kan ontstaan.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
41. Zienswijze reclamanten 41			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag

41.1	<p>Primair</p> <p>a. De gang van zaken rond het windpark getuigt niet van visie en initiatief vanuit de provincie. Er wordt verscholen achter duurzaamheidsdoelstellingen van het Rijk. De provincie zag geen kans om door eigen initiatieven, windpark Bijvanck te parkeren. De locatie Bijvanck is betrokken in de Omgevingsvisie/Windvisie vanwege het eerdere verzoek van initiatiefnemer, niet vanuit het perspectief van goede ruimtelijke ordening.</p> <p>b. Een tijdige visie van de provincie had kunnen inhouden dat windturbines langs infrastructurele werken en op industrieterreinen toelaatbaar zijn.</p> <p>c. Een locatie langs de A12 had kunnen worden aangewezen. Deze suggestie is ook gedaan bij de Windvisie. Hiervoor waren mogelijkheden. Er zal verscholen worden achter de gemeente Zevenaar die voor duurzame energie is, maar niet voor windmolens.</p> <p>d. Door lukraak windturbines te bouwen ontstaat verrommeling van het landschap. Een integrale brede visie had getuigd van een doordachte blik op de toekomst. Deze besluitvorming getuigt van pleisters plakken en gaat ten koste van de omgeving.</p> <p>e. Er zijn betere alternatieven met minder lokale effecten. De bijdrage die het park levert weegt niet op tegen de lokale negatieve effecten. Er zijn voldoende vrijwillig aangedragen locaties om de doelstelling te behalen. Noodzaak en draagvlak ontbreken.</p> <p>f. Medewerking verlenen is bizar: het zijn knipperende megatoren.</p> <p>g. Er is sprake van onbehoorlijk bestuur, willekeur, rechtsongelijkheid en verkrachting van de democratie. Er is geen sprake van draagvlak en er is niets met de stem van</p>	1, 2 en 3	<p>a. b. c. d. en e.</p> <p>Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Gelet op dit in de Elektriciteitswet neergelegde systeem is het niet relevant dat andere locaties eveneens geschikt zijn voor het realiseren van windenergie.</p> <p>Evenmin is relevant dat er andere vormen van duurzame energie-opwekking zijn. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor windenergie op zee bijvoorbeeld een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p> <p>f. Met betrekking tot het aanbrengen van de obstakelverlichting wordt gewezen op paragraaf 2.6.3 van deze zienswijzennota.</p> <p>g. De stelling van reclamant dat er niets met de stem van de burger in de omgeving is gebeurd is kan niet worden gevolgd. Bij de besluitvorming zijn deze belangen meegenomen en afgewogen.</p>
------	--	-----------	--

	<p>burger in de omgeving gebeurd (inspraakavonden en inspraak op visies). Dit leeft breed in Nederland en dit zal zich hopelijk uiten tijdens de verkiezingen.</p> <p>h. Reclamanten stellen de provincie aansprakelijk voor schade als gevolg van waardevermindering van de woning. Foto van animatie is meegestuurd met het beeld van het uitzicht vanuit de woning van reclamanten. De woningen in de animatie zijn ten onrechte als blokkendozen ingetekend.</p>	<p>h. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p> <p>Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.</p> <p>Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.</p> <p>Verskillende visualisaties zijn gemaakt. Er zijn fotovisualisaties (bijlage bij het landschapsrapport bijlage 1 bij het inpassingsplan) en er zijn 3d visualisaties gemaakt (bijlage bij de reactienota voorontwerp-inpassingsplan bijlage 19 van het inpassingsplan). Bij de 3d visualisaties is inderdaad met blokken gewerkt om bebouwing aan te geven. In alle gevallen is geprobeerd een zo goed mogelijk beeld te geven van de toekomstige situatie. Uit de visualisaties blijkt dat de turbines zichtbaar blijven in het landschap. Dit is inherent aan de maat van deze bouwwerken.</p>
41.2	<p>Subsidiair</p> <p>a. Reclamanten vinden het ongelofelijk hoe de provincie en initiatiefnemer zaken wegschrijven ten koste van het waardevolle landschap zoals vastgelegd in structuurplan en bestemmingsplan.</p> <p>b. Verandering van het landschap is onvermijdelijk, of je nu stelt dat sprake is van inpassing in of op het landschap. Het open waardevolle landschap wordt geweld aangedaan. Een nachtmerrie, giga contrast en schrikbeleving voor omwonenden.</p>	<p>a. b. c. en d.</p> <p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>e. Er is nadrukkelijk onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines op landschap en natuur. Gebleken is dat de turbines op deze locatie aanvaardbaar zijn. Verwezen wordt naar het</p>

	<p>c. Het inpassingsplan kan omschreven worden als doordruk plan. Het kwetsbare en kleinschalig landschap (zoals in de stukken staat) vormt een megacontrast met de turbines. Ondanks de mooie animaties en passage over de Posbank, zal het plan allesbehalve inpasbaar zijn. Dit blijkt ook uit de stukken waarin staat dat de aanvraag in strijd is met redelijke eisen van welstand. Van aanvaardbare in- of oppassing is geen sprake.</p> <p>d. Er is geen sprake van goede ruimtelijke ordening nu onvoldoende rekening wordt gehouden met de waardevolle landschappelijke kenmerken zoals vastgelegd in gemeentelijke en provinciaal beleid. Het beleid zou erop gebaseerd moeten zijn om deze waarden te beschermen.</p> <p>e. In de onderzoeken naar natuur staat dat het plan geen of slechts zeer beperkte effecten op natuur zal hebben. Het is globaal en onzorgvuldig beschouwd, zo blijkt niets over de schouw met tijdstip. Er ontstaat een ander landschapstype dan voorzien in de gemeentelijke structuurvisie. Het landschapsrapport is te globaal en niet volledig.</p>		<p>gestelde onder paragraaf 2.7 van deze zienswijzennota. De onderzoeken waarnaar wordt verwezen zijn uitgevoerd conform de daarvoor opgestelde ecologische protocollen.</p>
41.3	Verzocht wordt om geen medewerking te verlenen aan het plan windpark Bijvanck.		Gezien het hiervoor gestelde is er geen aanleiding om medewerking aan de ontwikkeling van Windpark Bijvanck te stoppen.
Aanpassingen besluit: geen.			
42. Zienswijze College van burgemeester en wethouders van Zevenaar			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerpbesluit	Reactie bevoegd gezag
42.1	De zienswijze is ingediend, naar aanleiding van een door de gemeenteraad aangenomen motie. De zienswijze geeft in hoofdlijnen weer tegen welke onderdelen van de besluiten bezwaar ingediend wordt.	1, 2 en 3	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen. Hieronder wordt inhoudelijk gereageerd op de naar voren gebrachte bezwaren.
42.2	De gemeenteraad van de gemeente Zevenaar heeft op 13 april 2012 bepaald dat binnen de gemeente Zevenaar geen windturbines mogen worden geplaatst. Dit standpunt is meerdere malen aan het bevoegd gezag kenbaar gemaakt.		Het standpunt van de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar is inderdaad bekend. Het door initiatiefnemer aan de Provincie Gelderland gerichte verzoek om de bouw van windturbines op de locatie Bijvanck mogelijk te maken, kan niet worden afgewezen vanwege dit standpunt van de raad.

42.3	<p>De gemeenteraad staat wel degelijk open voor goede opties van hernieuwbare of duurzame energie. De gemeenteraad stelt zich echter op het standpunt dat het belang van de bijdrage die windenergie kan leveren in het totale duurzame energieaanbod geenszins opweegt tegen de grote negatieve lokale effecten van windenergie. Reclamant geeft het bevoegd gezag in overweging dat, zowel vanuit ruimtelijke en landschappelijke overwegingen als vanuit het oogpunt van effectiviteit en rendement, er volgens de windkaart in Nederland veel betere locaties voor windturbines voor handen zijn.</p>	<p>Dat de gemeenteraad van Zevenaar positief staat tegenover hernieuwbare/duurzame energie wordt positief ontvangen. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is voor bijvoorbeeld windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een andere vorm van hernieuwbare/duurzame energie is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken. Op dit punt wordt verder verwezen naar paragraaf 2.1 van deze zienswijzennota.</p> <p>Met betrekking tot de stelling van de gemeenteraad dat er betere locaties voor windturbines voor handen zouden zijn, wordt het volgende overwogen. Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dat betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Nu uit de onderbouwing en onderzoeken behorend bij het inpassingsplan is gebleken dat realisering van het windpark Bijvanck niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening zijn Provinciale Staten gehouden om een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Om deze reden bestaat geen aanleiding te zoeken naar een alternatieve locatie.</p>
------	---	---

42.4	<p>Reclamant stelt dat het bevoegd gezag zonder enige onderbouwing stelt dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de doelstelling van het GEA (Gelders Energie Akkoord) te behalen. Deze mening wordt niet gedeeld. Windturbines dragen slechts 5% bij aan de totale doelstelling. Er zijn voldoende en betere alternatieven denkbaar om een bijdrage te leveren aan de CO2 reductie, terwijl die alternatieven veel minder negatieve lokale effecten hebben. Het betreft alternatieven waar de gemeente Zevenaar voor openstaat en voor open heeft gestaan. Gedacht moet worden aan afvalverbranding, mestvergisting, de inzet van biomassa, zonne-energie en misschien zelfs kleine windmolens.</p>		<p>Korthedshalve wordt verwezen naar de hiervoor gegeven reactie onder 42.3. Nu uit de onderbouwing en onderzoeken behorend bij het inpassingsplan is gebleken dat realisering van het windpark Bijvanck niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening zijn Provinciale Staten gehouden om een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie.</p>
42.5	<p>De provinciale (en daarmee landelijke) taakstelling van windenergie kan op basis van vrijwilligheid worden gehaald, zonder dat daarbij sprake is van ongewenste plaatsing van windturbines op het grondgebied van de gemeente Zevenaar.</p>		<p>Verwezen wordt naar de reactie onder 42.3. Nu realisering van het windpark Bijvanck uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is, zijn Provinciale Staten gehouden om een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. De stelling van reclamant dat de provinciale taakstelling gehaald kan worden zonder dat gebruik wordt gemaakt van locaties waar geen draagvlak bestaat voor windenergie is in zoverre niet van belang.</p> <p>Los daarvan wordt nog gewezen op het volgende. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-) besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren. Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan, is met dit aspect wel degelijk rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect draagvlak, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
42.6	<p>Er is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de waardevolle landschappelijke kenmerken en natuurwaarden van het gebied. Het windmolenpark is geprojecteerd op de grens van de "IJsselzone" en "Het Broek". "Het Broek" wordt gekenmerkt door openheid en vergezichten op onder andere de stuwwal van de Veluwe Zoom. "De IJsselzone" wordt gekenmerkt door een grotere diversiteit. Het ruimtelijk beleid zoals neergelegd in de Structuurvisie Zevenaar 2030 beoogt juist deze</p>		<p>Inderdaad zijn zowel in het gemeentelijke als in het provinciale beleid waarden toegekend aan het gebied. In de provinciale Omgevingsvisie is de locatie gelegen binnen "Waardevol open gebied". Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt</p>

	<p>kwaliteiten te beschermen.</p>		<p>toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
42.7	<p>De gemeente Zevenaar heeft voor het buitengebied in 2013 een beheersverordening vastgesteld. Daarin wordt het gebied waar de windturbines zijn gesitueerd aangemerkt als 'Agrarisch gebied met landschappelijke waarden', gekenmerkt door openheid, rust, en kleine houtopstanden. Dit planologische regime is gericht op de bescherming van deze waarden en staat de plaatsing van windturbines niet toe.</p> <p>Het gebied is door het bevoegd gezag aangewezen als 'waardevol open landschap met regionale betekenis'. Ook het bevoegd gezag voert een regime om de waarden van het landschap te beschermen. Het college van B&W is van mening dat de 'waardevolle openheid' wordt aangetast door de bouw van vier windturbines. Het bevoegd gezag heeft aan het college van B&W aangegeven dat de omgevingsverordening de bouw van windturbines mogelijk maakt. Dit is echter uitsluitend getoetst aan de eigen beleidsuitgangspunten.</p>		<p>Zie de hiervoor gegeven reactie onder 42.6. De omstandigheid dat realisering van het park niet in lijn zou liggen met de beheersverordening van de gemeente maakt dit niet anders.</p>
42.8	<p>Het bevoegd gezag gaat te gemakkelijk voorbij aan de negatieve effecten die de windturbines teweeg brengen. Naast horizonvervuiling en aantasting van het waardevolle landschap moet ook gedacht worden aan negatieve effecten voor omwonenden. Gesteld wordt dat niet kan worden volstaan met slechts de mededeling dat uit de uitgevoerde milieuonderzoeken blijkt dat de bouw van de windturbines haalbaar is. Duurzame energie moet veilig zijn en zo weinig mogelijk tot geen overlast veroorzaken voor omwonenden en zo weinig mogelijk tot geen schade toebrengen aan dieren en planten. Ook het menselijke aspect dient te worden beoordeeld met betrekking tot de vraag of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Het menselijke aspect is door het bevoegd gezag uit het oog verloren.</p>		<p>Aan de ontwerp-besluiten zoals deze terinzage hebben gelegen, ligt zorgvuldig en uitgebreid onderzoek ten grondslag. Dit blijkt ook wel aan de vele bijlagen die zijn opgenomen bij zowel het ontwerp-inpassingsplan als de ontwerp-omgevingsvergunning. Uit deze onderzoeken is gebleken dat de vier windturbines passen binnen de wettelijke kaders ten aanzien van geluid, externe veiligheid, slagschaduw en natuur. Ook de effecten op het landschap en de natuur zijn in diverse rapporten en op verschillende manieren gezien en in beeld gebracht. Op basis van al deze onderzoeken is geconcludeerd dat realisering van het windpark ter plaatse aanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. De zienswijzen zijn voor het bevoegd gezag aanleiding geweest een aantal aspecten nogmaals te bezien. Dit heeft niet alleen geleid tot een update van bijvoorbeeld de planschaderisico-analyse maar ook tot het laten uitvoeren van een GES-rapportage (Gezondheid Effect Screening). Dit met name om nog meer zicht te krijgen op de gevolgen voor omwonenden. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.</p>

			<p>Het menselijke aspect is daardoor nadrukkelijker in de totale afweging betrokken. De stelling van reclamant dat het menselijke aspect uit het oog is verloren, wordt verworpen.</p>
42.9	<p>Het bevoegd gezag handelt in strijd met het besluit van Provinciale Staten van 26 september 2012 waarin de randvoorwaarde is opgenomen dat bij de plaatsing van windturbines draagvlak aanwezig moet zijn bij de betrokken gemeenteraad.</p>		<p>Zoals ook bij de gemeente Zevenaar bekend mag worden verondersteld, hecht het bevoegd gezag bij het zoeken naar locaties voor windturbines naar draagvlak bij de betrokken gemeenteraden. Dit is op verschillende momenten uitgesproken. Het ontbreken van draagvlak staat niet in de weg aan de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan en de overige (uitvoerings-)besluiten. Draagvlak is immers geen ruimtelijk relevant belang, waardoor de Elektriciteitswet geen ruimte laat om de vaststelling van het inpassingsplan te weigeren.</p> <p>De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
42.10	<p>Het plan is ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). De reclame is in strijd met redelijke eisen van welstand gelet op het feit dat de gemeentelijke Nota Ruimtelijke Kwaliteit geen reclame toe staat op de mast, de rotor en het rotorblad van een windturbine.</p>		<p>Het welstandsadvies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit is nadrukkelijk betrokken bij de totstandkoming van de ontwerp-omgevingsvergunning. Uitgebreid is gemotiveerd waarom wordt afgeweken van het advies van de Commissie.</p> <p>In Bijlage D van de omgevingsvergunning is het volgende gesteld: <i>“Hoewel het gemeentelijke beleid geen windturbines toestaat, is in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Zevenaar reclame op de mast, rotor en rotorblad van een windturbine uitgesloten. Hierop is geen nadere toelichting of motivering gegeven. Reclame op de gondel is niet uitgesloten in de gemeentelijke Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Strikt genomen is de aangevraagde handelsreclame op de gondel van de windturbine dan ook niet strijdig met het welstandsbeleid.</i></p> <p><i>Ook na inhoudelijke beoordeling achten wij de reclame acceptabel. De aangevraagde reclame heeft een directe koppeling met de windturbine zelf, het betreft handelsreclame van de ontwikkelaar. Daarnaast is het karakter van de reclame, met terughoudende achtergrond en losse belettering op de gondel, passend bij de windturbine. Tot slot levert de reclame geen verstoring van het landschap op.”</i></p> <p>In de zienswijze ontbreekt een inhoudelijke reactie op de gemotiveerde afwijking. Om deze reden wordt ten aanzien van reclame geconcludeerd dat een afweging is gemaakt tussen de</p>

			verschillende belangen. Het bevoegd gezag acht de uiteindelijk aangevraagde reclame, die vrij terughoudend in vorm en kleur is, en enkel wordt aangebracht op de gondel, acceptabel ten aanzien van landschap en mogelijke hinder voor omwonenden en passanten.
42.11	Voor wat betreft de toets welstand in het kader van de activiteit 'bouwen' is de conclusie van de gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Kwaliteit dat de impact van de vier 'nieuwe generatie' windturbines landschapsoverstijgend is en dat ze niet in te passen zijn in het bestaande landschap. Door het beperkte aantal windturbines en de grote onderliggende afstanden is de afstemming op de kronkelende lijn van de Wetering niet meer herkenbaar. De negatieve impact op het landschap is dermate groot dat deze aanvraag in strijd is met de redelijke eisen van welstand. Het college van B&W neemt de adviezen van de commissie over.		Ook met betrekking tot dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar bijlage D van de omgevingsvergunning. Daarin is gemotiveerd afgeweken van de het door de Commissie Ruimtelijke kwaliteit uitgebrachte advies. Reclamant heeft niet aangegeven waarom deze motivering onjuist zou zijn.
42.12	Conclusie: Reclamanten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen en verzoekt het bevoegd gezag niet over te gaan tot vaststelling van het inpassingsplan en de verlening van de vergunningen.		In hetgeen reclamanten naar voren hebben gebracht, wordt geen aanleiding om mee te gaan met het verzoek van reclamanten.
Aanpassingen besluit: geen.			
43. Zienswijze reclamanten 43			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
43.1	<p>Procedure</p> <p>a. Reclamanten geven weer dat de link http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-100/?planidn=NL.IMRO.9925.WindparkBijvanck-ont1 een foutmelding geeft, waardoor geen toegang is tot de gewenste documenten. Daarmee is de bekendmaking onvolledig en dient de procedure van besluitvorming en bekendmaking herhaald te worden.</p> <p>b. Gemeente Zevenaar heeft in de notitie Windenergie aangegeven dat grote windturbines niet passen in het landschappelijke karakter van de gemeente. Toenmalige wethouder Nijland heeft dit standpunt in de commissie</p>		<p>a. De link die reclamanten aangeven is inderdaad niet correct. Het cijfer "100" in deze link moet de lettercombinatie "roo" zijn. In de kennisgevingen heeft de juiste link gestaan.</p> <p>Daarnaast kon ook direct via de provinciale website worden doorgelinkt naar de goede pagina op ruimtelijke plannen.</p> <p>Bekendmaking heeft op juiste wijze plaatsgevonden.</p> <p>b., c. en d. Het gemeentelijke standpunt met betrekking tot (grote) windturbines is bekend. Juist door het ontbreken van bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar zijn Provinciale Staten verplicht een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Gewezen wordt op het volgende. Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of</p>

<p>vergadering van januari 2010 herhaald. Daarnaast is opgemerkt dat een verzoek van Raedthuys aan provinciale Staten in mei 2009 om te komen tot de realisatie van het Windpark Bijvanck zonder verder overleg met Zevenaar door de provincie is uitgewerkt. Er is op geen enkele wijze rekening gehouden met het standpunt van de gemeente en is ook geen ruimte voor verder overleg geboden.</p> <p>c. Het verzoek van Raedthuys is door PS afgewezen. In 2012 heeft Raedthuys de gemeente Zevenaar wederom verzocht mee te werken aan de realisatie van windpark Bijvanck. De gemeente heeft negatief geantwoord. Vervolgens heeft Raedthuys de provincie er op gewezen dat zij wettelijk verplicht is een inpassingsplan op te stellen. Zonder voldoende afweging van argumenten en overleg met de gemeente Zevenaar heeft PS ingestemd met het verzoek van Raedthuys om een inpassingsplan op te stellen in afwachting van het gereedkomen van de Windvisie van de provincie.</p> <p>d. Na het gereedkomen van de Windvisie heeft de gemeente Zevenaar laten weten niet in te stemmen met de visie waar het de ontwikkeling van windpark Bijvanck betreft. Toch heeft de provincie het ontwerp inpassingsplan Windpark Bijvanck opgesteld zonder verder overleg met de gemeente Zevenaar. Uit een publiekelijke uitlating van gedeputeerde Van Dijk dat de gemeente Zevenaar ingestemd heeft met de Windvisie (inloopavond 13 december 2016) blijkt een onjuist uitgangspunt van de gedeputeerde voor het opstellen van het ontwerp-inpassingsplan.</p> <p>e. Reclamanten geven weer dat de provincie vooringenomen is met betrekking tot de plannen van Raedthuys waarbij de positie van de gemeente Zevenaar genegeerd dan wel ter zijde is geschoven. Reclamanten geven weer dat er onvoldoende is gezocht naar alternatieven voor windpark Bijvanck, terwijl daar wel ruimte voor is. Op grond van deze "bias" van de provincie dient het ontwerp-inpassingsplan verworpen te worden en dient gezocht te worden naar alternatieve locaties.</p>		<p>uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota. Volledigheidshalve wordt verder opgemerkt dat de gemeente bij de voorbereiding van de besluitvorming wel degelijk is betrokken. Herhaaldelijk heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de voortgang en is er informatie uitgewisseld.</p> <p>De stelling van reclamant dat geen ruimte voor overleg is geboden, is onjuist.</p> <p>De gemeente Zevenaar heeft inderdaad een zienswijze ingediend tegen de ontwerp-Windvisie. Deze zienswijze is betrokken bij de afweging maar heeft uiteindelijk niet geleid tot aanpassing van de visie.</p> <p>e. Er wordt afstand genomen van de stelling van reclamanten dat sprake is van vooringenomenheid van de kant van de provincie. De aanvraag van Raedthuys is beoordeeld. Uit de onderzoeken en de onderbouwingen is gebleken dat het initiatief op deze locatie aanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Om deze reden bestond geen reden om te zoeken naar alternatieve locaties.</p>
---	--	--

43.2	<p>Ruimtelijke ordening</p> <p>a. Rho en Bosch & van Rijn geven weer dat het landschap van het Broek wordt gekarakteriseerd als een waardevol open landschap waarvan de grootschalige openheid en de beperkte aanwezigheid van bebouwing de belangrijkste kernwaarden zijn. Onbenoemd blijven de onbelemmerde zichtlijnen over het vlakke landschap en de weidsheid van het panorama tot aan de horizon die de basis vormen voor rust. De kernwaarden die door de plaatsing van het windpark worden aangetast worden genegeerd.</p> <p>b. Een 'passende relatie van het windpark met het landschap' zoals beoogd wordt is ver te zoeken. De stelling dat 'de gebogen vorm van de parkopstelling aansluit bij de sobere en doelmatige vorm van het landschap' is klinkklare onzin.</p> <p>c. Het massale en overheersende karakter van het windpark Bijvanck past niet in het waardevolle, open en weidse landschap. Het windpark verstoort de ruimtelijke ordening van het landschap in ernstige mate. Het ontwerp-inpassingsplan voldoet niet aan de voorwaarde van ruimtelijke ordening en moet ingetrokken worden.</p>		<p>a., b. en c.</p> <p>De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In artikel 2.7.4.1, tweede lid, Omgevingsverordening staat dat het ruimtelijk ontwerp moet voldoen aan de vereisten als bedoeld in artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p>
43.3	<p>Noodzaak</p> <p>a. Het totaal aantal locaties in de Windvisie van de provincie Gelderland biedt 252 MW aan windenergie. GS betogen dat de bijdragen van windpark Bijvanck, 12 MW, noodzakelijk is om de doelstelling te behalen van 230.5 MW. Daar waar ruimte is voor 252 MW moet het mogelijk zijn ruimte te vinden als alternatief voor windpark Bijvanck om te voldoen aan de doelstelling van 230,5 MW.</p> <p>b. Aangezien de gemeente Zevenaar tot twee keer toe en PS eerder het verzoek voor de realisatie van windpark Bijvanck afwees, ligt het voor de hand dat de provincie onderzoek doet naar een alternatieve locatie voor Windpark Bijvanck waarvoor wel een breed gedragen draagvlak bestaat. Het ontwerp-</p>		<p>a. en b. Verwezen wordt naar de reactie onder 43.1.</p> <p>Nu uit de onderbouwing en onderzoeken behorend bij het inpassingsplan is gebleken dat realisering van het windpark Bijvanck niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening zijn Provinciale Staten gehouden om een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Om deze reden bestaat geen aanleiding te zoeken naar een alternatieve locatie.</p>

	inpassingsplan is daarmee overbodig.		
43.4	<p>Elektriciteitswet Hoofdstuk 2A van de Elektriciteitswet 1998 handelt over Productiecapaciteit. In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk wordt aangegeven dat indien onvoldoende productiecapaciteit wordt gebouwd om leverings- en voorzieningszekerheid te waarborgen de minister stappen kan zetten om die zekerheden veilig te stellen. De wet dient zo geïnterpreteerd te worden dat het gestelde in de vervolparagrafen afgeleiden zijn van deze eerste paragraaf.</p> <p>De provincie beroept zich op artikel 9e om een inpassingsplan te maken voor een windpark. Dit is in zoverre onterecht zolang de leverings- en voorzieningszekerheid niet in het geding zijn. In het onderhavige geval van windpark Bijvanck zijn leverings- en voorzieningszekerheid niet in het geding en vervalt derhalve de verplichting van de provincie om een inpassingsplan op te stellen.</p>		<p>In tegenstelling tot hetgeen reclamanten naar voren brengen, ziet paragraaf 1.1 van de Elektriciteitswet (artikel 9a van de Elektriciteitswet) op een andere situatie. Dit betreft de mogelijkheid van de Minister om in te grijpen in het geval de elektriciteitsvoorziening (productie) in Nederland in gevaar komt.</p> <p>In paragraaf 2 (artikel 9b e.v.) zijn vervolgens specifieke bepalingen opgenomen over de realisatie van <i>duurzame</i> energievoorzieningen, waaronder begrepen windturbines. Daarin zijn in de artikelen 9e en 9f van de Elektriciteitswet de bevoegdheden en verplichtingen van de provincie beschreven.</p> <p>Uit het vorenstaande volgt dat de stelling van reclamant dat de verplichting van de provincie om een inpassingsplan vast te stellen niet van toepassing is, moet worden verworpen.</p>
43.5	<p>Draagvlak en participatie</p> <p>a. De provincie heeft op verschillende momenten aangegeven veel waarde te hechten aan draagvlak in de samenleving voor haar Windvisie en burgers in de nabijheid van het windpark Bijvanck. Gezien de wettelijke verplichtingen die de provincie meent te hebben is voor Windpark Bijvanck draagvlak niet nodig; een redenering die op zijn minst merkwaardig overkomt en ingaat tegen het eigen beleid van de provincie inzake windenergie.</p> <p>b. De provincie eist dat omwonenden op voldoende wijze kunnen participeren. Een participatieplan ontbreekt echter in het ontwerp-inpassingsplan. Daarmee is het ontwerp-inpassingsplan onvolledig en dient in deze vorm afgewezen te worden.</p> <p>c. Een bijzonder aspect vormt nog draagvlak voor financiële compensatie voor waarde vermindering van vastgoed en bedrijfsactiviteiten. Juist in de landschappelijke omgeving van</p>		<p>a. De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. Een participatieplan is geen juridisch verplicht onderdeel van een inpassingsplan. Er is wel degelijk een voorstel gemaakt voor een participatieplan door initiatiefnemer. Initiatiefnemer wilde daarover in overleg treden met omwonenden. De bereidheid hiertoe was gering.</p> <p>c. In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting).</p>

	het Broek met haar zeer aantrekkelijke woonomgeving is de waarde van objecten aanzienlijk en zullen ook sterk teruglopen bij aantasting van de landschappelijke waarden.		Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen. Indien de woning van reclamanten in waarde zal dalen als gevolg van het Inpassingsplan voor de Windpark Bijvanck, dan kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit inpassingsplan op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om planschade worden ingediend. Gedeputeerde Staten beslissen op een dergelijk verzoek.
Aanpassingen besluit: geen.			
44. Zienswijze reclamant 44			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
44.1	Inleiding Reclamant geeft aan voor een duurzame energievoorziening te zijn op korte termijn, maar niet ten koste van mens en natuur	1, 2 en 3	Deze inleiding wordt voor kennisgeving aangenomen.
44.2	Rijksbeleid Reclamant stelt dat de bouw van vier windturbines op de locatie Bijvanck, niet in overeenstemming is met punt 3 van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte “het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden blijven”. De structuurvisie Wind op Land gaat uit van de volgende twee principes: bundeling in gebieden die geschikt zijn voor grote turbines en bij het ontwerp aansluiten bij de hoofdkenmerken van het landschap. Met de keuze voor de Bijvanck laat de provincie steken vallen. Een locatie aan de A12 bij Lathum was een logische keuze. De afstemming met het landschapstype is niet te volgen.		Reclamant onderbouwt niet waarom hij de voorgenomen ontwikkeling in strijd vindt met de Rijksstructuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Op basis van diverse onderzoeken is geconcludeerd dat realisering van het park op de locatie Bijvanck uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Gewezen wordt op de onderbouwing zoals opgenomen onder paragraaf 2.6 van de inleiding van deze zienswijzennota. De Structuurvisie Windenergie op Land is opgesteld ten behoeve van grootschalige windenergielocaties (>100 MW). Het windpark Bijvanck betreft niet een dergelijke locatie. De Structuurvisie Windenergie op Land is daarom niet van toepassing op deze locatie. De stelling van reclamant dat de provincie met de keuze voor Bijvanck steken laat vallen kan niet worden gevolgd. De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat

		<p>ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Met betrekking tot de locatie aan de A12 bij Lathum wordt opgemerkt dat Provinciale Staten bevoegd zijn voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat een locatie aan de A12 bij Lathum ook volgens reclamant ook geschikt zou zijn, doet daar niet aan af.</p> <p>Het vorenstaande zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p>
44.3	<p>De Windvisie mag geen visie worden genoemd. Bij de vaststelling waren nog lang niet alle gemeenten gecontracteerd met betrekking tot plannen of wensen voor windturbines.</p> <p>Hoe kan de provincie dan ruimtelijk een goede visie maken en een juiste afweging?</p> <p>De opsomming van bestaande initiatieven werd de windvisie genoemd.</p> <p>De gedeputeerde wees bij vaststelling van de windvisie erop dat dit geen star document is. Reclamant vraagt naar een actuele opsomming van de huidige plannen van de provincie. Deze is ook gevraagd tijdens de inloopavond in juni 2016, maar niet ontvangen.</p> <p>De gemeente zet in op duurzame energie, maar niet op windenergie aldus de structuurvisie. Op de locatie Bijvanck ziet</p>	<p>Met betrekking tot de totstandkoming van de Windvisie wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze Zienswijzennota. Hieruit volgt dat windpark Bijvanck terecht in de Windvisie is opgenomen. Los daarvan zijn in de diverse onderzoeken die ten grondslag liggen aan het inpassingsplan alle omgevings- en milieuaspecten zorgvuldig onderzocht. Hierdoor kan zelfstandig worden vastgesteld dat de locatie Bijvanck geschikt is voor de realisatie van windenergie én dat er geen sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening. Zoals hiervoor is aangegeven, is de provincie - gelet op artikel 9e Elektriciteitswet 1998 - gehouden een inpassingsplan vast te stellen voor deze locatie. De omstandigheid dat de locatie in de structuurvisie van de gemeente niet inzet op windenergie doet daar niet aan af.</p> <p>Met betrekking tot de actuele opsomming van de huidige plannen van de provincie wordt het volgende opgemerkt. In figuur 1 van deze Zienswijzennota is een actueel overzicht opgenomen van de locaties die inmiddels gerealiseerd zijn dan wel in aanbouw zijn. Zoals is aangegeven in paragraaf 2.1 van de deze Zienswijzennota is verder nog voor circa 110,4 MW aan locaties in procedure.</p>

	zij ontwikkelkansen voor natuur en recreatie. Instemming met een industrieel windpark past daar niet bij.		
44.4	<p>Locatie</p> <p>De locatie was als zoekgebied voor windenergie opgenomen in het Streekplan Gelderland 2005. Het is de vraag of met de huidige hoogte van de windturbines de afstanden tot bebouwing passen binnen de criteria zoals deze in 2005 zijn gehanteerd voor toewijzing van de zoekzone.</p>		<p>Het klopt inderdaad dat de locatie was opgenomen als zoekgebied voor windenergie in het Streekplan Gelderland 2005. Destijds zijn de zoekzones tot stand gekomen door het volgen van twee stappen. Eerst is bezien waar windturbines sowieso vanwege natuur, laagvliegroutes e.d. niet mogelijk zijn. Vervolgens zijn de zoeklocaties ingeperkt aan de hand van o.a. de afstand tot incidentele woonbebouwing (minimaal 400 m). Deze maat van 400 m is ook mede gebruikt bij een eerste globale beoordeling van locaties voor windenergie op de mogelijke effecten op woningen in het kader van de Windvisie Gelderland. Bij de besluitvorming rond de ingediende aanvraag voor het windpark Bijvanck is aan de hand van wet- en regelgeving beoordeeld of realisering van het park op de concrete locatie mogelijk is gelet op de aanwezigheid van bebouwing.</p>
44.5	<p>Bijdrage hernieuwbare energie</p> <p>Het park zou het energieverbruik van 85% van de huishoudens van Zevenaar leveren. Daarmee zou de taakstelling van de gemeente behaald zijn en krijgen direct omwonenden de stroom gratis?</p> <p>De vergelijking is op niets gebaseerd en had ook over inwoners van Enschede kunnen gaan.</p>		<p>De te realiseren turbines wekken veel stroom op. Om enig inzicht hierin te geven, is bezien in circa hoeveel procent van de huishoudens van de gemeente Zevenaar van stroom kunnen worden voorzien met het door de vier turbines opgewekte vermogen. De vergelijking met Zevenaar is gemaakt omdat de turbines op het grondgebied van deze gemeente zijn voorzien. Echter er had ook, zoals reclamant stelt, een andere vergelijking getrokken kunnen worden.</p> <p>Met betrekking tot de vraag of de direct omwonenden de stroom gratis krijgen, wordt het volgende opgemerkt. De provincie vindt financiële participatie van omwonenden van op te richten windparken belangrijk om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland stuurt hier actief op door de mogelijkheid tot participatie van omwonenden als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de omwonenden. Om deze reden wordt er op toe gezien dat Raedthuys zich inzet om afspraken met omwonenden te maken over participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck. De provincie beoordeelt de inspanning, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over het participatieplan zelf. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.</p>
44.6	<p>Landschap</p> <p>De locatie is gelegen in het gebied dat heringericht is om de verbindingzone te vormen tussen de Veluwe, Montferland en het Duitse achterland. Verwezen wordt naar een rapport uit 2010 van Eelerwoude. De locatie is daarom niet wenselijk en in strijd met de plannen van de provincie. De hoogspanningsmast is niet vergelijkbaar met windturbines.</p>		<p>De locatie is bezien in relatie tot het provinciale beleid met betrekking tot het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. De locatie is niet gelegen in een dergelijk aangewezen gebied. Niettemin is uit een oogpunt van zorgvuldigheid onderzoek verricht naar de effecten van het windpark op het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in een notitie die als bijlage 8 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd. Uit deze notitie volgt dat de kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk, noch die van de Groene Ontwikkelingszone worden aangetast door het windpark.</p>

	<p>De gemaakte visualisaties komen niet overeen met de werkelijkheid (bomen, huizen als blokken). Het ruimtelijk ontwerp zal er nooit voor kunnen zorgen dat de onopvallend/onzichtbaar in het landschap staan. Per definitie verstorend voor mensen die er direct “op” wonen.</p> <p>Bij een afstand van 25 keer de tiphoogte (4,6 km) worden de turbines onderdeel van de horizon. Het zou logisch zijn als de provincie het windpark op deze afstand van een woonkern zou inpassen.</p>	<p>Verschillende visualisaties zijn gemaakt. Er zijn fotovisualisaties (bijlage bij het landschapsrapport bijlage 1 bij het inpassingsplan) en er zijn 3d visualisaties gemaakt (bijlage bij de reactienota voorontwerp-inpassingsplan bijlage 19 van het inpassingsplan). Bij de 3d visualisaties is inderdaad met blokken gewerkt om bebouwing aan te geven. In alle gevallen is geprobeerd een zo goed mogelijk beeld te geven van de toekomstige situatie. Uit de visualisaties blijkt dat de turbines zichtbaar blijven in het landschap. Dit is inherent aan de maat van deze bouwwerken.</p> <p>Initiatiefnemer heeft verzocht om medewerking aan een inpassingsplan op deze locatie. Nu uit onderzoeken is gebleken dat de bouw van de windturbines ter plaatse aanvaardbaar is, moet hieraan medewerking worden verleend. Gewezen wordt op de reactie onder 44.2.</p>
44.7	<p>Vormvrije merbeoordeling Eerdere aanvraag ging uit van meer dan vier turbines en meer dan 15 MW. De reden van vermindering is niet bekend en dubieus.</p>	<p>De oorspronkelijke aanvraag omvatte 5 turbines. Vanwege de ligging van een turbine in/nabij de Ecologische Hoofdstructuur (het huidige GNN/GO) heeft initiatiefnemer van deze (meest oostelijke) turbine afgezien bij de definitieve aanvraag.</p>
44.8	<p>Cultuurhistorie A. Het plan is gelegen in “waardevol open gebied” en in/naast het Gelders Natuur Netwerk.</p> <p>b. De zichtlijn in zuidoostelijke richting vanuit landgoed Bingerden is zichtbaar opeens minder van belang. Tijdens de inloopavond in december 2016 heeft reclamant ter plekke een visualisatie laten maken vanuit deze richting. Een dergelijke visualisatie ontbreekt in het rapport.</p> <p>c. Doesburg ligt op ruim 3 km van het plangebied. De turbines zijn goed zichtbaar en de kerktoren is lager dan de turbines.</p> <p>d. Zijn de locaties van de turbinemasten en ontsluitingswegen geheel op archeologische waarden gecontroleerd? Een beschermende regeling ontbreekt hier.</p>	<p>a. Dit is correct gesteld door reclamant. Deze ligging is meegenomen in de besluitvorming. Gewezen wordt op paragraaf 2.6.5 en 2.7 van deze Zienswijzennota.</p> <p>b. In de toelichting op het inpassingsplan staat beschreven dat een aantal zichtassen vanuit de buitenplaats Bingerden zijn opgenomen in de aanwijzing als beschermd Rijksmonument. Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van het landgoed. In de aanwijzing als beschermd Rijksmonument is deze zicht-as niet genoemd.</p> <p>c. Vanwege zorg van de gemeente Doesburg, zijn 3d visualisaties gemaakt vanuit de kern Doesburg. Deze zijn te vinden aan het eind van bijlage 19 van het inpassingsplan. Uit deze visualisaties blijkt dat door de grote afstand tot het windpark geen sprake van een dominante aanwezigheid van de turbines met een negatief effect tot gevolg. Afhankelijk van het standpunt van de waarnemer kunnen windturbines zichtbaar zijn aan de horizon. Zichtbaarheid op deze afstand betekent echter niet dat er een negatief effect op het landschapsbeeld is. Windturbines zijn de landschappelijke weergave van de maatschappelijke transitie naar een duurzame energievoorziening. Het zichtbaar zijn van eigentijdse voorzieningen past binnen het huidige landschaps- en ruimtelijk kwaliteitsbeleid gericht op helder leesbare landschappen. Het geeft nieuwe betekenis aan het landschap.</p> <p>d. Ja. De gronden die “geroerd” gaan worden zijn allemaal onderzocht (zie bijlage 3 en 4 van het</p>

			inpassingsplan). Deze gronden zijn vrijgegeven. Dit betekent dat een beschermde regeling niet nodig is en inderdaad niet is opgenomen in het inpassingsplan.
44.9	Natuurwaarden De turbines liggen buiten de huidige kleine variant van het GNN/GO. Er is geen rekening gehouden met de oorspronkelijke bredere variant die mogelijk in de toekomst haalbaar is (visie Eelerwoude 2010).		De turbines liggen inderdaad buiten de huidige GNN/GO, zoals vastgesteld in de Omgevingsvisie Gelderland. Zoals hiervoor is aangegeven onder 44.6 zijn de effecten van het windpark op de huidige GNN/GO onderzocht. Hieruit volgt dat de kernkwaliteiten van het GNN/GO niet worden aangetast door het windpark. Het rapport waarnaar door reclamant wordt verwezen is opgesteld in opdracht van de provincie en Gelderse gemeenten. Het betreft een inrichtingsvoorstel voor een ecologische verbindingzone tussen de Veluwe en Montferland. De visie is een inrichtingsschets en betreft geen bindend plan waarmee bij de besluitvorming rekening moet worden gehouden.
44.10	Obstakelverlichting Geen onderzoek is gedaan naar de effecten van de obstakelverlichting op de huidige en toekomstige GNN/GO.		Als gezegd zijn de effecten van het windpark op de GNN/GO onderzocht. Daarbij is zowel gekeken naar de effecten in de aanlegfase als in de gebruiksfase. Conclusie is het windpark in beide fasen geen effecten heeft op de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van het GNN/GO. Verder is nog nader onderzoek verricht naar de effecten van obstakelverlicht op de natuur. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in een notitie van Bureau Waardenburg d.d. 6 maart 2017 (bijlage 28 van het inpassingsplan). De conclusie van het onderzoek is dat de aanwezigheid van verlichting op moderne windturbines geen negatieve effecten heeft op vogels en vleermuizen.
44.11	Participatie Ten onrechte wordt beweerd dat in het voorjaar 2015 een brief zou zijn verstuurd naar omwonenden waarbij inzicht is gegeven in de participatiemogelijkheden en met daarin concreet. Op 6 juni 2016 was er een inloopavond. Op die avond was het enkel mogelijk om te luisteren naar wat de provincie en Raedthuys hadden bedacht. Reclamant wacht nog steeds op informatie over het aantal geplande en gerealiseerde windparken in Gelderland.		In 2015 is door initiatiefnemer een brief verzonden met betrekking tot participatie aan circa 23 omwonenden (straal van circa 1,2 km aangehouden). Naar verwachting ligt woning van reclamant op grotere afstand en is dat de reden dat reclamant niet benaderd is. Het wordt betreurd dat reclamant zo lang heeft moeten wachten op informatie over geplande en gerealiseerde windparken in Gelderland. Zoals hiervoor is aangegeven onder 44.3 is in figuur 1 van deze Zienswijzennota een actueel overzicht opgenomen van de locaties die inmiddels gerealiseerd zijn dan wel in aanbouw zijn. Zoals is aangegeven in figuur 1, paragraaf 2.1 van de deze Zienswijzennota is verder nog voor circa 110,4 MW aan locaties in procedure.
44.12	Economische uitvoerbaarheid De waarde van de woning van reclamant zal met circa 10% dalen door de komst van de turbines. Over schadevergoeding voor huizen in Angerlo (binnen 2 km van het windpark) wordt echter niets gezegd. Ook nu al schade omdat belangstelling voor een huis dat te koop staat in de nabijheid van windpark minder geïnteresseerden trekt.		In de opgestelde planschaderisico-analyse van oktober 2014 (bijlage 18 van het inpassingsplan) is aangegeven dat voor het bepalen van de tegemoetkoming in de planschade afstand van 1.200 m ten opzichte van het windpark is aangehouden. Deze afstand (gebaseerd op 10 maal de maximale ashoogte) is ingegeven, aldus de rapportage, door de ervaring, dat een eventueel optredend nadeel in ieder geval het "normaal maatschappelijk risico" niet zal overstijgen. Woningen op een afstand van 2 km zijn derhalve niet meegenomen in het planschaderisico-analyse.

	Er is geen sprake van een visie zoals door het Rijk opgelegd en de inpassing van het windpark op deze plek is niet gewenst en gaat ten koste van mens en dier.		De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen. In de herijking van de planschade risicoanalyse is ook de contour bekeken waarbinnen planschade optreedt. In het onderzoek is deze verruimd ten op zichte van 2014, tot 1.464 meter. Gezien het hiervoor gestelde, wordt de mening van reclamant niet onderschreven.
Aanpassingen besluit: geen.			
45. Zienswijze reclamanten 45			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
45.1	Aantasting van het thans fraaie open landschap	1, 2 en 3	De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5 van deze Zienswijzennota.
45.2	Aantasting van het woongenot door: - hinderlijke slagschaduw (ook al bestaan er normen) - geluidsoverlast.		Met betrekking tot de aantasting van het woongenot door slagschaduw en geluidsoverlast wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 en 2.6.2 van deze zienswijzennota. Omdat veel omwonenden zich zorgen maken over het woon- en leefklimaat is in aanvulling daarop ook een zogenaamde Gezondheids Effect Screening (GES) uitgevoerd. Voor de resultaten hiervan wordt verwezen naar paragraaf 2.6.4 van deze zienswijzennota (bijlage 24 van het inpassingsplan).
45.3	Waardedaling van de woning.		In oktober 2014 heeft de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken te Rotterdam (SAOZ) het risico op planschade beoordeeld. De resultaten van deze beoordeling zijn neergelegd in het rapport "Risicoanalyse planschade", oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting). Op 23 maart 2017 is een actualisatie uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. De resultaten van deze actualisatie zijn neergelegd in het rapport Risicoanalyse Planschade. De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.5.2 van deze Zienswijzennota. In bijlage 27 van het inpassingsplan is de herijkte risicoanalyse met betrekking tot planschade opgenomen.
45.4	Er is onvoldoende gekeken naar goede/geschikte alternatieven - een geschiktere locatie - andere duurzame energiebronnen		Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die

			<p>initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Dit betekent dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de onderhavige locatie. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.</p> <p>Met betrekking tot de stelling van reclamant dat er andere duurzame energiebronnen zijn, wordt het volgende opgemerkt. In het Nationale Energieakkoord hebben betrokken partijen onderkend dat alle vormen van duurzame energie nodig zijn om de nationale doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie te kunnen behalen. In het Nationaal Energieakkoord is bijvoorbeeld voor windenergie op zee een aparte doelstelling geformuleerd, die – naast windenergie op land – nodig is om de doelstelling te kunnen behalen. Een windpark op zee is om die reden geen alternatief voor het Windpark Bijvanck.</p> <p>De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk een taakstelling afgesproken om op haar grondgebied in 2020 230,5 MW windenergie te realiseren. Die taakstelling is niet inwisselbaar voor andere vormen van alternatieve energie. Voor deze andere alternatieve energievormen bestaan als gezegd zelfstandige afspraken die naast de afspraak over wind op land behaald moeten worden. Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de doelstellingen in het Nationale Energieakkoord te bereiken.</p>
Aanpassingen besluit: geen.			
46. Zienswijze reclamant 46			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp- besluit	Reactie bevoegd gezag
46.1	Reclamant deelt mee grote bezwaren te hebben tegen dit windpark.	GEEN GENOEMD	Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.
46.2	Dit is geen ruimtelijk beleid om de windmolens in deze open ruimte te plaatsen.		De bouw van vier windturbines betekent een verandering van de leefomgeving. De windturbines zijn hoge bouwwerken die ook van een afstand zichtbaar zijn. Het inpassen van de bouwwerken is mogelijk in open gebied. Wel vereist de Omgevingsverordening dat het windpark is voorzien van een ruimtelijk ontwerp. In dat ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Dat sprake is van een passende relatie tussen de windturbines en het landschap wordt toegelicht in paragraaf 2.6.5

			van deze Zienswijzennota.
46.3	De omgang met direct aanwonende is onzorgvuldig. Ze worden voor de gek gehouden. Op de inloopavond in Angerlo werd aangegeven dat er nog geen beslissing was genomen en dat alle zienswijzen gewogen zouden worden. Echter, de gedeputeerde geeft aan dat het plan doorgang moet vinden, vanwege bepalingen in de Elektriciteitswet.		Er wordt zorgvuldig omgegaan met de belangen van omwonenden en met de door hen ingediende zienswijzen. Deze zienswijzennota waarin de zienswijzen uitgebreid worden besproken en gewogen vormt daarvan het resultaat. Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen (artikel 9e, eerste lid, Elektriciteitswet 1998). Provinciale Staten zijn verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen (artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998). Windpark Bijvanck voldoet aan deze voorwaarden. Zoals de gedeputeerde heeft aangegeven, betekent dit dat Provinciale Staten verplicht zijn een inpassingsplan vast te stellen. Dat zou slechts anders zijn indien realisering van het park op de betrokken locatie in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Uit het uitgebreide en zorgvuldige onderzoek dat in het kader van Windpark Bijvanck heeft plaatsgehad, blijkt dat van strijd met een goede ruimtelijke ordening geen sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 2.3. en 2.6 van deze Zienswijzennota.
46.4	In eerste instantie heeft de grondeigenaar aangegeven dat reclamant € 5.000 zou ontvangen als het plan gerealiseerd zou worden. Nu komt de initiatiefnemer met het bedrag van € 650. Dit is onacceptabel.		Afspraken tussen de grondeigenaar en reclamant zijn bij het bevoegd gezag niet bekend. Wel is als participatievoorstel door initiatiefnemer naar omwonenden een voorstel gedaan. Daarbij krijgen direct omwonenden een vergoeding van € 650 euro per jaar. Initiatiefnemer heeft pogingen gedaan om over dit participatievoorstel te overleggen met omwonenden. Helaas heeft dit niet tot constructief overleg geleid. Met betrekking tot de stand van zaken over de participatiemogelijkheden in windpark Bijvanck, wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van deze Zienswijzennota.
46.5	Er is al geen vertrouwen meer in de politiek en dit soort plannen werkt daar flink aan mee.		Betreurd wordt dat geen vertrouwen in de politiek bestaat.
Aanpassingen besluit: geen.			
47. Zienswijze Gemeenteraad Zevenaar			
	Samenvatting zienswijze	Ontwerp-besluit	Reactie bevoegd gezag
47.1	Deze zienswijze is gelijklopend aan die van het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar. Voor de samenvatting wordt dan ook verwezen naar de samenvatting zoals hiervoor onder 42 is opgenomen.	1,2 en 3	Voor de reactie van het bevoegd gezag wordt eveneens verwezen naar de reactie opgenomen bij zienswijze nummer 42.

Aanpassingen besluit: geen.			

4 Wijzigingen

Na publicatie van het ontwerp inpassingsplan en de ontwerp-besluiten is besloten om in de definitieve besluiten wijzigingen door te voeren ten opzichte van het ontwerp. Deze wijzigingen worden in het onderstaande toegelicht. De Watervergunning op grond van de Keur is ongewijzigd.

4.1 Wijzigingen inpassingsplan Windpark Bijvanck

4.1.1 Regels

De regels van het inpassingsplan zijn, ten opzichte van het ontwerp-inpassingsplan Windpark Bijvanck als volgt gewijzigd::

Artikel 1

Aan artikel 1 zijn de volgende definities toegevoegd:

1.11 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.14 Gevoelige gebouwen

een gevoelig gebouw als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

1.15 Gevoelige terreinen

een gevoelig terrein als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

1.16 Gevoelige objecten:

Een gevoelig object als bedoeld in artikel 1.1., eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer

Door deze toevoegingen heeft een vernumming plaatsgevonden van de overige definities van artikel 1.

Artikel 3

Aan artikel 3.2.1. is een sub b toegevoegd luidende als volgt:

b. een windturbine dient te worden voorzien van een ijsdetectiesysteem.

Artikel 3.3 onder f luidt als volgt:

f. het in gebruik nemen en houden van de windturbines is slechts toegestaan indien - en voor zover nodig - in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB Lden en de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;

Aan artikel 3.3 is een geheel nieuwe bepaling toegevoegd onder g luidende als volgt:

g. het in gebruik nemen en houden van de windturbines is slechts toegestaan indien de windturbines geen slagschaduw veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.

4.1.2 Toelichting

De toelichting op het inpassingsplan is voorzover nodig geactualiseerd.

Naar aanleiding uitgevoerde onderzoeken, waaronder het onderzoek naar gezondheid, en de doorgevoerde wijzigingen, heeft aanpassing van de toelichting plaatsgevonden.

4.2 Wijzigingen omgevingsvergunning

Naar aanleiding van de zienswijzen worden de volgende onderdelen in de omgevingsvergunning gewijzigd:

- Zienswijze 6 van Raedthuys Windenergie B.V. leidt tot verschillende wijzigingen in de omgevingsvergunning;

- De Y-coördinaten zijn conform aanvraag in de omgevingsvergunning gewijzigd;
- Maatwerkvoorschrift verlichting;
- Om lichthinder te voorkomen, wordt op grond van de zorgplicht van het Activiteitenbesluit een maatwerkvoorschrift gesteld waarin een verlichtingsplan verplicht wordt gesteld. Dit plan moet minimaal 6 weken voor aanvang van de bouw van de windturbines ingediend zijn. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer verlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid. Het verlichtingsplan zal door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) worden gekeurd;
- Voorwaarde bij de omgevingsvergunning m.b.t. niet gesprongen explosieven (NGE's):
- In de omgevingsvergunning is een voorwaarde opgenomen dat regelt dat er geen 'niet gesprongen explosieven' meer aanwezig zijn in het plangebied bij aanvang van de bouwwerkzaamheden.

In alle bijlagen: 'Byvanck' ambtshalve wijzigen in: 'Bijvanck'.

4.2.1 Bijlage B

- Vierde regel (p. 1) toevoegen: 'voor de activiteit milieu OBM'

4.2.2 Bijlage C

- Onder het kopje 'uitzetten bouwplannen' (p. 2): 'gevelijnen' wordt gewijzigd in: x- en y-coördinaten.
- Onder het kopje '3. Voor het vellen of doen vellen van een houtopstand geldt het volgende', vierde bolletje (p. 5): 'wij' wordt gewijzigd in: de gemeente Zevenaar.

4.2.3 Bijlage D

- Onder het kopje 'Uitvoering van de windturbines' (p. 2): 'vormvrije MER' wordt gewijzigd in: vormvrije ` MER-beoordeling.
- Onder het kopje 'Samenhang met overige wet- en regelgeving', onder 'Bestemmingsplan' (p. 3): tekst derde bolletje vervangen door: dat de provincie Gelderland heeft besloten om het inpassingsplan Windpark Bijvanck op te stellen voor het project. Nieuw vierde bolletje invoegen: dat de aanvraag past binnen het inpassingsplan Windpark Bijvanck.
- Onder het kopje 'Elektriciteitswet' (p. 3): 'vigerende bestemmingsplan' wordt gewijzigd in: vigerende beheersverordening.
- Kopje 'Conclusie m.e.r.-beoordeling' (p. 12) wordt gewijzigd in: Conclusie vormvrije m.e.r.-beoordeling.
- Onder het kopje 'Voor het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van handelsreclame geldt het volgende' (p. 13): 'onze Commissie Ruimtelijke Kwaliteit' wordt gewijzigd in: de gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

Verder worden naar aanleiding van zienswijzen 6 en 25, genoemd in hoofdstuk 3 van deze Zienswijzennota, enkele aanpassingen in de omgevingsvergunning doorgevoerd. Kortsheidshalve wordt verwezen naar beoordeling van deze zienswijzen.

Provincie Gelderland

Markt 11

6811 CG Arnhem

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

026 359 99 99

provincieloket@gelderland.nl

www.gelderland.nl